

SAMDATA PSYKISK HELSEVERN Tabeller

Sammenligningsdata for psykisk helsevern
2000

Johan Håkon Bjørngaard
(red)

SINTEF Unimed 7465 TRONDHEIM
Telefon: 73 59 25 90
Telefaks: 73 59 63 61

Rapport 6/01

ISBN 82-446-0833-1
ISSN 0802-4979

SINTEF © Unimed/Kommuneforlaget
Kopiering uten kildehenvisning er forbudt

Forside: Kari Fagerberg, TAPIR Trykkeri AS

Trykk: TAPIR Trykkeri AS, Trondheim

SINTEF Unimed
NIS SAMDATA

Postadresse: 7465 Trondheim
Besøksadresse: Olav Kyrres gt. 3
Telefon: 73 59 25 90
Telefaks: 73 59 63 61

Foretaksregisteret: NO 948 007 029 MVA

SINTEF RAPPORT

TITTEL

SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller 2000 **Sammenligningsdata for psykisk helsevern 2000**

FORFATTER(E)

Johan Håkon Bjørngaard (red)

OPPDRAGSGIVER(E)

Sosial- og helsedepartementet

RAPPORTNR. STF78 A015023	GRADERING Åpen	OPPDRAGSGIVERS REF. Finn Aasheim	
GRADER. DENNE SIDE Åpen	ISBN 82-446-0833-1	PROSJEKTNR. 785181.03	ANTALL SIDER OG BILAG 227 (inkl bilag)
ELEKTRONISK ARKIVKODE i\7850NIS\Prosjekt\78518103\Tabell\del\ Ekstraktside		PROSJEKTLEDER (NAVN, SIGN.) Johan Håkon Bjørngaard	VERIFISERT AV (NAVN, SIGN.)
ARKIVKODE E	DATO 2001-10-31	GODKJENT AV (NAVN, STILLING, SIGN.) Torleif Ruud	

SAMMENDRAG

Resultatene for 2000 viser at utviklingen som fant sted gjennom hele 90-tallet fortsetter i samme takt. Mer penger brukes til psykisk helsevern. Flere arbeider i sektoren og dette gjelder da i særlig grad kvalifisert personell. Behandlingstilbudet til barn og unge preges av volumøkning, og behandlingstilbudet for voksne preges av en vridning fra lengre institusjonsbehandling til kortere behandlingsopphold ved institusjon eller poliklinisk behandling.

Stadig flere barn og unge mottar behandling i psykisk helsevern, og i 2000 fikk 2,5 prosent av barne- og ungdomsbefolkningen tilbud i psykisk helsevern – en økning på 0,3 prosent fra 1999. Økningen har funnet sted som følge av flere fagårsverk og høyere produktivitet ved poliklinisk virksomhet. Det er fortsatt stor geografisk variasjon; mens helseregion Nord i 2000 ga tilbud til 3,6 prosent av sin befolkning under 18 år, var tilsvarende tall for helseregion Vest og Midt-Norge 2,0 prosent.

Tilgangen på høyskole- og universitetsutdannet personell per pasient i døgnbehandling (behandlerfaktor) varierer mye mellom de enkelte fylkene. Behandlerfaktoren ved døgninstitusjoner på desentralisert nivå (bo- og behandlingssentra) viser at man i enkelte fylker fortsatt må øke omfanget av fagpersonell for å nå målet om å ta seg av en del oppgaver som tidligere har vært lagt til sykehus.

Inntak til døgnbehandling ved sykehus skjer i stor grad gjennom øyeblikkelig hjelp. Andelen innleggelser ved øyeblikkelig hjelp ligger mellom 70 og 90 prosent for de fleste fylkene. Andelen som henvises frivillig varierer mye mellom enkeltsykehus, og variasjonen kommer særlig til uttrykk gjennom forskjellig andel tvangsinnleggelser for observasjon.

STIKKORD	NORSK	ENGELSK
GRUPPE 1	Helse	Health
GRUPPE 2	Psykisk helsevern	Mental Health
EGENVALGTE	Statistikk	Statistics
	Velferd	Welfare

Forord

SAMDATA Psykisk helsevern skal speile virksomheten i spesialisttjenesten for mennesker med psykiske lidelser. Målet er å presentere bearbejdede og sammenlignbare styringsindikatorer, samt analyser av utviklingstendenser for spesialisthelsetjenesten. Dette skal gi grunnlag for planlegging, styring og forskning innen denne delen av helsetjenesten. SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller rettes inn mot hovedmålene i den nasjonale helsepolitikken – god tilgang til helsetjenester av god kvalitet og effektiv utnyttelse av ressursene. De spesifikke målene i opptrappingsplanen for psykisk helse (St prp 63, 1997-98) har vært en viktig referanseramme for arbeidet.

Arbeidet er utført av SINTEF Unimed på oppdrag fra Sosial- og helsedepartementet, som også har stått for finansieringen.

Styringsgruppen for SAMDATA 2000 har bestått av underdirektør Christine Furuholmen, rådgiver Øyvind Christensen, underdirektør Finn Aasheim fra Sosial- og helsedepartementet, seniorrådgiver Sissel F Ekern, seksjonssjef Kjell-Torgeir Skjetne, Elisabeth Stensrud og helse- og sosialdirektør Roar Nettet fra Kommunenes Sentralforbund, Ann-Lisbeth Bratthaug fra Statistisk sentralbyrå, forskningssjef Finn Henry Hansen fra NIS SAMDATA og direktør Ola Kindseth fra SINTEF Unimed. Vi vil takke styringsgruppen for nyttige kommentarer og konstruktiv kritikk underveis.

Flere ulike datasett benyttes som grunnlag for utarbeiding av indikatorene. Pasientdatasettene for voksne samles inn av Norsk pasientregister (NPR). Pasientdata for barn og unge bygger i hovedsak på data fra BUP-datasystemet, innsamlet av Hiadata AS. Vi vil takke både NPR og Hiadata AS for godt samarbeid og velvillig bistand.

Store deler av rapporten bygger på data samlet inn av Statistisk sentralbyrå (SSB). Vi vil takke SSB for velvillig bistand og godt samarbeid. Rapporten bygger i tillegg på egne spørreskjema til fylkeskommunene, innsamlet i samarbeid med Sosial- og helsedepartementet. Vi vil også rette en takk til ansatte ved institusjoner og fylkeshelsesjefskontorer for at de har tatt seg tid til å besvare alle henvendelser mellom andre presserende gjøremål.

NPR har kvalitetskontrollert pasientdata for voksne. Arbeidet har på en utmerket måte vært utført av Torhild Heggstad, Ellinor Mogseth og Ketil Rudjord. Fra SINTEF Unimed har følgende deltatt i arbeidet med SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller: Helle Wessel Andersson, Vidar Halsteinli, Torhild Heggstad, Jorid Kalseth, Marit Sitter, Heidi Torvik og Tove E. Waagan. Prosjektsekretær Hanne Kvam har ferdigstilt manuskriptet for trykking. Johan Håkon Bjørngaard har vært prosjektleder.

Trondheim, oktober 2001

Johan Håkon Bjørngaard

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Innholdsfortegnelse	3
Tabelloversikt	9
1 Om SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller	17
Johan Håkon Bjørngaard	
1.1 Rapportens oppbygging – leserveiledning	17
1.2 SAMDATA Psykisk helsevern og hovedmålene for helsepolitikken	19
1.3 Tolkning og bruk av SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller	20
2 Utviklingstall 1991-2000	21
Johan Håkon Bjørngaard	
2.1 Datagrunnlag og definisjoner	22
2.2 Psykisk helsevern samlet	24
2.3 Tilbudet til barn og unge med psykisk lidelser	26
2.4 Tilbudet til voksne med psykisk lidelser	27
3 Helseregionene	29
Johan Håkon Bjørngaard	
3.1 Datagrunnlag og definisjoner	29
3.2 Psykisk helsevern samlet	30
3.3 Psykisk helsevern for barn og unge.....	32
3.4 Psykisk helsevern for voksne	33

Del 1	Psykisk helsevern 2000 i et befolkningsperspektiv	35
4	Personellinnsats i psykisk helsevern.....	37
	Marit Sitter, Tove E. Waagan og Johan Håkon Bjørngaard	
4.1	Datagrunnlag og definisjoner	37
4.2	Personell i psykisk helsevern for barn og unge	39
4.2.1	Personell i psykisk helsevern for barn og unge – nasjonalt.....	39
4.2.2	Personell i psykisk helsevern for barn og unge – fylkeskommuner	41
4.3	Personell i psykisk helsevern for voksne	45
4.3.1	Personell i psykisk helsevern for voksne – nasjonalt	45
4.3.2	Personell i psykisk helsevern for voksne – fylkeskommuner	47
4.3.3	Leger og kliniske psykologer med fylkeskommunal driftsavtale	51
5	Heldøgns plasser i psykisk helsevern	53
	Marit Sitter, Tove E. Waagan og Johan Håkon Bjørngaard	
5.1	Datagrunnlag og definisjoner	53
5.2	Heldøgns plasser i psykisk helsevern for barn og unge – nasjonalt og etter fylke.....	54
5.3	Heldøgns plasser i psykisk helsevern for voksne – nasjonalt og etter fylke.....	59
6	Utgifter.....	65
	Jorid Kalseth	
6.1	Datagrunnlag og definisjoner	65
6.2	Utgifter til psykisk helsevern totalt	67
6.3	Utgifter til psykisk helsevern for barn og unge.....	69
6.4	Utgifter til psykisk helsevern for voksne	71
7	Bruk av tjenester for barn og unge	73
	Helle Wessel Andersson	
7.1	Innledning	73
7.2	Datagrunnlag og definisjoner	73
7.3	Utvalg	74

8	Bruk av tjenester for voksne	77
	Johan Håkon Bjørngaard	
8.1	Datagrunnlag	77
Del 2	Psykisk helsevern 2000 i et institusjonsperspektiv	79
9	Utgifter og finansiering	81
	Jorid Kalseth	
9.1	Datagrunnlag og definisjoner	82
9.2	Utgifter til og finansiering av psykisk helsevern totalt	84
9.3	Utgifter og finansiering – psykisk helsevern for barn og unge	85
9.4	Utgifter og finansiering – psykisk helsevern for voksne	86
9.5	Fylkeskommunal og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern	88
10	Produktivitet i poliklinikker for barn og unge	91
	Vidar Halsteinli	
10.1	Innledning	91
10.2	Datagrunnlag og definisjoner	92
10.3	Produktivitetsindikatorer	94
11	Kapasitetsutnyttning i døgninstitusjoner for voksne	103
	Heidi Torvik og Johan Håkon Bjørngaard	
11.1	Datagrunnlag og definisjoner	103
11.2	Produksjonens utvikling og fordeling	105
11.3	Kapasitetsutnyttelse etter institusjonstype og fylke	107
12	Kostnadsnivå i døgninstitusjoner for voksne	113
	Jorid Kalseth	
12.1	Datagrunnlag og definisjoner	113
12.2	Kostnadsnivå etter institusjonstype og fylke	115
13	Behandlingstilbudet for barn og unge	121
	Helle Wessel Andersson	
13.1	Innledning	121
13.2	Datagrunnlag og definisjoner	122

13.3	Pasienter etter henvisningsgrunn – nasjonale tall.....	123
13.4	Pasienter etter henvisende instans – etter fylke.....	125
13.5	Tiltak ved poliklinisk behandling	126
13.6	Diagnose	131
14	Døgnbehandling for voksne	135
	Johan Håkon Bjørngaard og Torhild Heggstad	
14.1	Datagrunnlag og definisjoner	135
14.2	Forskjeller i døgnbehandling ved sykehus for ulike diagnosegrupper	138
14.3	Oppholdstider for utskrevne pasienter	140
14.4	Henvisningsmåte – døgnbehandling ved sykehus	144
	Del 3 Grunnlagsdata	147
15	Personell.....	149
	Marit Sitter, Heidi Torvik og Tove E. Waagan	
15.1	Datagrunnlag og definisjoner	149
15.2	Personell – psykisk helsevern for barn og unge – institusjoner.....	150
15.3	Personell – psykisk helsevern for voksne – institusjoner.....	157
16	Døgnplasser og driftsstatistikk	169
	Marit Sitter, Heidi Torvik og Tove E. Waagan	
16.1	Datagrunnlag og definisjoner	169
16.2	Driftsdata psykisk helsevern for barn og unge – institusjoner	170
16.3	Driftsdata psykisk helsevern for voksne – institusjoner	176
17	Regnskapstall	187
	Jorid Kalseth	
17.1	Datagrunnlag og definisjoner	187
17.2	Psykisk helsevern totalt	189
17.3	Regnskapstall – psykisk helsevern for barn og unge	193
17.4	Regnskapstall – psykisk helsevern for voksne.....	203

Vedlegg	217
Vedlegg 1 Definisjoner	219
Vedlegg 2 Folketall i fylkene 1. januar 2001	227

Tabelloversikt

Tabell 1.1	Indikatorer, analysenivå, datagrunnlag og kapittelinnledning.	18
Tabell 2.1	Brutto driftsutgifter, fylkeskommunale driftstilskudd og statlige driftstilskudd til psykisk helsevern og somatikk. ¹). Millioner kroner (2000=100 ²). 1994-2000.	24
Tabell 2.2	Brutto driftsutgifter og fylkeskommunale netto driftsutgifter til psykiske helsevern. Nasjonale tall. Endring i absolutte tall og prosent. Millioner kroner (2000 = 100 ¹). 1994-2000.	24
Tabell 2.3	Årsverk i institusjoner i psykisk helsevern totalt. Etter personellkategori. Absolutte tall og endring fra 1991 til 2000.	25
Tabell 2.4	Årsverk for leger og psykologer ved institusjoner i psykisk helsevern totalt, samt årsverk for leger og psykologer med fylkeskommunale driftsavtale. Absolutte tall og endring fra 1997 til 2000.	25
Tabell 2.5	Årsverk og heldøgns plasser for barn og unge. Nasjonale tall. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.	26
Tabell 2.6	Aktivitet og produktivitet i psykisk helsevern for barn og unge. Absolutte tall og endring fra 1996-2000.	26
Tabell 2.7	Årsverk i institusjoner for voksne etter personellkategori og driftsform. Absolutte tall og endring fra 1991 til 2000.	27
Tabell 2.8	Heldøgns plasser for voksne etter institusjonstype. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.	27
Tabell 2.9	Aktivitet og ressursutnytting i tilbudet til voksne. Nasjonale tall. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.	28
Tabell 3.1	Brutto driftsutgifter per innbygger etter region. 2000.	30
Tabell 3.2	Personelldekning i psykisk helsevern totalt etter personellkategori. Etter institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere. 2000.	31
Tabell 3.3	Årsverk for leger og psykologer i institusjoner i psykisk helsevern totalt, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Årsverk per 10 000 innbyggere etter institusjonenes regiontilknytning. 2000.	31

Tabell 3.4	Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter personellkategori. Etter institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.	32
Tabell 3.5	Prosentandel av befolkningen under 18 år som er behandlet i psykisk helsevern for barn og unge. Etter bostedsregion. 2000.	32
Tabell 3.6	Personelldekning i psykisk helsevern for voksne etter personellkategori og institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	33
Tabell 3.7	Døgnsplassedekning i psykisk helsevern for voksne etter institusjonstype og institusjonenes regiontilknytning. Antall heldøgnsplasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	33
Tabell 3.8	Konsultasjoner i psykisk helsevern for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter institusjonenes regiontilknytning. 2000.	34
Tabell 3.9	Oppholdsdøgn og utskrivinger i psykisk helsevern for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter pasientenes bostedsregion. Sykehus og andre døgninstitusjoner. 2000.	34
Tabell 4.1	Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge og prosentandel i poliklinisk virksomhet. Etter personellkategori. 1999 og 2000.	39
Tabell 4.2.	Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.	39
Tabell 4.3	Personell ved institusjoner og poliklinikker for barn og unge. Etter institusjonstype. 2000.	40
Tabell 4.4	Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.	41
Tabell 4.5	Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter fylke. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 2000.	42
Tabell 4.6	Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter personellkategori. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. Etter pasientenes bostedsfylke. 2000.	43
Tabell 4.7	Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge per 10 000 innbyggere. Etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.	44
Tabell 4.8	Årsverk i psykisk helsevern for voksne og prosentandel i poliklinisk virksomhet. Etter personellkategori. 1999 og 2000.	45

Tabell 4.9	Årsverk for leger og psykologer i institusjoner for voksne og med driftsavtale med fylkeskommunen. 1999 og 2000.	45
Tabell 4.10	Årsverk i institusjoner for voksne etter institusjonstype. 1999 og 2000.	46
Tabell 4.11	Årsverk i institusjoner og poliklinikker for voksne. Etter personellkategori og institusjonstype. 2000.	46
Tabell 4.12	Årsverk i poliklinisk virksomhet og årsverk totalt i institusjoner for voksne. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.	47
Tabell 4.13	Personelldekning i institusjoner for voksne etter fylke. Årsverk totalt per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 2000.	48
Tabell 4.14	Personelldekning i institusjoner for voksne etter personellkategori. Etter institusjonenes tilknytningsfylke. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	49
Tabell 4.15	Personelldekning etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. Årsverk i institusjoner for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	50
Tabell 4.16	Årsverk for leger og psykologer i institusjoner for voksne, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.	51
Tabell 4.17	Personelldekning av leger og psykologer i institusjoner for voksne, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.	52
Tabell 5.1	Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonstype. Nasjonalt nivå. 1999 og 2000.	54
Tabell 5.2	Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Absolutte tall, prosent og prosent endring. 1999 og 2000.	55
Tabell 5.3	Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.	56
Tabell 5.4	Døgnplassdekning i psykisk helsevern for barn og unge etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. Døgnplasser per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.	57
Tabell 5.5	Døgnplassdekning i psykisk helsevern for barn og unge etter fylke. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.	58

Tabell 5.6	Heldøgnsplasser for voksne etter institusjonstype. Nasjonalt nivå. 1999 og 2000.	59
Tabell 5.7	Heldøgnsplasser for voksne etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.	60
Tabell 5.8	Heldøgnsplasser for voksne etter institusjonstype og institusjonens tilknytningsfylke. 2000.	61
Tabell 5.9	Døgnplassdekning i psykisk helsevern for voksne etter institusjonstype og institusjonens tilknytningsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	62
Tabell 5.10	Døgnplassdekning i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.	63
Tabell 6.1	Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern. Kroner per innbygger. 2000.	67
Tabell 6.2	Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern. Kroner per innbygger. 1999-2000.	68
Tabell 6.3	Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern for barn og unge. Kroner per innbygger 0-17 år. 2000.	69
Tabell 6.4	Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern for barn og unge. Kroner per innbygger 0-17 år. 1999-2000.	70
Tabell 6.5	Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern for voksne. Kroner per innbygger 18 år eller eldre. 2000.	71
Tabell 6.6	Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern for voksne. Kroner per innbygger 18 år eller eldre. 1999-2000.	72
Tabell 7.1	Pasienter i psykisk helsevern for barn og unge. Etter bostedsfylke og omsorgsnivå. 2000.	75
Tabell 7.2	Pasienter per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.	76
Tabell 8.1	Døgnopphold og oppholdsøgn per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter pasientenes bostedsfylke. Sykehus og andre døgninstitusjoner. 2000.	78
Tabell 9.1	Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern totalt. Millioner kroner . Løpende priser. 1999 og 2000.	84
Tabell 9.2	Finansiering av psykisk helsevern totalt. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	84
Tabell 9.3	Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	85

Tabell 9.4	Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser 1999 og 2000.	85
Tabell 9.5	Finansiering av psykisk helsevern for barn og unge. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	86
Tabell 9.6	Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for voksne. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	86
Tabell 9.7	Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	87
Tabell 9.8	Finansiering av psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.	87
Tabell 9.9	Samlet driftsstøtte til psykisk helsevern. Millioner kroner. Fylker. 2000.	88
Tabell 9.10	Bruk av øremerkede tilskudd gjennom Opptrappingsplanen ¹ Tusen kroner. Fylker. 2000.	89
Tabell 10.1	Produktivitetsindikatorer for poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Fylkeskommuner. 1999-2000.	94
Tabell 10.2	Produktivitetsindikatorer for poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Poliklinikker. 1999 - 2000.	95
Tabell 10.3	Poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Pasienter, fagårsverk og tiltak. 1999 - 2000.	99
Tabell 11.1	Oppholdsdøgn for heldøgns pasienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.	105
Tabell 11.2	Oppholdsdager for dagpasienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.	105
Tabell 11.3	Utskrivninger av heldøgns pasienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.	106
Tabell 11.4	Driftsdata for institusjoner og poliklinikker i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 2000.	106
Tabell 11.5	Kapasitetsutnyttelsen ved heldøgns institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 2000.	107
Tabell 11.6	Kapasitetsutnyttelsen ved heldøgns institusjoner innen psykisk helsevern for voksne. 1999-2000. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og type.	108
Tabell 12.1	Netto driftsutgifter per utskrivning og per oppholdsdøgn etter institusjonstype. Døgninstitusjoner i psykisk helsevern for voksne. 1999-2000.	115

Tabell 12.2	Netto driftsutgifter per utskrivning og per oppholdsdøgn etter tilknytningsfylke og institusjonstype. Døgninstitusjoner innen psykisk helsevern for voksne. 1999-2000.	116
Tabell 13.1	Poliklinisk behandling av barn og unge. Pasienter etter henvisningsgrunn og kjønn. 2000.	123
Tabell 13.2	Dag- eller døgnbehandling av barn og unge. Pasienter etter henvisningsgrunn og kjønn. 2000.....	124
Tabell 13.3	Poliklinisk behandling av barn og unge. Pasienter etter henvisende instans og bostedsfylke. Tall i prosent. 2000.....	125
Tabell 13.4	Poliklinisk behandling av barn og unge. Registrerte tiltak per pasient. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.	126
Tabell 13.5	Poliklinisk behandling av barn og unge. Registrerte tiltak per pasient. Etter institusjon. 2000.....	127
Tabell 13.6	Bruk av diagnose etter ICD-10 Akse I i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.....	131
Tabell 13.7	Antall pasienter etter hoveddiagnosegruppe og kjønn i psykisk helsevern for barn og unge.....	132
Tabell 13.8	Prosentandel pasienter innen utvalgte diagnosekategorier i psykisk helsevern for barn og unge. (Pasienter med diagnose som prosentgrunnlag). Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.....	133
Tabell 15.1	Personell i institusjoner og poliklinikker for barn og unge. 2000.	150
Tabell 15.2	Personell i institusjoner og poliklinikker for voksne. 2000.	157
Tabell 16.1	Driftsdata for institusjoner og poliklinikker for barn og unge. Enkeltinstitusjoner etter tilknytningsfylke og institusjonstype. 2000.	170
Tabell 16.2	Driftsdata for institusjoner og poliklinikker i psykisk helsevern for voksne. 2000.....	176
Tabell 17.1	Fylkeskommunenes utgifter til det psykiske helsevernet. Tusen kroner. Fylker. 2000.....	189
Tabell 17.2	Fylkeskommunenes utgifter til det psykiske helsevernet. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	190
Tabell 17.3	Statlige overføringer til psykisk helsevern totalt. Tusen kroner. Fylker. 2000.	191
Tabell 17.4	Statlige overføringer til psykisk helsevern. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	192
Tabell 17.5	Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 2000.....	193

Tabell 17.6	Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	194
Tabell 17.7	Statlige overføringer til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 2000.....	195
Tabell 17.8	Statlige overføringer til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	196
Tabell 17.9	Regnskapstall for institusjoner innen psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. 2000.....	197
Tabell 17.10	Regnskapstall for institusjoner og poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Etter institusjonstype. 2000.	202
Tabell 17.11	Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker. 2000.....	203
Tabell 17.12	Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	204
Tabell 17.13	Statlige overføringer til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker. 2000.....	205
Tabell 17.14	Statlige overføringer til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker. 1999.....	206
Tabell 17.15	Regnskapstall for institusjoner innen psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. 2000.....	207
Tabell 17.16	Regnskapstall for institusjoner og poliklinikker innen psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Etter institusjonstype. 2000.....	216

1 Om SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller

Johan Håkon Bjørngaard

1.1 Rapportens oppbygging – leserveiledning

Årets SAMDATA Psykisk helsevern utgis i to separate rapporter som foregående år. SAMDATA Psykisk helsevern Rapport, er samlet sett en introduksjon til denne rapporten, SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller 2000, som er årets tabelldel.

Årets tabelldel har følger samme mønster som foregående år. Hver tabelldel har før tabellene en innledning med en kort punktvis oppsummering av hovedresultater, samt omtale av datagrunnlag og definisjoner. Tabelldelen inneholder tre deler:

- Del 1 - tjenesten i et befolkningsperspektiv
- Del 2 - tjenesten i et institusjonsperspektiv
- Del 3 - grunnlagsdata

Del 1 inneholder tabeller hvor ressursinnsats og bruk av tjenester ses i forhold til antall innbyggere. Indikatorene skal belyse ulike sider ved et av de sentrale helsepolitiske målene – et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted, og spørsmålet om forskjeller i tilgjengelighet er sentralt. Personellinnsats, døgnplasser og utgifter sett i forhold til det antall mennesker ressursinnsatsen skal dekke, gir indikatorer på forskjeller mellom fylkeskommunene – sett fra et befolkningsperspektiv. På samme måte gir antall behandlede pasienter per innbygger informasjon om forskjeller i bruk av tjenester.

Del 2 inneholder tabeller hvor institusjonen og det tilhørende tilknytningsfylke står i fokus. Det er fylkeskommunenes rolle som leverandører av tjenester som er det primære og ikke hvilket fylke de behandlede pasientene kommer fra. Indikatorene skal belyse ulike sider ved et annet sentralt helsepolitisk mål – en effektiv utnyttelse av ressursene. Spørsmål knyttet til kapasitetsutnyttning og produktivitet belyses ved hjelp av indikatorer hvor ressursinnsatsen ved de ulike institusjonene sammenholdes med aktiviteten. Forskjeller mht karakteristika ved behandlingstilbudet er også belyst i denne delen. Fylkesvise tabeller er laget med utgangspunkt i hvilken fylkeskommune institusjonen er knyttet til – og ikke hvilken fylkeskommune pasienten kommer fra.

Del 3 inneholder grunnlagsdata som tabellene i de to første delene bygger på. Dette er i stor grad tabeller som viser både ressursinnsats og aktivitet per institusjon.

I SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller 2000 er hovedvekten lagt på statistikk for driftsåret 2000 og endringer fra 1999, men tabelldel 2 inneholder en del oversiktstabeller med utviklingstall for perioden 1991-2000.

Av de enkelte tabelldeles overskrifter vil det fremgå om det er tilbudet til voksne eller barn og unge som omtales. Dersom ikke noen av sektorene er nevnt i overskriften, dekker tabellene begge sektorer. Gjennomgående presenteres tilbudet til barn og unge først, og dernest tilbudet til voksne.

I tabell 1.1 oppsummerer vi innholdet i tabelldelene med angivelse av innholdet for indikatorene, analysenivå, datagrunnlag og kapittelnummerering.

Tabell 1.1 Indikatorene, analysenivå, datagrunnlag og kapittelnummerering.

Indikatorstype	Analysenivå	Datagrunnlag	Tabelldele
Del I Befolkningsperspektiv			
Innsatsfaktorer	- Nasjonale data - Institusjonenes tilknytningsfylke - Pasientenes bostedsfylke	- Personellstatistikk - Døgnplasstatistikk - Regnskapsstatistikk - Befolkningsdata	- Personellinnsats Tabelldel 4 - Heldøgnsplasser Tabelldel 5 - Utgifter Tabelldel 6
Bruk av tjenester	- Pasientenes bostedsfylke	- Pasientdata Barn og unge - Pasientdata Voksne - Befolkningsdata	- Barn og unges bruk Tabelldel 7 - Voksnes bruk Tabelldel 8
Del II Institusjonsperspektiv			
Finansiering	- Nasjonale tall - Fylkeskommuner	- Regnskapsstatistikk	- Utgifter og finansiering Tabelldel 9
Kapasitets-utnyttning	- Institusjoner - Institusjonstyper - Fylkeskommuner	- Regnskapsstatistikk - Personellstatistikk - Pasientdata - Døgnplasstatistikk	- Produktivitet i polikl for barn og unge Tabelldel 10 - Kapasitetsutn i døgninst for voksne Tabelldel 11 - Kostnadsnivå i døgninst for voksne Tabelldel 12
Behandlings-tilbudet	- Fylkeskommuner - Institusjonstyper	- Pasientdata barn og unge - Pasientdata voksne	- Behandlingstilbudet for barn og unge Tabelldel 13 - Behandlingstilbudet for voksne Tabelldel 14
Del III Grunnlagsdata			
Del IV Vedlegg			

1.2 SAMDATA Psykisk helsevern og hovedmålene for helsepolitikken

De siste årene har tilbudet til mennesker med psykiske lidelser vært et sentralt tema for helsepolitisk debatt. En viktig årsak til det er St meld 25 (1996-97) «Åpenhet og helhet. Om psykiske lidelser og tjenestetilbudene» og den påfølgende St prp nr 63 (1997-98) «Om opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2006». Myndighetene har gjennom arbeidet med disse dokumentene satt seg klare mål om økt ressursinnsats, omstrukturering av tjenestetilbudene, bedre geografisk fordeling og økt effektivitet.

Stortingsmelding 25 (1996-97) er den første stortingsmeldingen som i sin helhet er viet psykisk helsevern, og inneholder en bredt anlagt gjennomgang av det samlede tjenestetilbudet. Meldingen legger klare føringer for den videre omstruktureringen av tilbudet til voksne, blant annet ved å fremme overordnede statlige mål for utviklingen av spesialisthelsetjenesten. Ut fra Stortingets behandling av stortingsmeldingen skal disse tjenestene omfatte sykehusavdelinger, distriktpsikiatriske sentra (DPS) og privatpraktiserende spesialister med fylkeskommunal driftsavtale. Sykehjem skal enten omgjøres til mer behandlingsorienterte enheter under DPS, eller trappes gradvis ned etter hvert som de kommunale omsorgstjenestene bygges ut. Generelt legges det stor vekt på samhandling mellom første- og andrelinjetjenesten, og kommunenes ansvar for mennesker med psykiske lidelser blir understreket.

For tilbudet til barne og unge legges det vekt på at fagfeltet trenger en betydelig videre utbygging. Mens tilbudet for voksne i hovedsak skal omstruktureres, har behovene til barn og unge med psykiske lidelser vært knyttet til å bygge opp nye tilbud og øke det samlede volum av tjenester. Både antall døgnplasser, antall dagplasser og det polikliniske tilbudet skal bygges ut. Andel barn og unge som mottar slike tilbud skal øke fra to til fem prosent i løpet av planperioden (1996-2006).

Både tilbudet til barn og unge og voksne har behov for flere ansatte med relevant utdanning som følge av opptrappingsplanen. For poliklinisk virksomhet legges det særlig vekt på økt produktivitet som et av virkemidlene for å bedre tilgjengeligheten til tjenestene.

Følgende mål er blant annet satt for tilbudet til voksne:

- 1 185 nye plasser for aktiv behandling
- 22 000 flere polikliniske konsultasjoner per år
- 50 prosent flere privatpraktiserende psykiatere og psykologer med driftsavtale
- 90 000 flere dagopphold ved distriktpsikiatriske sentra
- styrking av tilbudet til grupper med særlig behov (blant annet flyktninger og rusmisbrukere)

For barn og unge med psykiske lidelser er følgende mål oppsummert:

- 205 flere døgnplasser til ungdom og omgjøring av behandlingshjem til klinikker med mer aktiv behandling
- 265 flere dagplasser for barn og unge
- 400 flere fagpersoner til poliklinisk virksomhet

Året 1999 var første år i opptrappingsplanen og tallene for 2000 vil derfor vise de første sporene av denne satsningen. Gjennom SAMDATA Psykisk helsevern ønsker vi å presentere indikatorer som gjør det mulig å følge utviklingen i henhold til opptrappingsplanens mål. Indikatorene beskriver ulike sider ved spesialisthelsetjenesten for mennesker med psykiske lidelser, og muligheten for sammenligning over tid og mellom enheter og områder er viktig.

To av de mest sentrale helsepolitiske målene de siste ti til femten årene har vært et likeverdige tilbud med jevn høy kvalitet uavhengig av bosted og effektiv ressursutnyttelse, slik dette blant annet er beskrevet i St meld 41 (1987-88) «Nasjonal helseplan. Helsepolitikken

mot år 2000» og St meld 50 (1993-94) «Samarbeid og styring. Mål og virkemidler for en bedre helsetjeneste». Disse målene er også sentrale i opptrappingsplanen og har dannet et naturlig utgangspunkt for arbeidet med denne rapporten

1.3 Tolkning og bruk av SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller

I SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller 2000 presenteres gjennomsnittstall for landet som helhet, for fylker og for grupper av institusjoner. Vi finner grunn til å understreke at gjennomsnittet ikke nødvendigvis uttrykker det «riktige» nivå verken for ressursbruk, kapasitet eller aktivitet. Det er heller ikke slik at en stor eller liten spredning omkring gjennomsnittstall uten videre sier noe om grad av fordelingsrettferdighet.

En hel rekke faktorer kan ligge bak variasjonene som avdekkes i rapporten. I tillegg til mer kjente og generelle forklaringer vil det alltid være spesielle, lokale forhold som frambringer forskjeller. Vi kjenner til noen slike forhold, men er samtidig klar over at vi ikke har full oversikt over disse. Forskjeller som skyldes registreringsmåte og datakvalitet har vi forsøkt eliminert så langt som mulig.

Variasjonene kan også tolkes i et lengre perspektiv. Helt siden femtitallet har vi sett en utpreget deinstitusjonalisering, hvor langtids institusjonsopphold har veket for mer kortvarige aktive behandlingsepisoder. I tillegg har nye pasientgrupper kommet inn under kappen «psykisk helsevern». Denne endringen er sammenfallende med endringer som også har funnet sted i andre land det er naturlig å sammenligne seg med. Variasjoner på et tidspunkt kan derfor også ses som at ikke alle har kommet like langt i en felles under trend.

Vi vil også minne om at denne rapporten først og fremst vil kunne avdekke kvantitative forskjeller. I tallmaterialet vi presenterer kan det inngå kvalitative forskjeller som er viktige, men som ikke kommer til uttrykk

2 Utviklingstall 1991-2000

Johan Håkon Bjørngaard

Opptrappingsplanen har 1999 som første virkeår. Endringene vi ser gjennom 90-tallet og inn i 2000 viser en relativt jevn utvikling og det er ikke noe markant skille mellom 1998 og 1999. Resultatene for 2000 viser at utviklingen som fant sted gjennom 90-tallet fortsetter i samme takt. Mer penger brukes til psykisk helsevern. Flere arbeider i sektoren og dette gjelder da i særlig grad kvalifisert personell. Behandlingstilbudet til barn og unge preges av volumøkning, og behandlingstilbudet for voksne preges av en vridning fra lengre institusjonsbehandling til kortere behandlingsopphold ved institusjon eller poliklinisk behandling.

De samlede utgiftene til psykisk helsevern har økt med 20 prosent fra 1994 til 2000, målt i realvekst. Til sammenligning har veksten for somatiske sykehus vært i underkant av 31 prosent. Veksten for somatiske sykehus er i større grad finansiert ved statlige driftstilskudd enn psykisk helsevern. Dette skyldes innføringen av innsatsstyrt finansiering, og det er derfor stor forskjell mellom direkte statlig tilskudd til somatikk og psykisk helsevern. Av de samlede direkte statlige tilskuddene til spesialisttjenesten utgjorde psykisk helsevern over 10 prosent i 1994. I 2000 var den samme andelen under åtte prosent. Mens fylkeskommunenes utgifter til somatikk har gått ned som følge av innføringen av innsatsstyrt finansiering, har fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern økt i samme periode. I 1994 utgjorde psykisk helsevern 26 prosent av den fylkeskommunale innsatsen, mens for 2000 utgjorde psykisk helsevern 35 prosent. (Se tabell 2.1)

Det har kommet til 2 065 flere årsverk i psykisk helsevern fra 1991 til 2000; en økning på omlag 14 prosent. Økningen har prosentvis vært størst for leger og psykologer, noe som har sammenheng med økt vektlegging av behandlingsaspektet ved tilbudet. (Se tabell 2.3)

Antall avtalte årsverk for leger og psykologer med driftsavtale med fylkeskommunene økte kraftig fra 1997 til 1998 som følge av krav om driftsavtale knyttet til refusjonsutbetalinger, parallelt med særskilte statlige tilskudd til fylkeskommunene for inngåelse av nye avtaler. Fra 1998 til 2000 har det kun vært små endringer. Avtalespesialistene utgjør nå 20 prosent av alle årsverk for leger og psykologer. (Se tabell 2.4)

Antall barn og unge som gjennom året mottar behandling har økt relativt kraftig fra 1996 til 2000. Andelen av barn og unge som mottok behandling økte fra 1,8 prosent i 1996 til 2,5 prosent i 2000. I så måte har man kommet halvveis til målet om fem prosent dekning for befolkningen under 18 år. Økningen i behandlingsomfanget skyldes både økt ressursinnsats og at produktiviteten i poliklinikker for barn og unge har økt de siste to årene. Antall tiltak per fagårsverk har økt, og samtidig tar hver behandler hånd om flere pasienter per år.

Antall døgnplasser for voksne er redusert gjennom hele 90-tallet. Det har vært størst nedgang i døgnplasser ved sykehjem, men også ved sykehus er det nedgang. Ved bo- og behandlingssentra har det vært en markant økning. Mye av denne økningen skyldes nok omorganiseringer, hvor både enheter ved sykehus og sykehjem har blitt omgjort til avdelinger ved bo- og behandlingssentra. Dette er i tråd med målene om å bygge ut behandlingstilbudet på desentralisert nivå. Det er likevel grunn til å spørre om dette innebærer reelle endringer eller om man driver gammel virksomhet under nye benevnelser. I tabell 11 presenterer vi tall for på tilgang på kvalifisert personell per pasient for de ulike institusjonstypene; noe som kan indikere hvor langt man har kommet med å utvikle aktive behandlingstilbud på desentralisert nivå.

Innen døgnbehandling av voksne har utviklingen gjennom hele 90-tallet vært preget av flere og kortere opphold og av flere ansatte per pasient (økt personellfaktor). Antall polikliniske konsultasjoner har økt betraktelig på nittitallet. (Se tabell 2.9)

2.1 Datagrunnlag og definisjoner

Denne tabelldelen inneholder tabeller med tall for perioden 1991 til 2000, og oppsummerer derfor utviklingen på nittitallet og inn i 2000 når det gjelder utgifter, personell, heldøgns-plasser og aktivitet. Tallmaterialet for 1999 og 2000 er nærmere presentert i de øvrige tabelldelene. Når det gjelder detaljert beskrivelse av datagrunnlag og definisjoner, viser vi til disse.

Noen sentrale begreper i denne tabelldelen er følgende:

Brutto driftsutgifter

Det offentliges brutto driftsutgifter er summen av brutto utgifter til institusjoner (fylkeskommunale og statlige institusjoner) og andre fylkeskommunale driftsutgifter i psykisk helsevern.

Fylkeskommunenes netto driftsutgifter

Med fylkeskommunens netto driftsutgifter til psykisk helsevern menes fylkeskommunens netto driftsutgifter for institusjonene, pluss utgifter til privat pleie, pluss netto driftstilskudd til psykiatere og psykologer, pluss andre fylkeskommunale driftsutgifter, pluss netto gjestepasientutgifter og til slutt *minus* øremerkede statstilskudd. Med øremerkede statstilskudd menes tilskudd til styrking av tilbudet i psykisk helsevern og omstillingstiltak, og baserer seg på opplysninger fra fylkeskommunene om hvilke tilskudd som faktisk er benyttet i løpet av året.

Statlige driftstilskudd av staten

Med statlige driftstilskudd menes refusjoner for poliklinisk aktivitet og alle øremerkede statstilskudd (herunder ISF-refusjoner for somatikken). Øremerkede statstilskudd til psykisk helsevern omfatter tilskudd til styrking av tilbudet og omstillingstiltak, samt tilskudd til avtalespesialister. Opplysninger er innhentet fra fylkeskommunene om hvilke tilskudd som faktisk er benyttet i løpet av året.

Årsverk

Antall årsverk er definert som «antall heltidsansatte pluss antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte per 31. desember».

Heldøgns plasser

Antall heldøgns plasser er definert som antall plasser ved utgangen av året (31.12).

Behandlede pasienter i tilbudet til barn og unge

Med behandlede pasienter menes pasienter som har mottatt et tilbud fra tjenester rettet mot barn og unge i løpet av året. Inklusjonskriteriene er nærmere beskrevet i tabell del 7.

Polikliniske tiltak – barn og unge

Med polikliniske tiltak menes summen av registrerte direkte og indirekte tiltak utført det enkelte år. Med direkte tiltak menes terapi, samtale, undersøkelse/observasjon eller annen behandling der pasienten eller foresatte er tilstede. Med indirekte tiltak menes konsultasjoner og møter med andre involverte instanser. Opplysninger om antall tiltak er hentet fra pasientdata for barn og unge. For poliklinikkene vil dette tilsvare refusjonsberettigede konsultasjoner.

Fagårsverk

Fagårsverk er poliklinisk personell eksklusiv annet personell (dvs merkantilt ansatte). Ved beregning av tiltak per fagårsverk og pasienter per fagårsverk er gjennomsnittstall for to år for antall årsverk benyttet, som følge av at årsverkstallene er punkttellinger ved slutten av året.

Utskrivninger av voksne

Med utskrivninger menes avsluttede institusjonsopphold i løpet av året.

Polikliniske konsultasjoner til voksne

Med polikliniske konsultasjoner menes refusjonsberettigede konsultasjoner slik det er rapportert til SSB gjennom institusjonsstatistikken.

2.2 Psykisk helsevern samlet

Tabell 2.1 Brutto driftsutgifter, fylkeskommunale driftstilskudd og statlige driftstilskudd til psykisk helsevern og somatikk.¹⁾ Millioner kroner (2000=100²⁾. 1994-2000.

		1994	1996	1998	1999	2000	Realvekst 1994-2000 i prosent
Brutto driftsutgifter ³⁾	Psykisk helsevern	6 947	7 630	7 985	8 241	8 358	20
	Somatikk	24 427	28 624	30 028	31 425	32 083	31
Fylkeskomm. netto driftsutg.	Psykisk helsevern	6 122	6 285	6 510	6 689	6 733	10
	Somatikk	17 816	17 088	12 788	12 514	12 297	-31
Statlige driftstilskudd	Psykisk helsevern	565	1 136	1 241	1 351	1 472	161
	Somatikk	4 925	10 158	15 776	17 291	17 979	265

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene

- 1) Tallene for somatisk sektor er hentet fra SAMDATA Sykehus-publikasjonene og omfatter kun utgifter til sykehustjenester og ikke andre somatiske tjenester.
- 2) Alle tall for årene 1994 – 2000 er justert for prisstigning med utgangspunkt i prisindeks for kommunalt konsum.
- 3) Statlige- og fylkeskommunale driftstilskudd summerer seg ikke til brutto driftsutgifter fordi salgs- og leieinntekter etc kommer i tillegg.

Tabell 2.2 Brutto driftsutgifter og fylkeskommunale netto driftsutgifter til psykiske helsevern. Nasjonale tall. Endring i absolutte tall og prosent. Millioner kroner (2000 = 100¹⁾. 1994-2000.

	1994	1996	1998	1999	2000	Realendring 1994-2000	
						Absolutte tall	Prosent
Brutto utgifter til psykisk helsevern	6 947	7 630	7 985	8 241	8 358	1 411	20
- Barne og unge	752	953	1 005	1 037	1 073	321	43
- Voksne	6 195	6 678	6 980	7 203	7 285	1 090	18
Fylkeskom. netto driftsutgifter psykisk helsevern	6 122	6 285	6 510	6 689	6 733	610	10
- Barn og unge	516	548	564	602	603	87	17
- Voksne	5 607	5 737	5 946	6 087	6 130	523	9

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene

- 1) Alle tall for årene 1994 – 2000 er justert for prisstigning med utgangspunkt i prisindeks for kommunalt konsum.

Tabell 2.3 Årsverk i institusjoner i psykisk helsevern totalt. Etter personellkategori. Absolutte tall og endring fra 1991 til 2000.

	1991	1993	1995	1998	1999	2000	Endring 1991-2000	
							Absolutte tall	Prosent
Årsverk totalt	14 435	14 610	14 767	15 809	16 117	16 500	2 065	14
- årsverk psykiatere	437	449	487	586	595	648	211	48
- årsverk andre leger	345	352	388	450	472	490	145	42
- årsverk psykologer	660	724	824	1 009	1 065	1 181	521	79
- årsverk fagpersonell med og uten høyskoleutd.	9 721	10 030	10 049	10 912	11 009	11 317	1 596	16
- årsverk annet personell	3 241	3 053	3 022	2 852	2 977	2 864	-377	-12

Kilde: SSB

Tabell 2.4 Årsverk for leger og psykologer ved institusjoner i psykisk helsevern totalt, samt årsverk for leger og psykologer med fylkeskommunale driftsavtale. Absolutte tall og endring fra 1997 til 2000.

		1997	1998	1999	2000	Endring 1997-2000	
						Absolutte tall	Prosent
Ved institusjoner i psykisk helsevern	Leger	949	1 036	1 067	1 139	190	20
	Psykologer	930	1 009	1 065	1 181	251	27
	Sum	1 879	2 045	2 132	2 319	440	23
Avtalespesialister i psykisk helsevern	Leger	56	167	169	170	114	204
	Psykologer	98	388	397	395	297	303
	Sum	154	555	566	565	411	267
Alle	Leger	1 005	1 203	1 236	1 309	304	30
	Psykologer	1 028	1 397	1 462	1 576	548	53
	Sum	2 033	2 600	2 698	2 884	851	42

Kilde: SSB

2.3 Tilbudet til barn og unge med psykisk lidelser

Tabell 2.5 Årsverk og heldøgns plasser for barn og unge. Nasjonale tall. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.

	1991	1993	1995	1998	1999	2000	Endring 1991-2000	
							Absolutte tall	Prosent
Årsverk totalt	1 606	1 743	1 796	2 155	2 273	2 408	802	50
- herav polikliniske årsverk				951	1 009	1 117		
- årsverk psykiatere	65	74	71	91	89	96	31	48
- årsverk andre leger	53	55	64	74	85	90	37	70
- årsverk psykologer	239	268	303	394	413	468	229	96
- årsverk sosionomer	180	188	206	254	270	293	113	63
- årsverk annet terapipers. med høyskoleutdanning	561	655	694	810	907	937	376	67
- årsverk terapipersonale uten høyskoleutdanning	120	149	121	178	128	129	9	8
- årsverk annet personell	384	353	336	354	382	395	11	3
Heldøgns plasser			279	325	315	310		

Kilde: SSB

Tabell 2.6 Aktivitet og produktivitet i psykisk helsevern for barn og unge. Absolutte tall og endring fra 1996-2000.

	1996 ¹⁾	1997 ¹⁾	1998	1999	2000	Anslag for endring fra 1996 - 2000
- poliklinisk behandling	16 580	17 700	19 097	21 433	24 482	7 902
- dag- og/eller døgnbehandling	1 500	1 550	1 537	1 732	1 948	448
Behandlede pasienter i prosent av barn- og unge 0-17 år	1,8	1,9	2,0	2,2	2,5	0,7
- direkte tiltak			129 000	148 000	170 000	
- indirekte tiltak			57 000	73 000	90 000	
Polikliniske tiltak summert			186 000	221 000	260 000	
Tiltak per fagårsverk			258	285	301	
Pasienter per fagårsverk			26	26	28	

Kilde: Sintef Unimed og SSB

1) Pasientdata for 1996 og 1997 var ikke komplette slik at tallene for disse årene er anslag

2.4 Tilbudet til voksne med psykisk lidelser

Tabell 2.7 Årsverk i institusjoner for voksne etter personellkategori og driftsform. Absolutte tall og endring fra 1991 til 2000.

	1991	1993	1995	1998	1999	2000	Endring 1991-2000	
							Absolutte tall	Prosent
Årsverk totalt	12 829	12 867	12 971	13 654	13 844	14 092	1 263	10
- årsverk poliklinikk	877	1 126	1 299	1 535	1 558	1 651	774	88
- årsverk avdeling	11 952	11 741	11 672	12 120	12 286	12 441	489	4
- årsverk psykiatere	372	375	416	495	506	552	180	49
- årsverk andre leger	292	297	324	376	387	400	108	37
- årsverk psykologer	421	456	521	615	652	713	292	69
- årsverk psyk. spes.sykepl.	1 642	1 940	2 098	2 644	2 704	2 839	1 197	73
- årsverk andre sykepl.	1 742	1 773	1 726	1 889	1 864	1 922	180	10
- årsverk annet terapipers.	1 122	1 102	1 134	1 163	1 259	1 382	260	23
- årsverk hjelpepl/ufaglært	4 354	4 223	4 070	3 974	3 876	3 815	-539	-12
- årsverk øvrig personell	2 857	2 700	2 686	2 498	2 595	2 469	-388	-14

Kilde: SSB

Tabell 2.8 Heldøgns plasser for voksne etter institusjonstype. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.

Institusjonstype	1991	1993	1995	1998	1999	2000	Endring 1991-2000	
							Absolutte tall	Prosent
Sykehus	3 172	3 046	2 916	3 070	3 039	2 989	-183	-6
Bo- og behandlingssentra	387	819	996	1 487	1 581	1 634	1 247	322
Sykehjem	3 435	2 698	2 196	1 298	1 089	1 029	-2 406	-70
Andre døgninstitusjoner	231	276	275	120	119	117	-114	-49
Totalt	7 225	6 839	6 383	5 975	5 828	5 769	-1 456	-20

Kilde: SSB

Tabell 2.9 Aktivitet og ressursutnyttning i tilbudet til voksne. Nasjonale tall. Absolutte tall og endring fra 1991-2000.

	1991	1993	1995	1998	1999	2000	Endring 1991-2000	
							Absolutte tall	Prosent
Utskrivninger	20 718	22 230	24 000	29 914	30 506	32 919	12 201	59
Oppholdsdøgn (døgnpas) ¹⁾	2 364	2 244	2 057	1 926	1 908	1 838	-526	-22
Oppholdsdager (dagpas) ¹⁾	309	383	399	302	288	269	-40	-13
Polikl. konsultasjoner ¹⁾	318	373	437	476	505	521	203	64
Personellfaktor	1,7	1,8	1,9	2,1	2,2	2,3	0,6	35
Utskrivninger per årsverk	1,8	2,1	2,2	2,6	2,7	2,8	1,0	56
Oppholdsdøgn per utskr.	114	101	85	66	63	56	-58	-51

Kilde: NPR og SSB

1) Tallene er angitt i hele 1 000.

3 Helseregionene

Johan Håkon Bjørngaard

2002 markerer et helsepolitisk skille ved at fylkeskommunene fratras ansvaret for spesialisttjenesten og at regionale helseforetak overtar. Denne tabelldelen er viet helseregionene med søkelys på ressurser og aktivitet i forhold til befolkningsmengden.

Helseregion Øst er i en særstilling når det gjelder utgifter per innbygger, noe som i stor grad skyldes at Oslo er en del av denne regionen. Dette gjelder både utgifter til barn og unge og voksne med psykiske lidelser. Helseregion Sør har derimot lavest innsats per innbygger målt i kroner. (Tabell 3.1)

Dette bildet gjenspeiles også i personelldekningen. Region Øst kommer best ut med i overkant av 40 årsverk per 10 000 innbyggere. Tilgangen til kvalifisert personell er også høy for denne regionen, særskilt for leger og høyskoleutdannet personell. (Tabell 3.2)

Fordelingen av avtalespesialister forsterker ulikheten mellom regionene, snarere enn utjevner. Ser vi på den samlede tilgangen til leger og psykologer har befolkningen i helseregion Øst 7,2 årsverk per 10 000 innbyggere, men tilsvarende tall for region Midt-Norge er 4,8. (Tabell 3.3)

Mens ressursituasjonen viser at region Øst skiller seg ut, er ikke aktivitetsnivået like entydig. Helseregion Nord gir tilbud til 3,6 prosent av sin barne- og ungdomsbefolkning, til tross for at ressursinnsatsen er lavere enn for eksempel i region Øst. Ser vi på tilbudet til voksne ytes det 1 655 konsultasjoner per 10 000 innbyggere i helseregion Sør, mens region Vest kommer ut med 1 229 konsultasjoner per 10 000 innbyggere. Antall utskrivinger per 10 000 innbyggere varierer relativt lite mellom regionene, med unntak av at region Øst har få utskrivinger fra institusjoner utenfor sykehus. På den andre siden er det en del variasjon i antall oppholdsdøgn per 10 000 innbyggere, noe som har sammenheng med forskjellen i døgnplassdekning. (Tabell 3.5, 3.8 og 3.9)

3.1 Datagrunnlag og definisjoner

Denne tabelldelen inneholder tabeller med tall for helseregionene hva gjelder ressurser og aktivitet. Tabellene er presentert som befolkningsbaserte rater. Helseregionene er inndelt som følger:

- Helseregion Øst; Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark og Oppland.
- Helseregion Sør; Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder.
- Helseregion Vest; Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.
- Helseregion Midt-Norge; Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.
- Helseregion Nord; Nordland, Troms og Finnmark.

Brutto driftsutgifter

Det offentliges brutto driftsutgifter til psykiatritjenesten er summen av brutto utgifter til institusjoner i psykisk helsevern (fylkeskommunale og statlige institusjoner) og andre fylkeskommunale driftsutgifter.

Årsverk

Antall årsverk er definert som «antall heltidsansatte pluss antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte per 31. desember».

Heldøgns plasser

Antall heldøgns plasser er definert som antall plasser ved utgangen av året (31.12).

Behandlede pasienter i psykisk helsevern for barn og unge

Med behandlede pasienter menes pasienter som har mottatt et tilbud i løpet av året. Inkluderingsskriteriene er nærmere beskrevet i tabell del 7.

Utskrivninger i psykisk helsevern for voksne

Med utskrivninger menes avsluttede institusjonsopphold i løpet av året.

Polikliniske konsultasjoner i psykisk helsevern for voksne

Med polikliniske konsultasjoner menes refusjonsberettigede konsultasjoner slik det er rapportert til SSB gjennom institusjonsstatistikken.

3.2 Psykisk helsevern samlet

Tabell 3.1 Brutto driftsutgifter per innbygger etter region. 2000.

	Utgifter per innbygger		
	Barn og unge 0-17 år	Voksne 18 år eller eldre	Samlet
Helseregion Øst	1 304	2 403	2 161
Helseregion Sør	860	1 793	1 574
Helseregion Vest	770	2 040	1 715
Helseregion Midt-Norge	819	1 866	1 613
Helseregion Nord	1 109	1 970	1 761
Landet	1 008	2 092	1 837

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene

Tabell 3.2 Personelldekning i psykisk helsevern totalt etter personellkategori. Etter institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere. 2000.

Bostedsfylke	Leger	Psyko- loger	Høyskole- utd.pers	Hj.pl. og ufagl. pleiepers	Annet personell	Totalt
Helseregion Øst	2,9	2,5	17,7	10,2	7,0	40,3
Helseregion Sør	2,0	2,2	15,1	6,6	5,3	31,3
Helseregion Vest	2,4	2,9	15,4	8,6	5,7	35,1
Helseregion Midt-Norge	2,1	2,4	15,9	8,0	6,8	35,2
Helseregion Nord	2,5	3,0	15,4	8,8	5,4	35,2
Totalt	2,5	2,6	16,4	8,8	6,4	36,6

Kilde: SSB

Tabell 3.3 Årsverk for leger og psykologer i institusjoner i psykisk helsevern totalt, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Årsverk per 10 000 innbyggere etter institusjonenes regiontilknytning. 2000.

Tilknytningsfylke	Behandlere med driftsavtale		Behandlere ved institusjoner pluss behandlere med driftsavtale	
	Leger og psykologer	Pst avvik fra gj.sn	Leger og psykologer	Pst avvik fra gj.sn
Helseregion Øst	1,7	66	7,2	16
Helseregion Sør	0,9	-12	5,2	-16
Helseregion Vest	0,8	-26	6,1	-1
Helseregion Midt-Norge	0,3	-68	4,8	-22
Helseregion Nord	0,4	-62	5,9	-5
Totalt	1,0		6,2	

Kilde: SSB

3.3 Psykisk helsevern for barn og unge

Tabell 3.4 Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter personellkategori. Etter institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.

Bostedsfylke	Leger	Psyko- loger	Høyskole- utd.pers	Hj.pl. og ufagl. pleiepers	Annet personell	Totalt
Helseregion Øst	2,0	5,0	15,5	1,7	5,4	29,6
Helseregion Sør	1,3	3,7	8,1	0,7	3,3	17,1
Helseregion Vest	1,5	4,5	8,6	0,9	2,2	17,7
Helseregion Midt-Norge	2,0	3,4	10,0	0,5	2,5	18,3
Helseregion Nord	1,8	5,1	14,1	2,1	3,9	27,0
Totalt	1,8	4,4	11,6	1,2	3,7	22,7

Kilde: SSB

Tabell 3.5 Prosentandel av befolkningen under 18 år som er behandlet i psykisk helsevern for barn og unge. Etter bostedsregion. 2000.

Bostedsfylke	Prosent
Helseregion Øst	2,6
Helseregion Sør	2,6
Helseregion Vest	2,0
Helseregion Midt-Norge	2,0
Helseregion Nord	3,6
Totalt	2,5

Kilde: Sintef Unimed

3.4 Psykisk helsevern for voksne

Tabell 3.6 Personelldekning i psykisk helsevern for voksne etter personellkategori og institusjonenes regiontilknytning. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

Bostedsfylke	Leger	Psyko- loger	Høyskole- utd.pers	Hj.pl. og ufagl. pleiepers	Annet personell	Totalt
Helseregion Øst	3,2	1,9	18,3	12,6	7,4	43,4
Helseregion Sør	2,3	1,8	17,2	8,4	6,0	35,7
Helseregion Vest	2,8	2,4	17,7	11,2	6,9	41,0
Helseregion Midt-Norge	2,2	2,1	17,7	10,4	8,1	40,5
Helseregion Nord	2,7	2,4	15,9	11,0	5,9	37,8
Totalt	2,8	2,1	17,8	11,1	7,2	40,9

Kilde: SSB

Tabell 3.7 Døgnsplassdekning i psykisk helsevern for voksne etter institusjonstype og institusjonenes regiontilknytning. Antall heldøgns plasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

	Sykehus	Bo- og behandlingssentra	Sykehjem o a	Totalt
Helseregion Øst	9,7	4,0	3,7	17,5
Helseregion Sør	7,4	5,8	1,6	14,8
Helseregion Vest	8,2	2,8	7,5	18,6
Helseregion Midt-Norge	8,0	7,0	0,8	15,8
Helseregion Nord	6,3	5,8	0,5	12,6
Totalt	8,7	4,7	3,3	16,8

Kilde: SSB

Tabell 3.8 Konsultasjoner i psykisk helsevern for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter institusjonenes regiontilknytning, 2000.

	Konsultasjoner per 10 000 innb
Helseregion Øst	1 561
Helseregion Sør	1 655
Helseregion Vest	1 229
Helseregion Midt-Norge	1 552
Helseregion Nord	1 496
Totalt	1 515

Kilde: SSB

Tabell 3.9 Oppholdsdøgn og utskrivinger i psykisk helsevern for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter pasientenes bostedsregion. Sykehus og andre døgninstitusjoner, 2000.

	Oppholdsdøgn per 10 000 innb		Utskrivinger per 10 000 innb	
	Sykehus	Andre døgninst	Sykehus	Andre døgninst
Helseregion Øst	3 328	2 330	67	16
Helseregion Sør	2 666	2 455	70	33
Helseregion Vest	2 997	3 030	71	29
Helseregion Midt-Norge	2 471	2 355	67	29
Helseregion Nord	2 358	1 622	64	55
Totalt	2 913	2 425	68	28

Kilde: NPR og SSB

Del 1 Psykisk helsevern 2000 i et befolkningsperspektiv

Et befolkningsperspektiv innebærer at søkelyset rettes mot likhet og variasjon i både helsetjenestetilbudet folk har tilgang til og i bruken av dette tilbudet. Den norske spesialisthelsetjenesten er et offentlig tilbud med et eksplisitt mål om god tilgjengelighet for hele landets befolkning uavhengig av innbyggernes kjønn, alder og bosted. Det er derfor viktig å både beskrive variasjoner i befolkningens tilbud og bruk av tjenester. Variasjon i seg selv er nødvendigvis ikke i strid med målet om god tilgjengelighet – enkelte områder kan for eksempel ha flere behandlingstrengende enn andre. Statistikken er i så måte et verktøy for å avdekke områder med uønskede forskjeller. Sett fra befolkningens synspunkt vil både forskjeller i volumet av de ulike tjenestene og hvor langt man har kommet med omstrukturering og utbygging, ha betydning for det tilbud man har tilgang til – og naturlig nok også bruken av tjenestene.

Del 1 inneholder tabeller hvor ressursinnsats og bruk av tjenester ses i forhold til antall innbyggere. Personellinnsats, døgnplasser og utgifter per innbygger, gir indikatorer på forskjeller mellom fylkeskommunene – sett fra innbyggerne i den enkelte fylkeskommune. På samme måte gir antall behandlede pasienter per innbygger informasjon om forskjeller i bruk av tjenester.

Noen pasienter hjemmehørende i et fylke får behandling i et annet fylke. I del 1 er derfor skillet mellom institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke viktig. Når personell fordeles etter bostedsfylke, avregnes ressursinnsatsen etter bruken av tilbudet. Dermed tas det utgangspunkt i mottageren og ikke leverandøren av tjenesten. Dette er et viktig poeng når vi ser tilbudet fra et befolkningsperspektiv.

4 Personellinnsats i psykisk helsevern

Johan Håkon Bjørngaard, Marit Sitter og Tove E. Waagan

Det var 2 408 årsverk i psykisk helsevern for barn og unge ved utgangen av år 2000. Dette tilsvarer en økning på seks prosent fra året før. Andelen poliklinisk personell har økt fra 44 prosent i 1999 til 46 prosent i 2000. (Se tabell 4.1)

Det har vært en økning i alle typer personellkategorier fra 1999 til 2000. Økningen var størst for personellgruppen psykologer, men også grupper som sosisonomer og psykiatere har hatt en klar økning. (Se tabell 4.1)

Det er fortsatt store variasjoner i personelldekning (årsverk i forhold til antall innbyggere). Oslo har fortsatt betydelig høyere personelldekning enn de øvrige fylkene. Fylket har 54 årsverk per 10 000 innbyggere under 18 år, mens gjennomsnittet for landet er 23 årsverk. (Se tabell 4.5)

I psykisk helsevern for voksne fortsetter personellveksten vi har sett det siste tiåret og ved årslutt i 2000 var 14 092 årsverk tilknyttet institusjoner for voksne; en samlet økning på 249 årsverk fra foregående år. For universitets- og høyskoleutdannet personell har det kommet til 434 flere årsverk, mens det for hjelpepleiere har vært nedgang. (Se tabell 4.8)

Mens antall årsverk for leger og psykologer ved institusjoner for voksne økte fra 1999 til 2000, så har antallet avtalespesialister holdt samme nivå som foregående år. (Tabell 4.9) Den fylkesvise fordelingen av avtalespesialistene forsterker snarere enn utjevner ulikheten i tilgangen på universitetsutdannet personell ved institusjoner for voksne. Nesten 60 prosent av avtalespesialistene er tilknyttet Akershus, Oslo eller Hordaland, mens bare omlag 32 prosent av den voksne befolkningen bor i disse fylkene. (Se tabell 4.17)

Samlet personelldekning i de enkelte fylker variere fra 32 årsverk per 10 000 innbyggere i Østfold til 62 årsverk per 10 000 innbyggere i Oslo. Det er med andre ord også betydelige fylkesvise forskjeller i tilgangen til helsepersonell i psykisk helsevern for voksne. (Se tabell 4.13)

4.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallmaterialet er basert på personellopplysninger om alle fylkeskommunale og statlige institusjoner i psykisk helsevern, samt opplysninger om private lege- og psykologspesialister med driftsavtale med fylkeskommunene. SSB står ansvarlig for innhenting og kontroll av data. Sintef Unimed har i samarbeid med SSB i tillegg gjennomført en kvalitetskontroll av data i forbindelse med tilrettelegging av data for tabelldelen.

Enkelte tabeller inkluderer opplysninger om private lege- og psykologspesialister med driftsavtale. Vi har ikke opplysninger om hvilke pasienter som er behandlet av disse, men vi antar

at dette i hovedsak er et tilbud som ytes til voksne pasienter. På det grunnlag blir spesialister i psykiatri og psykologi med driftsavtale tilknyttet tilbudet til voksne.

Personellinnsatsen beskrives med betegnelsen «årsverk». I datamaterialet er det «antall heltidsansatte pluss antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte per 31. desember» som er registrert. Tilfeldige svingninger i løpet av året og bruk av overtid vil med andre ord ikke fanges opp av de registrerte data. Antall årsverk er en indikator for antall årsverk som faktisk er utført.

Det bør også nevnes at tallene i noen grad vil kunne påvirkes av organisasjonsform, eksempelvis om psykisk helsevern er integrert i et somatisk sykehus eller ikke. I førstnevnte tilfelle vil fordelingen av fellespersonell i noen grad måtte skje ut fra skjønn. Dette gjelder særlig gruppen «annet personell».

Tallene for personellinnsats etter fylke blir i enkelte tabeller fordelt etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Personell i poliklinisk virksomhet forutsettes i hovedsak å betjene befolkningen i tilknytningsfylket, og tilordnes i helhet dette fylket. Øvrig personell (hovedsakelig tilknyttet dag- og døgnvirksomhet) fordeles mellom fylkene ut fra hvor pasienten er bosatt. For tilbudet til barn og unge er det bostedsfylke for pasienter per 31.12.2000 som ligger til grunn for fordelingen. For tilbudet til voksne er det i hovedsak antall oppholdsdøgn på årsbasis fordelt etter pasientenes bostedsfylke som er benyttet som fordelingskriterium. Der hvor vi mangler opplysninger om oppholdsdøgn er pasienter ved årets slutt benyttet.

Syv fylker har i år levert statistikk gjennom prosjektet fylkeskostra; Hedmark, Oppland, Buskerud, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nordland og Finnmark. Dette er en del av et større arbeid for å forenkle arbeidet med statistikkinnhenting fra kommunene. I disse fylkene er det rapportert fra de ulike institusjonene ved hjelp av elektroniske skjema. Disse skjemaene er ikke helt identiske med de som er benyttet for personellopplysninger fra de andre fylkene. For å få sammenlignbare tall har vi derfor en noe annen personellkategorisering enn hva som har vært benyttet i SAMDATA tidligere år. For psykisk helsevern for voksne innebærer dette at sosionomer er slått sammen med gruppen annet terapipersonell. For psykisk helsevern for barn og unge er det ingen endring i personellkategoriseringen. Man kan ikke skille ut personellkategorier med spesialistutdanning på avdelingsnivå for institusjoner med kombinert drift i kostrafylkene. Dette betyr at vi ikke kan skille ut antall psykiatere og spesialsykepleiere i institusjoner som både har poliklinisk- og døgn- eller dagdrift.

Vedlegg 1 inneholder detaljerte opplysninger om datagrunnlag og definisjoner.

4.2 Personell i psykisk helsevern for barn og unge

4.2.1 Personell i psykisk helsevern for barn og unge – nasjonalt

Tabell 4.1 Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge og prosentandel i poliklinisk virksomhet. Etter personellkategori. 1999 og 2000.

	Antall årsverk		Endring 1999-2000		Andel poliklinisk	
	1999 ¹⁾	2000	Antall	Prosent	1999 ¹⁾	2000
Psykiatere	89	96	7	8	²⁾	²⁾
Andre leger	85	90	5	6	68	67
Psykologer	413	468	56	13	78	78
Sosionomer	270	293	24	9	70	72
Terapipersonell med høysk. utd.	907	937	30	3	22	24
Terapipersonell uten høysk. utd.	128	129	1	1	2	3
Annet personell	382	395	13	3	47	48
Totalt	2 273	2 408	135	6	44	46

Kilde: SSB

- 1) 1999-tall er korrigert sammenlignet med tall for 1999 i Samdata Psykiatri 5/00. En reduksjon på 40 årsverk skyldes korrigeringer av tall for PST BUP klinikk i Sør-Trøndelag.
- 2) I kostra-rapporteringen splitter man ikke mellom psykiatere og andre leger på avdelingsnivå. For poliklinisk personell er begge utdanningskategoriene samlet under «andre leger».

Tabell 4.2. Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.

Institusjon	1999			2000		
	Årsverk	Prosent	Antall inst	Årsverk	Prosent	Antall inst
Klinikker	1 097	48	21	1 207	50	21
Poliklinikker	677	30	58	732	30	57
Behandlingshjem	471	21	20	442	18	18
Daginstitutioner	28	1	3	27	1	3
Sum	2 273	100	102	2 408	100	99

Kilde: SSB

Tabell 4.3 Personell ved institusjoner og poliklinikker for barn og unge. Etter institusjonstype. 2000.

Institusjon	Psykiatere	Andre leger	Psykologer	Sosionomer	Annet terapipers med høysk. utd.	Terapipers uten høysk. utd.	Annet personell	Personell totalt
Klinikker	59	53	201	123	542	52	177	1 207
Poliklinikker	36	37	240	146	138	1	136	732
Behandlingshjem	1	0	22	23	242	74	80	442
Daginstitutioner	0	0	5	3	16	1	2	27
Sum	96	90	468	293	937	129	395	2 408

Kilde: SSB

4.2.2 Personell i psykisk helsevern for barn og unge – fylkeskommuner

Tabell 4.4 Årsverk i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.

Tilknytningsfylke	Etter tilknytningsfylke			Etter bostedsfylke		
	1999	2000	Pst endr.	1999	2000	Pst endr.
Østfold	100	115	14	111	127	15
Akershus	240	243	1	247	266	8
Oslo	507	527	4	432	433	0
Hedmark	89	89	0	89	104	17
Oppland	60	70	18	60	70	18
Buskerud	107	117	9	118	119	1
Vestfold	77	81	5	81	84	4
Telemark	44	48	8	44	60	36
Aust-Agder	43	42	-2	43	42	-2
Vest-Agder	58	65	14	58	65	14
Rogaland	144	165	15	144	165	15
Hordaland	204	214	5	204	214	5
Sogn og Fjordane	41	37	-10	41	37	-10
Møre og Romsdal	88	81	-8	98	93	-5
Sør-Trøndelag	119	136	14	119	136	14
Nord-Trøndelag	63	64	1	63	64	1
Nordland	133	147	11	133	159	20
Troms	81	95	17	81	95	17
Finmark	64	62	-3	96	62	-36
Statlige institusjoner ¹⁾	11	10	-6	11	10	-6
Sum	2 273	2 408	6	2 273	2 408	6

Kilde: SSB

1) Personell i statlige institusjoner blir her ikke fordelt etter pasientenes bostedsfylke.

Tabell 4.5 Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter fylke. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 2000.

Fylke	Tilknytningsfylke		Bostedsfylke	
	Per 10 000 innbyggere	Pst avvik fra gj.snitt	Per 10 000 innbyggere	Pst avvik fra gj.snitt
Østfold	20,6	-9	22,8	0
Akershus	20,5	-9	22,5	-1
Oslo	53,6	136	44,1	94
Hedmark	21,9	-3	25,5	13
Oppland	17,7	-22	17,7	-22
Buskerud	21,6	-5	22,1	-3
Vestfold	16,1	-29	16,8	-26
Telemark	12,9	-43	16,2	-29
Aust-Agder	16,9	-26	16,9	-26
Vest-Agder	16,4	-28	16,4	-28
Rogaland	16,5	-27	16,5	-27
Hordaland	19,7	-13	19,7	-13
Sogn og Fjordane	13,7	-39	13,7	-39
Møre og Romsdal	13,7	-40	15,7	-31
Sør-Trøndelag	21,6	-5	21,6	-5
Nord-Trøndelag	20,4	-10	20,4	-10
Nordland	25,7	13	27,9	23
Troms	25,8	14	25,8	14
Finmark	33,5	48	33,5	48
Totalt	22,7	0	22,7	0

Kilde: SSB

Tabell 4.6 Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge etter personellkategori. Årsverk per 10 000 innbyggere 0-17 år. Etter pasientenes bostedsfylke. 2000.

Bostedsfylke	Leger	Psykologer	Sosionomer	Annet terapipers med høysk. utd.	Terapipers uten høysk. utd.	Annet personell	Totalt
Østfold	1,5	4,5	3,1	9,3	0,3	4,0	22,8
Akershus	1,1	3,6	2,2	9,0	2,4	4,2	22,5
Oslo	3,7	7,9	6,2	17,0	1,4	7,8	44,1
Hedmark	0,5	3,5	2,8	11,0	2,4	5,3	25,5
Oppland	1,7	3,0	2,3	6,9	0,9	2,9	17,7
Buskerud	1,7	2,9	2,5	8,8	1,4	4,8	22,1
Vestfold	1,4	3,9	2,0	6,3	0,9	2,3	16,8
Telemark	1,5	5,4	1,8	4,4	0,2	2,8	16,2
Aust-Agder	1,2	2,6	2,4	5,7	1,6	3,3	16,9
Vest-Agder	1,0	3,9	1,4	6,3	0,0	3,9	16,4
Rogaland	1,7	3,1	2,4	6,5	1,5	1,3	16,5
Hordaland	1,5	5,4	1,5	7,6	0,6	3,1	19,7
Sogn og Fjordane	0,9	5,8	2,6	2,8	0,0	1,7	13,7
Møre og Romsdal	2,0	3,8	2,1	6,0	0,1	1,8	15,7
Sør-Trøndelag	2,3	3,2	1,8	10,3	0,8	3,3	21,6
Nord-Trøndelag	1,6	3,2	3,6	7,9	0,8	3,2	20,4
Nordland	1,7	5,8	4,0	11,1	1,5	3,8	27,9
Troms	1,9	3,5	2,6	11,2	3,5	3,0	25,8
Finnmark	2,4	6,5	4,8	10,4	1,7	7,8	33,5
Sum	1,7	4,4	2,7	8,8	1,2	3,7	22,7

Kilde: SSB

Tabell 4.7 Personelldekning i psykisk helsevern for barn og unge per 10 000 innbyggere. Etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.

Tilknytningsfylke	Klinikker – ekskl poliklinisk personell	Poliklinisk personell i klinikker og poliklinikker	Behandlings- hjem	Dag- institusjoner	Totalt
Østfold	5,5	11,8	3,2	0,0	20,6
Akershus	2,5	7,6	10,5	0,0	20,5
Oslo	24,7	21,0	5,2	2,7	53,6
Hedmark	0,0	10,0	11,9	0,0	21,9
Oppland	1,8	8,0	7,9	0,0	17,7
Buskerud	3,6	9,8	8,3	0,0	21,6
Vestfold	9,2	6,9	0,0	0,0	16,1
Telemark	2,6	10,3	0,0	0,0	12,9
Aust-Agder	0,0	6,8	10,1	0,0	16,9
Vest-Agder	9,0	7,4	0,0	0,0	16,4
Rogaland	10,6	5,9	0,0	0,0	16,5
Hordaland	8,0	9,6	2,0	0,0	19,7
Sogn og Fjordane	0,0	11,7	2,1	0,0	13,7
Møre og Romsdal	4,5	9,1	0,0	0,0	13,7
Sør-Trøndelag	12,0	9,6	0,0	0,0	21,6
Nord-Trøndelag	12,2	8,3	0,0	0,0	20,4
Nordland	11,8	13,9	0,0	0,0	25,7
Troms	0,0	11,9	13,9	0,0	25,8
Finnmark	0,0	22,4	11,1	0,0	33,5
Sum	7,8	10,5	4,2	0,3	22,7

Kilde: SSB

4.3 Personell i psykisk helsevern for voksne

4.3.1 Personell i psykisk helsevern for voksne – nasjonalt

Tabell 4.8 Årsverk i psykisk helsevern for voksne og prosentandel i poliklinisk virksomhet. Etter personellkategori. 1999 og 2000.

	Antall årsverk		Endring 1999-2000		Andel poliklinisk	
	1999	2000	Antall	Prosent	1999	2000
Leger	893	953	59	7	37	36
Psykologer	652	713	61	9	61	61
Sykepleiere	4 569	4 760	191	4	7	7
Hjelpepleiere	2 994	2 888	-106	-4	0	0
Annet pleiepers.	882	927	45	5	1	1
Annet terapipers.	1 259	1 382	123	10	20	20
Annet personell	2 595	2 469	-126	-5	9	10
Totalt	13 844	14 092	249	2	11	12

Kilde: SSB

Tabell 4.9 Årsverk for leger og psykologer i institusjoner for voksne og med driftsavtale med fylkeskommunen. 1999 og 2000.

	Antall årsverk		Endring 1999-2000	
	1999	2000	Antall	Prosent
Fylkeskommunale institusjoner				
Leger	893	953	60	7
Psykologer	652	713	61	9
Sum	1 545	1 666	121	8
Avtalespesialister				
Leger	169	170	1	1
Psykologer	397	395	-2	-1
Sum	566	565	-1	0
Samlet				
Leger	1 062	1 123	61	6
Psykologer	1 049	1 108	59	6
Sum	2 111	2 231	120	6

Kilde: SSB

Tabell 4.10 Årsverk i institusjoner for voksne etter institusjonstype. 1999 og 2000.

	1999		2000	
	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent
Sykehus	8 632	62	8 738	62
Bo- og behandlingssentra	3 300	24	3 451	24
Poliklinikker	316	2	350	2
Sykehjem	1 384	10	1 342	10
Andre døgninstitusjoner	206	1	205	1
Daginstitutioner	6	0	6	0
Sum	13 844	100	14 092	100

Kilde: SSB

Tabell 4.11 Årsverk i institusjoner og poliklinikker for voksne. Etter personellkategori og institusjonstype. 2000.

Institusjonstype	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Andre syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Perso- nell totalt
Sykehus	379	303	388	1 823	1 258	1 630	652	815	1 491	8 738
Bo- og behandlingssentra	127	71	239	757	378	735	135	382	626	3 451
Poliklinikker ¹⁾	42	23	77	72	7	4	3	56	67	350
Sykehjem	2	2	3	172	222	467	124	97	253	1 342
Andre døgninstitusjoner	2	2	7	15	56	52	12	30	30	205
Daginstitutioner	0	0	0	0	0	0	2	2	3	6
Sum	552	400	713	2 839	1 922	2 888	927	1 382	2 469	14 092

Kilde: SSB

1) Omfatter også dagavdelinger ved poliklinikkene.

4.3.2 Personell i psykisk helsevern for voksne – fylkeskommuner

Tabell 4.12 Årsverk i poliklinisk virksomhet og årsverk totalt i institusjoner for voksne. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.

Fylke	Årsverk poliklinisk virksomhet			Årsverk totalt					
				Etter tilknytningsfylke			Etter bostedsfylke		
	1999	2000	Pst endr	1999	2000	Pst endr	1999	2000	Pst endr
Østfold	76	82	7	609	628	3	623	633	2
Akershus	110	127	16	1 066	1 122	5	1 124	1 193	6
Oslo	260	254	-3	2 579	2 583	0	2 561	2 524	-1
Hedmark	64	45	-30	482	495	3	489	500	2
Oppland	75	85	14	576	595	3	588	608	3
Buskerud	75	87	15	608	626	3	650	696	7
Vestfold	81	87	8	600	574	-4	600	576	-4
Telemark	84	95	13	470	493	5	481	498	3
Aust-Agder	23	24	4	244	252	3	256	271	6
Vest-Agder	29	31	5	396	455	15	397	451	14
Rogaland	70	112	59	1 056	1 126	7	1 063	1 134	7
Hordaland	135	142	6	1 381	1 385	0	1 389	1 398	1
Sogn og Fj.	31	34	9	284	301	6	291	309	6
Møre og R.	73	75	3	793	797	1	805	812	1
Sør-Tr.lag	88	100	13	773	815	6	750	790	5
Nord-Tr.lag	57	53	-8	332	344	4	317	327	3
Nordland	112	125	12	656	661	1	672	675	0
Troms ¹⁾	73	49	-33	597	498	-17	498	433	-13
Finnmark	31	37	19	173	171	-1	289	264	-8
Statlige inst ²⁾	9	9	0	170	172	1			
Sum	1 558	1 651	6	13 844	14 092	2	13 844	14 092	2

Kilde: SSB og NPR

- 1) For 2000 har Regionsykehuset i Tromsø endret registreringspraksis for fellespersonell, slik at større andel registreres som del av den somatiske virksomheten enn hva som var tilfelle for 1999. Dette forklarer mye av endringen fra 1999 til 2000 for Troms fylke.
- 2) Rikshospitalet og Modum bads nervesanatorium.

Tabell 4.13 Personelldekning i institusjoner for voksne etter fylke. Årsverk totalt per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 2000.

Fylke	Etter tilknytningsfylke		Etter bostedsfylke	
	Per 10 000 innb. 18 år og eldre	Pst avvik fra gj.sn.	Per 10 000 innb. 18 år og eldre	Pst avvik fra gj.sn.
Østfold	32	-21	32	-21
Akershus	32	-23	34	-18
Oslo	63	54	62	50
Hedmark	34	-18	34	-17
Oppland	41	1	42	3
Buskerud	34	-17	38	-8
Vestfold	35	-15	35	-15
Telemark	38	-6	39	-5
Aust-Agder	32	-21	35	-15
Vest-Agder	39	-5	39	-6
Rogaland	41	0	41	1
Hordaland	42	3	42	4
Sogn og Fjordane	37	-9	38	-6
Møre og Romsdal	43	5	44	8
Sør-Trøndelag	40	-1	39	-5
Nord-Trøndelag	36	-12	34	-17
Nordland	36	-11	37	-9
Troms	43	6	38	-8
Finnmark	31	-25	48	16
Sum	41	0	41	0

Kilde: SSB og NPR

Tabell 4.14 Personelldekning i institusjoner for voksne etter personellkategori. Etter institusjonenes tilknytningsfylke. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

Bostedsfylke	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Andre syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Annet pleie- pers	Annet terap.	Annet perso- nell	Totalt
Østfold	1,3	1,1	1,4	6,2	5,4	6,8	2,0	2,2	5,7	32,2
Akershus	1,2	0,9	1,7	6,9	4,9	5,7	1,4	2,6	6,4	31,7
Oslo	2,9	2,3	2,4	13,8	6,0	14,7	5,6	6,2	9,2	62,9
Hedmark	1,5	0,6	1,4	8,3	3,8	6,9	3,0	1,4	6,7	33,6
Oppland	1,6	0,8	1,6	6,7	6,0	10,4	1,6	4,4	8,2	41,4
Buskerud	1,3	0,7	1,5	5,6	5,5	7,5	0,9	3,9	6,9	33,9
Vestfold	1,1	0,8	2,4	10,4	4,0	4,9	2,4	2,8	6,1	34,8
Telemark	2,0	0,9	2,0	12,2	1,1	8,7	2,2	4,9	4,4	38,5
Aust-Agder	1,4	1,4	1,1	12,2	2,2	6,0	0,3	3,7	4,1	32,4
Vest-Agder	1,5	0,6	1,4	7,3	9,4	6,8	2,0	2,5	7,4	38,9
Rogaland	1,5	1,2	2,5	5,5	8,2	6,7	3,3	5,1	6,9	40,9
Hordaland	1,6	1,3	2,5	6,9	7,3	9,4	3,0	2,9	7,1	42,0
Sogn og Fj.	1,6	0,9	1,6	6,8	3,8	8,2	2,2	5,8	6,5	37,4
Møre og R.	1,1	1,3	1,6	7,1	5,7	11,2	2,6	3,0	9,5	43,2
Sør-Tr.lag	1,0	1,0	2,5	7,7	6,6	8,3	0,8	5,2	7,2	40,3
Nord-Tr.lag	1,4	0,7	2,0	7,3	6,5	5,2	1,2	3,9	7,4	35,9
Nordland	1,5	1,0	2,5	6,5	4,3	6,3	2,2	5,7	6,4	36,5
Troms	2,4	1,3	2,5	9,1	3,3	7,5	8,5	4,2	4,6	43,3
Finnmark	0,6	1,0	1,4	5,3	3,7	7,5	1,0	3,2	7,0	30,7
Sum	1,6	1,2	2,1	8,2	5,6	8,4	2,7	4,0	7,2	40,9

Kilde: SSB

Tabell 4.15 Personelldekning etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. Årsverk i institusjoner for voksne per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

Tilknytningsfylke	Sykehus	Bo-/beh.- sentra	Poli- klinikker	Sykehjem	Andre døgninst.	Daginst.	Totalt
Østfold	20,3	8,7	3,3	0,0	0,0	0,0	32,2
Akershus	20,0	9,0	0,0	2,7	0,0	0,0	31,7
Oslo	41,1	12,1	0,5	8,6	0,6	0,1	62,9
Hedmark	29,2	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	33,6
Oppland	22,8	12,2	2,5	3,8	0,0	0,0	41,4
Buskerud	12,7	13,3	2,6	2,2	3,0	0,0	33,9
Vestfold	15,9	18,9	0,0	0,0	0,0	0,0	34,8
Telemark	26,0	12,1	0,4	0,0	0,0	0,0	38,5
Aust-Agder	19,6	12,8	0,0	0,0	0,0	0,0	32,4
Vest-Agder	26,6	4,4	0,0	8,0	0,0	0,0	38,9
Rogaland	26,1	0,0	0,0	14,6	0,3	0,0	40,9
Hordaland	24,4	9,7	0,8	4,4	2,8	0,0	42,0
Sogn og Fjordane	11,9	11,3	2,6	11,6	0,0	0,0	37,4
Møre og Romsdal	28,7	12,9	1,6	0,0	0,0	0,0	43,2
Sør-Trøndelag	31,5	8,6	0,3	0,0	0,0	0,0	40,3
Nord-Trøndelag	28,8	1,8	0,0	5,3	0,0	0,0	35,9
Nordland	20,4	8,9	4,8	1,0	1,4	0,0	36,5
Troms	26,6	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	43,3
Finnmark	0,0	30,7	0,0	0,0	0,0	0,0	30,7
I alt	25,4	10,0	1,0	3,9	0,6	0,0	40,9

Kilde: SSB

4.3.3 Leger og kliniske psykologer med fylkeskommunal driftsavtale

Tabell 4.16 Årsverk for leger og psykologer i institusjoner for voksne, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.

Tilknytningsfylke	Leger		Psykologer	
	I institusjoner for voksne	Med driftsavtale	I institusjoner for voksne	Med driftsavtale
Østfold	47	4	27	18
Akershus	74	18	61	49
Oslo	210	70	100	126
Hedmark	31	7	21	11
Oppland	35	0	24	10
Buskerud	38	8	27	19
Vestfold	31	12	40	15
Telemark	37	4	26	12
Aust-Agder	22	4	9	4
Vest-Agder	24	3	17	5
Rogaland	73	7	68	27
Hordaland	97	19	82	52
Sogn og Fjordane	20	1	13	9
Møre og Romsdal	43	0	30	11
Sør-Trøndelag	41	8	51	15
Nord-Trøndelag	21	0	20	2
Nordland	44	3	46	7
Troms	42	3	29	4
Finnmark	9	0	8	0
Statlige institusjoner	13	0	16	0
I alt	953	170	713	395

Kilde: SSB

Tabell 4.17 Personelldekning av leger og psykologer i institusjoner for voksne, og for leger og psykologer med fylkeskommunal driftsavtale. Årsverk per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.

Tilknytningsfylke	Behandlere i institusjoner for voksne			Behandlere i institusjoner for voksne pluss behandlere med driftsavtale		
	Leger og psykologer	Pst avvik fra gj sn		Leger og psykologer	Pst avvik fra gj sn	
		Totalt	Uten Oslo		Totalt	Uten Oslo
Østfold	3,8	-21	-15	4,9	-24	-13
Akershus	3,8	-21	-14	5,7	-12	1
Oslo	7,5	56		12,3	90	
Hedmark	3,5	-27	-21	4,7	-27	-17
Oppland	4,1	-15	-8	4,8	-26	-16
Buskerud	3,5	-28	-22	5,0	-24	-13
Vestfold	4,3	-11	-4	5,9	-9	4
Telemark	4,9	2	10	6,2	-5	8
Aust-Agder	3,9	-19	-12	4,9	-24	-13
Vest-Agder	3,5	-27	-21	4,2	-35	-26
Rogaland	5,1	6	15	6,4	-2	12
Hordaland	5,4	12	21	7,6	17	33
Sogn og Fjordane	4,1	-16	-9	5,3	-18	-7
Møre og Romsdal	4,0	-18	-11	4,6	-29	-19
Sør-Trøndelag	4,5	-6	1	5,6	-13	-1
Nord-Trøndelag	4,2	-13	-6	4,4	-32	-23
Nordland	5,0	3	11	5,5	-15	-3
Troms	6,2	28	38	6,8	5	20
Finmark	3,0	-37	-32	3,0	-53	-46
I alt	4,8	0	0	6,5	0	0
I alt uten Oslo	4,5			5,7		

Kilde: SSB

5 Heldøgns plasser i psykisk helsevern

Johan Håkon Bjørngaard, Marit Sitter og Tove E. Waagan

I psykisk helsevern for barn og unge har det kun vært små endringer i antall heldøgns plasser fra 1999 til 2000. Samlet sett har det vært en reduksjon på fem heldøgns plasser fra 1999 til 2000. Mens antallet døgnplasser i klinikkene samlet har økt med tre plasser, har det vært en reduksjon på åtte plasser ved behandlingshjemmene. (Se tabell 5.1).

Reduksjonen i døgnplasser har funnet sted i Oslo og Hordaland med henholdsvis to og tre plasser. I Sogn og Fjordane er det i tillegg overført to plasser til psykisk helsevern for voksne. I Nordland og Troms har det vært en økning på en døgnplass i hvert fylke. (Se tabell 5.2).

Oslo har fortsatt høyeste døgnplassdekning med 5,8 døgnplasser per 10 000 innbygger under 18 år. Mange av disse plassene benyttes imidlertid av pasienter fra andre fylker, slik at når man fordeler etter hvordan plassene er brukt er dekningen i Oslo på 4 per 10 000 innbyggere. Sogn og Fjordane har laveste dekning med 0,4 plasser per 10 000 innbyggere. (Se tabell 5.5)

Det har blitt 59 færre heldøgns plasser for voksne med psykiske lidelser siden 1999, og i 2000 var det 5 769 heldøgns plasser for voksne. (Tabell 5.6) Det har vært nedgang i heldøgns plasser både ved sykehjem og sykehus. Ved Bo- og behandlingssentra har det vært en økning på 53 plasser. En del av denne økningen skyldes nok omorganiseringer, hvor både enheter ved sykehus og sykehjem har blitt omgjort til avdelinger ved bo- og behandlingssentra. Dette er i tråd med målene om å bygge ut behandlingstilbudet på desentralisert nivå. (Se tabell 5.6)

Døgnplassdekningen for befolkningen i Oslo er i overkant av 26 heldøgns plasser per 10 000 innbyggere. Gjennomsnittet for landet er i underkant av 17 heldøgns plasser per 10 000 innbyggere. (Se tabell 5.10)

5.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallmaterialet er basert på opplysninger om alle fylkeskommunale og statlige institusjoner i psykisk helsevern. SSB står ansvarlig for innhenting og kontroll av data. Sintef Unimed har i samarbeid med SSB i tillegg gjennomført en kvalitetskontroll av data i forbindelse med tilrettelegging av data for tabelldelen.

Vi bruker begrepet «heldøgns plasser», målt som antall døgnplasser i drift ved utgangen av året. Disse heldøgns plassene er uttrykk for ulike behandlings- og botilbud; for eksempel er det til dels store forskjeller i ressursinnsats til plasser i sykehusenes akuttavdelinger sammenlignet med plasser i sykehjem. Det samme gjelder også i institusjoner for barn og unge hvor man har et skille mellom plasser i klinikker og behandlingshjem. Heldøgns plasser i familieavdelinger skiller seg også fra andre plasser i klinikkene.

Tallene for heldøgns plasser etter fylke blir i enkelte tabeller fordelt etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. For institusjoner for barn og unge er det bostedsfylke for pasienter per 31.12.2000 som ligger til grunn for fordelingen. For institusjoner for voksne er det i hovedsak antall oppholds døgner på årsbasis fordelt etter pasientenes bostedsfylke som er benyttet som fordelingskriterium. Der hvor vi mangler opplysninger om oppholds døgn er pasienter ved årets slutt benyttet.

Vedlegg 1 inneholder detaljerte opplysninger om datagrunnlag og definisjoner.

5.2 Heldøgns plasser i psykisk helsevern for barn og unge – nasjonalt og etter fylke

Tabell 5.1 Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonstype. Nasjonalt nivå. 1999 og 2000.

Institusjonstype	Heldøgns plasser 1999 ²⁾	Heldøgns plasser 2000	Endring antall	Prosent endring
Klinikker	169	172	3	2
- herav familie plasser ¹⁾	(38)	(38)		
Behandlings hjem	146	138	-8	-5
- herav familie plasser ¹⁾	(1)	(1)		
Totalt	315	310	-5	-2

Kilde: SSB

- 1) Døgn plasser tilknyttet familieenheter registreres på ulike måter. Enkelte institusjoner rapporterer antall døgn plasser for pasienten alene, det vil si at en døgn plass representerer en familie. Andre rapporterer antall døgn plasser for både pasient og familiemedlemmer. I 2000 gjelder sistnevnte registreringsmåte for Haukeland sykehus, Fylkessykehuset i Møre og Romsdal, PST BUP klinikk.
- 2) 1999-tall er korrigert sammenliknet med tall for 1999 i SAMDATA psykiatri 5/00.

Tabell 5.2 Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Absolutte tall, prosent og prosent endring. 1999 og 2000.

Fylke	Etter tilknytningsfylke				Etter bostedsfylke			
	1999	2000		Prosent endring	1999	2000		Prosent endring
		Antall	Endring			Antall	Endring	
Østfold	12	12	0	0	14	14	0	0
Akershus	46	46	0	0	46	50	4	9
Oslo	59	57	-2	-3	46	39	-7	-64
Hedmark	11	11	0	0	11	14	3	27
Oppland	12	12	0	0	12	12	0	0
Buskerud	18	18	0	0	20	19	-1	-5
Vestfold	7	7	0	0	9	8	0	0
Telemark	2	2	0	0	2	4	2	50
Aust-Agder	11	11	0	0	11	11	0	0
Vest-Agder	8	8	0	0	8	8	0	0
Rogaland	23	23	0	0	23	23	0	0
Hordaland	32	29	-3	-9	32	29	-3	-9
Sogn og Fjordane	3	1	-2	-67	3	1	-2	-67
Møre og Romsdal	9	9	0	0	11	11	0	0
Sør-Trøndelag	27	27	0	0	27	27	0	0
Nord-Trøndelag	6	6	0	0	6	6	0	0
Nordland	13	14	1	8	13	16	3	23
Troms	9	10	1	11	9	10	1	11
Finnmark	7	7	0	0	13	7	-6	-46
Statlige institusjoner	0	0	0		,	,		
Landet totalt	315	310	-5	-2	315	310	-5	-2

Kilde: SSB

Tabell 5.3 Heldøgns plasser for barn og unge etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. 2000.

Tilknytningsfylke	Klinikker	- herav familieplasser ¹⁾	Behandlingshjem	- herav familieplasser ¹⁾	Totalt
Østfold	6	(2)	6		12
Akershus	6		40		46
Oslo	37	(4)	20		57
Hedmark	0		11		11
Oppland	2	(2)	10		12
Buskerud	2		16		18
Vestfold	7	(1)	0		7
Telemark	2	(2)	0		2
Aust-Agder	0		11		11
Vest-Agder	8	(2)	0		8
Rogaland	23	(2)	0		23
Hordaland	23	(6)	6		29
Sogn og Fjordane	0		1	(1)	1
Møre og Romsdal	9	(6)	0		9
Sør-Trøndelag	27	(8)	0		27
Nord-Trøndelag	6	(1)	0		6
Nordland	14	(2)	0		14
Troms	0		10		10
Finnmark	0		7		7
I alt	172	(38)	138	(1)	310

Kilde: SSB

- 1) Døgnplasser tilknyttet familieenheter registreres på ulike måter. Enkelte institusjoner rapporterer antall døgnplasser for pasienten alene, det vil si at en døgnplass representerer en familie. Andre rapporterer antall døgnplasser for både pasient og familiemedlemmer. I 2000 gjelder sistnevnte registreringsmåte for Haukeland sykehus, Fylkessykehuset i Møre og Romsdal, PST BUP klinikk.

Tabell 5.4 Døgnplassdekning i psykisk helsevern for barn og unge etter institusjonstype og institusjonenes tilknytningsfylke. Døgnplasser per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.

Tilknytningsfylke	Klinikker	Behandlingshjem	Totalt
Østfold	1,1	1,1	2,1
Akershus	0,5	3,4	3,9
Oslo	3,8	2,0	5,8
Hedmark	0,0	2,7	2,7
Oppland	0,5	2,5	3,0
Buskerud	0,4	3,0	3,3
Vestfold	1,4	0,0	1,4
Telemark	0,5	0,0	0,5
Aust-Agder	0,0	4,4	4,4
Vest-Agder	2,0	0,0	2,0
Rogaland	2,3	0,0	2,3
Hordaland	2,1	0,6	2,7
Sogn og Fjordane	0,0	0,4	0,4
Møre og Romsdal	1,5	0,0	1,5
Sør-Trøndelag	4,3	0,0	4,3
Nord-Trøndelag	1,9	0,0	1,9
Nordland	2,5	0,0	2,5
Troms	0,0	2,7	2,7
Finnmark	0,0	3,8	3,8
Sum	1,6	1,3	2,9

Kilde: SSB

Tabell 5.5 Døgnplassdekning i psykisk helsevern for barn og unge etter fylke. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.

Fylke	Etter tilknytningsfylke		Etter bostedsfylke	
	Pr 10 000 innbyggere	Pst avvik fra landsgj.snitt	Pr 10 000 innbyggere	Pst avvik fra landsgj.snitt
Østfold	2,1	-27	2,5	-14
Akershus	3,9	33	4,2	44
Oslo	5,8	98	4,0	37
Hedmark	2,7	-7	3,5	19
Oppland	3,0	3	3,0	3
Buskerud	3,3	14	3,5	21
Vestfold	1,4	-52	1,7	-43
Telemark	0,5	-82	1,1	-63
Aust-Agder	4,4	51	4,4	51
Vest-Agder	2,0	-31	2,0	-31
Rogaland	2,3	-21	2,3	-21
Hordaland	2,7	-9	2,7	-9
Sogn og Fjordane	0,4	-87	0,4	-87
Møre og Romsdal	1,5	-48	1,9	-36
Sør-Trøndelag	4,3	47	4,3	47
Nord-Trøndelag	1,9	-35	1,9	-35
Nordland	2,5	-16	2,8	-4
Troms	2,7	-7	2,7	-7
Finnmark	3,8	30	3,8	30
Totalt	2,9	0,0	2,9	0,0

Kilde: SSB

5.3 Heldøgns plasser i psykisk helsevern for voksne – nasjonalt og etter fylke

Tabell 5.6 Heldøgns plasser for voksne etter institusjonstype. Nasjonalt nivå. 1999 og 2000.

Institusjonstype	Heldøgns plasser 1999	Heldøgns plasser 2000	Endring antall	Prosent endring
Sykehus	3 039	2 989	-50	-2
Bo- og beh.sentra	1 581	1 634	53	3
Sykehjem	1 089	1 029	-60	-6
Andre døgninst.	119	117	-2	-2
Totalt	5 828	5 769	-59	-1

Kilde: SSB

Tabell 5.7 Heldøgnsplasser for voksne etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. 1999 og 2000.

Fylke	Etter tilknytningsfylke				Etter bostedsfylke			
	1999	2000	Pst endr	Andel total 2000	1999	2000	Pst endr	Andel total 2000
Østfold	263	258	-2	4	270	260	4	5
Akershus	429	430	0	7	454	457	-1	8
Oslo	1 084	1 089	0	19	1 084	1 070	1	19
Hedmark	158	159	1	3	162	163	0	3
Oppland	259	246	-5	4	267	254	5	5
Buskerud	260	245	-6	4	280	282	-1	5
Vestfold	220	207	-6	4	223	209	6	4
Telemark	178	179	1	3	184	182	1	3
Aust-Agder	159	153	-4	3	167	164	2	3
Vest-Agder	230	211	-8	4	230	211	9	4
Rogaland	547	555	1	10	552	560	-1	9
Hordaland	614	614	0	11	619	623	-1	11
Sogn og Fjordane	104	106	2	2	108	111	-2	2
Møre og Romsdal	354	333	-6	6	361	340	6	6
Sør-Trøndelag	298	303	2	5	293	297	-1	5
Nord-Trøndelag	130	125	-4	2	123	116	5	2
Nordland	217	219	1	4	226	230	-2	4
Troms	141	153	9	3	120	136	-13	2
Finnmark	72	73	1	1	103	106	-4	2
Statlige institusjoner ¹⁾	111	111	0	2	0			
Totalt	5 828	5 769	-1	100	5 828	5 769	1	100

Kilde: SSB og NPR

1) Døgnvirksomheten ved Modum Bads nervesanatorium er tilknyttet staten.

Tabell 5.8 Heldøgns plasser for voksne etter institusjonstype og institusjonens tilknytningsfylke, 2000.

Tilknytningsfylke	Sykehus	Bo- og behandlings- sentra	Sykehjem	Andre døgn- institusjoner	Totalt
Østfold	150	108	0	0	258
Akershus	232	121	77	0	430
Oslo	605	137	305	42	1 089
Hedmark	126	33	0	0	159
Oppland	99	106	41	0	246
Buskerud	91	113	16	25	245
Vestfold	85	122	0	0	207
Telemark	139	40	0	0	179
Aust-Agder	65	88	0	0	153
Vest-Agder	116	28	67	0	211
Rogaland	221	0	324	10	555
Hordaland	311	152	116	35	614
Sogn og Fjordane	31	43	32	0	106
Møre og Romsdal	131	202	0	0	333
Sør-Trøndelag	179	124	0	0	303
Nord-Trøndelag	74	12	39	0	125
Nordland	123	79	12	5	219
Troms	100	53	0	0	153
Finnmark	0	73	0	0	73
Statlige institusjoner	111	0	0	0	111
Totalt	2 989	1 634	1 029	117	5 769

Kilde: SSB

Tabell 5.9 Døgnplassdekning i psykisk helsevern for voksne etter institusjonstype og institusjonens tilknytningsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

Tilknytningsfylke	Sykehus	Bo- og beh.sentra	Sykehjem	Andre døgninst.	I alt
Østfold	7,7	5,5	0,0	0,0	13,2
Akershus	6,6	3,4	2,2	0,0	12,2
Oslo	14,7	3,3	7,4	1,0	26,5
Hedmark	8,6	2,2	0,0	0,0	10,8
Oppland	6,9	7,4	2,9	0,0	17,1
Buskerud	4,9	6,1	0,9	1,4	13,3
Vestfold	5,2	7,4	0,0	0,0	12,6
Telemark	10,8	3,1	0,0	0,0	14,0
Aust-Agder	8,4	11,3	0,0	0,0	19,7
Vest-Agder	9,9	2,4	5,7	0,0	18,0
Rogaland	8,0	0,0	11,8	0,4	20,2
Hordaland	9,4	4,6	3,5	1,1	18,6
Sogn og Fjordane	3,8	5,3	4,0	0,0	13,2
Møre og Romsdal	7,1	10,9	0,0	0,0	18,0
Sør-Trøndelag	8,9	6,1	0,0	0,0	15,0
Nord-Trøndelag	7,7	1,3	4,1	0,0	13,0
Nordland	6,8	4,4	0,7	0,3	12,1
Troms	8,7	4,6	0,0	0,0	13,3
Finnmark	0,0	13,1	0,0	0,0	13,1
Totalt	8,7	4,7	3,0	0,3	16,8

Kilde: SSB

Tabell 5.10 Døgnplassdekning i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og pasientenes bostedsfylke. Plasser per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre. 2000.

Fylke	Plasser per 10 000 innb 18 år og eldre			
	Etter tilknytningsfylke		Etter bostedsfylke	
	Per 10 000 innbyggere	Pst avvik fra landsgj.snitt	Per 10 000 innbyggere	Pst avvik fra landsgj.snitt
Østfold	13,2	-21	13,3	-20
Akershus	12,2	-27	12,9	-23
Oslo	26,5	58	26,1	56
Hedmark	10,8	-36	11,0	-34
Oppland	17,1	2	17,7	6
Buskerud	13,3	-21	15,3	-9
Vestfold	12,6	-25	12,7	-24
Telemark	14,0	-17	14,2	-15
Aust-Agder	19,7	17	21,0	26
Vest-Agder	18,0	8	18,0	7
Rogaland	20,2	20	20,3	21
Hordaland	18,6	11	18,9	13
Sogn og Fjordane	13,2	-21	13,8	-18
Møre og Romsdal	18,0	8	18,4	10
Sør-Trøndelag	15,0	-11	14,7	-12
Nord-Trøndelag	13,0	-22	12,1	-28
Nordland	12,1	-28	12,7	-24
Troms	13,3	-21	11,8	-30
Finnmark	13,1	-22	19,1	14
Totalt	16,8	0	16,8	0

Kilde: SSB og NPR

6 Utgifter

Jorid Kalseth

Det er store variasjoner i fylkeskommunenes driftsstøtte til det psykiske helsevernet. Driftsstøtten varierte i 2000 fra 1 109 kroner per innbygger i Sør-Trøndelag til 1 613 kroner i Finnmark, mens Oslo skilte seg ut med 2 799 kroner per innbygger. Samlet sett utgjorde psykisk helsevern 32 prosent av fylkeskommunenes helseutgifter, og 13 prosent av fylkeskommunenes samlede driftsutgifter. Av den samlede driftsstøtten til psykisk helsevern gikk ni prosent til tjenester rettet mot barn og unge. Til sammenligning utgjør barn og unge 24 prosent av befolkningen (Se tabell 6.1)

Samlet sett endret ikke fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern seg sett fra 1999 til 2000 når det tas hensyn til den generelle prisstigningen i kommunal sektor. Et flertall av fylkeskommunene reduserte imidlertid sin driftsstøtte til psykisk helsevern målt per innbygger, men reduksjonen for de fleste var relativt liten. Det hører også med at endringer i måten fellesutgifter er ført i institusjonsregnskapene forklarer en del av endringene vi ser i utgiftstallene fra 1999. Dette kan ha spesielt store utslag i det psykiske helsevernet for barn og unge hvor utgiftene i utgangspunktet er lave. Den statlige finansieringen i form av refusjoner for poliklinisk virksomhet og øremerkede tilskudd har reelt sett økt for de fleste fylkeskommunene. (Se tabell 6.2, 6.4 og 6.6)

Det er større variasjon i fylkeskommunenes satsning på psykisk helsevern for barn og unge enn på spesialisttjenesten for voksne. Den statlige driftsstøtten bidrar til å redusere variasjonen i den samlede driftsstøtten til psykisk helsevern for barn og ungdom.

6.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallene i denne tabelldelen bygger i hovedsak på institusjonsregnskapene innhentet av SSB. Disse er supplert med opplysninger innhentet via spørreskjema til fylkeskommunene. Tallmaterialet for 1999 er for noen institusjoner korrigert i forhold til det som ble presentert i SAMDATA PSYKIATRI for 1999.

I tillegg til de 5 fylkeskommunene som leverte data gjennom KOSTRA i 1999 (Oppland, Buskerud, Sør-Trøndelag, Nordland og Finnmark) leverer Hedmark og Møre og Romsdal data gjennom KOSTRA for 2000. Som følge av at rapportering for KOSTRA-fylker er forskjellig fra øvrige fylker, må tallmaterialet konverteres til felles format.

For de somatiske sykehusene knytter det seg en viss usikkerhet til fordelingen av utgifter og inntekter mellom psykisk helsevern og somatikk. Sykehusene er bedt om å levere separate hovedregnskap for henholdsvis somatisk avsnitt, voksenpsykiatrisk avsnitt og barne- og ungdomspsykiatrisk avsnitt. Sykehusenes regnskapssystemer har i varierende grad muligheter for å foreta en slik fordeling. Fordelingen vil derfor inneholde elementer av skjønn. Dette har større betydning for psykisk helsevern enn for somatikken, ettersom total-

volumet er mindre for psykiatrien. Samme forhold finner vi for utgiftsdelingen mellom psykisk helsevern for voksne og for barn og unge. Enkelte institusjoner fordeler fellesutgifter for første gang i år eller har store endringer i fordelingen av felles utgifter. For disse institusjonene gir ikke endringstallene uttrykk for reell endring i utgiftsnivå. Dette gjelder for institusjonene i Vestfold og Nordland. Også for enkelte institusjoner som leverer data gjennom KOSTRA er det store endringer utgiftstallene.

Tallene tar ellers utgangspunkt i fylkenes egen avgrensing av det psykiske helsevernet. Vi vil derfor minne om at forskjeller i organisering kan påvirke utgiftstallene. Størst effekt antas dette å ha for tilbudet til barn og unge, ettersom institusjonstilbudet for barn og unge dels er organisert i barnevernet og dels som en del av psykisk helsevern. Habiliteringstjenesten for psykisk utviklingshemmede er på samme måte dels organisert i og dels utenfor det psykiske helsevernet. Det er også en glidende overgang mellom det psykiske helsevernet og rusgiftomsorgen. For Oslo kommer i tillegg avgrensingen mellom primær- og spesialisthelse-tjenesten. Ettersom Oslo kommune har ansvaret både for det psykiske helsevernet og for de primærkommunale tjenestene, kan «grenselinjen» være trukket annerledes enn i de øvrige fylkene.

Samtlige utviklingstall i denne tabelldelen er korrigert for prisstigning ut fra prisindeksen for kommunalt konsum, som gir en prisstigning fra 1999 til 2000 på 4,8 prosent.

I denne tabelldelen brukes tre utgiftsbegrep:

Fylkeskommunal driftsstøtte

Den fylkeskommunale driftsstøtten er netto driftsutgifter (brutto driftsutgifter minus driftsinntekter) til institusjoner og avdelinger, pluss utgifter til privat pleie, driftstilskudd til privatpraktiserende psykologer og psykiatere, andre fylkeskommunale driftsutgifter og netto gjestepasientutgifter minus øremerkede statstilskudd.

Statlig driftsstøtte

Statens driftsstøtte omfatter refusjoner fra Folketrygden for poliklinisk virksomhet og øremerkede tilskudd til styrking av behandlingstilbudet¹. Øremerkede statstilskudd baserer seg på opplysninger fra fylkeskommunene om hvilke tilskudd som faktisk er benyttet i løpet av året.

Samlet driftsstøtte til psykisk helsevern

Med driftsstøtte til psykisk helsevern menes fylkeskommunens netto driftsutgifter (fylkeskommunal driftsstøtte) pluss utgifter finansiert med øremerkede statstilskudd og refusjoner for poliklinisk aktivitet (statlig driftsstøtte).

Vedlegg 1 inneholder en mer detaljert gjennomgang av de ulike regnskapsbegrepene.

---

¹ Jf St prp nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65 og kap 739, post 61 Tilskudd til driftsavtaler.

6.2 Utgifter til psykisk helsevern totalt

Tabell 6.1 Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern. Kroner per innbygger. 2000.

Fylke	Kroner per innbygger	Prosent avvik fra landsgjennomsnittet		Andel av utgifter til psykisk helsevern som går til barn og unge	Andelen barn og unge i alderen 0-17 år i befolkningen	Andel utgifter til psykisk helsevern av totale helseutgifter ¹⁾	Andel utgifter psykisk helsevern av totale fylkeskommunale utgifter ²⁾
		Inkl Oslo	Ekskl Oslo				
Østfold	1 184	-22	-12	8	22	26	12
Akershus	1 333	-12	-1	13	25	31	17
Oslo	2 799	85		10	19	41	
Hedmark	1 243	-18	-8	10	22	26	11
Oppland	1 442	-5	7	7	22	32	13
Buskerud	1 348	-11	0	11	23	31	14
Vestfold	1 329	-12	-1	10	23	31	14
Telemark	1 239	-18	-8	7	23	28	12
Aust-Agder	1 381	-9	2	10	24	31	13
Vest-Agder	1 227	-19	-9	8	25	32	12
Rogaland	1 352	-11	0	6	27	33	14
Hordaland	1 451	-4	8	7	25	37	15
Sogn og Fjordane	1 325	-12	-2	5	25	27	10
Møre og Romsdal	1 371	-9	2	4	24	31	13
Sør-Trøndelag	1 109	-27	-18	10	24	28	11
Nord-Trøndelag	1 256	-17	-7	7	25	27	10
Nordland	1 278	-15	-5	9	24	27	10
Troms	1 575	4	17	9	24	30	12
Finnmark	1 613	7	20	13	25	26	11
Totalt inkl Oslo	1 511	0		9	24	32	
Totalt ekskl Oslo	1 347		0	9	24	31	13

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

- 1) Fylkeskommunenes netto driftsutgifter til psykisk helsevern i prosent av sum netto driftsutgifter til psykisk helsevern og somatiske helsetjenester. Fylkeskommunenes netto driftsutgifter til somatiske sykehustjenester er hentet fra SAMDATA Sykehus for 2000. Utgifter til andre somatiske tjenester er ikke rapportert for 2000, og inflasjonsjusterte tall for 1999 er brukt her.
- 2) Netto driftsutgifter til det psykiske helsevernet i prosent av netto driftsutgifter totalt (hovedkapittel 1.1-1.7). I beregning av netto driftsutgifter totalt er netto driftsutgifter til psykisk helsevern og somatiske helsetjenester basert på tall fra SAMDATA Psykisk helsevern og SAMDATA Sykehus.

Tabell 6.2 Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern. Kroner per innbygger. 1999-2000.

Fylke	Fylkeskommunal driftsstøtte		Statlig driftsstøtte		Samlet driftsstøtte		
	Kroner per innbygger	Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger		Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger	Prosent reell endring 1999-2000
			Polikliniske refusjoner	Øremerk. tilskudd			
Østfold	1 184	-1,3	100	130	-2,3	1 413	-1,4
Akershus	1 333	0,7	76	162	8,0	1 572	1,8
Oslo	2 799	-0,6	155	191	7,0	3 146	0,2
Hedmark	1 243	5,0	98	156	14,2	1 497	6,4
Oppland	1 442	-0,7	118	104	30,6	1 663	2,6
Buskerud	1 348	1,0	107	164	18,6	1 619	3,6
Vestfold	1 329	7,0	102	153	4,9	1 585	6,7
Telemark	1 239	-1,5	158	169	7,2	1 565	0,2
Aust-Agder	1 381	8,1	75	159	13,2	1 614	8,8
Vest-Agder	1 227	-5,7	85	142	5,6	1 453	-4,1
Rogaland	1 352	-1,7	97	163	14,9	1 612	0,7
Hordaland	1 451	-0,4	99	146	-0,8	1 696	-0,5
Sogn og Fjordane	1 325	0,2	114	163	11,0	1 603	1,9
Møre og Romsdal	1 371	-1,7	115	165	1,6	1 652	-1,2
Sør-Trøndelag	1 109	-3,7	88	155	14,9	1 352	-0,8
Nord-Trøndelag	1 256	-0,3	146	179	5,1	1 581	0,8
Nordland	1 278	-1,0	128	175	7,9	1 582	0,6
Troms	1 575	8,6	122	97	19,9	1 795	9,9
Finnmark	1 613	1,8	149	128	-7,5	1 890	0,3
Totalt	1 511	0,1	111	157	8,1	1 779	1,2

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

6.3 Utgifter til psykisk helsevern for barn og unge

Tabell 6.3 Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern for barn og unge. Kroner per innbygger 0-17 år. 2000.

	Kroner per innbygger 0-17 år	Prosent avvik fra landsgjennomsnittet	
		Inkl Oslo	Ekskl Oslo
Østfold	434	-24	-9
Akershus	673	18	41
Oslo	1 494	161	
Hedmark	577	1	21
Oppland	467	-18	-2
Buskerud	656	15	37
Vestfold	544	-5	14
Telemark	389	-32	-19
Aust-Agder	546	-5	14
Vest-Agder	367	-36	-23
Rogaland	319	-44	-33
Hordaland	425	-26	-11
Sogn og Fjordane	262	-54	-45
Møre og Romsdal	203	-64	-57
Sør-Trøndelag	491	-14	3
Nord-Trøndelag	372	-35	-22
Nordland	468	-18	-2
Troms	604	6	26
Finmark	858	50	80
Totalt inkl Oslo	572	0	
Totalt ekskl Oslo	478		0

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 6.4 Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern for barn og unge. Kroner per innbygger 0-17 år. 1999-2000.

Fylke	Fylkeskommunal driftsstøtte		Statlig driftsstøtte		Samlet driftsstøtte		
	Kroner per innbygger 0-17 år	Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger 0-17 år		Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger 0-17 år	Prosent reell endring 1999-2000
			Polikliniske refusjoner	Øremerk. tilskudd			
Østfold	434	-3,4	201	238	-4,8	873	-4,1
Akershus	673	-1,4	131	183	-8,0	987	-3,6
Oslo	1 494	0,0	274	208	3,7	1 976	0,9
Hedmark	577	12,7	164	281	21,5	1 022	16,4
Oppland	467	-1,6	124	167	26,7	758	7,6
Buskerud	656	12,3	212	347	28,9	1 215	19,4
Vestfold	544	46,8	111	212	-0,3	868	24,8
Telemark	389	12,9	243	46	-0,8	678	6,6
Aust-Agder	546	-16,2	117	183	13,3	846	-7,7
Vest-Agder	367	-8,1	168	157	-0,6	693	-4,7
Rogaland	319	-14,0	115	227	23,6	661	2,1
Hordaland	425	-12,7	174	242	2,9	842	-5,6
Sogn og Fjordane	262	37,9	197	190	-2,4	648	10,7
Møre og Romsdal	203	52,0	195	302	-3,8	700	7,6
Sør-Trøndelag	491	-12,3	140	280	58,4	911	10,4
Nord-Trøndelag	372	-8,6	235	271	8,3	877	0,4
Nordland	468	-0,3	241	325	7,5	1 035	3,8
Troms	604	3,9	229	64	3,5	897	3,7
Finmark	858	-17,9	347	211	-18,5	1 416	-18,2
Totalt	572	-0,7	182	225	6,9	979	2,3

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

6.4 Utgifter til psykisk helsevern for voksne

Tabell 6.5 Fylkeskommunenes driftsstøtte til psykisk helsevern for voksne. Kroner per innbygger 18 år eller eldre, 2000.

	Kroner per innbygger 18 år eller eldre	Prosent avvik fra landsgjennomsnittet	
		Inkl Oslo	Ekskl Oslo
Østfold	1 398	-22	-14
Akershus	1 553	-14	-4
Oslo	3 112	73	
Hedmark	1 426	-21	-12
Oppland	1 712	-5	5
Buskerud	1 550	-14	-5
Vestfold	1 568	-13	-3
Telemark	1 487	-17	-8
Aust-Agder	1 649	-8	2
Vest-Agder	1 520	-16	-6
Rogaland	1 727	-4	6
Hordaland	1 790	-1	10
Sogn og Fjordane	1 682	-7	4
Møre og Romsdal	1 746	-3	8
Sør-Trøndelag	1 301	-28	-20
Nord-Trøndelag	1 546	-14	-5
Nordland	1 533	-15	-6
Troms	1 886	5	16
Finmark	1 865	4	15
Totalt inkl Oslo	1 801	0	
Totalt ekskl Oslo	1 624		0

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 6.6 Fylkeskommunal- og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern for voksne. Kroner per innbygger 18 år eller eldre. 1999-2000.

Fylke	Fylkeskommunal driftsstøtte		Statlig driftsstøtte		Samlet driftsstøtte		
	Kroner per innbygger 18 år eller eldre	Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger 18 år eller eldre		Prosent reell endring 1999-2000	Kroner per innbygger 18 år eller eldre	Prosent reell endring 1999-2000
			Polikliniske refusjoner	Øremerk. tilskudd			
Østfold	1 398	-0,9	71	99	-0,7	1 568	-0,9
Akershus	1 553	1,1	58	155	17,9	1 767	2,9
Oslo	3 112	-0,6	127	187	8,3	3 427	0,1
Hedmark	1 426	4,2	80	122	10,1	1 628	4,9
Oppland	1 712	-0,5	116	86	32,0	1 915	2,2
Buskerud	1 550	-0,1	77	111	10,6	1 737	1,0
Vestfold	1 568	4,1	100	136	7,1	1 803	4,5
Telemark	1 487	-2,4	133	204	9,5	1 824	-0,4
Aust-Agder	1 649	11,5	61	151	13,3	1 861	11,7
Vest-Agder	1 520	-5,6	56	136	9,7	1 712	-4,1
Rogaland	1 727	-0,8	91	140	10,7	1 958	0,5
Hordaland	1 790	0,7	74	114	-3,3	1 978	0,3
Sogn og Fjordane	1 682	-1,3	86	155	19,8	1 923	0,9
Møre og Romsdal	1 746	-3,0	90	121	6,2	1 957	-2,1
Sør-Trøndelag	1 301	-2,5	72	115	-3,6	1 489	-2,6
Nord-Trøndelag	1 546	0,5	117	149	3,1	1 812	0,9
Nordland	1 533	-1,1	93	128	8,4	1 754	0,0
Troms	1 886	9,2	88	108	29,6	2 082	10,9
Finmark	1 865	5,8	83	100	6,3	2 048	5,9
Totalt	1 801	0,2	89	136	8,7	2 026	1,1

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

7 Bruk av tjenester for barn og unge

Helle Wessel Andersson

Omlag 14 prosent flere barn og unge har mottatt spesialiserte tilbud i psykisk helsevern fra 1999. Det har vært en økning både i poliklinisk behandling og i dag- og døgnbehandling på henholdsvis 14 og 13 prosent. (Se tabell 7.1)

Det er betydelige variasjoner mellom fylkene med hensyn til hvor stor andel av barne og ungdomsbefolkningen som mottar behandling. I alt 2,5 prosent av barne- og ungdomsbefolkningen mottok et behandlingstilbud i 2000. (Se tabell 7.2)

7.1 Innledning

I denne tabelldelen presenteres barne- og ungdomsbefolkningens bruk av det spesialiserte behandlingstilbudet i psykisk helsevern. Dette er gitt ved fylkesvise presentasjoner av antall behandlede pasienter etter omsorgsnivå (poliklinisk behandling eller dag/døgn- behandling). Av disse tabellene fremgår også endring i antall pasienter fra 1999, samt andel av barne- og ungdomsbefolkningen som har mottatt et behandlingstilbud.

7.2 Datagrunnlag og definisjoner

Pasientdata for 2000 omfatter samtlige av landets offentlige institusjoner for barn og unge. Materialet er i hovedsak innhentet av Hiadata AS etter avtale med Norsk forening for barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner, og er basert på de pasientadministrative systemet BUP-data. Enkelte institusjoner benytter imidlertid ikke BUP- data. Disse institusjonene har levert pasientdata direkte til SINTEF Unimed, enten gjennom manuelt utfylte skjema², eller elektronisk³.

Kvalitetssikring og kontroll av materialet er gjennomført av SINTEF Unimed, i samråd med Hiadata AS.

Pasient

Enkelte ganger vil en pasient, etter en avsluttet behandlingsperiode, bli rehenvist. I disse tilfellene vil det i BUP-datasystemet opprettes en ny *sak* for denne pasienten. En pasient vil med andre ord kunne ha flere saker i løpet av statistikkåret. I datamaterialet for 2000 er det registrert i alt 752 flere saker enn pasienter.

Den statistikken som presenteres gjennom tabellene er generert på bakgrunn av antall saker. I tabellteksten omtales imidlertid dette som *pasienter*.

---

² Gjelder 18 behandlingshjem

³ Gjelder Psykiatrisk spesialisttjeneste Vestfold fylkeskommune og Rogaland psykiatriske sykehus, ungdomspsykiatrisk avdeling.

Omsorgsnivå

Noen pasienter vil i løpet av behandlingsperiode motta behandling på ulike omsorgsnivå. Dette gjelder spesielt for pasienter ved klinikkavdelinger, der det finnes flere ulike enheter og omsorgsnivå (dag/døgntilbud, poliklinisk tilbud). Det understrekes at den statistikk som presenteres ikke avspeiler eventuelle skifter av omsorgsnivå gjennom året,- eller aktivitet ved de ulike enhetene gjennom året. Statistikken viser utelukkende omsorgsnivå og aktivitet ved den enhet som var aktuell per 31.12.2000.

7.3 Utvalg

Antall behandlede pasienter

Antall som har fått behandling i psykisk helsevern for barn og unge i 2000 er beregnet med utgangspunkt i følgende inklusjonskriterier⁴:

- 1) Pasienter i inntaksfase med registrerte direkte tiltak i statistikkåret
- 2) Pasienter på venteliste med registrerte direkte tiltak i statistikkåret.
- 3) Pasienter i tiltaksfase
  - a) med registrerte tiltak i statistikkåret
  - b) uten registrerte tiltak i statistikkåret, men henvist i statistikkåret og tatt i mot.
- 4) Pasienter i avsluttet fase
  - a) med registrerte tiltak i statistikkåret
  - b) uten registrerte tiltak i statistikkåret, men henvist i statistikkåret og tatt i mot.

Utvalget omfatter i alt 26 430 pasienter.

---

⁴ Inklusjonskriteriene er ikke anvendt ved institusjoner der tiltaksregistrering er mangelfull. Dette gjelder for behandlingshjem som har levert pasientopplysninger manuelt, og for Rogaland ungdomspsykiatriske avdeling, ved disse institusjonene er samtlige rapporterte pasienter inkludert.

Tabell 7.1 Pasienter i psykisk helsevern for barn og unge. Etter bostedsfylke og omsorgsnivå. 2000.

Bostedsfylke	Poliklinisk behandling	Pst. endr. fra 1999	Dag/døgn behandling	Pst. endr. fra 1999	Sum pasienter	Pst. endr. fra 1999
Østfold	1 603	21	53	43	1 656	21
Akershus	2 121	4	171	2	2 292	4
Oslo	3 034	11	306	20	3 340	12
Hedmark	843	29	52	33	895	29
Oppland	889	13	71	154	960	18
Buskerud	1 562	21	231	16	1 793	20
Vestfold	701	-1	53	-16	754	-2
Telemark	897	2	146	8	1 043	3
Aust-Agder	548	36	48	41	596	36
Vest-Agder	1 088	3	192	0	1 280	3
Rogaland	1 504	15	164	45	1 668	17
Hordaland	2 260	33	153	51	2 413	35
Sogn og Fjordane	625	5	16	78	641	6
Møre og Romsdal	1 417	21	78	-17	1 495	19
Sør-Trøndelag	844	40	32	-29	876	35
Nord-Trøndelag	666	9	47	-25	713	5
Nordland	1 967	-1	84	-26	2 051	-3
Troms	1 079	14	22	-4	1 101	14
Finnmark	834	32	29	32	863	32
Totalt	24 482	14	1 948	12	26 430	14

Kilde: Sintef Unimed

Tabell 7.2 Pasienter per 10 000 innbyggere 0-17 år. 2000.

Bostedsfylke	Poliklinisk behandling	Dag- behandling	Døgn- behandling	Sum pasienter
Østfold	286,8	0,2	9,3	296,3
Akershus	179,6	3,6	10,9	194,0
Oslo	308,5	9,8	21,4	339,6
Hedmark	207,3	2,2	10,6	220,1
Oppland	223,2	1,0	16,8	241,0
Buskerud	289,0	0,7	42,0	331,7
Vestfold	139,9	5,2	5,4	150,5
Telemark	239,8	0,0	39,0	278,8
Aust-Agder	219,5	3,2	16,0	238,7
Vest-Agder	272,8	24,8	23,3	321,0
Rogaland	150,3	0,3	16,1	166,7
Hordaland	207,9	1,8	12,2	221,9
Sogn og Fjordane	231,0	0,0	5,9	236,9
Møre og Romsdal	239,1	0,8	12,3	252,3
Sør-Trøndelag	134,5	1,8	3,3	139,6
Nord-Trøndelag	212,1	0,0	15,0	227,1
Nordland	344,6	0,0	14,7	359,4
Troms	293,5	1,9	4,1	299,5
Finnmark	451,0	0,5	15,1	466,7
Totalt	230,8	3,2	15,2	249,1

Kilde: Sintef Unimed

8 Bruk av tjenester for voksne

Johan Håkon Bjørngaard

Antall opphold gir et anslag for behandlingstvolumet ved døgnbehandling; hvor mange behandlingsperioder som har foregått i løpet av året, og det er store forskjeller i hvor mange institusjonsopphold per 10 000 innbyggere pasientene fra de enkelte fylkene har. For eksempel har Vest-Agder omlag 105 opphold ved sykehus per 10 000 innbyggere, mens Akershus kun har 59. (Se tabell 8.1)

Antall oppholdsdøgn per 10 000 innbyggere varierer også betydelig mellom fylkene, og en viktig årsak er ulik døgnplassdekning (jf tabelldel 5). Her er Oslo i en særklasse med tanke på volum, både på sykehus og i andre døgninstitusjoner.

8.1 Datagrunnlag

I denne tabelldelen gir vi en presentasjon av befolkningsbaserte rater for antall døgnopphold og antall oppholdsdøgn ved sykehus og andre døgninstitusjoner i Norge som yter tjenester til voksne med psykiske lidelser. Ratene er presentert etter pasientens bostedsfylke.

Datagrunnlaget for beregning av befolkningsbaserte rater er befolkningsstatistikken og pasientdata som har opplysninger om bostedsfylke til pasientene behandlet ved institusjonene.

Analyseenheten er opphold ved døgninstitusjoner for voksne i 2000. Et institusjonsopphold er definert som den perioden en pasient får sammenhengende døgnbehandling ved institusjonen. Det vil si at i de tilfeller en person har flere interne avdelingsoverføringer ved institusjonen blir disse lenket sammen til ett institusjonsopphold. Når det gjelder forholdet mellom personer og opphold er det er verdt å merke seg at enkelte pasienter kan ha flere institusjonsopphold (reinnleggelse).

År 2000 var det første driftsåret for det nye obligatoriske pasientdatasettet (MBDS) for institusjoner i psykisk helsevern. Norsk pasientregister (NPR) ved SINTEF Unimed har stått for innsamling og kvalitetskontroll av disse dataene. MBDS 2000 er innsamlet fra totalt 106 av de 157 døgninstitusjonene vi presenterer i SAMDATA for aktivitetsåret 2000. Av de institusjonene som har levert pasientdata er det 76 institusjoner som har levert data hvor alle oppholdene inngår. For 30 institusjoner er det usikkerhet om alle behandlingsepisodene er inkludert, og for disse samt de som ikke har levert data er rateberegningene basert på institusjonsstatistikkens aktivitetstall og bostedsfylkefordeling av pasientene som var innlagt for behandling ved døgninstitusjonene per 31.12.2000.

Tabell 8.1 Døgnopphold og oppholdsdøgn per 10 000 innbyggere 18 år eller eldre etter pasientenes bostedsfylke. Sykehus og andre døgninstitusjoner. 2000.

Bostedsfylke	Døgnopphold per 10 000 innb		Oppholdsdøgn per 10 000 innb	
	Sykehus	Andre døgninst.	Sykehus	Andre døgninst.
Østfold	87	26	2 533	1 740
Akershus	59	14	2 456	1 762
Oslo	89	24	4 844	3 531
Hedmark	61	5	2 958	557
Oppland	77	54	2 602	2 921
Buskerud	70	48	2 084	2 783
Vestfold	63	37	1 981	2 551
Telemark	71	19	3 554	879
Aust-Agder	88	68	2 631	3 721
Vest-Agder	105	32	3 600	2 686
Rogaland	83	47	2 570	3 542
Hordaland	80	26	3 770	2 692
Sogn og Fjordane	61	53	1 295	2 659
Møre og Romsdal	78	46	2 458	3 275
Sør-Trøndelag	69	31	2 621	1 915
Nord-Trøndelag	72	23	2 179	1 507
Nordland	60	48	2 373	1 362
Troms	83	64	2 462	1 341
Finnmark	81	85	2 091	3 052
Alle fylker	75	34	2 913	2 425

Kilde: NPR og SSB

Del 2 Psykisk helsevern 2000 i et institusjonsperspektiv

Del 2 er viet fylkeskommunenes rolle som leverandør av helsetjenester. Som institusjonseiere skal dagens fylkeskommuner skaffe befolkningen tilgang på helsetjenester samt produsere og levere slike tjenester gjennom drift av egne institusjoner. Dette er to høyst ulike roller som henholdsvis bestiller (befolkning) og leverandør (produsent). Med ny organisasjonsstruktur i vente med statlig overtakelse er det grunn til å tro at disse rollene blir mer tydelige framover i tid.

Det overordnede helsepolitiske målet er å sikre hele befolkningen god tilgang på helse-tjenester uavhengig av bosted, sosial status, kjønn og alder. Dette skal blant annet skje ved at ressursene utnyttes på en mest mulig effektiv måte. Selv om fylkeskommunene er på vei ut som institusjonseiere, hviler det et ansvar på disse som eiere og drivere av psykisk helsevern for å sikre effektiv ressursutnyttelse.

Begrepet effektivitet har flere aspekter ved seg. Med fordelingseffektivitet er det spørsmål om ressursfordelingen mellom ulike tjenester er optimal i forhold til hvor skoen trykker mest. Med kostnadseffektivitet er det spørsmål om tjenester med en gitt kvalitet produseres med lavest mulig kostnader. Produktivitet er nært forbundet med kostnadseffektivitet. Indikatorene i del 2 er først og fremst knyttet til kostnadseffektivitet og produktivitet.

Sammenligning av kostnadsnivå og produktivitet mellom institusjoner er nyttig bakgrunnsinformasjon ved videreutvikling av tjenestetilbudet. Spørsmålet om man har sammenlignbare enheter, er imidlertid viktig. I tabellene skiller det primært mellom ulike institusjonstyper som for eksempel sykehus, bo- og behandlingssentra og poliklinikker, og det er gjort ulike korreksjoner for å tilstrebe sammenlignbarhet mellom institusjonstypene. Mulige feilkilder knyttet til forskjeller i for eksempel organisering, funksjoner og kvalitet gjør imidlertid at det er viktig å ha spørsmålet om sammenlignbarhet med seg ved tolkning og bruk av tabellene.

Spørsmålet om forskjeller i kvalitet er viktig samtidig som det er vanskelig å lage indikatorer for dette. I denne tabelldelen har vi med tabeller som viser egenskaper ved behandlingstilbudet ved institusjoner både for barn og unge og voksne. Disse tabellene gir imidlertid indikasjoner på forskjeller i praksis – de gir ikke informasjon om forskjeller i hvor god eller dårlig behandlingen har vært.

9 Utgifter og finansiering

Jorid Kalseth

Nærmere 8,4 milliarder ble brukt på spesialisttjenesten for psykisk helsevern i 2000, hvorav i underkant av 1,1 milliarder kroner gikk til tjenester for barn og unge og nærmere 7,3 milliarder kroner gikk til tjenester for voksne.

Det var en svak økning i brutto utgifter til spesialisttjenesten for psykisk helsevern fra 1999 til 2000; i overkant av én prosent når det tas hensyn til den generelle prisstigningen i kommunesektoren. Den statlige satsningen på psykisk helsevern gjennom Opptappingsplanen vises ved at statens bidrag til finansieringen av spesialisttjenesten for psykisk helsevern har økt med ni prosent. På den annen side har fylkeskommunenes utgifter til spesialisttjenesten for psykisk helsevern økt med kun 0,2 prosent reelt sett, slik at økningen samlet sett er beskjeden. (Se tabell 9.2)

Fylkeskommunene er den største bidragsyteren til finansieringen av spesialisttjenesten for psykisk helsevern, med en finansieringsandel på 80 prosent. Totaltallene reflekterer i stor grad situasjonen for psykisk helsevern for voksne. Staten finansierer over 40 prosent av utgiftene til psykisk helsevern for barn og unge. (Se tabell 9.2, 9.5 og 9.8)

Sterkest utgiftsvekst finner vi innen psykisk helsevern for barn og unge, som hadde en realvekst i utgiftene på 3,4 prosent fra 1999 til 2000. Utgiftene innen spesialisttjenesten for voksne økte med omlag én prosent. Den prosentvise økningen i fylkeskommunens driftsstøtte er den samme for psykisk helsevern for barn og unge og for voksne. Den relative økningen i det statlige bidraget er også omlag det samme for de to formålene. Siden staten finansierer en større andel av utgiftene til barn og unge så gir en lik prosentvis vekst i den statlige driftsstøtten større utslag på den samlede utgiftsveksten her. Det hører også med at endringer i måten fellesutgifter er ført i institusjonsregnskapene forklarer en del av endringene vi ser i utgiftstallene fra 1999. Dette kan ha spesielt store utslag innen det psykiske helsevernet for barn og unge hvor utgiftene i utgangspunktet er lave. (Se tabell 9.5 og 9.8)

Det er stor variasjon mellom fylkeskommunene når det gjelder endring i fylkeskommunal og statlig driftsstøtte. Størst vekst i fylkeskommunens driftsstøtte hadde Troms, med en reell økning på nesten ti prosent. Sør-Trøndelag på den annen side hadde en reell utgiftsreduksjon på nesten tre prosent. (Se tabell 9.9)

Statens satsning gjennom Opptappingsplanen ga fylkeskommunene samlet sett 850 millioner kroner til disposisjon i 2000. Av dette gikk omlag 75 prosent til driftsformål, 12 prosent til investeringer, mens 14 prosent ble overført til 2001. Også i disponeringen av opptappingsplanmidlene er det store variasjoner mellom fylkeskommunene. Aust-Agder brukte hele tilskuddet til

driftsformål. Lavest andel brukt til drift i 2000 finner vi for Oppland, som overførte nesten 60 prosent av disponibelt tilskudd til 2001. Telemark brukte over 30 prosent av tilskuddet til investeringsformål. (Se tabell 9.10)

9.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallene i denne tabelldelen bygger i hovedsak på institusjonsregnskapene innhentet av SSB. Disse er supplert med opplysninger innhentet via spørreskjema til fylkeskommunene. Tallmaterialet for 1999 er for noen institusjoner korrigert i forhold til det som ble presentert i SAMDATA PSYKIATRI for 1999.

I tillegg til de 5 fylkeskommunene som leverte data gjennom KOSTRA i 1999 (Oppland, Buskerud, Sør-Trøndelag, Nordland og Finnmark) leverer Hedmark og Møre og Romsdal data gjennom KOSTRA for 2000. Som følge av at rapportering for KOSTRA-fylker er forskjellig fra øvrige fylker, må tallmaterialet konverteres til felles format.

For de somatiske sykehusene knytter det seg en viss usikkerhet til fordelingen av utgifter og inntekter mellom psykisk helsevern og somatikk. Sykehusene er bedt om å levere separate hovedregnskap for henholdsvis somatisk avsnitt, voksenpsykiatrisk avsnitt og barne- og ungdomspsykiatrisk avsnitt. Sykehusenes regnskapssystemer har i varierende grad muligheter for å foreta en slik fordeling. Fordelingen vil derfor inneholde elementer av skjønn. Dette har større betydning for psykiatrien enn for somatikken, ettersom totalvolumet er mindre for psykiatrien. Samme forhold finner vi for utgiftsdelingen mellom voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri. Enkelte institusjoner fordeler fellesutgifter for første gang i år eller har store endringer i fordelingen av felles utgifter. For disse institusjonene gir ikke endringstallene uttrykk for reell endring i utgiftsnivå. Dette gjelder for institusjonene i Vestfold og Nordland. Også for enkelte institusjoner som leverer data gjennom KOSTRA er det store endringer utgiftstallene.

Tallene tar ellers utgangspunkt i fylkenes egen avgrensning av det psykiske helsevernet. Vi vil derfor minne om at forskjeller i organisering vil kunne påvirke utgiftstallene. Størst effekt antas dette å ha for barne- og ungdomspsykiatrien, ettersom institusjonstilbudet for barn og unge dels er organisert innen barnevernet og dels som en del av psykiatrien. Habiliterings-tjenesten for psykisk utviklingshemmede er på samme måte dels organisert innenfor og dels utenfor det psykiske helsevernet. Det er også en glidende overgang mellom det psykiske helsevernet og rusgiftomsorgen. For Oslo kommer i tillegg avgrensningen mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. Ettersom Oslo kommune har ansvaret både for det psykiske helsevernet og for de primærkommunale tjenestene, kan «grenselinjen» være trukket annerledes enn i de øvrige fylkene.

Samtlige utviklingstall i denne tabelldelen er korrigert for prisstigning ut fra prisindeksen for kommunalt konsum, som gir en prisstigning fra 1999 til 2000 på 4,8 prosent.

Følgende utgifts- og inntektsbegrep er lagt til grunn:

Brutto driftsutgifter, institusjoner i psykisk helsevern

Beregningen tar utgangspunkt i institusjonsregnskapene. Brutto driftsutgifter er satt lik sum hovedpost 0 til og med 3 (lønn, utstyr, vedlikehold, andre driftsutgifter og overføringsutgifter), med fradrag for refusjon av sykepenger fra folketrygden (post 70). Kapitalutgifter, for eksempel avskrivninger og renteutgifter, og regnskapsmessige disposisjoner som avsetninger til fonds, dekning av tidligere års underskudd mv, er ikke inkludert i disse utgiftene. Gjestepasientutgifter ført i institusjonsregnskapene er også trukket ut.

Andre fylkeskommunale driftsutgifter

Dette omfatter fylkeskommunens tilskudd til privatpleie, driftstilskudd til privatpraktiserende psykologer og psykiatere, samt «diverse» andre driftstilskudd, hovedsakelig til ulike prosjekter og samarbeidstiltak med primærkommuner.

Sum brutto driftsutgifter til psykisk helsevern

Det offentliges brutto driftsutgifter til psykisk helsevern er summen av brutto utgifter til institusjoner (fylkeskommunale og statlige institusjoner) og andre fylkeskommunale driftsutgifter.

Statlig finansiering i psykisk helsevern

Statens utgifter til psykisk helsevern omfatter refusjoner fra Folketrygden for poliklinisk virksomhet, øremerkede tilskudd til styrking av behandlingstilbudet,⁵ funksjonstilskudd og ymse andre statlige tilskudd til institusjonene samt netto driftsutgifter ved statlige institusjoner.

Salgs- og leieinntekter mv

Dette omfatter egenandeler ved poliklinisk behandling, andre salgs- og leieinntekter og ymse overføringer fra kommuner og andre, samt interne overføringer.

Fylkeskommunal finansiering

Fylkeskommunal finansiering framkommer ved å ta brutto driftsutgifter fratrukket statlig finansiering og salgs- og leieinntekter mv.

Vedlegg 1 inneholder en mer detaljert gjennomgang av de ulike regnskapsbegrepene.

---

⁵ Jf St.prp. nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65 og kap 739, post 61 Tilskudd til driftsavtaler.

9.2 Utgifter til og finansiering av psykisk helsevern totalt

Tabell 9.1 Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern totalt. Millioner kroner . Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Fylkeskom. institusjoner, avd og poliklinikker	7 565	96,2	8 051	96,3	1,6
Andre fylkeskom. dr.utg.	217	2,8	220	2,6	-3,2
Statlige institusjoner	82	1,0	86	1,0	0,7
Totalt	7 863	100,0	8 358	100,0	1,4

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 9.2 Finansiering av psykisk helsevern totalt. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Statlige refusjoner til poliklinisk virksomhet	454	5,8	499	6,0	4,8
Øremerkede statstilskudd	604	7,7	706	8,4	11,6
Andre statlige tilskudd	231	2,9	266	3,2	9,8
Sum finansiert av staten	1 289	16,4	1 472	17,6	8,9
Salgsinntekter mv	224	2,8	221	2,6	-5,8
Finansiert av fylkeskommunen	6 350	80,8	6 665	79,7	0,2
Totalt	7 863	100,0	8 358	100,0	1,4

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

9.3 Utgifter og finansiering – psykisk helsevern for barn og unge

Tabell 9.3 Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Fylkeskom. institusjoner, avd og poliklinikker	972	98,2	1 056	98,4	3,7
Andre fylkeskom. dr.utg.	13	1,4	13	1,2	-8,4
Statlige institusjoner	4	0,4	4	0,4	-17,7
Totalt	990	100,0	1 073	100,0	3,4

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 9.4 Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Klinikker	506	51,8	561	53,0	5,9
Poliklinikker	281	28,7	306	28,9	4,2
Behandlingshjem	178	18,2	181	17,1	-2,9
Daginstitutioner	12	1,3	11	1,1	-11,0
Totalt	977	100,0	1 060	100,0	3,6

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 9.5 Finansiering av psykisk helsevern for barn og unge. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Statlige refusjoner til poliklinisk virksomhet	179	18,1	193	18,0	2,8
Øremerkede statstilskudd	203	20,5	238	22,2	12,0
Andre statlige tilskudd	21	2,1	26	2,4	20,0
Sum finansiert av staten	403	40,7	457	42,6	8,3
Salgsinntekter mv	13	1,4	13	1,3	-3,7
Finansiert av fylkeskommunen	574	58,0	602	56,1	0,2
Totalt	990	100,0	1 073	100,0	3,4

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

9.4 Utgifter og finansiering – psykisk helsevern for voksne

Tabell 9.6 Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for voksne. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Fylkeskom. institusjoner, avd og poliklinikker	6 592	95,9	6 995	96,0	1,2
Andre fylkeskom. dr.utg.	204	3,0	208	2,8	-2,8
Statlige institusjoner	77	1,1	82	1,1	1,7
Totalt	6 874	100,0	7 285	100,0	1,1

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 9.7 Brutto driftsutgifter til psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

Institusjonstype	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Sykehus	4 370	65,5	4 570	64,6	-0,2
Bo- og behandlingssentra	1 412	21,2	1 608	22,7	8,7
Poliklinikker	160	2,4	169	2,4	0,5
Sykehjem	630	9,5	634	9,0	-4,1
Andre døgninstitusjoner	94	1,4	93	1,3	-5,4
Daginstitutioner	3	0,0	3	0,0	0,3
Totalt	6 670	100,0	7 077	100,0	1,2

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 9.8 Finansiering av psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. Millioner kroner. Løpende priser. 1999 og 2000.

	1999		2000		Prosent reell endring 1999-2000
	Mill kr	Prosent andel	Mill kr	Prosent andel	
Statlige refusjoner til poliklinisk virksomhet	275	4,0	306	4,2	6,1
Øremerkede statstilskudd	401	5,8	468	6,4	11,4
Andre statlige tilskudd	211	3,1	240	3,3	8,8
Sum finansiert av staten	887	12,9	1 014	13,9	9,2
Salgsinntekter mv	211	3,1	208	2,8	-6,0
Finansiert av fylkeskommunen	5 776	84,0	6 063	83,2	0,2
Totalt	6 874	100,0	7 285	100,0	1,1

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

9.5 Fylkeskommunal og statlig driftsstøtte til psykisk helsevern

Tabell 9.9 Samlet driftsstøtte til psykisk helsevern. Millioner kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Fylkeskommunal driftsstøtte ¹			Statlig driftsstøtte					
	2000	Endring i mill kroner 1999-2000	Prosent reell endring 1999-2000	Polikliniske refusjoner			Øremerkede tilskudd		
				2000	Endring i mill kroner 1999-2000	Pst reell endring 1999-2000	2000	Endring i mill kroner 1999-2000	Pst reell endring 1999-2000
Østfold	297	13,1	-0,2	25	2,4	5,3	33	-0,4	-5,6
Akershus	629	39,4	1,8	36	4,2	8,0	77	10,0	9,7
Oslo	1 424	61,0	-0,3	79	1,5	-2,8	97	18,0	17,1
Hedmark	234	22,2	5,5	18	0,8	-0,1	29	7,2	26,6
Oppland	264	11,4	-0,3	22	4,7	22,1	19	6,3	43,0
Buskerud	322	20,4	1,9	26	2,4	5,2	39	10,7	31,4
Vestfold	286	33,6	8,1	22	0,6	-1,8	33	4,9	11,9
Telemark	205	7,2	-1,1	26	1,7	2,0	28	4,4	13,5
Aust-Agder	142	17,3	8,7	8	1,3	14,3	16	2,6	13,6
Vest-Agder	192	-0,9	-5,0	13	-0,6	-8,7	22	4,3	18,2
Rogaland	507	17,6	-1,2	37	8,0	22,0	61	9,0	11,9
Hordaland	636	30,9	0,3	43	4,9	7,5	64	0,0	-4,6
Sogn og Fjordane	143	6,8	0,2	12	1,1	4,4	18	3,1	16,0
Møre og Romsdal	334	10,6	-1,5	28	1,5	0,8	40	2,8	2,7
Sør-Trøndelag	294	5,0	-2,9	23	3,0	9,7	41	8,3	19,5
Nord-Trøndelag	160	7,0	-0,2	19	1,4	3,3	23	2,4	6,8
Nordland	305	10,1	-1,3	31	2,3	3,1	42	5,9	11,0
Troms	239	30,0	9,1	18	2,3	9,2	15	4,6	38,0
Finnmark	120	7,5	1,9	11	1,1	6,1	9	-1,7	-19,4
Sum	6 733	350,3	0,7	498	44,5	4,8	706	102,5	11,6

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

- 1) Fylkeskommunenes driftsstøtte (netto driftsutgifter) er her definert som netto driftsutgifter til egne institusjoner og avdelinger pluss netto gjestepasientutgifter, tilskudd til privatpleie, driftstilskudd til privatpraktiserende psykologer og psykiatere, samt diverse andre driftstilskudd. Avvik mellom samlet fylkeskommunal driftsstøtte i denne tabellen og tilsvarende tall i tabell 9.2 skyldes at fylkeskommunenes innrapporterte opplysninger om gjestepasientutgifter og -inntekter gir «underskudd» i gjestepasientoppjøret mellom fylkene.

Tabell 9.10 Bruk av øremerkede tilskudd gjennom Opptrappingsplanen¹ Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Totalt til disposisjon ² 2000	Brukt i 2000		Overført til 2001
		Drift	Investering	
Østfold	45 458	29 876	3 897	11 685
Akershus	79 797	68 046	2 535	9 216
Oslo	86 846	69 980	5 817	11 049
Hedmark	36 180	28 295	4 256	3 629
Oppland	57 236	17 860	6 659	32 717
Buskerud	42 607	35 917	4 347	2 343
Vestfold	29 992	28 642	1 350	0
Telemark	38 274	24 774	12 578	922
Aust-Agder	14 430	14 430	0	0
Vest-Agder	29 747	20 666	8 574	507
Rogaland	60 762	56 930	2 087	1 745
Hordaland	77 456	63 896	13 560	0
Sogn og Fjordane	16 548	15 881	667	0
Møre og Romsdal	48 432	38 053	9 094	1 285
Sør-Trøndelag	55 891	36 992	12 654	6 245
Nord-Trøndelag	23 575	22 770	317	488
Nordland	55 755	39 705	8 050	8 000
Troms	38 243	13 857	885	23 501
Finnmark	11 831	9 483	1 021	1 327
Sum	849 060	636 053	98 348	114 659

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

- 1) Jf St prp nr 1 fra Sosial og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern, post 63, 64 og 65. Statlig driftsstøtte i form av øremerkede tilskudd i tabell 9.9 inkluderer driftstilskudd til privatpraktiserende psykiatere og psykologer. Dette forklarer avviket mellom tilskudd brukt til drift i denne tabellen og tallene i tabell 9.9.
- 2) Tilskudd mottatt i 2000 og overføringer fra 1999.

10 Produktivitet i poliklinikker for barn og unge

Vidar Halsteinli

Produktiviteten i poliklinikker for barn og unge øker, og økningen medfører at flere pasienter får behandling – noe som er i tråd med målene i Opptrappingsplanen (St prp nr 63 1997-98). På nasjonalt nivå gjennomførte hver behandler i gjennomsnitt seks prosent flere tiltak i 2000 sammenlignet med 1999. Samtidig har antall pasienter per årsverk økt med nær syv prosent. Det innebærer at økningen i tiltak per behandler har kommet nye pasienter til gode, mens antall tiltak per pasient er mer eller mindre uendret. (Se tabell 10.1)

Det er en tendens til at de fylkeskommunene som hadde et høyt nivå på antall tiltak per årsverk i 1999, samtidig har hatt størst prosentvis økning i 2000. Med fire unntak har alle fylkeskommuner en økning i antall tiltak per fagårsverk. (Se tabell 10.1)

Det er betydelig variasjon mellom fylkeskommunene når det gjelder utvikling i tiltak per fagårsverk, tiltak per pasient og pasienter per fagårsverk. Dette kan ha sammenheng med at den polikliniske virksomheten mange steder både er i en endringsfase og i en vekstfase. I de aller fleste fylkeskommunene behandlede imidlertid fagpersonellet gjennomsnittlig flere pasienter i 2000 enn i 1999. Det var samtidig mange fylkeskommuner som hadde færre tiltak per pasient i gjennomsnitt, uten at det på landsbasis er noen vesentlig endring. (Se tabell 10.1)

10.1 Innledning

I denne tabelldelen presenteres tre indikatorer knyttet til produktivitet i poliklinikker for barn og unge i 1999 og 2000:

- Tiltak per fagårsverk
- Tiltak per pasient
- Pasient per fagårsverk

Endring i tiltak per fagårsverk kan enten knyttes til en endring i tiltak per pasient og/eller en endring i antall pasienter per fagårsverk. Både poliklinikkens størrelse og økning/reduksjon i antall fagstillinger er relevant i forhold til produktivitetsutvikling. Generelt kan derfor indikatorene for det enkelte fylke (tabell 10.1) og den enkelte poliklinikk (tabell 10.2) med fordel sammenholdes med tabell 10.3 som viser antall behandlede pasienter, fagårsverk og tiltak for både 1999 og 2000. Vi gjør oppmerksom på at antall fagårsverk denne gang er satt som gjennomsnittlig antall registrerte årsverk siste to år (se avsnitt 10.2). Begrunnelsen er at

gjennomsnittstallet gir et bedre estimat på den faktiske ressursinnsatsen gjennom året enn en enkelt punkttelling.

Noen momenter som har betydning for tolkning av resultatene:

- Et lite mindretall pasienter har ikke fått registrert tiltak. Selv om dette dreier seg om få pasienter, kan det være noe variasjon mellom poliklinikkene. Andel pasienter uten registrerte tiltak har samlet sett ligget på rundt fire prosent de siste to årene.
- Tjenester i form av råd og veiledning i såkalte NN-saker teller ikke med. Dersom det er systematiske variasjonen i omfanget av denne typen tjenester mellom poliklinikker vil det ha betydning for sammenlikning. Vi har imidlertid ikke kjennskap til at den type systematisk variasjon forekommer.
- Av aktivitet er det kun antall tiltak og antall behandlede pasienter som måles. Gjennomsnittlig tid brukt per tiltak kan variere mellom poliklinikkene blant annet som følge av forskjeller i reiseavstander.

10.2 Datagrunnlag og definisjoner

Årsverksdata er hentet fra SSBs institusjonsstatistikk. Behandlede pasienter og tiltak er hentet fra pasientdata for BUP, som i hovedsak er innhentet fra det pasientadministrative systemet BUP-data av Hiadata AS etter avtale med Norsk forening for barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner. Institusjoner som for 2000 ikke har benyttet BUP-data har levert pasientdata direkte til SINTEF Unimed. Kvalitetssikring og kontroll av materialet er gjennomført av SINTEF Unimed, i samråd med Hiadata AS.

To poliklinikker er holdt helt utenfor:

- BUP poliklinikk Tynset fordi den skiller seg ut mht størrelse (to fagårsverk i 2000)
- Ungdomspsykiatrisk avdeling Rogaland Sentralsykehus som følge av mangelfulle data.

Fagårsverk

Med *fagårsverk* menes antall årsverk totalt minus annet personell. Det innebærer at merkantilt personell holdes utenfor. Årsaken til det er at omfanget av merkantilt personell varierer mellom poliklinikkene og en god del av variasjonen skyldes ulik organisering og derav ulik rapportering.

For året 2000 er antall fagårsverk satt som gjennomsnittet for registrerte årsverk for 1999 og 2000. Årsaken er at tallene baserer seg på punkttellinger ved slutten av året. I og med at det ved svært mange poliklinikker er endringer i løpet av året, vil gjennomsnittet av punkttellingene i desember 1999 og 2000 gi et bedre uttrykk for årsverksinnsatsen i 2000 enn punkttellingen i 2000 alene. Antall fagårsverk for 1999 er tilsvarende satt som gjennomsnittet for 1998 og 1999. Det er imidlertid fem unntak: For poliklinikkene Fjell, Åsane, Fana, Nord-Hordaland og Vefsn er fagårsverk for 1999 lik registrerte årsverk i 1999 som følge av mangelfulle årsverkstall for 1998.

Pasient

Utvalget av pasienter som benyttes i disse tabellene er pasienter som har mottatt behandling i statistikkåret. Følgende inklusjonskriterier er benyttet:

- 4) Pasienter i inntaksfase med registrerte direkte tiltak i statistikkåret
- 5) Pasienter på venteliste med registrerte direkte tiltak i statistikkåret.
- 6) Pasienter i tiltaksfase
  - a) med registrerte tiltak i statistikkåret

- b) uten registrerte tiltak i statistikkåret, men henvist i statistikkåret og tatt i mot.
- 4) Pasienter i avsluttet fase
  - c) med registrerte tiltak i statistikkåret
  - d) uten registrerte tiltak i statistikkåret, men henvist i statistikkåret og tatt i mot.

Vi viser forøvrig til SAMDATA Psykiatri Rapport 1999 hvor disse inklusjonskriteriene er drøftet i et eget kapittel.

Inklusjonskriteriene innebærer at et lite mindretall av pasientene ikke har registrerte tiltak (i underkant av fire prosent). Vi har valgt å ikke skille mellom pasienter med og uten tiltak ved beregning av tiltak per pasient.

En pasient kan i løpet av statistikkåret ha flere saker. Det etableres til vanlig en ny sak i tilfeller der pasienten etter en avsluttet behandlingsperiode rehenvises til BUP, men omfanget av rehenvisninger er lavt (omlag to prosent). For å forenkle fremstillingen skiller vi ikke mellom antall saker og antall pasienter, men bruker konsekvent begrepet pasient. Teknisk sett er det likevel snakk om antall saker.

Tiltak

Tiltak er brukt som en samlebetegnelse på direkte og indirekte pasientrettet arbeid som registreres i BUP-databasen. Direkte pasientrettet arbeid omfatter terapi/samtale og undersøkelse/observasjon. Dette er tiltaksformer som er refusjonsberettigede. Indirekte pasientarbeid omfatter møter og konsultasjoner med samarbeidspartnere.

10.3 Produktivetsindikatorer

Fylkeskommuner

Tabell 10.1 Produktivetsindikatorer for poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Fylkeskommuner. 1999-2000.

Fylke	Tiltak per fagårsverk i 2000	Prosent endring 1999-2000	Tiltak per pasient i 2000	Prosent endring 1999-2000	Pasienter per fagårsverk i 2000	Prosent endring 1999-2000
Østfold	350	6	11,1	-6	32	12
Akershus	288	0	11,1	1	26	0
Oslo	248	-1	12,7	-5	20	4
Hedmark	337	15	12,1	-8	28	25
Oppland	344	0	9,0	4	38	-4
Buskerud	343	10	8,0	1	43	9
Vestfold	209	-22	8,0	-17	26	-5
Telemark	238	1	8,5	3	28	-2
Aust-Agder	359	9	9,8	-17	37	32
Vest-Agder	625	-9	14,3	-6	44	-3
Rogaland	339	7	12,6	-12	27	21
Hordaland	315	6	11,5	-8	27	-1
Sogn og Fjordane	333	9	13,0	7	26	2
Møre og Romsdal	358	21	13,3	1	27	20
Sør-Trøndelag	230	-13	10,7	-17	21	5
Nord-Trøndelag	255	6	8,6	-5	30	12
Nordland	262	-4	9,1	-1	29	-3
Troms	309	10	10,4	3	30	7
Finnmark	226	4	8,1	-11	28	16
Fylkeskommuner samlet	301	6	10,8	-1	28	7

Kilde: Sintef Unimed og SSB

Institusjoner

Tabell 10.2 Produktivitetsindikatorer for poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Poliklinikker. 1999 - 2000.

Institusjoner	Tiltak per fagårsv. 1999	Tiltak per fagårsv. 2000	Tiltak per pasient 1999	Tiltak per pasient 2000	Pasient per fagårsv. 1999	Pasient per fagårsv. 2000
Østfold						
BUP poliklinikk Halden	274	314	6,6	6,2	41	51
BUP poliklinikk Moss	395	448	8,9	10,2	44	44
BUP poliklinikk Sarpsborg	338	350	14,4	14,9	23	23
BUP poliklinikk Askim	266	333	10,9	10,1	24	33
BUP poliklinikk Fredrikstad	334	312	14,2	11,0	24	28
Sum Østfold	332	350	11,8	11,1	28	32
Akershus						
Folloklinikken	283	271	8,0	9,1	35	30
BUP poliklinikk Jessheim	295	288	9,8	10,6	30	27
BUP poliklinikk for Asker og Bærum	261	300	12,8	13,4	20	22
Nordbyhagen BUP Poliklinikk	312	291	13,2	11,2	24	26
Sum Akershus	287	288	11,0	11,1	26	26
Oslo						
Sent. for barne- og ungdomspsykiatri	195	220	8,8	10,3	22	21
Mentalhygienisk rådg.kontor		306		14,9		21
Nic Waals Institutt	179	182	16,3	13,2	11	14
Tøyen BUP poliklinikk	295	322	11,9	16,9	25	19
Furuset BUP poliklinikk	305	317	10,1	13,4	30	24
BUP poliklinikk Schwensensgt	429	311	16,2	14,1	27	22
BUP poliklinikk Holmlia	268	271	10,1	8,6	26	32
Grorud BUP poliklinikk	221	190	10,4	9,7	21	20
Ullevål sykehus, BUP poliklinikk	299	335	14,9	9,8	20	34
Bogerud BUP poliklinikk	485	392	16,4	15,5	30	25
Sum Oslo	251	248	13,4	12,7	19	20
Hedmark						
Poliklinikk for BUP i Hamar	273	307	13,5	11,3	20	27
BUP poliklinikk Kongsvinger	337	480	12,6	15,0	27	32
BUP poliklinikk Elverum	305	272	13,1	10,7	23	25
Sum Hedmark	294	337	13,2	12,1	22	28
Oppland						
Gjøvik FSH BUP	345	352	8,9	9,2	39	38

Institusjoner	Tiltak per fagårsv. 1999	Tiltak per fagårsv. 2000	Tiltak per pasient 1999	Tiltak per pasient 2000	Pasient per fagårsv. 1999	Pasient per fagårsv. 2000
BUP poliklinikk Lillehammer FSH	343	333	8,2	8,7	42	38
Sum Oppland	344	344	8,6	9,0	40	38
Buskerud						
BUP Buskerud SSH	317	362	8,3	8,9	38	41
Kongsberg sh, BUP poliklinikk	357	388	8,0	7,7	45	51
Ringerike psykiatriske senter	265	269	6,8	6,2	39	44
Sum Buskerud	311	343	7,9	8,0	39	43
Vestfold						
Vestfold fk Psyk BUP avd	267	209	9,7	8,0	28	26
Sum Vestfold	267	209	9,7	8,0	28	26
Telemark						
Telemark sentralsjukehus	221	227	8,8	10,6	25	21
BUP Notodden	254	201	7,2	4,8	35	42
Kragerø komb. helseinst BUP	266	324	8,6	9,2	31	35
Sum Telemark	236	238	8,3	8,5	28	28
Aust-Agder						
Aust-Agder sentralsjukehus	329	359	11,8	9,8	28	37
Sum Aust-Agder	329	359	11,8	9,8	28	37
Vest-Agder						
Vest-Agder sentralsykehus		651		14,5		45
BUP poliklinikk Farsund sykehus	684	559	15,2	13,8	45	40
Sum Vest-Agder	684	625	15,2	14,3	45	44
Rogaland						
Fylkesh i Haugesund	279	329	11,0	11,0	25	30
Rogaland psyk sykehus BUP	340	346	16,8	14,0	20	25
Sum Rogaland	317	339	14,3	12,6	22	27
Hordaland						
Haukeland sykehus, BUP avd		247		10,4		24
BUP poliklinikk Fjell	388	441	14,7	17,3	26	26
Åsane BUP poliklinikk	256	292	7,9	10,2	32	29
FSH Voss BUP avd	262	307	10,1	10,3	26	30
BUP poliklinikk FSH på Stord	408	390	10,1	10,7	41	37
BUP poliklinikk Fana	249	327	12,7	12,9	20	25

TABELLDEL 10 – PRODUKTIVITET I POLIKLINIKKER FOR BARN OG UNGE

Institusjoner	Tiltak per fagårsv. 1999	Tiltak per fagårsv. 2000	Tiltak per pasient 1999	Tiltak per pasient 2000	Pasient per fagårsv. 1999	Pasient per fagårsv. 2000
BUP Nordhordaland	137	392	8,7	13,9	16	28
Betanien BUP	354	333	11,1	10,7	32	31
Sum Hordaland	296	315	10,7	11,5	28	27
Sogn og Fjordane						
BUP poliklinikk Førde	383	405	12,9	13,6	30	30
BUP poliklinikk Sogndal	222	227	9,4	10,7	24	21
BUP poliklinikk Nordfjordeid	228	313	13,5	13,9	17	23
Sum Sogn og Fjordane	305	333	12,1	13,0	25	26
Møre og Romsdal						
BUP avd FSH i Molde	319	359	15,8	13,6	20	26
BUP poliklinikk SSH i M og R	253	356	9,6	12,2	26	29
Fylkessjukehuset i Volda	215	292	11,0	12,4	19	24
BUP poliklinikk FSH Kristiansund	329	397	12,9	14,3	26	28
Sum Møre og Romsdal	296	315	10,7	11,5	28	27
Sør-Trøndelag						
PST BUP klinikk	265	230	13,0	10,7	20	21
Sum Sør-Trøndelag	265	230	13,0	10,7	20	21
Nord-Trøndelag						
Namdal sykehus, psyk klinikk BUP	231	261	9,6	10,1	24	26
Innherred sykehus, BUP avd	245	252	8,8	7,9	28	32
Sum Nord-Trøndelag	240	255	9,1	8,6	26	30
Nordland						
Vefsn sh BUP poliklinikk/fam.avd	200	223	7,7	9,2	26	24
Nordland psyk sykehus, BUP avd	272	271	10,0	9,2	27	29
BUP poliklinikk Rana sykehus	273	260	9,7	12,9	28	20
BUP poliklinikk Narvik sykehus	279	224	9,6	7,8	29	29
BUP poliklinikk Stokmarknes. sh	336	290	7,6	7,3	44	40
BUP poliklinikk Lofoten sykehus	259	310	7,1	8,9	36	35
BUP poliklinikk Sandnessjøen sh	285	230	11,6	11,2	25	21
Sum Nordland	273	262	9,2	9,1	30	29
Troms						
BUP poliklinikk Tromsø	209	283	8,6	10,8	24	26
BUT Sør-Troms seksjon psyk	311	306	10,2	9,2	30	33
BUT Nord-Troms seksjon psyk	229	231	12,4	8,5	18	27
BUT Midt-Troms seksjon psyk	478	422	11,9	11,3	40	37

Institusjoner	Tiltak per fagårsv. 1999	Tiltak per fagårsv. 2000	Tiltak per pasient 1999	Tiltak per pasient 2000	Pasient per fagårsv. 1999	Pasient per fagårsv. 2000
BUT Indre Sør-Troms psyk	378	339	11,9	10,9	32	31
Sum Troms	280	309	10,2	10,4	28	30
Finnmark						
BUP poliklinikk Kirkenes sh	217	147	8,4	6,7	26	22
BUP poliklinikk Midt-Finnmark	152	209	8,6	8,5	18	24
BUP poliklinikk Vest-Finnmark	256	261	9,3	8,6	28	30
BUP poliklinikk Alta	383	377	10,5	8,2	36	46
Sum Finnmark	218	226	9,1	8,1	24	28
Statlige institusjoner						
Rikshospitalet	339	358	5,6	5,9	60	61
Totalt	285	301	10,9	10,8	26	28

Kilde: Sintef Unimed og SSB

Tabell 10.3 Poliklinisk virksomhet i psykisk helsevern for barn og unge. Pasienter, fagårsverk og tiltak. 1999 - 2000.

Institusjoner	Antall pasienter 1999	Antall pasienter 2000	Antall fagårsv. 1999	Antall fagårsv. 2000	Antall tiltak 1999	Antall tiltak 2000
Østfold						
BUP poliklinikk Halden	171	203	4,1	4,0	1 136	1 254
BUP poliklinikk Moss	280	361	6,3	8,3	2 491	3 700
BUP poliklinikk Sarpsborg	404	403	17,2	17,2	5 816	5 995
BUP poliklinikk Askim	110	165	4,5	5,0	1 196	1 665
BUP poliklinikk Fredrikstad	318	417	13,5	14,7	4 512	4 568
Sum Østfold	1 283	1 549	45,6	49,1	15 151	17 182
Akershus						
Follokliniken	545	546	15,5	18,4	4 385	4 984
BUP poliklinikk Jessheim	308	324	10,3	11,9	3 019	3 425
BUP poliklinikk for Asker og Bærum	454	473	22,2	21,1	5 792	6 331
Nordbyhagen BUP Poliklinikk	531	577	22,5	22,3	7 018	6 484
Sum Akershus	1 838	1 920	70,5	73,7	20 214	21 224
Oslo						
Sent. for barne- og ungd.psykiatri	229	208	10,4	9,8	2 026	2 152
Mentalhygienisk rådg.kontor	0	215	0,0	10,5	0	3 198
Nic Waals Institutt	675	888	61,6	64,5	11 012	11 741
Tøyen BUP poliklinikk	214	198	8,6	10,4	2 537	3 340
Furuset BUP poliklinikk	285	267	9,4	11,3	2 868	3 584
BUP poliklinikk Schwensensgt	287	243	10,8	11,0	4 648	3 415
BUP poliklinikk Holmlia	280	295	10,6	9,3	2 830	2 529
Grorud BUP poliklinikk	189	209	8,9	10,7	1 968	2 035
Ullevål sykehus, BUP poliklinikk	154	228	7,7	6,7	2 290	2 225
Bogerud BUP poliklinikk	240	257	8,1	10,2	3 943	3 993
Sum Oslo	2 553	3 008	136,0	154,2	34 122	38 212
Hedmark						
Poliklinikk for BUP i Hamar	313	408	15,5	15,0	4 231	4 605
BUP poliklinikk Kongsvinger	161	202	6,0	6,3	2 024	3 024
BUP poliklinikk Elverum	114	181	4,9	7,1	1 495	1 934
Sum Hedmark	588	791	26,4	28,4	7 750	9 563
Oppland						
Gjøvik FSH BUP	444	525	11,4	13,7	3 933	4 804
BUP poliklinikk Lillehammer FSH	327	346	7,9	9,0	2 693	2 997
Sum Oppland	771	871	19,3	22,7	6 626	7 801

Institusjoner	Antall pasienter 1999	Antall pasienter 2000	Antall fagårsv. 1999	Antall fagårsv. 2000	Antall tiltak 1999	Antall tiltak 2000
Buskerud						
BUP Buskerud SSH	727	862	19,1	21,3	6 065	7 701
Kongsberg sh, BUP poliklinikk	232	276	5,2	5,5	1 855	2 114
Ringerike psykiatriske senter	286	384	7,4	8,8	1 958	2 366
Sum Buskerud	1 245	1 522	31,7	35,5	9 878	12 181
Vestfold						
Vestfold fk Psyk BUP avd	680	670	24,6	25,6	6 576	5 354
Sum Vestfold	680	670	24,6	25,6	6 576	5 354
Telemark						
Telemark sentralsjukehus	452	412	18,0	19,3	3 964	4 361
BUP Notodden	241	262	6,8	6,3	1 728	1 266
Kragerø komb. helseinst BUP	150	187	4,9	5,3	1 291	1 716
Sum Telemark	843	861	29,6	30,9	6 983	7 343
Aust-Agder						
Aust-Agder sentralsjukehus	380	524	13,7	14,3	4 492	5 116
Sum Aust-Agder	380	524	13,7	14,3	4 492	5 116
Vest-Agder						
Vest-Agder sentralsykehus	0	795	0,0	17,7	0	11 492
BUP polikl Farsund sykehus	275	287	6,1	7,1	4 171	3 972
Sum Vest-Agder	275	1 082	6,1	24,8	4 171	15 464
Rogaland						
Fylkessjukehuset i Haugesund	344	504	13,6	16,9	3 800	5 538
Rogaland psykiatriske sykehus BUP	453	585	22,4	23,7	7 611	8 209
Sum Rogaland	797	1 089	36,0	40,6	11 411	13 747
Hordaland						
Haukeland sykehus, BUP avd	0	589	0,0	24,7	0	6 098
BUP poliklinikk Fjell	153	176	5,8	6,9	2 248	3 043
Åsane BUP poliklinikk	252	220	7,8	7,7	1 999	2 233
FSH Voss BUP avd	203	248	7,9	8,3	2 053	2 556
BUP poliklinikk FSH på Stord	237	203	5,9	5,6	2 388	2 162
BUP poliklinikk Fana	176	253	9,0	10,0	2 238	3 266
BUP Nordhordaland	63	127	4,0	4,5	549	1 763
Betanien BUP	246	281	7,8	9,1	2 741	3 017
Sum Hordaland	1 330	2 097	48,1	76,7	14 216	24 138

TABELLDEL 10 – PRODUKTIVITET I POLIKLINIKKER FOR BARN OG UNGE

Institusjoner	Antall pasienter 1999	Antall pasienter 2000	Antall fagårsv. 1999	Antall fagårsv. 2000	Antall tiltak 1999	Antall tiltak 2000
Sogn og Fjordane						
BUP poliklinikk Førde	344	337	11,6	11,3	4 426	4 574
BUP poliklinikk Sogndal	139	137	5,9	6,4	1 302	1 463
BUP poliklinikk Nordfjordeid	93	144	5,5	6,4	1 256	2 005
Sum Sogn og Fjordane	576	618	22,9	24,1	6 984	8 042
Møre og Romsdal						
BUP avd FSH i Molde	481	610	23,8	23,1	7 597	8 278
BUP poliklinikk SSH i M og R	252	304	9,6	10,5	2 430	3 722
Fylkessjukehuset i Volda	139	166	7,2	7,1	1 534	2 060
BUP poliklinikk FSH Kristiansund	279	317	10,9	11,4	3 588	4 524
Sum Møre og Romsdal	1 151	1 397	51,5	52,0	15 149	18 584
Sør-Trøndelag						
PST BUP klinikk	591	846	28,9	39,5	7 662	9 067
Sum Sør-Trøndelag	591	846	28,9	39,5	7 662	9 067
Nord-Trøndelag						
Namdal sykehus, psyk klinikk BUP	202	219	8,4	8,5	1 937	2 208
Innherrred sykehus, BUP avd	427	453	15,4	14,3	3 771	3 597
Sum Nord-Trøndelag	629	672	23,8	22,8	5 708	5 805
Nordland						
Vefsn sh BUP poliklinikk/fam.avd	182	183	7,0	7,5	1 398	1 676
Nordland psyk sykehus, BUP avd	705	803	26,0	27,4	7 070	7 421
BUP poliklinikk Rana sykehus	169	98	6,0	4,9	1 637	1 263
BUP poliklinikk Narvik sykehus	183	190	6,3	6,6	1 758	1 479
BUP poliklinikk Stokmarknes. sh	331	336	7,5	8,5	2 521	2 454
BUP poliklinikk Lofoten sykehus	209	191	5,8	5,5	1 491	1 705
BUP poliklinikk Sandnessjøen sh	200	149	8,1	7,3	2 312	1 671
Sum Nordland	1 979	1 950	66,7	67,5	18 187	17 669
Troms						
BUP poliklinikk Tromsø	410	466	16,8	17,9	3 514	5 053
BUT Sør-Troms seksjon psykiatri	170	184	5,6	5,6	1 740	1 699
BUT Nord-Troms seksjon psykiatri	72	103	3,9	3,8	894	879
BUT Midt-Troms seksjon psyk	184	226	4,6	6,1	2 185	2 552
BUT Indre Sør-Troms psykiatri	95	93	3,0	3,0	1 133	1 018
Sum Troms	931	1 072	33,9	36,3	9 466	11 201

Institusjoner	Antall pasienter 1999	Antall pasienter 2000	Antall fagårsv. 1999	Antall fagårsv. 2000	Antall tiltak 1999	Antall tiltak 2000
Finnmark						
BUP poliklinikk Kirkenes sykehus	181	167	7,0	7,6	1 518	1 112
BUP poliklinikk Midt-Finnmark	204	326	11,5	13,4	1 752	2 787
BUP poliklinikk Vest-Finnmark	113	143	4,1	4,7	1 051	1 228
BUP poliklinikk Alta	135	201	3,7	4,4	1 417	1 642
Sum Finnmark	633	837	26,3	30,0	5 738	6 769
Statlige institusjoner						
Rikshospitalet	513	531	8,5	8,7	2 880	3 107
Totalt	19 586	23 907	749,9	856,8	213 364	257 569

Kilde: Sintef Unimed og SSB

11 Kapasitetsutnyttning i døgninstitusjoner for voksne

Heidi Torvik og Johan Håkon Bjørngaard

I 2000 var det fire prosent færre oppholdsdøgn enn i 1999 for heldøgns-pasienter ved institusjonene for voksne samlet sett, noe som må ses i sammenheng med nedgangen i tilgjengelige døgnplasser. Tallmaterialet for dagvirksomhet er usikkert. Tallene viser en økning i oppholdsdager på daginstitusjonene og i bo- og behandlingssentra, mens de andre institusjonstypene hadde en nedgang i oppholdsdager for dagpasienter. (Se tabell 11.1 og 11.2)

De totale utskrivninger av heldøgns pasienter økte med åtte prosent fra 1999 til 2000, og det var spesielt en stor økning ved bo- og behandlingssentra og ved andre døgninstitusjoner. (Se tabell 11.3)

Fra 1999 til 2000 økte antall utskrivninger per årsverk med omlag seks prosent, og i 2000 var det 2,8 utskrivninger per årsverk. Gjennomsnittlig oppholdstid (oppholdsdøgn per utskrivning) var i 2000 på 56 oppholdsdøgn, en nedgang på 11 prosent fra 1999. Gjennomsnittlig beleggsprosent ved alle institusjonene var 87 prosent. (Se tabell 11.5)

Det var i 2000 en personellfaktor på 2,3 (ansatte per pasient) samlet for alle institusjoner for voksne. Dette er en økning på seks prosent fra 1999. Behandlerfaktoren gir et anslag på antall ansatte med universitets- og høyskoleutdanning per pasient. Behandlerfaktoren lå i 2000 samlet på 1,2. For sykehus var gjennomsnittet for landet 1,6, mens for bo- og behandlingssentra var den på 0,9. Behandlerfaktoren ved bo- og behandlingssentra varierer en del mellom fylkene, og indikerer at man ikke har kommet like langt i å utvikle aktive behandlingstilbud på desentralisert nivå. (Se tabell 11.5 og 11.6)

11.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallene baserer seg på institusjonsstatistikken fra SSB og pasientdata fra Norsk pasientregister innhentet fra døgninstitusjonene for voksne.

Fra institusjonsstatistikken har vi hentet opplysninger om personell og heldøgns plasser ved årets slutt, i tillegg til opplysninger om antall oppholdsdager for dagpasienter.

Tallmaterialet for utskrivninger, oppholdsdøgn og antall heldøgns pasienter inneliggende ved årets slutt er primært hentet fra pasientdata fra heldøgnsinstitusjonene for voksne. Noen institusjoner har ikke levert pasientdata, og for disse er opplysninger om oppholdsdøgn, utskrivninger og antall heldøgns pasienter hentet fra institusjonsstatistikken.

Se tabelldel 14 for nærmere presentasjon av pasientdata.

Produksjonsindikatorer

Vi bruker antall oppholdsdøgn og antall utskrivninger som indikatorer for produksjon ved heldøgnsinstitusjonene for voksne. Disse indikatorene måler volum på tjenesten, og ikke kvaliteten av henholdsvis behandling og pleie.

Innsatsfaktorer

Kapasitet er målt ved antall heldøgns plasser ved utgangen av året. Personellinnsatsen er tilsvarende målt ut fra antall ansatte (omregnet til heltidsansatte) ved slutten av året. Det er korrigert for personell tilknyttet dag- og poliklinisk virksomhet. Vi har korrigert for personellinnsats knyttet til dagbehandling ved at en oppholdsdag for en dagpasient ressursmessig er satt lik et ½ oppholdsdøgn. Poliklinisk personell er rapportert særskilt fra institusjonene og er således holdt utenfor.

Vi benytter med andre ord punkttellinger for ressursinnsats, mens produksjon måles på årsbasis. Hvis det har funnet sted store endringer i løpet av året, eksempelvis ved nye institusjoner eller avdelinger, vil dette påvirke resultatene. Dette vil ha størst betydning for enkeltinstitusjoner, men også i noen grad for grupper av institusjoner.

Produktivitetsmål

Vi har benyttet følgende mål på produktivitet/kapasitetsutnyttning: personellfaktor, behandlerfaktor, utskrivninger per årsverk, oppholdsdøgn per utskrivning, beleggprosent og andel øyeblikkelig hjelp. Indikatorene dekker heldøgnsbehandling.

Indikatoren personellfaktor er knyttet opp mot den faktiske produksjonen snarere enn sengekapasitet. Personellfaktoren angir forholdet mellom årsverk ved årsslutt og gjennomsnittlig pasientbelegg (se definisjon i vedlegg 1). Personellfaktoren gir et estimat på antall årsverk som er tilgjengelig per pasient. Hvis personellinnsatsen varierer mye gjennom året vil dette få betydning for vårt mål i og med at vi har målt årsverk ved årets slutt. Behandlerfaktoren er beregnet på samme måte som personellfaktoren, men tar kun utgangspunkt i universitets- og høyskoleutdannet personell. Hjelpepleiere, ufaglært pleiepersonell og merkantilt personell er altså ikke inkludert i kategorien behandlere (Se tabell del 4).

Beleggprosenten måler utnyttelsesgraden av heldøgns plassene, målt ved forholdstallet mellom oppholdsdøgn for heldøgns pasienter og heldøgns plasser ($\times 366$). Tallet på heldøgns plasser er målt ved utgangen av året. Institusjoner som har endret kapasitet i løpet av året vil derved kunne komme ut med en tilsvarende høy eller lav verdi.

Andelen øyeblikkelig hjelp er beregnet av det totale antall innleggelser i 2000. Andelen øyeblikkelig hjelp vises kun for sykehus.

Institusjonstyper

I Samdata psykisk helsevern operer vi med fire forskjellige typer institusjoner for døgnbehandling; sykehus, bo- og behandlingssentra, sykehjem og andre døgninstitusjoner. I tabell 11.6 slår vi sykehjem og andre døgninstitusjoner sammen i presentasjonen.

I utgangspunktet skal sykehusfunksjonen i de enkelte fylker ha sammenlignbare oppgaver. Sykehusnivået skal omfatte akutt- og øyeblikkelig hjelp-mottak, oppfølgende behandling i døgnavdeling særlig for pasienter innlagt uten samtykke, behandling i sikkerhetsavdeling og ulike spesialavdelinger (St meld 25 (1996-97)). Bo- og behandlingssentra omfatter sektorisert behandlingstilbud på lokalsykehusnivå og vil etterhvert kunne betraktes som distriktspsykiatriske sentra slik de er beskrevet i St meld 25 (1996-97). Sykehjemmene omfatter langtidstilbud i grenselandet mellom første- og andrelinjetjenesten. Institusjonstypene står med andre ord for ulike funksjoner i behandlingstilbudet i psykisk helsevern. I tabell 11.6 har vi vist indikatorer for kapasitetsutnyttning for disse institusjonstypene for hvert fylke.

Tabellen viser profilen på behandlingstilbudet i et fylke, og i tillegg kan den holdes opp mot andre fylker for sammenligning. Det er verdt å merke seg at forskjeller i stor grad kan skyldes ulik organisering og innhold i de enkelte fylkers institusjonstyper. Har et fylke lav behandlerfaktor ved bo- og behandlingssentra, kan man eksempelvis spørre om fylket har et tilbud på DPS-nivå eller om man driver sykehjemsdrift under nye benevnelser.

Vedlegg 1 inneholder detaljerte opplysninger om datagrunnlag og definisjoner.

11.2 Produksjonens utvikling og fordeling

Tabell 11.1 Oppholdsdøgn for heldøgnspatienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.

Institusjonstype	1999	2000	Endring i prosent
Sykehus	1 045 197	1 002 964	-4
Bo- og behandlingssentra	470 153	474 489	1
Sykehjem	354 819	325 309	-8
Andre døgninstitusjoner	38 004	34 975	-8
Totalt	1 908 173	1 837 737	-4

Kilde: NPR og SSB

Tabell 11.2 Oppholdsdager for dagpasienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.

Institusjonstype	1999	2000	Endring i prosent
Sykehus	118 429	99 006	-16
Bo- og behandlingssentra	118 461	120 471	2
Poliklinikker	4 866	3 638	-25
Sykehjem	35 547	34 218	-4
Andre døgninstitusjoner	7 232	6 839	-5
Daginstitutioner	3 933	4 683	19
Totalt	288 468	268 855	-7

Kilde: SSB

Tabell 11.3 Utskrivninger av heldøgns pasienter ved institusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 1999 og 2000.

Institusjonstype	1999	2000	Endring i prosent
Sykehus	22 640	23 370	3
Bo- og behandlingssentra	5 733	7 203	26
Sykehjem	1 931	2 091	8
Andre døgninstitusjoner	202	255	26
Totalt	30 506	32 919	8

Kilde: NPR og SSB

Tabell 11.4 Driftsdata for institusjoner og poliklinikker i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 2000.

Institusjonstype	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Poli- kliniske konsul- tasjoner
Sykehus	2 989	1 002 964	99 006	23 370	2 602	193 918
Bo- og behandlingssentra	1 634	474 489	120 471	7 203	1 314	233 519
Poliklinikker	0	0	3 638	0	0	93 614
Sykehjem	1 029	325 309	34 218	2 091	896	0
Andre døgninstitusjoner	117	34 975	6 839	255	94	373
Daginstitutioner	0	0	4 683	0	0	0
Totalt	5 769	1 837 737	268 855	32 919	4 906	521 424

Kilde: NPR og SSB

11.3 Kapasitetsutnyttelse etter institusjonstype og fylke

Tabell 11.5 Kapasitetsutnyttelsen ved heldøgnsinstitusjoner i psykisk helsevern for voksne. Etter institusjonstype. 2000.

Institusjonstype	Beh.-faktor 2000	Personellfaktor		Utskrevet per årsverk		Oppholdsdøgn per utskr		Beleggsprosent	
		2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	1999	2000
Sykehus	1,6	2,8	6	3,0	2	43	-7	94	92
Bo- og beh.sentra	0,9	1,9	5	3,0	18	66	-20	81	79
Sykehjem	0,5	1,4	5	1,6	12	156	-15	89	86
Andre døgninstitusjoner	1,1	2,0	8	1,3	27	137	-27	87	82
Totalt	1,2	2,3	6	2,8	6	56	-11	89	87

Kilde: NPR og SSB

Tabell 11.6 Kapasitetsutnyttelsen ved heldøgnsinstitusjoner innen psykisk helsevern for voksne. 1999-2000. Etter institusjonenes tilknytningsfylke og type.

Institusjons	Beh.- faktor 2000	Personellfaktor		Utskrevet per årsverk		Oppholds-døgn per utskr		Beleggs- prosent 2000	Ø-hjelps- andel ¹⁾ 2000
		2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99		
Østfold									
Sykehus	1,5	2,8	19	4,2	9	31	-23	89	87
Bo- og beh.sentra	0,8	1,8	-2	2,5	6	84	-4	86	
Sum Østfold	1,2	2,4	11	3,7	9	42	-18	87	
Akershus									
Sykehus	1,9	3,3	10	2,5	-5	45	-5	92	83
Bo- og beh.sentra	0,8	1,6	-10	1,1	151	219	-56	86	
Sykehjem oa.	0,6	1,4	-2	1,6	28	154	-20	85	
Sum Akershus	1,3	2,5	5	2,2	6	67	-10	89	
Oslo Ullevål sektor									
Sykehus	1,3	2,7	-3	1,9	9	71	-5	92	2)
Bo- og beh.sentra	1,3	2,2	-35	3,2	20	51	28	35	
Sykehjem oa.	0,4	1,2	0	0,3	-13	1 171	16	98	
Sum Ullevål sektor	1,1	2,3	-5	1,9	14	85	-8	85	
Aker sektor									
Sykehus	1,6	3,1	2	1,5	7	81	-8	94	71
Bo- og beh.sentra	2,0	2,8	25	1,0	299	127	-80	78	
Sykehjem oa.	0,4	1,2	7	0,5	-13	673	8	85	
Sum Aker sektor	1,1	2,2	3	1,2	6	140	-8	89	
Lovisenberg sektor									
Sykehus	1,5	2,6	5	2,4	4	58	-8	100	77
Bo- og beh.sentra	1,9	3,2	70	1,5	172	75	-78	88	
Sykehjem oa.	0,1	0,9	-8	0,1	-63	4 894	195	90	
Sum Lovisenberg sektor	1,0	2,0	5	1,9	8	101	-11	95	
Diakonhjemmet sektor									
Sykehus	1,5	2,7	26	3,2	-5	43	-17	95	3)
Bo- og beh.sentra	0,4	0,6	-9	2,5	35	244	-19	93	
Sum Diakonhjemmet sektor	1,3	2,2	20	3,2	-3	52	-14	94	
Sum Oslo	1,1	2,2	1	1,7	9	96	-9	88	

Institusjons	Beh.-faktor 2000	Personellfaktor		Utskrevet per årsverk		Oppholdsdøgn per utskr		Beleggs- prosent 2000	Ø-hjelps- andel ¹⁾ 2000
		2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99		
Hedmark									
Sykehus	1,7	3,4	-3	1,9	-8	56	13	92	72
Bo- og beh.sentra	0,7	1,8	15	1,4	-16	144	3	68	
Sum Hedmark	1,5	3,2	0	1,9	-9	62	9	87	
Oppland									
Sykehus	1,5	2,8	4	3,5	9	37	-12	96	75
Bo- og beh.sentra	0,7	2,0	3	2,6	-1	70	-1	75	
Sykehjem oa.	0,5	1,5	1	4,4	60	55	-38	86	
Sum Oppland	1,1	2,3	3	3,3	12	48	-13	85	
Buskerud									
Sykehus	1,5	2,7	17	4,6	30	30	-34	94	2)
Bo- og beh.sentra	0,9	2,2	8	3,4	-2	48	-6	82	
Sykehjem oa.	1,3	2,6	12	0,5	51	292	-41	84	
Sum Buskerud	1,2	2,5	12	3,4	16	43	-23	87	
Vestfold									
Sykehus	1,6	2,5	-9	4,2	5	35	5	104	91
Bo- og beh.sentra	0,8	1,8	1	2,4	37	85	-27	94	23
Sum Vestfold	1,2	2,1	-3	3,4	14	52	-9	98	67
Telemark									
Sykehus	1,4	2,5	6	2,6	7	57	-12	87	58
Bo- og beh.sentra	1,2	2,5	11	2,8	6	52	-15	77	
Sum Telemark	1,4	2,5	10	2,6	9	56	-17	85	
Aust-Agder									
Sykehus	2,1	2,6	2	4,6	2	31	-4	75	88
Bo- og beh.sentra	0,5	1,2	-4	5,0	28	62	-19	86	
Sum Aust-Agder	1,2	1,7	1	4,7	12	44	-12	82	
Vest-Agder									
Sykehus	1,4	2,3	27	4,2	-24	37	4	99	83
Bo- og beh.sentra	1,1	1,7	-3	2,8	-15	78	21	86	
Sykehjem oa.	0,6	1,4	7	2,0	25	128	-25	95	
Sum Vest-Agder	1,1	2,0	19	3,6	-16	52	0	96	
Rogaland									
Sykehus	1,7	2,8	26	3,9	-10	33	-12	85	65

Institusjons	Beh.-faktor 2000	Personelfaktor		Utskrevet per årsverk		Oppholdsdøgn per utskr		Beleggs- prosent 2000	Ø-hjelps- andel ¹⁾ 2000
		2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99		
Sykehjem oa.	0,6	1,4	12	2,7	2	96	-12	80	
Sum Rogaland	1,1	2,0	19	3,4	-5	54	-11	82	
Hordaland									
Sykehus	1,2	2,2	-2	3,0	3	55	-1	106	85
Bo- og beh.sentra	0,8	1,7	22	1,8	-15	118	-4	79	
Sykehjem oa.	0,7	1,8	8	1,1	-7	183	-1	82	
Sum Hordaland	1,0	2,0	3	2,4	-1	74	-2	94	
Sogn og Fjordane									
Sykehus	2,1	3,4	14	5,1	-14	21	1	78	84
Bo- og beh.sentra	1,6	2,7	9	3,3	-16	41	8	68	
Sykehjem oa.	1,1	3,2	2	1,0	15	110	-15	91	
Sum Sogn og Fj.	1,6	3,1	8	3,0	-9	39	2	78	
Møre og Romsdal									
Sykehus	1,7	4,1	4	2,7	3	33	-7	88	67
Bo- og beh.sentra	0,6	1,4	9	3,0	-12	88	4	83	
Sum Møre og Romsd	1,1	2,5	7	2,8	-2	52	-4	85	
Sør-Trøndelag									
Sykehus	2,0	3,5	21	2,3	-13	45	-6	84	82
Bo- og beh.sentra	0,8	1,6	2	3,1	91	75	-49	83	
Sum Sør-Trøndelag	1,5	2,7	19	2,5	7	54	-21	84	
Nord-Trøndelag									
Sykehus	2,1	3,8	28	3,0	-21	33	-1	80	75
Bo- og beh.sentra	0,8	1,8		2,7		75		80	
Sykehjem oa.	0,8	1,4	-5	3,2	46	81	-27	90	
Sum Nord-Trøndelag	1,6	2,8	12	3,0	-14	44	3	83	
Nordland									
Sykehus	1,8	3,0	-2	2,7	4	45	-2	92	79
Bo- og beh.sentra	1,1	2,5	0	5,7	151	26	-60	63	
Sykehjem oa.	1,2	3,4	15	2,0	60	54	-46	74	
Sum Nordland	1,6	2,9	-1	3,4	41	37	-29	80	

Institusjons	Beh.-faktor 2000	Personelfaktor		Utskrevet per årsverk		Oppholdsdøgn per utskr		Beleggs- prosent 2000	Ø-hjelps- andel ¹⁾ 2000
		2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99	2000	Pst endr fra 99		
Troms									
Sykehus	1,4	3,1	-24	3,9	38	30	-5	97	81
Bo- og beh.sentra	1,9	3,4	35	5,1	13	21	-34	76	
Sum Troms	1,6	3,2	-13	4,3	36	27	-16	90	
Finnmark									
Bo- og beh.sentra	1,1	2,8	-2	3,3	3	40	-1	63	
Sum Finnmark	1,1	2,8	-2	3,3	3	40	-1	63	
Statlige institusjoner									
Sykehus ⁴⁾	0,9	1,7	1	5,3	13	42	-12	88	0
Sum statlige institusjoner	0,9	1,7	1	5,3	13	42	-12	88	
Totalt	1,2	2,3	6	2,8	6	56	-11	87	

Kilde: NPR og SSB

- 1) Andelen øyeblikkelig hjelp er beregnet av det totale antall innleggelser i 2000.
- 2) Vi har ikke data fra sykehusene i dette fylket.
- 3) I Diakonhjemmet sektor er ikke all aktivitet angitt med innleggesmåte, og er derfor ikke med i tabellen.
- 4) Modum Bad

12 Kostnadsnivå i døgninstitusjoner for voksne

Jorid Kalseth

Kostnadene per utskriving ved døgninstitusjonene innen psykisk helsevern for voksne var i gjennomsnitt 169 000 kroner i 2000. Kostnaden per oppholdsdøgn var i gjennomsnitt 3 030 kroner. Utviklingen som er observert tidligere med nedgang i utskrivingskostnad og økning i døgnkostnad fortsatte også i 2000. Utviklingen i kostnadsnivå gjenspeiler nedgang i gjennomsnittlig oppholdstid ved døgninstitusjonene. Utskrivingskostnaden gikk ned med seks prosent fra året før, mens døgnkostnadene økte med fem prosent når det tas hensyn til den generelle prisstigningen i kommunesektoren. (Se tabell 12.1)

De nasjonale utviklingstrekkene gjenspeiles også for de ulike institusjonstypene. Samtlige grupper hadde nedgang i utskrivingskostnaden. For sykehusene gikk utskrivingskostnaden ned med to prosent. Reduksjonen var større for de andre gruppene fra 12 til 22 prosent. Økningen i døgnkostnaden har vært relativt lik for institusjonstypene, fra tre til syv prosent. (Se tabell 12.1)

Det er betydelige variasjoner i kostnadsnivå mellom fylkeskommunene. Det er større variasjon i utskrivingskostnaden enn i døgnkostnaden. Lavest utskrivingskostnad i 2000 finner vi for Aust-Agder med 110 000 kroner. Høyest ligger Aker sektor i Oslo med en utskrivingskostnad på 434 000 kroner. Halvparten av fylkene har en utskrivingskostnad mellom ca. 130 000 kroner og 200 000 kroner. Døgnkostnaden varierer fra 2 360 i Vest-Agder til 4 340 i Troms. Halvparten av fylkene har en døgnkostnad mellom 2 790 kroner og 3 640 kroner. Det er også betydelige variasjoner mellom fylkene i utviklingstrekk. (Se tabell 12.2)

12.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallmaterialet er hentet fra to datakilder: institusjonsstatistikk fra SSB og EDB-registrerte pasientdata fra de enkelte døgninstitusjonene for voksne fra NPR. Fra institusjonsstatistikken har vi hentet regnskapstall, personell og heldøgns plasser ved årets slutt. I tillegg er opplysninger om antall oppholdsdager for dagpasienter hentet fra institusjonsstatistikken.

Tallmaterialet for utskrivninger, oppholdsdøgn og antall heldøgns pasienter inneliggende ved årets slutt er primært hentet fra pasientdata. Noen institusjoner har imidlertid ikke levert pasientdata, og opplysninger om oppholdsdøgn, utskrivninger og antall heldøgns pasienter ved årets slutt er hentet fra institusjonsstatistikken for disse.

Samtlige utviklingstall i denne tabelldelen er korrigert for prisstigning ut fra prisindeksen for kommunalt konsum, som gir en prisstigning på 4,8 prosent fra 1999 til 2000.

Produksjonsindikatorene

Antall oppholdsdøgn og antall utskrivninger brukes som indikatorer for produksjon ved heldøgnsinstitusjonene. Disse indikatorene måler volum på tjenesten, og ikke kvaliteten av behandling og pleie.

Kostnadsbegrepet

Produksjonen skal relateres til kostnadene knyttet til behandling og pleie av innlagte heldøgns pasienter. Det betyr at kostnadene knyttet til poliklinisk aktivitet og dagvirksomhet i utgangspunktet skal holdes utenfor. I og med at disse utgiftene ikke er kjent, i den forstand at de er regnskapsmessig skilt ut fra institusjonenes side, må det foretas korreksjoner i institusjonenes regnskapstall. Kostnader knyttet til dagpasienter er trukket ut ved at kostnaden for en oppholdsdag skjønnsmessig er satt til halvparten av kostnaden for et oppholdsdøgn ved institusjonen. Basert på regnskapstall og personelltall for frittstående poliklinikker kan årsverkskostnaden for poliklinikk personell anslås til 500 000 kroner i 2000. Kostnader knyttet til poliklinisk virksomhet beregnes ved å multiplisere denne årsverkskostnaden med totalt antall poliklinisk personell ved institusjonen. Personelltallene reflekterer situasjonen ved slutten av året. Dersom det har skjedd store endringer i løpet av året vil denne måten å korrigere for poliklinisk virksomhet bli feil. Dette antas å representere et større problem når kostnadsnivå beregnes på institusjonsnivå enn for beregnede gjennomsnittstall for grupper av institusjoner slik det gjøres her. Jo høyere poliklinikkandel jo større er feilkilden. Vi oppgir derfor andelen poliklinisk personell.

Kostnadene blir målt med utgangspunkt i institusjonenes netto driftsutgifter. Netto driftsutgifter er brutto driftsutgifter minus driftsinntekter. Driftsinntektene er her eksklusive refusjoner og egenandeler for poliklinisk behandling. Det vises til vedlegg 1 for en nærmere definisjon av institusjonenes brutto driftsutgifter og driftsinntekter.

Vi ønsker her å se på behandlingskostnader uavhengig av om disse er finansiert av fylkeskommunen eller staten. For de institusjonene som har inntektsført øremerkede statstilskudd til styrking av tilbudet i psykisk helsevern⁶ i regnskapet sitt, er dette tatt bort. Det vil si at netto driftsutgifter også omfatter kostnader knyttet til prosjekter/tiltak finansiert med øremerkede statstilskudd.

Avslutningsvis vil vi nevne at vi her ser på driftsutgifter. Hvis en i stedet hadde sett på totalkostnadene for det offentlige, ville bildet kunne blitt et annet. Eksempelvis vil institusjoner med tilhold i nye bygninger ha lavere utgifter til ulike støttefunksjoner og vedlikehold/drift av bygningmassen, til gjengjeld vil kapitalkostnadene være høyere ved disse institusjonene.

Kostnadsmålene

Kostnadsmålene tar utgangspunkt i de to produksjonsindikatorene; antall utskrivninger og antall oppholdsdøgn:

- Netto driftsutgifter per oppholdsdøgn
- Netto driftsutgifter per utskrivning

Forholdet mellom kostnad per oppholdsdøgn og kostnad per utskrivning vil være bestemt av antall oppholdsdøgn per utskrivning.

Vi viser beregnet gjennomsnittlig kostnad per oppholdsdøgn og utskrivning etter institusjonstype totalt, og fylkesvis. Kun institusjoner med heldøgnsopphold inngår i beregningsgrunnlaget.

---

⁶ Jf St prp nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65, og kap 739 Tilskudd til driftsavtaler, post 61.

12.2 Kostnadsnivå etter institusjonstype og fylke

Tabell 12.1 Netto driftsutgifter per utskrivning og per oppholdsdøgn etter institusjonstype. Døgninstitusjoner i psykisk helsevern for voksne. 1999-2000.

Gruppe	Netto driftsutgifter				Oppholdsdøgn per utskrivning		Andel poliklinikk personell	
	Per utskrivning		Per oppholdsdøgn		2000	Pst endr fra 1999	1999	2000
	2000	Pst reell endr fra 1999	2000	Pst reell endr fra 1999				
Sykehus	164 889	-2	3 842	6	43	-7	7	7
Bo- og beh.sentra	145 551	-14	2 210	7	66	-20	20	20
Sykehjem	279 245	-12	1 792	3	156	-14	0	0
Andre døgninst	322 534	-22	2 352	7	137	-27	3	3
Totalt	169 113	-6	3 030	5	56	-11	10	9

Kilde: NPR og SSB

Tabell 12.2 Netto driftsutgifter per utskrivning og per oppholdsdøgn etter tilknytningsfylke og institusjonstype. Døgninstitusjoner innen psykisk helsevern for voksne. 1999-2000.

	Netto driftsutgifter				Oppholdsdøgn per utskrivning		Andel poliklinikk personell	
	Per utskrivning		Per oppholdsdøgn		2000	Pst endr fra 1999	1999	2000
	2000	Pst reell endr fra 1999	2000	Pst reell endr fra 1999				
Østfold								
Sykehus	112 973	-10	3 622	17	31	-23	5	5
Bo- og beh.sentra	190 613	-6	2 257	-2	84	-4	0	0
Sum Østfold	128 881	-10	3 061	9	42	-18	3	3
Akershus								
Sykehus	196 206	-2	4 407	3	45	-5	0	0
Bo- og beh.sentra	493 391	-56	2 257	-1	219	-56	35	40
Sykehjem	291 010	-24	1 885	-5	154	-20	0	0
Sum Akershus	228 366	-9	3 386	1	67	-10	10	11
Oslo-Ullevål sektor								
Sykehus	321 828	-4	4 540	1	71	-5	5	4
Bo- og beh.sentra	189 799	-17	3 731	-35	51	28	32	28
Sykehjem	4 007 040	68	2 115	15	1 895	45	0	0
Andre døgninstitusjoner	521 923	-6	1 167	6	447	-11	0	0
Sum Oslo-Ullevål sektor	324 990	-8	3 836	0	85	-8	10	9
Oslo-Aker sektor								
Sykehus	388 097	-5	4 778	4	81	-8	4	4
Bo- og beh.sentra	269 374	-77	2 122	17	127	-80	54	42
Sykehjem	1 106 450	7	1 571	1	705	6	0	0
Andre døgninstitusjoner	363 067	12	680	-3	534	15	0	0
Sum Oslo-Aker sektor	434 964	-7	3 108	1	140	-8	9	8
Oslo-Lovisenberg sektor								
Sykehus	222 365	-6	3 854	2	58	-8	2	2
Bo- og beh.sentra	291 713	-65	3 915	59	75	-78	36	34
Sykehjem	6 161 167	170	1 259	-8	4 894	195	0	0
Sum Oslo-Lovisenberg sektor	278 894	-9	2 761	2	101	-11	9	10
Oslo-Diakonhjemmet sektor								
Sykehus	157 341	2	3 693	23	43	-17	0	0

TABELLDEL 12 – KOSTNADSNIVÅ DØGNINSTITUSJONER

	Netto driftsutgifter				Oppholdsdøgn per utskrivning		Andel poliklinikk personell	
	Per utskrivning		Per oppholdsdøgn		2000	Pst endr fra 1999	1999	2000
	2000	Pst reell endr fra 1999	2000	Pst reell endr fra 1999				
Bo- og beh.sentra	181 690	-32	743	-16	244	-19	53	59
Sum Oslo-Diakonhjemmet sektor	158 439	0	3 064	17	52	-14	12	14
Hedmark								
Sykehus	242 560	13	4 347	0	56	13	10	6
Bo- og beh.sentra	324 079	14	2 252	10	144	3	33	29
Sum Hedmark	248 247	12	4 007	3	62	9	13	9
Oppland								
Sykehus	139 591	-8	3 794	5	37	-12	8	12
Bo- og beh.sentra	150 216	19	2 151	20	70	-1	5	5
Sykehjem	95 624	-39	1 733	-1	55	-38	0	0
Sum Oppland	135 868	-6	2 823	8	48	-13	6	9
Buskerud								
Sykehus	116 415	-22	3 926	19	30	-34	0	2
Bo- og beh.sentra	116 084	3	2 395	9	48	-6	16	14
Sykehjem	2 666 286	-72	3 384	7	788	-73	0	0
Andre døgninstitusjoner	610 117	-26	3 125	14	195	-35	0	0
Sum Buskerud	136 143	-13	3 148	13	43	-23	7	7
Vestfold								
Sykehus	126 725	1	3 625	-4	35	5	2	2
Bo- og beh.sentra	201 404	-14	2 369	18	85	-27	22	26
Sum Vestfold	152 813	-3	2 914	7	52	-9	13	15
Telemark								
Sykehus	186 863	-12	3 274	-1	57	-12	19	7
Bo- og beh.sentra	130 940	-13	2 511	3	52	-15	23	23
Sum Telemark	174 711	-12	3 119	0	56	-13	20	11
Aust-Agder								
Sykehus	125 430	15	4 078	19	31	-4	15	16
Bo- og beh.sentra	89 925	-24	1 451	-6	62	-19	0	0
Sum Aust-Agder	109 968	-3	2 479	11	44	-12	9	10
Vest-Agder								
Sykehus	105 135	6	2 823	2	37	4	9	8

	Netto driftsutgifter				Oppholdsdøgn per utskrivning		Andel poliklinikk personell	
	Per utskrivning		Per oppholdsdøgn		2000	Pst endr fra 1999	1999	2000
	2000	Pst reell endr fra 1999	2000	Pst reell endr fra 1999				
Bo- og beh.sentra	160 170	13	2 044	-7	78	21	12	14
Sykehjem	210 284	-27	1 646	-3	128	-25	0	0
Sum Vest-Agder	122 952	1	2 360	1	52	0	7	7
Rogaland								
Sykehus	118 801	0	3 581	14	33	-12	11	16
Sykehjem	174 569	-2	1 741	9	100	-11	0	0
Andre døgninstitusjoner	51 914	-31	1 208	11	43	-38	0	0
Sum Rogaland	134 441	-1	2 488	11	54	-11	7	10
Hordaland								
Sykehus	160 558	3	2 941	4	55	-1	7	3
Bo- og beh.sentra	212 971	3	1 812	7	118	-4	22	23
Sykehjem	334 415	5	1 645	0	203	5	0	0
Andre døgninstitusjoner	461 106	-9	3 349	6	138	-14	8	7
Sum Hordaland	185 926	2	2 510	4	74	-2	9	8
Sogn og Fjordane								
Sykehus	110 155	6	5 207	5	21	1	13	13
Bo- og beh.sentra	140 699	23	3 413	13	41	8	13	0
Sykehjem	390 423	-16	3 548	-1	110	-15	0	0
Sum Sogn og Fjordane	155 520	7	3 983	5	39	2	9	5
Møre og Romsdal								
Sykehus	161 434	3	4 942	11	33	-7	8	9
Bo- og beh.sentra	134 198	6	1 532	2	88	4	0	0
Sum Møre og Romsdal	151 836	4	2 918	9	52	-4	6	6
Sør-Trøndelag								
Sykehus	164 441	-1	3 693	4	45	-6	14	15
Bo- og beh.sentra	112 291	-51	1 497	-6	75	-49	0	0
Sum Sør-Trøndelag	149 357	-18	2 800	3	53	-20	11	12
Nord-Trøndelag								
Sykehus	160 486	15	4 923	15	33	-1	21	19
Bo- og beh.sentra	187 427	,	2 503	,	75	,	,	0
Sykehjem	151 851	-29	1 886	-2	81	-27	0	0
Sum Nord-Trøndelag	160 353	8	3 668	4	44	3	17	15

TABELLDEL 12 – KOSTNADSNIVÅ DØGNINSTITUSJONER

	Netto driftsutgifter				Oppholdsdøgn per utskrivning		Andel poliklinikk personell	
	Per utskrivning		Per oppholdsdøgn		2000	Pst endr fra 1999	1999	2000
	2000	Pst reell endr fra 1999	2000	Pst reell endr fra 1999				
Nordland								
Sykehus	169 647	-6	3 779	2	45	-8	9	2
Bo- og beh.sentra	82 628	-64	3 240	-20	26	-55	24	22
Sykehjem	210 615	-27	2 139	3	98	-29	0	0
Andre døgninstitusjoner	213 783	-46	12 496	94	17	-72	0	0
Sum Nordland	135 735	-31	3 635	-2	37	-29	12	8
Troms								
Sykehus	137 153	8	4 564	13	30	-5	0	0
Bo- og beh.sentra	80 813	-1	3 802	51	21	-34	36	25
Sum Troms	116 401	1	4 342	19	27	-16	10	10
Finnmark								
Bo- og beh.sentra	113 449	-4	2 816	-3	40	-1	18	22
Sum Finnmark	113 449	-4	2 816	-3	40	-1	18	22
Statlige institusjoner								
Sykehus	83 498	-10	1 990	2	42	-12	0	0
Sum statlige institusjoner	83 498	-10	1 990	2	42	-12	0	0
Totalt	169 113	-6	3 030	5	56	-11	10	9

Kilde: NPR og SSB

13 Behandlingstilbudet for barn og unge

Helle Wessel Andersson

Atferdsvansker og tristhet/depresjon er de hyppigst registrerte henvisningsgrunnene for barn og unge som mottar behandlingstilbud innen psykisk helsevern. Det er en overvekt av gutter blant de som henvises for atferdsvansker. Dette er en særlig dominerende pasientgruppe blant de som mottar dag - eller døgnbehandling. Jenter er i flertall blant de som henvises for tristhet/depresjon. (Se tabell 13.1 og 13.2)

Somatisk helsevesen henviser flest barn og unge til behandling, - og står for i overkant av halvparten av alle henvisningene. Omlag en av fem pasienter er henvist fra skolesektoren. (Se tabell 13.3)

Hver pasient mottar i snitt 10.6 tiltak ved poliklinisk behandling, hvorav syv er direkte tiltak (Se tabell 13.4). Omfang av tiltak per pasient varierer imidlertid mellom poliklinikkene. (Se tabell 13.5)

Omlag seks av ti pasienter er registrert med en diagnose. Det er imidlertid stor variasjon mellom fylkene i omfang av diagnostisering. (Se tabell 13.6).

Hyperkinetiske forstyrrelser og nevrotiske lidelser er de hyppigst forekommende diagnosekategoriene. Det er relativt sett flere gutter enn jenter med diagnose hyperkinetiske forstyrrelser, mens flere jenter enn gutter har diagnoser innen kategorien nevrotisk og belastningsrelaterte lidelser. (Se tabell 13.7)

Andel av diagnostiserte pasienter med henholdsvis diagnosene hyperkinetiske forstyrrelser og nevrotiske lidelser varierer betydelig mellom fylkene. Andel pasienter innen diagnosekategorien hyperkinetiske forstyrrelser er for eksempel 22 prosentpoeng høyere i Buskerud enn i Sogn- og Fjordane, mens andelen med nevrotisk- belastningsrelaterte lidelser er 16 prosentpoeng høyere i Troms sammenlignet med Finnmark. Det er mindre variasjon mellom fylkene i andel pasienter med stemningslidelser. (Se tabell 13.8)

13.1 Innledning

I denne tabelldelen fremstilles nasjonal statistikk over henvisningsgrunner for barn og unge ved inntak til henholdsvis poliklinisk behandling og dag – eller døgnbehandling. For poliklinisk behandlede pasienter gis også en fylkesvis presentasjon av hvilken instans som har henvist barnet. Omfang av direkte og indirekte tiltak gjenspeiler noe av aktiviteten ved poliklinikkene. Statistikk som vedrører dette er presentert både for hvert fylke og for den enkelte poliklinikk. Denne tabelldelen omhandler i tillegg diagnostisering. Tabellene viser andel av pasientene som har fått en diagnose og hvordan pasientene fordeler seg etter hoveddiagnosegrupper.

13.2 Datagrunnlag og definisjoner

Pasientdata for 2000 er i hovedsak hentet fra det pasientadministrative systemet BUP-data. Materialet er innhentet av Hiadata AS etter avtale med Norsk forening for barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner. De institusjonene som ikke har benyttet BUP data i 2000 har levert pasientdata direkte til Sintef Unimed, enten gjennom manuelt utfylte skjema (gjelder for behandlingshjem) eller elektronisk⁷. Kvalitetssikring og kontroll av materialet er gjennomført av SINTEF Unimed i samråd med Hiadata AS.

Utvalg - antall behandlede pasienter

Tallene som presenteres er basert på antall barn og unge som har fått tilbud fra BUP i løpet av statistikkåret (se inklusjonskriterier i tabell del 7).

Utvalg - antall diagnostiserte pasienter

Tabeller som omhandler diagnose er basert på et utvalg pasienter som er i en behandlingsfase der det *forventes* at det er stilt diagnose. Følgende inklusjonskriterier er derfor benyttet:

- 1) Pasienten er registrert i tiltaksfase eller i avslutningsfase
- 2) Pasienten er registrert som tatt i mot
- 3) Pasienten er ikke registrert med en avslutningsgrunn som tilsier avslag eller at behandling ikke kom i gang
- 4) Pasienten er henvist i statistikkåret og har registrerte tiltak i denne perioden.

I tillegg inkluderes pasienter som har registrert diagnose, selv om de ikke oppfyller inklusjonskriteriene. Utvalget omfatter i alt 26 003 pasienter.

Pasient

Enkelte ganger vil en pasient, etter en avsluttet behandlingsperiode, bli rehvist. I disse tilfellene vil det i BUP-datasystemet opprettes en ny *sak* for pasienten. En pasient kan derfor ha flere saker i løpet av statistikkåret. I datamaterialet for 2000 er det registrert i alt 752 flere saker⁸ enn pasienter.

Den statistikken som presenteres er generert på bakgrunn av antall saker. I tabellteksten omtales imidlertid dette som pasienter.

Tiltak

Tiltak er brukt som en samlebetegnelse på direkte og indirekte pasientrettet arbeid som registreres i BUP-databasen. Direkte pasientrettet arbeid omfatter terapi/samtale og undersøkelse/observasjon. Dette er tiltaksformer som i poliklinikkene er refusjonsberettigede. Indirekte pasientarbeid omfatter møter og konsultasjon til samarbeidspartnere. Indirekte tiltak utløser ikke refusjon.

---

⁷ Psykiatrisk spesialisttjeneste Vestfold fylkeskommune og Rogaland psykiatriske sykehus, ungdomspsykiatrisk avdeling.

⁸ Det kan forekomme praksisvariasjoner med hensyn til hvorvidt saker som flyttes internt mellom enheter eller avdelinger får nytt saksnummer, eller overføres som et nytt «opphold». Dette medfører en viss usikkerhet ved sammenligning av antall behandlede pasienter i de ulike fylkene.

Omsorgsnivå

Noen pasienter vil i løpet av en behandlingsperiode motta behandling på ulike omsorgsnivå. Dette gjelder spesielt for pasienter ved klinikkavdelinger, der det finnes flere ulike enheter og omsorgsnivå (dag/døgntilbud, poliklinisk tilbud). Det understrekes at den statistikk som presenteres ikke avspeiler eventuelle skifter av omsorgsnivå gjennom året. Statistikken viser utelukkende omsorgsnivå ved den enhet som var aktuell for pasienten per 31.12.2000.

13.3 Pasienter etter henvisningsgrunn – nasjonale tall

Tabell 13.1 Poliklinisk behandling av barn og unge. Pasienter etter henvisningsgrunn og kjønn⁹. 2000.

Henvisningsgrunn	Totalt		Jenter		Gutter	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Autistiske trekk	504	2,1	119	1,1	385	2,8
Psykotiske trekk	235	1,0	121	1,1	113	0,8
Suicidalfare	1 049	4,3	686	6,4	360	2,6
Hemmet atferd	913	3,7	487	4,5	425	3,1
Angst/fobi	1 930	7,9	1 013	9,4	915	6,7
Tvangstrekk	466	1,9	181	1,7	285	2,1
Tristhet/depresjon	3 880	15,8	2 268	21,0	1 600	11,7
Skolefravær	529	2,2	269	2,5	259	1,9
Atferdsvansker	4 854	19,8	1 252	11,6	3 596	26,3
Hyperaktivitet	3 157	12,9	595	5,5	2 557	18,7
Rusmiddelbruk	81	0,3	49	0,5	32	0,2
Asosial/kriminalitet	74	0,3	20	0,2	54	0,4
Lærevansker	435	1,8	145	1,3	289	2,1
Språk/talevansker	225	0,9	65	0,6	159	1,2
Syn/hørselsproblemer	35	0,1	21	0,2	14	0,1
Spiseproblem	867	3,5	757	7,0	110	0,8
Andre somatiske sympt.	844	3,4	423	3,9	418	3,1
Annet	2 413	9,9	1 280	11,9	1 129	8,3
Ingen	200	0,8	99	0,9	100	0,7
Ubesvart	1 791	7,3	925	8,6	859	6,3
Totalt	24 482	100	10 775	100	13 659	100

Kilde: Sintef Unimed

⁹ Opplysning om kjønn mangler for 48 pasienter

Tabell 13.2 Dag- eller døgnbehandling av barn og unge. Pasienter etter henvisningsgrunn og kjønn¹⁰. 2000.

Henvisningsgrunn	Totalt		Jenter		Gutter	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Autistiske trekk	43	2,2	10	1,1	32	3,2
Psykotiske trekk	100	5,1	56	6,1	44	4,3
Suicidalfare	185	9,5	134	14,5	51	5,0
Hemmet atferd	68	3,5	31	3,4	37	3,6
Angst/fobi	104	5,3	58	6,3	46	4,5
Tvangstrekk	51	2,6	21	2,3	30	3,0
Tristhet/depresjon	227	11,7	132	14,3	95	9,4
Skolefravær	68	3,5	34	3,7	33	3,3
Atferdsvansker	420	21,6	105	11,4	313	30,9
Hyperaktivitet	147	7,5	33	3,6	114	11,2
Rusmiddelbruk	4	0,2	3	0,3	1	0,1
Asosial/kriminalitet	11	0,6	7	0,8	4	0,4
Lærevansker	26	1,3	9	1,0	17	1,7
Språk/talevansker	20	1,0	2	0,2	18	1,8
Syn/hørselsproblemer	1	0,1	0	0,0	1	0,1
Spiseproblem	65	3,3	60	6,5	5	0,5
Andre somatiske sympt.	40	2,1	20	2,2	20	2,0
Annet	100	5,1	43	4,7	56	5,5
Ingen	27	1,4	11	1,2	15	1,5
Ubesvart	241	12,4	154	16,7	82	8,1
Totalt	1 948	100	923	100	1 014	100

Kilde: Sintef Unimed

¹⁰ Opplysning om kjønn mangler for 11 pasienter

13.4 Pasienter etter henvisende instans – etter fylke

Tabell 13.3 Poliklinisk behandling av barn og unge. Pasienter etter henvisende instans og bostedsfylke. Tall i prosent. 2000.

Bostedsfylke	Pasient/ familie	Skole- sektor	Somatisk helsevesen	Annet helsevesen	Sosial- tjeneste	Andre	Ikke reg.	Totalt
Østfold	3	23	44	11	19	1	0	100
Akershus	2	21	59	4	11	1	2	100
Oslo	20	18	43	6	10	1	1	100
Hedmark	3	20	51	6	19	0	0	100
Oppland	1	9	76	3	10	1	0	100
Buskerud	1	21	57	7	14	0	0	100
Vestfold	1	23	49	10	14	0	3	100
Telemark	5	20	59	6	10	1	1	100
Aust-Agder	6	22	58	6	8	0	0	100
Vest-Agder	0	20	54	3	9	1	14	100
Rogaland	0	21	57	11	9	2	0	100
Hordaland	3	17	56	12	9	1	3	100
Sogn og Fjordane	2	16	58	5	18	0	1	100
Møre og Romsdal	1	23	52	6	17	1	2	100
Sør-Trøndelag	1	20	60	4	12	2	0	100
Nord-Trøndelag	2	23	55	7	13	1	0	100
Nordland	7	17	52	6	15	2	2	100
Troms	1	8	60	4	22	2	3	100
Finmark	8	28	40	10	14	1	1	100
Sum	5	19	54	7	13	1	2	100

Kilde: Sintef Unimed

13.5 Tiltak ved poliklinisk behandling

Fylkeskommuner

Tabell 13.4 Poliklinisk behandling av barn og unge. Registrerte tiltak per pasient. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.

Institusjonens tilknytningsfylke	Gjennomsnitt per pasient			Sum tiltak
	Antall pasienter	Direkte pasientarbeid	Indirekte pasientarbeid	
Østfold	1 549	6,8	4,3	11,1
Akershus	1 920	8,2	2,9	11,1
Oslo	3 008	8,2	4,5	12,7
Hedmark	813	5,2	6,7	11,9
Oppland	873	5,9	3,1	8,9
Buskerud	1 522	5,3	2,7	8,0
Vestfold	670	6,9	1,1	8,0
Telemark	861	7,2	1,3	8,5
Aust-Agder	524	5,9	3,9	9,8
Vest-Agder	1 082	8,0	6,2	14,3
Rogaland ¹¹	1 530	7,6	2,7	10,3
Hordaland	2 207	7,3	4,1	11,4
Sogn og Fjordane	618	8,1	5,0	13,0
Møre og Romsdal	1 397	7,6	5,7	13,3
Sør-Trøndelag	846	7,9	2,8	10,7
Nord-Trøndelag	672	6,5	2,1	8,6
Nordland	1 950	6,0	3,1	9,1
Troms	1 072	6,9	3,5	10,4
Finnmark	837	4,6	3,5	8,1
Statlig institusjoner	531	5,1	0,7	5,9
Totalt	24 482	7,0	3,7	10,6

Kilde: Sintef Unimed

¹¹ Omfang av indirekte tiltak er mangelfulle for Rogaland psykiatriske sykehus, ungdomspsykiatrisk avdeling.

Institusjoner

Tabell 13.5 Poliklinisk behandling av barn og unge. Registrerte tiltak per pasient. Etter institusjon. 2000.

Institusjoner	Antall pasienter	Gjennomsnitt per pasient		
		Direkte tiltak	Indirekte tiltak	Tiltak totalt
Østfold				
BUP Fredrikstad	417	6,5	4,5	11,0
BUP poliklinikk Halden	203	4,9	1,2	6,2
BUP poliklinikk Askim	165	7,0	3,0	10,1
BUP poliklinikk Moss	361	6,8	3,5	10,2
BUP poliklinikk Sarpsborg	403	7,9	7,0	14,9
Sum Østfold	1 549	6,8	4,3	11,1
Akershus				
Nordbyhagen BUP poliklinikk	577	7,0	4,2	11,2
Folloklinikken	546	8,3	0,8	9,1
BUP poliklinikk for Asker og Bærum	473	9,6	3,8	13,4
BUP poliklinikk Jessheim	324	8,0	2,6	10,6
Sum Akershus	1 920	8,2	2,9	11,1
Oslo				
Sent. for barne- og ungdomspsykiatri	208	7,5	2,8	10,3
Nic Waals institutt	888	9,7	3,5	13,2
Mentalhyg. rådgivningskontor	215	12,8	2,1	14,9
Furuset BUP poliklinikk	267	7,1	6,3	13,4
BUP poliklinikk Holmlia	295	5,7	2,9	8,6
BUP poliklinikk Schwensensgt	243	9,0	5,1	14,1
Tøyen BUP poliklinikk	198	9,5	7,4	16,9
Grorud BUP poliklinikk	209	5,3	4,4	9,7
Bogerud BUP poliklinikk	257	7,0	8,5	15,5
Ullevål poliklinikk	228	5,5	4,3	9,8
Sum Oslo	3 008	8,2	4,5	12,7
Hedmark				
Poliklinikk for BUP i Hamar	408	4,7	6,5	11,3
BUP poliklinikk Kongsvinger	202	5,1	9,9	15,0
BUP poliklinikk Elverum	181	6,6	4,1	10,7
BUP poliklinikk Tynset	22	1,6	2,8	4,4
Sum Hedmark	813	5,2	6,7	11,9

Institusjoner	Antall pasienter	Gjennomsnitt per pasient		
		Direkte tiltak	Indirekte tiltak	Tiltak totalt
Oppland				
BUP poliklinikk Lillehammer FSH	346	5,5	3,2	8,7
Gjøvik FSH BUP poliklinikk	525	6,2	3,0	9,2
Sum Oppland	871	5,9	3,1	9,0
Buskerud				
BUP poliklinikk Buskerud SSH	862	6,1	2,8	8,9
Ringerike psykiatriske senter	384	4,4	1,8	6,2
Kongsberg sykehus BUP poliklinikk	276	3,9	3,7	7,7
Sum Buskerud	1 522	5,3	2,7	8,0
Vestfold				
Vestfold fk psyk BUP avd	670	6,9	1,1	8,0
Sum Vestfold	670	6,9	1,1	8,0
Telemark				
Telemark sentralsykehus	412	9,2	1,4	10,6
BUP Notodden	262	4,6	0,3	4,8
Kragerø komb. BUP	187	6,7	2,4	9,2
Sum Telemark	861	7,2	1,3	8,5
Aust-Agder				
Aust-Agder SSH BUP	524	5,9	3,9	9,8
Sum Aust-Agder	524	5,9	3,9	9,8
Vest-Agder				
Vest-Agder SSH BUA	795	6,7	7,8	14,5
BUP poliklinikk Farsund sykehus	287	11,8	2,0	13,8
Sum Vest-Agder	1 082	8,0	6,2	14,3
Rogaland¹²				
RPS Barnepsyk avd	585	9,0	5,0	14,0
Haugesund FSH BUPA	504	8,7	2,3	11,0
RPS ungdomspsykiatrisk avd	441	4,4		
Sum Rogaland	1 530	7,6	3,7	12,6
Hordaland				
Haukeland sykehus BUP avd ¹³	589	6,9	3,5	10,4

¹² Opplysning om indirekte tiltak er mangelfulle for Rogaland psykiatriske sykehus, ungdomspsykiatrisk avdeling. Antall pasienter ved denne institusjonene er derfor ikke medtatt ved utregning av gjennomsnitt indirekte tiltak og gjennomsnitt sum tiltak for Rogaland fylke.

¹³ Data fra Haukeland SH BUP avd. omfatter data fra Sentrum BUP

Institusjoner	Antall pasienter	Gjennomsnitt per pasient		
		Direkte tiltak	Indirekte tiltak	Tiltak totalt
BUP poliklinikk FSH Stord	203	7,4	3,2	10,7
BUP poliklinikk Fjell	176	5,7	11,6	17,3
Åsane BUP poliklinikk	220	8,0	2,1	10,2
FSH Voss BUP avd	248	6,8	3,5	10,3
Poliklinikk barn /Univ. i Bergen	110	7,7	0,9	8,5
Betanien BUP	281	7,4	3,3	10,7
BUP poliklinikk Fana	253	8,2	4,8	12,9
BUP Nordhordaland	127	8,4	5,5	13,9
Sum Hordaland	2 207	7,3	4,1	11,4
Sogn og Fjordane				
BUP poliklinikk Førde	337	8,3	5,3	13,6
BUP poliklinikk Sogndal	137	5,3	5,4	10,7
BUP poliklinikk Nordfjardeid	144	10,2	3,8	13,9
Sum Sogn og Fjordane	618	8,1	5,0	13,0
Møre og Romsdal				
BUP avd FSH i Molde	610	8,0	5,6	13,6
BUP poliklinikk SSH i M og R	304	6,5	5,7	12,2
BUP poliklinikk FSH i Kr.sund	317	8,0	6,2	14,3
FSH i Volda	166	7,1	5,3	12,4
Sum Møre og Romsdal	1 397	7,6	5,7	13,3
Sør-Trøndelag				
PST BUP-klinikk	846	7,9	2,8	10,7
Sum Sør-Trøndelag	846	7,9	2,8	10,7
Nord-Trøndelag				
Innherred sykehus BUP avd	453	5,6	2,4	7,9
Namdal sykehus Psyk klinikk BUP	219	8,4	1,7	10,1
Sum Nord-Trøndelag	672	6,5	2,1	8,6
Nordland				
Nordland Psyk sykehus BUP avd	803	5,7	3,5	9,2
BUP poliklinikk Narvik sykehus	190	5,8	2,0	7,8
BUP poliklinikk Rana sykehus	98	7,5	5,4	12,9
BUP poliklinikk Sandnessjøen sh	149	7,3	4,0	11,2
Vefsn sykehus BUP poliklinikk	183	7,1	2,1	9,2

Institusjoner	Antall pasienter	Gjennomsnitt per pasient		
		Direkte tiltak	Indirekte tiltak	Tiltak totalt
BUP poliklinikk Stokmarknes sh	336	5,0	2,3	7,3
BUP poliklinikk Lofoten sykehus	191	6,3	2,7	8,9
Sum Nordland	1 950	6,0	3,1	9,1
Troms				
BUP poliklinikk Åsgård	466	7,7	3,1	10,8
BUT Nord- Troms	103	7,0	1,5	8,5
BUT Midt- Troms	226	6,2	5,1	11,3
BUT Sør- Troms	184	6,4	2,9	9,2
BUP Indre Sør- Troms	93	5,8	5,1	10,9
Sum Troms	1 072	6,9	3,5	10,4
Finnmark				
BUP poliklinikk Vest-Finnmark	143	4,3	4,3	8,6
BUP poliklinikk Kirkenes sykehus	167	3,9	2,8	6,7
Karasjok BUP poliklinikk	326	5,7	2,9	8,5
BUP poliklinikk Alta	201	3,8	4,4	8,2
Sum Finnmark	837	4,6	3,5	8,1
Statlige institusjoner				
Rikshospitalet	531	5,1	0,7	5,9
Sum Statlige institusjoner	531	5,1	0,7	5,9
Totalt ¹⁴	24 480	7,0	3,7	10,6

Kilde: Sintef Unimed

¹⁴ To pasienter som har mottatt poliklinisk behandling ved et behandlingshjem er ikke inkludert i tabellen

13.6 Diagnose

Tabell 13.6 Bruk av diagnose etter ICD-10 Akse I i psykisk helsevern for barn og unge. Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.

Institusjonens tilknytningsfylke	Antall pasienter	Prosentandel pasienter		
		Med diagnose	Ingen diagnose	Ukjent/ikke registrert diagnose
Østfold	1 534	67	3	30
Akershus	1 897	69	3	29
Oslo	3 999	72	7	22
Hedmark	767	70	4	26
Oppland	929	70	9	21
Buskerud	1 672	68	4	28
Vestfold	772	80	0	20
Telemark	1 047	61	5	33
Aust-Agder	523	75	0	25
Vest-Agder	1 312	71	2	27
Rogaland	1 660	59	4	37
Hordaland	2 382	60	3	37
Sogn og Fjordane	625	58	4	38
Møre og Romsdal	1 345	52	5	42
Sør-Trøndelag	893	63	1	36
Nord-Trøndelag	751	72	5	24
Nordland	2 038	47	2	50
Troms	1 054	45	3	52
Finnmark	803	67	10	23
Totalt	26 003	64	4	32

Kilde: Sintef Unimed

Tabell 13.7 Antall pasienter etter hoveddiagnosegruppe og kjønn i psykisk helsevern for barn og unge.

Diagnosegrupper	Antall pasienter	Prosentandel pasienter	Prosentandel for	
			Jenter (N=11407)	Gutter (N=14563)
Organiske inkl. symptomatiske lidelser	44	0,2	0,2	0,2
Psyk lid. og atferdsforstyrrelse v/bruk av psykoakt.	55	0,2	0,2	0,2
Schizofreni og paranoide lidelser	118	0,5	0,5	0,4
Stemningslidelser	1 156	4,4	7,0	2,4
Nevrotiske og belastningsrelaterte lidelser	3 225	12,4	16,8	9,0
Atferdssyndromer forbundet med fysiske faktorer	632	2,4	5,1	0,3
Personlighet og atferdsforstyrrelser	152	0,6	0,8	0,4
Hyperkinetiske forstyrrelser	3 354	12,9	4,6	19,4
Atferdsforstyrrelser	878	3,4	2,1	4,4
Blandede atferd og følelsesmessige forstyrrelser	1 261	4,8	4,6	5,1
Følelsesmessige forstyrrelser oppstått i barndom	1 425	5,5	6,6	4,6
Forstyrrelser i sosial fungering	617	2,4	2,6	2,2
Tics	281	1,1	0,4	1,6
Andre atferdsforstyr. og følelsesmessige forstyr.	528	2,0	1,6	2,3
Uspesifisert psykisk lidelse	49	0,2	0,2	0,2
Annet	2 883	11,1	9,5	12,3
Ingen	1 078	4,1	4,4	4,0
Ubesvart/ukjent	8 267	31,8	32,8	31,0
Totalt¹⁵	26 003	100,0	100,0	100,0

Kilde: Sintef Unimed

¹⁵ Opplysning om kjønn mangler for 33 pasienter.

Tabell 13.8 Prosentandel pasienter innen utvalgte diagnosekategorier i psykisk helsevern for barn og unge. (Pasienter med diagnose som prosentgrunnlag). Etter institusjonens tilknytningsfylke. 2000.

Institusjonens tilknytningsfylke	Prosentandel pasienter				Antall	
	Hyper- kinetiske forstyrr.	Nevrotiske lidelser	Stemnings lidelser	Andre diagnoser	Pst. gr.lag: Pas. med diagnose	Pasienter mangler diagnose
Østfold	17	22	7	54	1 073	461
Akershus	23	19	6	52	1 351	546
Oslo	13	17	5	64	3 134	865
Hedmark	15	19	8	58	569	198
Oppland	20	15	7	58	734	195
Buskerud	32	17	3	48	1 210	462
Vestfold	25	22	6	48	619	153
Telemark	20	18	7	55	698	349
Aust-Agder	22	21	6	51	391	132
Vest-Agder	28	21	5	46	959	353
Rogaland	16	16	7	61	1 048	612
Hordaland	11	13	9	67	1 508	874
Sogn og Fjordane	10	25	13	52	388	237
Møre og Romsdal	27	18	9	46	775	570
Sør-Trøndelag	17	9	9	64	571	322
Nord-Trøndelag	12	22	6	60	572	179
Nordland	20	23	7	50	1 016	1 022
Troms	15	26	7	52	501	553
Finmark	24	9	6	61	619	184
Sum	19	18	7	56	17 736	8 267

Kilde: Sintef Unimed

14 Døgnbehandling for voksne

Johan Håkon Bjørngaard og Torhild Heggstad

Pasienter med affektive lidelser (ICD-10: F30-39) står for 35 prosent av oppholdsdøgnene i 2000 for utskrevne pasienter ved sykehus. Tilsvarende tall for pasienter med schizofrenier og relaterte tilstander (ICD-10: F20-29) er 30 prosent. (Se tabell 14.1)

Omfanget av elektive innleggelser er relativt lavt innenfor de fleste diagnosegruppene med unntak av organiske lidelser (ICD-10: F00-09) og fysiske adferdssyndromer (ICD-10: F50-59), hvor omtrent halvparten legges inn elektivt. Innenfor de andre diagnosegruppene skjer omtrent åtte av ti innleggelser som øyeblikkelig hjelp. (Se tabell 14.2)

Sykehusene har relativt mange korte opphold. Mellom 30 og 50 prosent av de avsluttede oppholdene i de fleste fylker hadde en varighet på 0 – 8 døgn. Varigheten på oppholdene ved bo- og behandlingssentra varierer betydelig, noe som kan skyldes at man har kommet ulike langt i utbyggingen av mer aktive behandlingsopplegg ved denne institusjonstypen. (Se tabell 14.5).

Andelen øyeblikkelig hjelp innleggelser ved sykehusene, ligger for de fleste fylkene mellom 70 og 90 prosent. Telemark og Rogaland ligger noe lavere, med hhv 58 og 65 prosent øyeblikkelig hjelp. (Se tabell 14.6)

Andelen frivillige sykehusinnleggelser i 2000 (henvisningsformalitet) varierer mye mellom sykehusene. (Se tabell 14.7)

14.1 Datagrunnlag og definisjoner

I denne tabelldelen presenteres en overordnet profil av behandlingstilbudet for voksne med psykiske lidelser. Datagrunnlaget er opphold ved døgninstitusjoner innen psykisk helsevern i 2000. Et institusjonsopphold er definert som den perioden en pasient får sammenhengende døgnbehandling ved institusjonen. Det vil si at i de tilfeller en person har interne avdelingsoverføringer, blir disse lenket sammen til ett institusjonsopphold. Når det gjelder forholdet mellom personer og opphold, er det er verdt å merke seg at enkelte pasienter kan ha flere institusjonsopphold i løpet av året (reinnleggelser).

Datamaterialet for driftsåret 2000 inkluderer alle registreringsepisoder (avdelingsopphold) som pågikk eller som ble avsluttet dette året.

År 2000 var det første driftsåret for det nye obligatoriske pasientdatasettet (det såkalte Minste-Basis-Data-Settet) for institusjoner i psykisk helsevern. Norsk pasientregister (NPR) ved SINTEF Unimed har stått for innsamling og kvalitetskontroll av disse dataene. Pasientdata 2000 er innsamlet fra totalt 106 av de 157 døgninstitusjonene vi presenterer i SAMDATA for aktivitetsåret 2000. Av de institusjonene som har levert pasientdata, er det 24 institusjoner hvor ikke alle uavsluttede opphold er inkludert.

I det følgende presenteres tall for:

- hvor stor andel av oppholdene og oppholdsdøgnene som er generert av pasienter innenfor de ulike diagnosegruppene, nasjonale tall.
- hvor stor andel av innleggelsene foregår som øyeblikkelig hjelp innenfor de ulike diagnosegruppene, nasjonale tall.
- gjennomsnittsalder for pasientene i de ulike diagnosegruppene, nasjonale tall.
- hvor stor andel kvinner er det blant pasientene i de ulike diagnosegruppene, nasjonale tall.
- andelen innleggelser som øyeblikkelig hjelp i de enkelte fylker.
- fordelingen etter oppholdstid for avsluttede opphold. Vi viser tall for andelen svært korte (0-8 døgn), korte (9-30 døgn), mellomlange (31-90 døgn) og lange opphold (over 90 dager). Fylkesvise tall etter institusjonstyper.
- innleggelser ved de enkelte sykehus fordelt etter innleggelsesformalitet (frivillig eller tvang).

Diagnosegrupper

Diagnose er angitt ved diagnosesystemet ICD-10. Følgende kategorisering er benyttet for gruppering av hoveddiagnose:

- Organiske lidelser (ICD-10: kap F0-09).
- Stoffrelaterte lidelser (ICD-10: kap F1-19).
- Schizofrenier (ICD-10: kap F2-29).
- Affektive lidelser (ICD-10: kap F3-39).
- Nevrotiske lidelser (ICD-10: kap F4-49).
- Fysiske adferdssyndromer (ICD-10: kap F5-59).
- Personlighetsforstyrrelser (ICD-10: kap F6-69).
- Andre diagnoser (Andre koder innen ICD-10).

For alle tabeller med diagnoseinformasjon er utvalget begrenset til avsluttede opphold i 2000. Av i alt 21 507 avsluttede opphold var det i alt 5 198 (24 prosent) som ikke hadde registret diagnose i våre data.

Oppholdenes varighet

Informasjon om varigheten av behandlingen gjelder de avsluttede institusjonsoppholdene ved hhv sykehus, bo- og behandlingssentra, sykehjem og andre døgninstitusjoner. For å få en oversikt over totalbildet, er volumet av uavsluttede opphold presentert, angitt som den andel disse utgjør av det totale antallet opphold ved institusjonen.

Innleggelsesmåte

Ved starten av et institusjonsopphold registreres hvorvidt innleggelsen skjer i form av øyeblikkelig hjelp eller er elektiv.

Henvisningstype

Ved innleggelse var det i 2000 fire ulike muligheter for paragrafanvendelse etter Lov om psykisk helsevern; paragrafene 4, 5 og 3, hvor de to siste her omtales som tvangsparagrafer. Paragraf 4 ble brukt dersom pasienten selv begjærte seg innlagt og henvisende behandler fant at innleggelse var påkrevet.

Hovedkriteriet for å anvende paragraf fem var alvorlig psykisk lidelse. En tvangsinnleggelse måtte begjæres av pasientens nærmeste eller av offentlig myndighet. Tilleggskriterium for bruk av paragraf fem var at sykehusets overlege ...

«...finner at innleggelse er nødvendig for å hindre at han lider overlast, eller at utsikt til heldelse eller vesentlig bedring forspilles, eller at den syke er til vesentlig fare for seg selv eller andre.» (Lov om psykisk helsevern, paragraf fem).

Hvis det var uklart om betingelsene etter paragraf fem forelå, kunne man begjæres innlagt til observasjon inntil tre uker uten samtykke (paragraf tre i Lov om psykisk helsevern). Fra 01.01.2001 har nytt lovverk trådt i kraft som innebærer noen endringer fra dette.

I utgangspunktet er det henvisende leges vurdering av formalia som er lagt til grunn. Enkelte institusjoner har ikke levert data på det nye formatet (MBDS), og for disse kan det være usikkerhet knyttet til om det er vurderingen fra henvisende lege eller institusjonens spesialist som er registrert.

Tabell 14.7 viser omfanget av ulik henvisningsformalitet for sykehus hvor minst 80 prosent av innleggelsene i 2000 har oppgitt henvisningsparagraf.

14.2 Forskjeller i døgntilrettelagt ved sykehus for ulike diagnosegrupper

Tabell 14.1 Døgnopphold og oppholdsøgn ved sykehus i 2000 etter pasientenes diagnosegruppe. Antall og prosent. Utskrevet fra sykehus i 2000.

Diagnosegrupper	Opphold		Oppholdsøgn i 2000	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Organiske lidelser	718	4	22 408	5
Stoffrelaterte lidelser	1 836	11	25 388	6
Schizofrenier	3 888	24	128 662	30
Affektive lidelser	4 908	30	146 576	35
Nevrotiske lidelser	1 837	11	39 881	9
Fysiske adferdssyndromer	149	1	4 733	1
Personlighetsforstyrrelser	1 746	11	39 758	9
Andre diagnoser	1 227	8	15 655	4
Sum	16 309	100	423 061	100
Mangler diagnose	5 198		188 539	
Ikke utskrevne i 2000	1 987		258 357	
Total sum	23 494		869 957	

Kilde: NPR

Tabell 14.2 Elektive versus ø-hjelpsinnleggelses i ulike diagnosegrupper. Antall og prosent. Utskrevet fra sykehus i 2000.

Diagnosegrupper	Elektive innleggelses	Øyeblikkelig hjelp	Antall opphold
	Prosent	Prosent	
Organiske lidelser	44	56	711
Stoffrelaterte lidelser	19	81	1 817
Schizofrenier	22	78	3 842
Affektive lidelser	23	77	4 868
Nevrotiske lidelser	20	80	1 827
Fysiske adferdssyndromer	48	52	145
Personlighetsforstyrrelser	17	83	1 715
Andre diagnoser	17	83	1 187
Mangler diagnose	46	54	5 074
Totalt	28	72	21 186 ¹⁾

Kilde: NPR

1) 321 avsluttede opphold mangler data om innleggelsesmåte

Tabell 14.3 Gjennomsnittsalder for pasienter i ulike diagnosegrupper. Utskrevet fra sykehus i 2000.

Diagnosegrupper	Gjennomsnitt	Median	Antall opphold
Organiske lidelser	69	75	718
Stoffrelaterte lidelser	36	34	1 836
Schizofrenier	41	39	3 887
Affektive lidelser	47	45	4 908
Nevrotiske lidelser	38	35	1 837
Fysiske adferdssyndromer	25	23	149
Personlighetsforstyrrelser	33	32	1 746
Andre diagnoser	39	34	1 217
Mangler diagnose	40	38	5 197
Totalt	41	38	21 495

Kilde: NPR

Tabell 14.4 Andel kvinner og menn av opphold i ulike diagnosegrupper. Prosent. Utskrevet fra sykehus i 2000.

Diagnosegrupper	Prosentandel menn	Prosentandel kvinner	Antall opphold
Organiske lidelser	53	47	718
Stoffrelaterte lidelser	73	27	1 836
Schizofrenier	56	44	3 888
Affektive lidelser	40	60	4 908
Nevrotiske lidelser	41	59	1 837
Fysiske adferdssyndromer	3	97	149
Personlighetsforstyrrelser	29	71	1 746
Andre diagnoser	53	47	1 227
Mangler diagnose	46	54	5 198
Totalt	47	53	21 507

Kilde: NPR

14.3 Oppholdstider for utskrevne pasienter

Tabell 14.5 Fordeling av oppholdstid¹⁾ etter institusjonenes tilknytningsfylke og institusjonstype. Avsluttede institusjonsopphold. Prosent opphold for hver tidskategori.

Institusjonstyper etter tilknytningsfylke	Oppholdstid				Prs.- grunnlag: avsl. opp	Andel avsl. opp av tot ant opph	Totalt antall opphold
	0-8 døgn	9-30 døgn	31-90 døgn	>91 døgn			
Østfold							
Sykehus ²⁾	42	32	20	6	1 560	93	1 681
Bo- og beh sentra	10	30	40	19	402	81	499
Sum Østfold	36	32	24	9	1 962	90	2 180
Akershus							
Sykehus ²⁾	32	35	23	10	2 092	89	2 348
Bo- og beh sentra ³⁾	11	17	29	43	148	62	239
Sykehjem o a ³⁾	17	31	30	21	115	69	167
Sum Akershus ³⁾	30	33	24	13	2 355	86	2 754
Oslo – Ullevål sektor³⁾							
Oslo – Aker sektor							
Sykehus	44	16	16	24	732	84	867
Bo- og beh sentra ³⁾							
Sykehjem o a ³⁾	0	0	7	93	15	43	35
Sum Aker sektor ³⁾	44	16	16	25	747	83	902
Oslo – Lovisenberg sektor							
Sykehus ⁴⁾	30	32	25	13	637		
Bo- og beh sentra ³⁾	52	3	12	33	33		
Sykehjem o a ⁴⁾	7	0	13	80	15		
Sum Lovisenberg sektor ^{3) 4)}	30	30	24	15	685		
Oslo – Diakonhjemmet sektor							
Sykehus ⁴⁾	30	25	31	14	472		
Bo- og beh sentra	4	26	17	52	23		
Sum Diakonhjemmet sektor ⁴⁾	28	25	31	16	495		
Hedmark							
Sykehus	36	30	23	11	760	88	863
Bo- og beh sentra	12	23	32	33	57	71	80
Sum Hedmark	34	30	24	12	817	87	943

TABELLDEL 14 – DØGNBEHANDLING FOR VOKSNE

Institusjonstyper etter tilknytningsfylke	Oppholdstid				Prs.- grunnlag: avsl. opph	Andel avsl. opph av tot ant opph	Totalt antall opphold
	0-8 døgn	9-30 døgn	31-90 døgn	>91 døgn			
Oppland							
Sykehus	41	33	19	7	941	91	1 037
Bo- og beh sentra ³⁾	5	33	48	14	81	84	96
Sykehjem o a ³⁾	61	11	12	16	140	89	157
Sum Oppland ³⁾	41	30	20	9	1 162	90	1 290
Buskerud							
Sykehus ³⁾							
Bo- og beh sentra ³⁾	10	34	26	30	184	80	231
Sykehjem o a ³⁾							
Sum Buskerud ³⁾	10	34	26	30	184	80	231
Vestfold							
Sykehus	42	35	18	4	922	91	1 011
Bo- og beh sentra	40	21	22	17	495	81	609
Sum Vestfold	42	30	19	9	1 417	87	1 620
Telemark							
Sykehus	34	27	23	16	778	86	902
Bo- og beh sentra ³⁾							
Sum Telemark ³⁾	34	27	23	16	778	86	902
Aust-Agder							
Sykehus ⁴⁾	48	26	18	8	588		
Bo- og beh sentra ⁴⁾	20	44	21	15	437		
Sum Aust-Agder ⁴⁾	36	34	19	11	1 025		
Vest-Agder							
Sykehus ⁴⁾	34	32	26	8	1 101		
Bo- og beh sentra ⁴⁾	13	48	29	10	112		
Sykehjem o a	22	56	9	13	182		
Sum Vest-Agder ⁴⁾	31	36	24	9	1 395		
Rogaland							
Sykehus	42	31	20	7	2 063	92	2 247
Sykehjem o a ³⁾	36	38	15	12	656	79	833
Sum Rogaland ³⁾	40	33	19	8	2 719	88	3 080

Institusjonstyper etter tilknytningsfylke	Oppholdstid				Prs.- grunnlag: avsl. opph	Andel avsl. opph av tot ant opph	Totalt antall opphold
	0-8 døgn	9-30 døgn	31-90 døgn	>91 døgn			
Hordaland							
Sykehus	32	32	27	9	2 219	87	2 541
Bo- og beh sentra ³⁾	19	58	12	11	297	75	395
Sykehjem o a ³⁾	8	27	38	27	144	66	217
Sum Hordaland ³⁾	29	34	26	11	2 660	84	3 153
Sogn og Fjordane							
Sykehus ⁴⁾	34	41	20	5	501		
Bo- og beh sentra ⁴⁾	44	25	21	11	261		
Sykehjem o a ³⁾							
Sum Sogn og Fjordane ^{3) 4)}	37	36	20	7	762		
Møre og Romsdal							
Sykehus	42	34	19	5	1 290	93	1 388
Bo- og beh sentra ³⁾	36	36	17	11	342	82	416
Sum Møre og Romsdal ³⁾	41	35	18	6	1 632	90	1 804
Sør-Trøndelag							
Sykehus	46	28	17	9	1 236	90	1 379
Bo- og beh sentra ³⁾	50	31	8	12	400	79	504
Sum Sør-Trøndelag ³⁾	47	28	15	10	1 645	87	1 892
Nord-Trøndelag							
Sykehus	58	29	10	3	701	96	734
Bo- og beh sentra ³⁾							
Sykehjem o a ³⁾							
Sum Nord-Trøndelag ³⁾	58	29	10	3	701	96	734
Nordland							
Sykehus ⁴⁾	34	32	24	10	968		
Bo- og beh sentra ^{3) 4)}	23	53	18	6	239		
Sykehjem o a	8	36	28	28	39		
Sum Nordland ^{3) 4)}	31	36	23	9	1 246		
Troms							
Sykehus	51	29	16	4	1 185	92	1 284
Bo- og beh sentra ³⁾	66	25	6	3	494	96	516
Sum Troms ³⁾	55	28	13	3	1 679	93	1 800

Institusjonstyper etter tilknytningsfylke	Oppholdstid				Prs.- grunnlag: avsl. opph	Andel avsl. opph av tot ant opph	Totalt antall opphold
	0-8 døgn	9-30 døgn	31-90 døgn	>91 døgn			
Finnmark							
Bo- og beh sentra ⁴⁾	49	33	10	7	281		
Sum Finnmark ⁴⁾	49	33	10	7	281		
Statlige institusjoner							
Sykehus	46	7	30	17	856	90	951
Sum statlige institusjoner	46	7	30	17	856	90	951

Kilde: NPR

- 1) Faktisk oppholdstid beregnes ut fra varighet mellom innleggsdato og utskrivningsdato.
- 2) For disse institusjonene har det for enkelte behandlingsepisoder ikke vært mulig å kople sammen avdelingsoverføringer og dette kan ha betydning for oppholdstidsprofilen. I den grad dette har betydning så blir det flere opphold av kortere varighet.
- 3) Alle eller enkelte institusjoner har ikke levert data i denne gruppa.
- 4) For disse institusjonene mangler data fra enkelte ikke avsluttede opphold. For disse vil andel utskrevne pasienter ikke være oppgitt.

14.4 Henvisningsmåte – døgntilrettelagt ved sykehus

Tabell 14.6 Andel elektive versus øyeblikkelig-hjelpinnleggelser etter institusjonenes tilknytningsfylke. Prosent. Innlagt på sykehus i 2000.

	Elektivt innlagte prosent	Øyeblikkelig hjelp prosent	Antall innlagte i 2000
Østfold	13	87	1 553
Akershus	17	83	2 087
Oslo-Ullevål sektor ¹⁾			
Oslo-Aker sektor	29	71	670
Oslo-Lovisenberg sektor	23	77	613
Oslo-Diakonhjemmet sektor ²⁾			
Hedmark	28	72	747
Oppland	25	75	914
Buskerud ¹⁾			
Vestfold	9	91	916
Telemark	42	58	780
Aust-Agder	12	88	550
Vest-Agder	17	83	1 004
Rogaland	35	65	2 059
Hordaland	15	85	2 193
Sogn og Fjordane	16	84	393
Møre og Romsdal	33	67	1 278
Sør-Trøndelag	18	82	1 219
Nord-Trøndelag	25	75	691
Nordland	21	79	885
Troms	19	81	1 181
Statlige institusjoner ³⁾	100	0	859
Totalt	22	78	20 729

Kilde: NPR

- 1) Vi har ikke data fra sykehusene i dette fylket.
- 2) I Diakonhjemmet sektor har 288 av 425 innleggelsesmåte og er derfor ikke tatt med i tabellen.
- 3) Modum Bad

Tabell 14.7 Innleggelser ved sykehus etter henvisningsformalitet (Lov om psykisk helsevern). Prosent av antall innlagte i 2000.

	Frivillig (§4)	Observasjon (§3)	Tvang (§5)	Prs. gr.lag Inn- leggelser med angitt hjemmel-	Andel uten angitt hjemmel ¹⁾ av totalt ant innlagte	Totalt antall innlagte i 2000
Østfold SSH, div psykiatri	31	56	13	1 364	12	1 553
Blakstad sykehus	33	39	27	753	15	885
Lovisenberg sykehus	28	43	29	416	13	476
Oslo Hospital	84	10	7	135	1	137
Diakonhjemmet sykehus	43	33	24	422	1	425
Vestfold SSH psyk klinikk	61	21	18	851	9	933
Aust-Agder sentralsykehus	72	13	15	538	2	550
Vest-Agder sentralsykehus	60	23	17	838	17	1 004
Haukeland sykehus	46	24	30	737	0	737
Valen sykehus	56	13	31	202	19	250
Sandviken sykehus	41	32	28	736	16	879
Solli nervesanatorium	100	0	0	327	0	327
Psykiatrisk klinikk, Førde	63	16	22	393	0	393
Sør-Trøndelag Psyk Sykehus	68	20	11	1 037	15	1 219
Nordland psykiatriske sykehus	53	27	20	882	0	885
RiTØ Psykiatrisk avd	47	19	34	964	18	1 181
Modum bads nervesanatorium	100	0	0	859	0	859
Totalt	53	26	22	11 454	10	12 693

Kilde: NPR

1) Denne gruppa inkluderer også 20 opphold med annen lovhjemmel enn lov om psykisk helsevern.

Del 3 Grunnlagsdata

Del 3 inneholder grunnlagsdata for den enkelte institusjon for personell, heldøgns plasser, aktivitet og utgifter. Tabellene i del 1 og del 2 bygger på dette tallgrunnlaget.

15 Personell

Marit Sitter, Heidi Torvik og Tove E. Waagan

15.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallmaterialet er basert på personellopplysninger om alle fylkeskommunale og statlige institusjoner innen psykisk helsevern, samt opplysninger om private lege- og psykologspesialister med driftsavtale med fylkeskommunene. SSB står ansvarlig for innhenting og kontroll av data. Sintef Unimed har i samarbeid med SSB i tillegg gjennomført en kvalitetskontroll av data i forbindelse med tilrettelegging av data for tabelldelen.

Personellinnsatsen beskrives med betegnelsen «årsverk». I datamaterialet er det «antall heltidsansatte pluss antall deltidsansatte omregnet til heltidsansatte per 31. desember» som er registrert. Tilfeldige svingninger i løpet av året og bruk av overtid vil med andre ord ikke fanges opp av de registrerte data. Antall årsverk er derfor en indikator for antall årsverk som faktisk er utført.

Syv fylker har i år levert statistikk gjennom prosjektet fylkeskostra; Hedmark, Oppland, Buskerud, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nordland og Finnmark. Dette er en del av et større arbeid for å forenkle arbeidet med statistikkinnhenting fra kommunene. I disse fylkene er det rapportert fra de ulike institusjonene ved hjelp av elektroniske skjema. Disse skjemaene er ikke helt identiske med de som er benyttet for personellopplysninger fra de andre fylkene. For å få sammenlignbare tall har vi derfor en noe annen personellkategorisering enn hva som har vært benyttet i SAMDATA tidligere år. For psykisk helsevern for voksne innebærer dette at sosionomer er slått sammen med gruppen annet terapipersonell. For psykisk helsevern for barn og unge er det ingen endring i personellkategoriseringen. Man kan ikke skille ut personellkategorier med spesialistutdanning på avdelingsnivå for institusjoner med kombinert drift i kostrafylkene. Dette betyr at vi ikke kan skille ut antall psykiatere og spesialsykepleiere i institusjoner som både har poliklinisk- og døgn- eller dag-drift.

15.2 Personell – psykisk helsevern for barn og unge – institusjoner

Tabell 15.1 Personell i institusjoner og poliklinikker for barn og unge. 2000.

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
Østfold									
Klinikker									
Åsebråten barnepsyk klinikk		2,0	0,0	2,0	3,0	18,5	0,0	5,4	30,9
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Halden		1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	5,0
BUP poliklinikk Moss		0,7	0,0	5,0	2,0	2,0	0,0	2,0	11,7
BUP poliklinikk Sarpsborg		0,4	0,0	7,0	4,0	7,5	0,0	5,6	24,5
BUP poliklinikk Askim		0,0	0,0	3,0	2,0	1,0	0,0	1,5	7,5
BUP poliklinikk Fredrikstad		2,0	1,0	5,5	3,0	3,8	0,0	2,0	17,3
Behandlingshjem									
Skjærviken ungd.psyk beh.hj/skole		0,0	0,0	0,8	2,0	12,3	0,7	2,3	18,0
Sum Østfold		6,1	1,0	24,3	17,0	46,1	0,7	19,7	114,9
Akershus									
Klinikker									
Lillestrømklubben ungd.psyk klinikk		1,0	1,0	2,8	3,5	16,6	1,9	2,9	29,7
Poliklinikker									
Folloklubben		1,4	1,0	8,2	2,9	4,8	0,0	5,0	23,3
BUP poliklinikk Jessheim		2,0	0,0	4,5	2,0	3,0	0,0	2,0	13,5
BUP poliklinikk for Asker og Bærum		0,5	2,3	9,3	5,8	2,0	0,0	3,5	23,3
Nordbyhagen BUP poliklinikk		0,0	2,0	8,0	7,5	5,0	0,0	6,9	29,4
Behandlingshjem									
Bråten ungdomspsyk behandl.hjem		0,0	0,0	2,0	3,0	14,4	0,0	7,7	27,1
Bjerketun psyk behandlingshjem		0,0	0,0	3,0	0,0	26,0	18,0	8,0	55,0
Østbytunet barnepsyk beh.hjem		0,0	0,0	3,0	0,0	23,0	8,0	7,5	41,5
Sum Akershus		4,9	6,3	40,8	24,7	94,7	27,9	43,5	242,7
Oslo									
Klinikker									
Senter for barne- og ungd.psykiatri	Sum	8,0	11,0	17,4	11,6	93,1	11,4	45,7	198,2
	Avd	7,0	1,0	14,4	9,0	90,1	11,4	43,7	185,6
	Poli	1,0	1,0	3,0	2,6	3,0	0,0	2,0	12,6
Ullevål sykehus, BUP avd		3,0	2,0	3,0	2,0	16,5	1,0	2,0	29,5
Ullevål sykehus akutenhet for ungd.		2,0	1,0	1,0	1,5	20,2	0,0	2,0	27,7

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
Poliklinikker									
Mentalhygienisk rådgivningskontor		0,8	1,0	3,0	3,0	2,8	0,0	2,8	13,4
Nic Waals Institutt		5,7	4,0	16,2	19,5	24,1	0,0	20,0	89,5
Tøyen BUP poliklinikk		0,0	0,0	6,0	3,5	1,6	0,0	2,0	13,1
Furuset BUP poliklinikk		0,5	0,0	6,8	4,1	2,0	0,0	2,0	15,4
BUP poliklinikk Schwensensgt		1,0	2,0	3,5	2,8	2,0	0,0	2,0	13,3
BUP poliklinikk Holmlia		0,0	0,3	4,8	2,4	1,0	0,0	3,0	11,5
Grorud BUP poliklinikk		0,0	0,0	6,5	3,0	3,0	0,0	2,0	14,5
Ullevål sykehus, BUP poliklinikk		0,0	1,0	3,0	2,0	1,0	0,0	2,0	9,0
Bogerud BUP poliklinikk		0,1	1,0	5,0	3,0	3,0	0,0	2,0	14,1
Behandlingshjem									
Larkollen ungdomspsyk beh.hjem		0,2	0,0	2,0	2,0	16,5	4,9	5,3	30,9
Kringsjø		0,0	0,0	2,0	3,0	10,2	1,6	3,8	20,6
Daginstitutioner									
Ambulant miljøterapi		0,0	0,0	3,0	1,0	8,0	1,0	1,1	14,1
Trondheimsvn daghjem og skole		0,0	0,0	1,0	1,0	4,0	0,0	1,0	7,0
BUP daginstitution Schwensensgt		0,0	0,0	1,0	0,5	4,0	0,0	0,0	5,5
Sum Oslo		21,3	23,3	85,2	65,9	213,0	19,9	98,7	527,2
Hedmark									
Poliklinikker									
Poliklinikken for BUP i Hamar		0,0	0,0	5,0	4,0	6,0	0,0	4,8	19,8
BUP poliklinikk Kongsvinger		0,0	0,0	2,0	1,8	2,8	0,0	2,0	8,6
BUP poliklinikk Elverum		0,8	0,0	3,0	1,7	1,8	0,0	2,0	9,3
BUP poliklinikk Tynset		0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	1,0	3,0
Behandlingshjem									
Hagen behandlingshjem og skole		0,0	0,0	1,0	1,0	12,0	1,8	4,0	19,8
BUP behandlingseenhet Elverum		0,2	0,0	1,0	1,0	15,0	7,0	4,5	28,7
Sum Hedmark		1,0	0,0	13,0	10,5	37,6	8,8	18,3	89,2
Oppland									
Klinikker									
Oppland SSH, avd Gjøvik BUP polikli	Sum	2,0	2,0	5,7	5,0	6,0	0,0	4,0	24,7
	Avd	*	0,0	1,0	1,0	4,0	0,0	1,0	7,0
	Poli	*	4,0	4,7	4,0	2,0	0,0	3,0	17,7
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Lillehammer FSH		1,0	1,8	4,1	2,0	1,7	0,0	3,7	14,3

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
Behandlingshjem									
Kringsjøtunet BUP behandlingsenhet		0,0	0,0	2,0	2,0	19,9	3,6	3,8	31,3
Sum Oppland		3,0	3,8	11,8	9,0	27,6	3,6	11,5	70,3
Buskerud									
Klinikker									
BUP Buskerud SSH	Sum	4,0	3,6	8,4	6,0	18,0	0,0	14,0	54,0
	Avd	*	2,0	3,7	3,0	9,8	0,0	0,8	19,3
	Poli	*	5,6	4,7	3,0	8,2	0,0	13,2	34,7
Poliklinikker									
Kongsberg sykehus, BUP poliklinikk		0,0	0,8	2,0	1,0	1,9	0,0	1,0	6,7
Ringerike psykiatriske senter		0,0	1,0	3,9	2,6	1,8	0,0	2,1	11,4
Behandlingshjem									
Haugfoss behandlingshjem		0,0	0,0	0,0	2,0	14,5	5,2	4,2	25,9
Fjellbrott ungdomspsyk beh. hjem		0,0	0,0	1,0	2,0	10,0	2,0	4,0	19,0
Sum Buskerud		4,0	5,4	15,3	13,6	46,2	7,2	25,3	117,0
Vestfold									
Klinikker									
Vestfold fylkeskommune Psykiatrisk spesialisthelsetjeneste BUP avd	Sum	5,0	2,0	19,5	9,9	29,8	3,5	11,0	80,7
	Avd	4,0	1,0	4,5	5,5	25,8	3,5	2,0	46,3
	Poli	1,0	1,0	15,0	4,4	4,0	0,0	9,0	34,4
Sum Vestfold		5,0	2,0	19,5	9,9	29,8	3,5	11,0	80,7
Telemark									
Klinikker									
Telemark sentralsjukehus	Sum	1,0	1,0	13,5	4,0	9,0	0,0	4,6	33,1
	Avd	0,0	0,0	2,0	1,0	5,0	0,0	1,6	9,6
	Poli	1,0	1,0	11,5	3,0	4,0	0,0	3,0	23,5
Poliklinikker									
Psyk eining Notodden		1,0	1,0	2,8	1,0	0,0	0,0	2,1	7,9
Kragerø komb. helseinst. BUP		0,6	0,0	3,0	1,0	1,5	0,0	1,0	7,1
Sum Telemark		2,6	2,0	19,3	6,0	10,5	0,0	7,7	48,1
Aust-Agder									
Poliklinikker									
Aust-Agder sentralsjukehus		1,2	1,8	6,5	3,0	2,0	0,0	2,5	17,0

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
Behandlingshjem									
Sykehusv 2 Ungdomspsyk. beh.hj		0,0	0,0	0,0	3,0	8,8	2,0	2,8	16,6
Nasjonalfor barnepsyk beh.hjem		0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	2,0	3,0	8,5
Sum Aust-Agder		1,20	1,83	6,50	6,00	14,30	4,00	8,30	42,13
Vest-Agder									
Klinikker									
Vest-Agder sentralsykehus	Sum	3,0	0,0	11,5	3,0	24,2	0,0	13,2	54,8
	Avd	1,0	0,0	3,6	0,0	19,6	0,0	11,8	36,0
	Poli	2,0	0,0	7,9	3,0	4,6	0,0	1,4	18,9
Poliklinikker									
Lister sykehus Farsund BUP polikl	Sum	0,8	0,0	4,0	2,5	0,8	0,0	2,3	10,4
Sum Vest-Agder		3,8	0,0	15,5	5,5	25,0	0,0	15,5	65,3
Rogaland									
Klinikker									
Ungd.psyk avd Rogaland psyk sykeh	Sum	3,0	3,0	8,7	7,5	25,5	8,5	3,0	59,2
	Avd	2,0	2,0	4,0	6,5	22,5	8,5	1,0	46,5
	Poli	1,0	1,0	4,7	1,0	3,0	0,0	2,0	12,7
Fylkessjukehuset i Haugesund	Sum	1,5	2,0	10,0	5,0	13,9	3,7	4,5	40,6
	Avd	1,0	0,0	3,0	0,0	10,1	3,7	4,5	22,3
	Poli	0,5	2,0	7,0	5,0	3,8	0,0	0,0	18,3
Rogaland psyk sykeh barnepsyk avd	Sum	3,2	4,0	12,2	11,3	26,0	3,0	6,0	65,6
	Avd	0,5	0,7	3,0	5,3	19,0	3,0	6,0	37,5
	Poli	2,7	3,3	9,2	6,1	7,0	0,0	0,0	28,1
Sum Rogaland		7,7	9,0	30,9	23,8	65,4	15,2	13,5	165,4
Hordaland									
Klinikker									
Haukeland sykehus, BUP avd	Sum	6,9	1,0	28,0	6,0	64,2	4,1	14,7	124,9
	Avd	2,7	0,0	14,0	4,0	54,7	4,1	7,7	87,2
	Poli	4,2	1,0	14,0	2,0	9,5	0,0	7,0	37,7
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Fjell		1,0	0,0	5,0	1,0	1,0	0,0	1,5	9,5
Åsane BUP poliklinikk		0,1	1,0	4,6	0,8	1,0	0,0	2,0	9,5
FSH Voss BUP avd		0,0	1,1	3,8	1,5	1,6	0,0	1,4	9,4
BUP poliklinikk FSH på Stord		0,0	0,0	2,6	2,0	1,0	0,0	1,5	7,1
BUP poliklinikk Fana		1,0	2,0	5,0	2,0	1,0	0,0	2,5	13,5

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
BUP Nordhordaland		0,0	0,0	3,0	1,0	1,0	0,0	1,0	6,0
Betanien BUP		1,0	1,0	5,1	2,0	1,0	0,0	2,0	12,1
Behandlingshjem									
Osheim behandlingsheim		0,0	0,0	2,0	0,0	10,8	2,6	6,6	22,0
Sum Hordaland		10,0	6,1	59,1	16,3	82,6	6,7	33,2	213,9
Sogn og Fjordane									
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Førde		0,0	0,0	7,5	2,0	4,0	0,0	1,8	15,3
BUP poliklinikk Sogndal		0,2	1,0	3,1	2,0	0,7	0,0	1,3	8,3
BUP poliklinikk Nordfjardeid		0,2	1,0	4,0	2,0	0,0	0,0	0,9	8,1
Behandlingshjem									
Familiehuset (Førde)		0,0	0,0	1,0	1,0	2,8	0,0	0,8	5,6
Sum Sogn og Fjordane		0,4	2,0	15,6	7,0	7,5	0,0	4,7	37,2
Møre og Romsdal									
Klinikker									
BUP avd FSH i Molde	Sum	3,0	2,5	7,6	5,8	13,8	0,0	2,0	34,7
	Avd	*	2,0	1,3	0,0	7,8	0,0	2,0	13,1
	Poli	*	3,5	6,3	5,8	6,0	0,0	0,0	21,6
Ungd.psyk avd SSH M og R		1,0	1,0	1,0	0,0	9,8	0,0	1,0	13,8
Poliklinikker									
BUP polikli SSH i Møre og Romsdal		0,2	0,0	6,6	2,0	2,0	0,0	1,5	12,3
Fylkessjukehuset i Volda		0,0	0,0	2,1	2,0	2,0	0,0	1,0	7,1
BUP poliklinikk FSH i Kristiansund		1,0	2,0	4,0	2,0	2,0	0,0	2,0	13,0
Sum Møre og Romsdal		5,2	5,5	21,3	11,8	29,6	0,0	7,5	80,9
Sør-Trøndelag									
Klinikker									
PST BUP klinikk	Sum	5,0	9,2	20,3	11,0	64,6	5,0	20,4	135,5
	Avd	*	5,0	1,8	0,0	52,2	5,0	11,4	75,4
	Poli	*	9,2	18,5	11,0	12,4	0,0	9,0	60,1
Sum Sør-Trøndelag		5,0	9,2	20,3	11,0	64,6	5,0	20,4	135,5
Nord-Trøndelag									
Klinikker									
Namdal sykehus, psyk klinikk BUP	Sum	0,8	1,0	2,7	2,8	5,0	1,5	3,6	17,4
	Avd	0,0	0,0	0,8	2,0	3,0	0,5	3,0	9,3
	Poli	0,8	1,0	1,9	0,8	2,0	1,0	0,6	8,1

TABELLDEL 15 – PERSONELL

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
Innherred sykehus, BUP avd	Sum	1,0	2,3	7,5	8,6	20,0	1,0	6,4	46,8
	Avd	1,0	1,0	2,3	4,6	16,0	1,0	3,0	28,9
	Poli	0,0	1,3	5,2	4,0	4,0	0,0	3,4	17,9
Sum Nord-Trøndelag		1,8	3,3	10,2	11,4	25,0	2,5	10,0	64,2
Nordland									
Klinikker									
Vefsn sykehus BUP polikl og fam.avd	Sum	0,0	0,0	4,0	3,0	3,0	1,0	4,7	15,7
	Avd	*	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	3,7	6,7
	Poli	*	0,0	3,0	2,0	2,0	1,0	1,0	9,0
Nordland Psykiatriske sykehus BUP	Sum	3,0	3,8	14,2	12,0	44,3	6,8	5,8	89,9
	Avd	*	3,0	5,0	5,0	34,9	6,8	5,8	60,5
	Poli	*	3,8	9,2	7,0	9,4	0,0	0,0	29,4
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Rana sykehus	Sum	0,0	0,0	2,2	1,5	1,0	0,0	1,9	6,6
BUP poliklinikk Narvik sykehus		0,0	0,0	2,6	1,0	3,0	0,0	0,5	7,1
BUP polikl Stokmarknes sykehus		0,0	1,0	4,7	1,0	2,0	0,0	1,0	9,7
BUP poliklinikk Lofoten sykehus		1,0	0,0	1,0	2,0	1,0	0,0	2,3	7,3
BUP polikl Sandnessjøen sykehus		0,0	0,0	3,2	1,8	3,0	0,0	2,4	10,4
Sum Nordland		4,0	4,8	31,9	22,3	57,3	7,8	18,6	146,7
Troms									
Poliklinikker									
BUP Tromsø		1,0	0,8	7,4	4,0	4,2	1,4	2,5	21,3
But Midt-Troms seksjon psyk		1,0	2,0	0,1	2,0	2,0	0,0	1,0	8,1
BUP poliklinikk Sør-Troms		0,0	0,1	2,0	1,9	2,0	0,0	1,0	7,0
BUP poliklinikk Nord-Troms		1,0	0,0	1,0	0,8	1,0	0,0	0,0	3,8
But Indre Sør-Troms seksjon psyk		0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,4	3,4
Behandlingshjem									
Berglund behandlingshjem		0,0	0,0	1,0	0,0	24,5	0,0	4,0	29,5
Ungdomspsyk institusjon Tromsø		1,0	0,0	0,5	0,0	6,6	11,6	2,0	21,7
Sum Troms		4,0	2,9	13,0	9,7	41,3	13,0	10,9	94,8
Finnmark									
Poliklinikker									
BUP poliklinikk Kirkenes sykehus		0,0	0,0	3,5	2,0	2,1	0,0	2,0	9,6
BUP Midt-Finnmark		3,0	0,0	4,5	4,0	3,2	0,0	4,0	18,7
BUP poliklinikk Vest-Finnmark		0,2	0,0	2,0	1,0	2,0	0,0	1,2	6,4

Institusjonsnavn	Avd	Psyki- atere	Andre leger	Psyko- loger	Sosio- nomer	Terapipers med høysk. utd	Terapipers uten høysk. utd	Annet pers	Personell totalt
BUP Poliklinikk Alta		0,2	1,0	2,0	1,3	1,0	0,0	1,2	6,7
Behandlingshjem									
Seidajok barnepsyk beh.hjem		0,0	0,0	0,0	0,5	11,0	3,1	6,0	20,6
Sum Finnmark		3,4	1	12	8,8	19,3	3,1	14,4	62
Staten									
Poliklinikker									
Rikshospitalet		0,0	0,0	0,0	0,5	11,0	3,1	6,0	20,6
Sum Staten		3,4	1	12	8,8	19,3	3,1	14,4	62
Sum psykisk helsevern for barn og unge		96,4	89,9	468,2	293,2	937,3	128,7	394,8	2408,4

Kilde: SSB

* For kostra-fyllkene er psykiatere og andre leger ikke rapportert adskilt for avdelingstall og polikliniske tall. Begge disse utdanningskategoriene er derfor oppgitt samlet som leger.

15.3 Personell – psykisk helsevern for voksne – institusjoner

Tabell 15.2 Personell i institusjoner og poliklinikker for voksne. 2000.

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Østfold											
Sykehus											
Østfold SSH, divisjon psykiatri	Avd	13,3	14,5	5,2	64,5	76,5	76,8	28,7	24,7	73,8	377,9
	Poli	2,5	0,5	5,5	1,0	1,8	0,0	0,0	4,3	2,5	18,0
Bo- og behandlingssentra											
Fredrikstad psyk bo- og beh.senter	Avd	0,0	0,4	0,0	16,4	10,2	15,2	6,8	3,0	1,1	53,1
Halden psyk bo- og beh.senter	Avd	0,0	0,0	0,0	7,6	4,8	8,0	1,0	0,0	4,9	26,3
Indre Østfold psyk bo- og beh.senter	Avd	0,0	0,0	0,0	3,9	5,0	10,7	0,0	1,5	2,0	23,1
Sarpsborg psyk bo- og beh.senter	Avd	0,0	0,0	0,0	15,9	7,3	22,7	3,2	2,5	14,7	66,3
Poliklinikker											
VP poliklinikk Sarpsborg	Poli	2,8	1,0	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,5	11,3
VP poliklinikk Indre Østfold	Poli	2,1	1,0	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	3,0	2,3	16,4
VP poliklinikk Halden	Poli	1,0	0,0	3,5	1,7	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0	10,2
VP poliklinikk Moss	Poli	2,8	2,0	3,8	2,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,5	14,1
VP poliklinikk Fredrikstad	Poli	1,6	2,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	11,6
Sum Østfold		26,1	21,4	27,0	120,1	105,6	133,4	39,7	43,9	111,3	628,2
Akershus											
Sykehus											
Blakstad sykehus	Avd	10,9	12,0	13,0	83,8	73,7	66,9	34,5	27,2	110,0	432,0
	Avd	8,3	9,5	8,0	76,0	59,9	39,8	1,7	20,5	51,3	275,0
Bo- og behandlingssentra											
Asker- og Bærumklinikken	Avd	0,0	0,0	0,0	20,4	5,5	9,3	3,0	8,4	8,0	54,6
	Poli	8,4	3,0	13,3	6,0	0,0	0,0	0,0	8,5	8,1	47,3
Folloklinikken DPS	Avd	1,5	0,5	1,5	13,1	5,8	22,8	3,5	8,0	13,4	70,1
	Poli	3,0	2,8	5,8	4,3	0,0	0,0	0,0	3,7	0,0	19,6
Jessheimklinikken DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	4,8	4,8	8,3	2,7	3,0	4,9	28,3
	Poli	4,0	0,8	6,8	3,0	0,0	0,0	1,0	1,6	3,5	20,7
Lillestrømklinikken DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	4,5	7,5	15,5	0,5	1,0	9,8	38,8
	Poli	5,5	4,0	13,0	8,0	0,0	0,0	0,0	4,3	5,0	39,8
Sykehjem											
Aurskog-Høland sykehjem psyk avd	Avd	0,0	0,0	0,0	2,2	4,1	6,9	0,5	1,9	0,0	15,6
	Avd	0,0	0,0	0,0	1,5	5,5	11,3	0,0	1,2	4,2	23,7

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Fjerdingby omsorgssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	6,0	3,7	3,8	1,3	0,8	3,7	19,2
Solgården bo- og rehab.senter	Avd	0,0	0,3	0,0	3,5	1,7	5,1	2,5	0,5	2,8	16,4
Vilberg helsetun psykiatrisk avdeling	Avd	0,0	0,0	0,0	6,8	0,5	12,5	0,0	1,0	0,5	21,3
Sum Akershus		41,6	32,8	61,4	243,9	172,6	202,1	51,2	91,6	225,1	1122,3
Oslo-Ullevål sektor											
Sykehus											
Lien psyk behandlingssenter	Avd	3,5	3,4	2,0	16,5	4,5	9,5	1,0	9,0	5,8	55,2
	Poli	1,5	2,0	2,0	3,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	9,5
Ullevål sykehus	Avd	22,9	22,5	12,6	116,7	45,2	233,0	72,8	50,6	36,5	612,7
	Poli	2,0	1,0	3,0	4,5	0,0	0,0	0,0	5,8	3,3	19,5
Bo- og behandlingssentra											
Holmlia DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	10,0	3,0	7,5	0,5	4,0	2,0	27,0
	Poli	4,3	2,0	3,8	2,8	0,0	0,0	0,0	2,0	3,0	17,9
Josefinegt DPS	Avd	1,0	0,0	1,0	23,5	11,8	3,0	27,0	13,0	7,0	87,3
	Poli	3,6	3,0	5,3	4,0	0,0	0,0	0,0	3,0	4,0	22,9
Ryen DPS	Avd	1,0	0,0	1,0	14,0	0,0	2,0	4,0	4,5	5,0	31,5
	Poli	4,0	2,0	3,0	4,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	15,5
Sykehjem											
Birkelund sykehjem	Avd	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	9,0	2,2	0,5	5,5	20,1
Fagerli sykehjem	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	5,6	9,8	6,8	2,2	7,9	34,3
Leirvoll/Granlund sykehjem	Avd	0,0	0,0	0,0	4,0	4,5	16,5	0,0	1,0	6,1	32,1
Andre døgninstitusjoner											
Solbu ettervernshjem	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	6,0
Tåsen psyk langtidspensjonat	Avd	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	5,0	0,3	7,3
Sum Oslo-Ullevål sektor		43,8	35,9	34,7	206,0	77,5	291,2	114,2	109,1	86,3	998,7
Oslo-Aker sektor											
Sykehus											
Aker sykehus	Avd	20,6	19,0	11,7	133,6	63,4	123,5	35,8	32,8	88,4	528,8
	Poli	6,4	0,0	5,4	2,7	0,0	0,0	0,0	3,1	4,8	22,4
Bo- og behandlingssentra											
Grorud DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	5,5	3,0	7,0	0,0	7,0	0,0	22,5
	Poli	4,2	3,0	7,0	8,0	0,0	0,0	0,0	2,6	4,0	28,8
Sinsen DPS	Avd	2,7	0,0	2,0	17,2	1,8	4,8	1,4	13,1	4,8	47,8
	Poli	3,0	3,0	6,8	6,6	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	22,4

TABELLDEL 15 – PERSONELL

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Poliklinikker											
Furuset DPS	Poli	2,1	1,0	1,5	6,8	0,0	0,0	0,0	4,6	2,5	18,5
Sykehjem											
Furukollen sykehjem	Avd	0,3	0,0	0,0	3,2	9,7	23,1	9,5	7,0	13,9	66,7
Grefsenlia sykehjem	Avd	0,0	0,0	0,0	5,0	8,2	26,3	3,8	4,8	18,0	66,0
Nesset psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	3,5	4,7	4,1	0,5	3,5	17,3
Rishaugen sykehjem	Avd	0,0	0,0	0,0	0,0	3,0	4,6	1,0	1,0	6,0	15,6
	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	5,9	7,2	3,5	2,3	4,1	25,0
Andre døgninstitusjoner											
Loisegt 30 - psyk rehab senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	0,0	2,0	4,0	0,5	10,5
Sum Oslo-Aker sektor		39,3	26,0	34,4	193,6	100,4	201,1	61,1	85,8	150,5	892,2
Oslo-Lovisenberg sektor											
Sykehus											
Lovisenberg sykehus	Avd	10,0	8,0	4,5	41,2	43,8	30,6	11,3	15,1	41,1	205,5
Oslo Hospital	Avd	3,5	0,0	3,0	16,1	4,0	10,8	5,1	5,6	13,0	61,2
Bo- og behandlingssentra	Poli	1,0	0,0	1,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	5,0
Lovisenberg DPS	Avd	1,0	0,0	1,0	7,9	0,0	0,0	0,0	3,0	10,3	23,2
	Poli	1,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	9,0
Tøyen DPS	Avd	1,0	1,0	0,0	24,0	2,0	3,0	3,5	5,8	15,1	55,4
	Poli	1,5	3,0	12,4	5,0	0,0	0,0	0,0	2,5	6,7	31,2
Sykehjem											
Hvalheim bo- og behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	1,0	6,2	3,3	0,5	2,4	15,4
	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	0,8	3,5	6,0	0,8	5,0	17,0
Solstad bo- og behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	4,5	11,0	0,0	4,0	21,5
Tyrifjordheimen bo- og beh.senter	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	2,0	8,1	4,9	0,0	4,5	20,5
Daginstitutioner											
Røyse treningssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	2,0	2,5	6,0
Sum Oslo-Lovisenberg sektor		19,0	14,0	23,9	104,2	53,5	66,8	46,5	37,2	105,6	470,9
Oslo-Diakonhjemmet sektor											
Sykehus											
Diakonhjemmet sykehus	Avd	10,2	11,9	0,0	46,6	13,6	41,7	7,1	13,3	23,3	167,7

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Bo- og behandlingssentra											
DPS Vinderen	Avd	0,0	0,0	1,0	5,0	1,6	0,8	1,0	6,5	6,2	22,1
	Poli	5,0	4,8	6,0	9,0	1,0	0,0	0,0	0,8	4,6	31,2
Sum Oslo-Diakonhjemmet sektor		15,2	16,7	7,0	60,6	16,2	42,5	8,1	20,6	34,1	221,0
Sum Oslo		117,2	92,6	100,0	564,4	247,7	601,7	229,9	252,8	376,5	2582,7
Hedmark											
Sykehus											
Sanderud sykehus	Sum	19,6	7,4	12,4	110,5	48,6	85,7	40,9	20,0	84,5	429,6
	Avd	*	18,0	6,6	*	151,5	85,7	40,9	19,5	82,0	404,2
	Poli	*	9,0	5,8	*	7,6	0,0	0,0	0,5	2,5	25,4
Bo- og behandlingssentra											
Psykiatrisk senter Kongsvinger	Sum	2,0	1,0	5,0	4,0	6,0	7,0	4,0	0,0	10,5	39,5
	Avd	*	0,0	0,0	*	9,0	7,0	4,0	0,0	7,5	27,5
	Poli	*	3,0	5,0	*	1,0	0,0	0,0	0,0	3,0	12,0
Tynset psykiatriske senter	Sum	1,0	0,0	3,4	7,1	1,1	8,5	0,0	0,6	4,1	25,8
	Avd	*	0,0	0,0	*	7,7	8,5	0,0	0,0	2,5	18,7
	Poli	*	1,0	3,4	*	0,5	0,0	0,0	0,6	1,6	7,1
Sum Hedmark		22,6	8,4	20,8	121,6	55,7	101,2	44,9	20,6	99,1	494,9
Oppland											
Sykehus											
Oppland SSH, avd Gjøvik	Sum	8,7	4,0	6,0	29,0	15,0	3,0	0,0	11,0	8,3	85,0
	Avd	*	7,0	1,0	*	39,0	3,0	0,0	8,0	5,3	63,3
	Poli	*	5,7	5,0	*	5,0	0,0	0,0	3,0	3,0	21,7
Oppland SSH, avd Reinsvoll	Sum	8,0	4,6	6,0	31,5	35,0	64,6	18,2	28,5	46,6	243,0
	Avd	*	9,6	1,0	*	64,7	64,6	18,2	24,5	42,7	225,3
	Poli	*	3,0	5,0	*	1,8	0,0	0,0	4,0	3,9	17,7
Bo- og behandlingssentra											
Aurdal psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	6,3	10,8	20,7	0,3	3,0	10,8	51,9
Bredebygden psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	8,5	4,5	13,3	2,7	6,5	12,5	48,0
Hadeland DPS	Sum	1,6	0,0	3,0	8,2	5,6	10,2	0,0	4,0	5,5	38,1
	Avd	*	0,0	0,0	*	11,0	10,2	0,0	2,0	5,5	28,7
	Poli	*	1,6	3,0	*	2,8	0,0	0,0	2,0	0,0	9,4
Kløverhagen psyk senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	6,5	17,0	1,0	0,5	10,7	37,7
Poliklinikker											
Oppland SSH, avd Lillehammer	Poli	5,0	3,5	8,5	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0	9,5	36,5

TABELLDEL 15 – PERSONELL

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Sykehjem											
Fekjærs psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,7	3,7	5,7	0,0	4,0	3,9	20,0
Petershagen psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	3,5	4,5	14,6	0,5	1,3	10,0	34,4
Sum Oppland		23,3	12,1	23,5	96,7	85,6	149,1	22,7	63,8	117,8	594,6
Buskerud											
Sykehus											
Buskerud sentralsykehus	Sum	10,5	7,5	3,6	43,4	42,9	53,1	6,1	23,0	45,1	235,2
	Avd	*	18,0	2,6	*	84,8	53,1	6,1	22,5	44,1	231,2
	Poli	*	0,0	1,0	*	1,5	0,0	0,0	0,5	1,0	4,0
Bo- og behandlingssentra											
Brøholt behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	6,7	10,0	14,7	0,0	5,2	9,5	46,1
Drammen psykiatriske senter	Sum	6,5	2,0	9,0	8,4	1,8	1,0	0,0	15,4	15,4	59,5
	Avd	*	1,0	1,0	*	4,0	1,0	0,0	6,5	14,9	28,4
	Poli	*	7,5	8,0	*	6,2	0,0	0,0	8,9	0,5	31,1
Fossanåsen behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	4,0	5,7	10,4	0,5	0,0	9,3	29,9
Hallingdal sjukestugu psyk enhet	Sum	1,0	1,0	1,0	7,0	3,0	6,8	1,7	0,0	7,3	28,8
	Avd	*	1,0	1,0	*	7,5	6,8	1,7	0,0	7,3	25,3
	Poli	*	1,0	0,0	*	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5
Røysetoppen behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	5,0	3,8	13,5	3,0	3,0	8,5	36,8
Thorsberg behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	1,0	9,7	8,0	13,5	0,0	5,8	7,0	45,0
Poliklinikker											
Kongsberg psykiatriske senter	Poli	3,0	1,0	4,8	4,0	0,0	0,0	0,0	1,8	3,5	18,1
Ringerike psykiatriske senter	Sum	2,3	1,0	5,4	5,8	1,0	0,0	0,0	4,8	3,7	24,0
	Avd	*	0,0	0,0	*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7
	Poli	*	3,3	5,4	*	6,8	0,0	0,0	4,8	3,0	23,3
Voksenpsyk poliklinikk Modum	Poli	1,3	0,7	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,8	2,2	6,5
Sykehjem											
Lerberg behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	5,3	4,3	16,0	5,3	2,4	7,4	40,7
Andre døgninstitusjoner											
Bergfløtt behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	1,0	1,0	10,0	7,0	0,0	9,8	6,0	34,8
Spesialenheten i Buskerud	Avd	0,2	0,0	1,0	1,0	12,0	3,5	0,0	0,8	2,0	20,5
Sum Buskerud		24,8	13,2	26,8	102,8	102,5	139,5	16,6	72,8	126,9	625,9

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Vestfold											
Sykehus											
Vestfold SSH psykiatrisk klinikk	Avd	8,5	8,1	9,8	82,6	36,5	25,0	30,5	17,3	37,0	255,3
	Poli	0,5	0,1	1,0	1,0	1,8	0,0	0,0	1,0	1,0	6,4
Bo- og behandlingssentra											
Larvik DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	13,2	7,8	18,8	1,2	3,8	7,5	52,4
	Poli	1,0	2,0	3,8	2,0	0,0	0,0	0,0	5,0	2,5	16,3
Nordre Vestfold DPS	Avd	1,0	0,0	1,0	25,2	4,6	8,2	1,0	0,6	18,4	60,0
	Poli	2,5	1,0	5,8	1,8	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	14,1
Sandefjord DPS	Avd	1,0	2,0	1,0	17,0	5,3	16,3	1,5	4,8	9,8	58,5
	Poli	0,0	0,0	5,8	3,0	1,0	0,0	0,0	3,0	2,5	15,3
Tønsberg DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	13,3	8,3	12,3	5,1	0,5	21,2	60,7
	Poli	3,0	0,0	12,0	12,0	1,0	0,0	0,0	6,8	0,0	34,8
Sum Vestfold		17,5	13,2	40,2	171,0	66,3	80,6	39,3	45,8	100,0	573,8
Telemark											
Sykehus											
Telemark sentralsjukehus	Avd	8,0	8,0	6,0	113,7	3,0	82,5	27,5	40,0	21,5	310,2
	Poli	4,0	0,0	3,0	8,1	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	23,1
Bo- og behandlingssentra											
Psykisk Eining - Notodden sykehus	Avd	1,0	1,0	1,0	8,0	6,9	8,0	0,0	3,1	3,4	32,4
	Poli	2,0	0,6	5,0	2,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,2	17,8
Seljord psykiatriske senter	Avd	1,0	0,1	0,0	10,0	3,2	17,0	0,0	2,5	13,6	47,4
	Poli	1,0	0,3	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,8	6,1
TSS voksenpsyk distriktsklinikk	Avd	1,0	0,0	0,0	4,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	8,0
	Poli	5,0	2,0	9,0	10,0	0,0	4,0	0,0	6,0	7,0	43,0
Poliklinikker											
Kragerø kombinerte helseinst. VP	Poli	2,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	5,0
Sum Telemark		25,0	12,0	26,0	156,8	14,1	111,5	28,5	62,6	56,5	493,0
Aust-Agder											
Sykehus											
Aust-Agder sentralsjukehus	Avd	5,0	9,0	2,5	71,0	0,0	15,5	0,0	18,5	6,5	128,0
	Poli	6,0	2,0	6,0	2,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	24,0
Bo- og behandlingssentra											
Byglandsfjord psykiatriske senter	Avd	0,0	0,1	0,0	5,0	1,8	7,0	0,0	0,8	6,0	20,5
Egra psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	5,8	5,3	5,1	2,0	0,8	4,3	23,1

TABELLDEL 15 – PERSONELL

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Mauråsen psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	5,0	5,4	9,0	0,0	1,5	7,6	28,5
Aas psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	6,4	4,6	10,0	0,0	3,0	3,7	27,7
Sum Aust-Agder		11,0	11,1	8,5	95,2	17,0	46,5	2,0	28,5	32,1	251,8
Vest-Agder											
Sykehus											
Vest-Agder sentralsykehus	Avd	8,9	5,0	6,3	54,1	81,3	39,3	13,5	16,6	62,0	287,0
	Poli	7,3	1,0	7,0	7,6	0,8	0,0	0,1	0,0	0,0	23,7
Bo- og behandlingssentra											
Lister sykehus	Avd	0,0	0,0	2,0	11,0	8,5	9,6	2,0	6,8	4,1	44,0
	Poli	1,0	0,8	1,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3	7,1
Sykehjem											
Heslandsheimen	Avd	0,0	0,1	0,0	1,8	6,5	8,0	0,0	1,0	8,0	25,4
Lovisenlund sykehjem	Avd	0,1	0,1	0,0	3,8	5,8	7,5	2,7	1,0	4,7	25,7
Solvang psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,6	4,6	7,4	15,4	5,4	3,7	5,4	42,5
Sum Vest-Agder		17,3	7,0	16,9	84,9	110,3	79,8	23,7	29,1	86,4	455,4
Rogaland											
Sykehus											
Fylkessjukehuset i Haugesund	Avd	3,0	3,0	2,0	31,5	12,5	25,5	2,5	1,6	17,5	99,1
	Poli	2,0	1,0	12,0	10,3	1,6	0,0	0,0	5,5	6,0	38,3
Rogaland psykiatriske sjukehus	Avd	25,7	22,4	34,0	38,2	120,3	29,9	62,3	83,7	90,4	506,9
	Poli	8,8	5,5	20,3	4,0	3,0	0,0	0,0	23,0	9,0	73,6
Sykehjem											
Aksdal psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	4,5	6,1	7,6	0,0	1,5	2,5	22,2
Bjødneigen psykiatriske senter	Avd	0,2	0,1	0,0	1,0	7,8	5,4	2,9	0,1	2,3	19,8
Dalane psykiatriske senter	Avd	0,1	0,1	0,0	7,5	6,5	7,4	1,0	2,5	1,3	26,3
Engelsvoll psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	7,9	7,7	0,0	4,6	8,2	30,3
Klokkergarden psykiatriske senter	Avd	0,3	0,1	0,0	2,8	7,7	17,1	8,5	5,5	4,1	46,0
Kopervik bu- og behandlingsheim	Avd	0,0	0,0	0,0	4,8	7,9	7,8	0,7	1,0	7,0	29,2
Lassahagen	Avd	0,0	0,0	0,0	6,5	6,5	7,5	2,5	5,6	5,9	34,5
Lysskar psykiatriske senter	Avd	0,1	0,1	0,0	6,6	4,4	10,2	1,2	0,9	8,2	31,6
NKS bo- og behandlingssenter	Avd	0,1	0,0	0,0	4,8	3,0	14,0	0,3	1,2	6,2	29,6
Randaberg psykiatriske senter	Avd	0,1	0,1	0,0	3,2	9,0	6,7	5,1	0,0	5,6	29,7
Strand psykiatriske senter	Avd	0,2	0,0	0,0	2,8	7,5	7,9	1,1	1,0	3,1	23,7
Stølen psykiatriske senter	Avd	0,0	0,2	0,0	9,7	6,2	7,4	0,5	0,0	5,3	29,3
Varatun psykiatriske senter	Avd	0,2	0,1	0,0	11,0	7,1	20,3	1,3	3,0	5,9	48,9

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Andre døgninstitusjoner											
Lassatjern ettervernshjem	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	3,0	1,7	0,0	0,5	7,2
Sum Rogaland		40,7	32,7	68,3	152,1	225,8	185,3	91,5	140,7	189,0	1126,0
Hordaland											
Sykehus											
Haukeland sykehus	Avd	9,4	8,8	3,2	34,2	30,2	8,3	4,6	6,4	22,9	127,9
Sandviken sykehus	Avd	13,7	13,1	17,8	49,1	101,2	75,3	17,8	17,5	49,1	354,6
	Poli	0,7	0,0	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	5,7
Solli nervesanatorium	Avd	3,5	3,0	3,0	15,3	13,3	0,0	1,5	8,5	16,2	64,2
	Poli	3,0	2,0	4,0	3,5	0,0	0,0	0,0	1,0	2,5	16,0
Valen sjukehus	Avd	1,8	3,0	4,0	22,3	26,3	86,5	38,1	16,0	33,5	231,3
	Poli	0,2	0,0	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	4,2
Bo- og behandlingssentra											
Betanien psykiatriske senter	Avd	0,5	0,1	1,2	10,7	4,5	5,6	1,8	3,5	5,5	33,4
	Poli	1,5	0,0	6,8	3,6	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	12,9
Odda psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	1,0	4,0	4,0	6,8	3,5	3,3	4,3	26,8
	Poli	1,0	0,0	0,8	1,5	0,0	0,0	0,0	3,3	1,5	8,1
Solheimsviken	Avd	0,0	0,2	1,5	2,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	5,3
	Poli	3,2	1,8	7,0	2,9	0,0	0,0	0,0	3,8	5,5	24,2
Stord DPS	Avd	0,2	0,0	0,0	7,0	5,9	8,0	0,3	1,6	2,9	25,9
	Poli	4,0	1,0	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	11,0
Voss psykiatriske senter	Avd	0,0	0,3	0,0	4,3	8,3	14,1	1,4	3,0	8,2	39,5
Åstveit DPS	Avd	0,7	0,2	2,8	25,3	3,0	24,0	9,0	5,2	25,3	95,5
	Poli	4,4	4,0	12,5	6,6	0,0	0,0	0,0	3,8	4,6	35,9
Poliklinikker											
Fjell polklinikk	Avd	0,2	0,0	0,8	2,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	5,0
	Poli	1,8	3,0	2,2	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	10,0
Fylkessjukehuset på Voss	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	3,0
	Poli	1,3	0,7	3,3	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	7,7
Sykehjem											
Askviknes DPS	Avd	0,0	0,0	0,0	5,3	6,1	14,5	1,0	1,8	9,1	37,7
Knappentunet	Avd	0,8	0,5	0,0	12,3	9,1	25,9	10,7	6,0	12,8	78,0
Radøy sjukeheim	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	5,5	9,8	1,8	1,0	8,0	28,0
Andre døgninstitusjoner											
Fredheim ettervernshjem og dagsent	Avd	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,8	1,5	0,8	0,0	4,5

TABELLDEL 15 – PERSONELL

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Olaviken behandlingssenter	Avd	1,3	0,6	1,0	5,8	20,3	29,2	5,3	4,9	14,0	82,4
	Poli	0,5	0,8	1,8	2,2	1,0	0,0	0,0	0,0	0,5	6,8
Sum Hordaland		53,6	43,0	81,7	228,6	239,9	309,7	98,2	96,7	233,7	1385,2
Sogn og Fjordane											
Sykehus											
Psykiatrisk klinikk, Førde	Avd	3,0	6,0	1,0	21,5	10,7	15,6	5,1	9,9	10,1	82,9
	Poli	3,0	0,0	2,5	1,8	0,0	0,0	0,0	2,9	2,5	12,7
Bo- og behandlingssentra											
Indre Sogn psykiatrisenter (S & F)	Avd	3,0	0,0	3,0	9,7	6,5	6,8	0,0	7,1	11,0	47,1
Nordfjord psykiatriske senter	Avd	1,5	1,0	0,6	8,9	5,6	10,1	2,7	8,5	5,0	44,0
Poliklinikker											
Psykiatrisk senter SSSF Florø	Poli	1,0	0,0	2,8	3,5	1,0	0,0	0,0	3,0	2,5	13,8
Vaksenpsyk poliklinikk Nordfjordeid	Poli	1,0	0,0	1,2	1,0	1,0	0,0	0,0	0,8	2,5	7,5
Sykehjem											
Tronvik psykiatriske beh.heim	Avd	0,0	0,1	2,0	8,6	5,6	33,4	9,8	14,8	18,8	93,1
Sum Sogn og Fjordane		12,5	7,1	13,1	54,9	30,4	65,9	17,6	47,0	52,4	301,0
Møre og Romsdal											
Sykehus											
Fylkessjukehuset i Molde	Sum	11,0	13,5	11,8	58,1	37,3	109,6	22,2	29,1	113,8	406,4
	Avd	*	20,5	4,8	*	91,5	109,6	22,2	26,1	109,8	384,5
	Poli	*	4,0	7,0	*	3,9	0,0	0,0	3,0	4,0	21,9
Sentralsjukehuset i Møre og Romsdal	Sum	5,5	8,5	8,0	21,0	26,5	18,2	20,0	9,3	7,0	124,0
	Avd	*	9,0	2,0	*	44,7	18,2	17,0	4,8	4,0	99,7
	Poli	*	5,0	6,0	*	2,8	0,0	3,0	4,5	3,0	24,3
Bo- og behandlingssentra											
Eide psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	0,0	6,1	6,1	1,0	1,5	8,7	23,4
Halsa psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	5,8	6,5	0,3	0,0	1,5	16,0
Nordlandet psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	13,5	8,6	15,7	0,0	5,5	11,1	54,4
Sande psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	4,0	0,8	9,1	1,3	2,0	5,0	22,2
Sjøholt psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	4,0	5,8	7,9	0,0	0,0	4,2	21,9
Tingvoll psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	3,0	3,8	8,3	1,4	1,0	5,6	23,1
Vegsund psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	11,0	5,0	8,2	1,0	2,3	6,0	33,5
Volda psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	5,7	2,7	12,7	0,0	2,0	1,7	24,8
Åslia psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	2,4	3,5	5,0	0,0	1,0	6,4	18,3

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Poliklinikker											
VP polikl FSH i Kristiansund	Poli	2,0	0,8	6,0	3,0	0,0	0,0	0,0	2,0	3,0	16,8
VP polikl FSH i Volda	Poli	1,0	1,0	4,0	3,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,5	12,0
Sum Møre og Romsdal		19,5	23,8	29,8	130,7	105,9	207,3	48,7	55,7	175,5	796,8
Sør-Trøndelag											
Sykehus											
Sør-Trøndelag Psykiatriske Sykehus	Sum	19,7	21,1	49,7	118,6	106,1	111,5	14,3	75,6	119,8	636,4
	Avd	*	27,8	19,8	*	207,1	111,5	14,3	59,5	102,2	542,2
	Poli	*	13,0	29,9	*	17,6	0,0	0,0	16,1	17,6	94,2
Bo- og behandlingssentra											
Betania Malvik	Avd	0,0	0,0	0,0	4,0	5,0	7,6	0,0	4,0	7,9	28,5
Haltdalen bo-/behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	4,6	4,4	6,7	1,2	3,0	3,5	23,4
Leistad psyk bo-/behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	12,5	12,0	16,7	0,0	6,8	8,5	56,5
Tiller psyk bo-/behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	14,0	4,0	18,0	0,0	10,0	5,0	51,0
Åfjord bo- og behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	8,0	1,0	3,0	0,0	14,0
Poliklinikker											
Fosen-teamet	Poli	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	2,0	0,7	5,7
Sum Sør-Trøndelag		19,7	21,1	50,7	155,7	133,5	168,5	16,5	104,4	145,4	815,5
Nord-Trøndelag											
Sykehus											
Innherrad sykehus, psykiatrisk avd	Avd	5,5	4,0	7,4	30,1	28,6	14,2	4,4	15,5	19,4	129,1
	Poli	3,5	1,2	5,6	5,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,5	19,2
Namdal sykehus, psykiatrisk avd	Avd	0,0	0,0	0,0	14,8	19,1	13,6	4,4	2,0	39,9	93,8
	Poli	4,8	2,0	6,5	7,0	0,0	0,0	0,0	9,6	4,0	33,9
Bo- og behandlingssentra											
DPS Ytre Namdal	Avd	0,0	0,0	0,0	2,0	5,3	5,9	1,9	0,5	2,1	17,7
Sykehjem											
Betania psykiatriske senter	Avd	0,0	0,0	0,0	6,3	2,8	8,7	1,1	3,0	5,1	26,9
DPS Stjørdal	Avd	0,0	0,0	0,0	5,3	6,8	8,0	0,0	3,7	0,0	23,7
Sum Nord-Trøndelag		13,8	7,2	19,5	70,4	62,6	50,3	11,8	37,7	71,1	344,3
Nordland											
Sykehus											
Nordland psykiatriske sykehus	Sum	16,0	10,1	20,7	73,6	39,1	57,6	28,9	59,2	63,8	369,0
	Avd	*	25,1	19,7	*	111,7	57,6	28,9	54,2	62,6	359,8
	Poli	*	1,0	1,0	*	1,0	0,0	0,0	5,0	1,2	9,2

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Bo- og behandlingssentra											
Ofoten psykiatriske senter	Sum	2,0	1,0	5,0	8,0	13,5	18,5	1,0	5,5	15,0	69,5
	Avd	*	0,0	3,0	*	21,5	18,5	1,0	3,5	13,5	61,0
	Poli	*	3,0	2,0	*	0,0	0,0	0,0	2,0	1,5	8,5
Psykiatrisk senter i Vesterålen	Sum	2,0	2,0	2,0	2,0	6,8	1,8	1,0	12,0	4,5	34,0
	Avd	*	0,0	0,0	*	6,8	1,8	1,0	6,0	1,5	17,0
	Poli	*	4,0	2,0	*	2,0	0,0	0,0	6,0	3,0	17,0
Røsvik bo- og behandlingssenter	Avd	0,0	0,0	0,0	3,8	1,0	7,8	6,4	3,0	4,8	26,8
Vefsn sh, senter for psyk helsevern	Sum	1,0	0,0	1,5	9,7	1,5	8,7	0,0	4,0	5,1	31,5
	Avd	*	0,0	0,0	*	9,2	7,7	0,0	0,0	5,1	22,0
	Poli	*	1,0	1,5	*	2,0	1,0	0,0	4,0	0,0	9,5
Poliklinikker											
Lofoten sykehus	Poli	1,0	1,0	4,0	2,0	2,0	1,0	1,0	3,2	4,5	19,7
Rana sykehus, voksenpsyk. polikl.	Sum	1,0	1,0	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	7,0	5,0	22,0
	Avd	*	0,0	1,3	*	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3
	Poli	*	2,0	2,7	*	2,0	0,0	0,0	7,0	5,0	18,7
Sandnessjøen sykehus VP	Sum	0,5	2,0	1,3	6,7	1,5	0,0	0,0	5,0	4,0	21,0
	Avd	*	0,0	0,0	*	2,0	0,0	0,0	1,0	0,0	3,0
	Poli	*	2,5	1,3	*	6,2	0,0	0,0	4,0	4,0	18,0
Vop Indre og Ytre Salten	Poli	2,8	0,0	7,0	6,6	0,0	2,0	0,0	5,0	1,2	24,6
Sykehjem											
Ytteren psykiatriske sykehjem	Avd	0,0	0,1	0,0	0,0	4,4	9,7	1,1	0,3	1,9	17,5
Andre døgninstitusjoner											
Kløveråsen utredn. og komp. senter	Avd	0,0	0,2	0,7	1,2	8,1	7,5	1,0	0,0	6,4	25,1
Sum Nordland		26,3	17,4	46,2	117,6	77,8	114,6	40,4	104,2	116,2	660,6
Troms											
Sykehus											
RiTØ Psykiatrisk avd	Avd	17,0	10,0	10,2	62,1	21,1	49,8	90,0	19,0	26,5	305,7
Bo- og behandlingssentra											
Psykiatrisk senter region nord	Avd	0,4	0,2	0,0	4,1	4,6	15,8	0,1	2,2	3,3	30,7
	Poli	0,0	0,0	4,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	7,3
Psykiatrisk senter Sør-Troms	Avd	4,0	0,0	0,0	6,3	7,8	0,0	1,1	2,3	1,5	22,9
	Poli	0,0	0,0	4,2	2,0	0,0	0,0	0,0	1,6	2,4	10,2
Psyk senter for Tromsø og Karlsøy	Avd	2,0	0,0	3,0	15,9	2,0	12,9	6,5	10,0	6,0	58,3
	Poli	1,2	2,2	5,6	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	0,0	15,0

Institusjonsnavn	Avd/ poli	Psykia- tere	Andre leger	Psyko- loger	Spes. syke- pleiere	Syke- pleiere	Hjelpe- pleiere	Andre pleiere	Andre terap.	Annet perso- nell	Personell totalt
Psykiatrisk senter Midt-Troms	Avd	0,0	0,0	0,0	8,9	2,5	8,1	0,0	6,3	6,1	31,9
	Poli	3,0	2,0	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	3,4	4,6	16,0
Sum Troms		27,6	14,4	29,0	104,1	38,0	86,5	97,7	47,8	52,9	498,0
Finnmark											
Bo- og behandlingssentra											
DPS Midt-Finnmark	Sum	0,4	1,0	2,0	9,0	4,9	11,7	0,0	5,0	9,5	43,5
	Avd	*	0,0	0,0	*	11,0	11,7	0,0	4,0	8,5	35,2
	Poli	*	1,4	2,0	*	2,9	0,0	0,0	1,0	1,0	8,3
DPS Vest-Finnmark	Sum	1,5	2,1	3,0	8,7	10,3	17,5	1,8	8,0	15,8	68,6
	Avd	*	0,3	0,0	*	16,0	17,5	1,8	5,0	13,3	53,8
	Poli	*	3,3	3,0	*	3,0	0,0	0,0	3,0	2,5	14,8
DPS Øst-Finnmark	Sum	1,4	2,6	3,0	12,0	5,3	12,4	3,7	5,0	13,4	58,8
	Avd	*	0,5	0,0	*	15,1	12,4	3,7	3,0	10,4	45,1
	Poli	*	3,5	3,0	*	2,2	0,0	0,0	2,0	3,0	13,7
Sum Finnmark		3,3	5,7	8,0	29,7	20,5	41,6	5,5	18,0	38,7	170,9
Statlige institusjoner											
Sykehus											
Modum bads nervesanatorium	Avd	7,0	4,0	13,5	36,6	9,8	13,1	0,9	18,0	59,8	162,7
Poliklinikker											
Rikshospitalet	Poli	2,0	0,0	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	3,0	9,0
Sum statlige institusjoner		9,0	4,0	15,5	37,6	9,8	13,1	0,9	19,0	62,8	171,7
Sum psykisk helsevern for voksne		552	400	713	2 839	1 922	2 888	927 1	1 382	2 469	14 092

Kilde: SSB

* For KOSTRA-fylkene er psykiatere og andre leger ikke rapportert adskilt for poliklinikker og avdelinger. Begge utdanningskategoriene er derfor oppgitt samlet for leger. Det samme gjelder sykepleiere og spesialsykepleiere.

16 Døgnplasser og driftsstatistikk

Marit Sitter, Heidi Torvik og Tove E. Waagan

16.1 Datagrunnlag og definisjoner

Tallmaterialet baserer seg på institusjonsstatistikken fra SSB og EDB-registrerte pasientdata fra døgninstitusjonene innenfor psykisk helsevern for voksne.

Tabell 16.2 omhandler driftsstatistikk i psykisk helsevern for voksne. Opplysninger om heldøgns plasser ved årets slutt, antall oppholdsdager for dagpasienter og antall polikliniske konsultasjoner med refusjonsrett, er hentet fra institusjonsstatistikken. Tallmaterialet for utskrivninger, oppholdsdøgn og antall heldøgns pasienter inneliggende ved årets slutt er primært hentet fra edb-baserte pasientdata fra heldøgnsinstitusjonene i psykisk helsevern for voksne. Noen institusjoner har ikke levert pasientdata, og for disse er opplysninger om oppholdsdøgn, utskrivninger og antall heldøgns pasienter ved årets slutt hentet fra institusjonsstatistikken.

Vi bruker begrepet heldøgns plasser, målt som antall døgnplasser i drift ved utgangen av året. Disse heldøgns plassene er uttrykk for ulike behandlings- og botilbud; for eksempel er det til dels store forskjeller i ressursinnsats til plasser i sykehusenes akuttavdelinger sammenlignet med plasser i sykehjem. Det samme gjelder også i institusjoner for barn og unge, hvor man har et skille mellom plasser i klinikker og behandlingshjem. Heldøgns plasser i familieavdelinger skiller seg også fra andre plasser i klinikkene.

16.2 Driftsdata psykisk helsevern for barn og unge – institusjoner

Tabell 16.1 Driftsdata for institusjoner og poliklinikker for barn og unge. Enkeltinstitusjoner etter tilknytningsfylke og institusjonstype. 2000.

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
Østfold						
Klinikker						
Åsebråten barnepsyk klinikk	6	870	2 920	36	0	0
Poliklinikker						
BUP poliklinikk Halden	0	0	0	0	203	1 254
BUP poliklinikk Moss	0	0	0	0	361	3 700
BUP poliklinikk Sarpsborg	0	0	0	0	403	5 995
BUP poliklinikk Askim	0	0	0	0	165	1 665
BUP poliklinikk Fredrikstad	0	0	0	0	417	4 568
Behandlingshjem						
Skjærviken ungd.psyk beh.hj/skole	6	1 916	83	11	0	0
Sum Østfold	12	2 786	3 003	47	1 549	17 182
Akershus						
Klinikker						
Lillestrømklubben ungd.psyk klinikk	6	1 885	0	54	0	0
Poliklinikker						
Folloklubben	0	0	0	0	546	4 984
BUP poliklinikk Jessheim	0	0	0	0	324	3 425
BUP poliklinikk for Asker og Bærum	0	0	0	0	473	6 331
Nordbyhagen BUP poliklinikk	0	0	0	0	577	6 484
Behandlingshjem						
Bråten ungd.psyk behandlingshjem	8	2 386	1 550	24	0	0
Bjerketun psyk behandlingshjem	20	6 162	571	32	0	0
Østbyttetunet barnepsyk beh.hjem	12	3 701	2 338	37	0	0
Lillehagen ungdomshjem	,	,	,	0	0	0
Sum Akershus	46	14 134	4 459	147	1 920	21 224
Oslo						
Klinikker						
Senter for barne- og ungd.psykiatri	31	6 504	1 851	239	208	2 152

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
Ullevål sykehus, BUP avd	0	0	2 104	69	0	0
Ullevål sykehus akutenhet for ungd.	6	1 055	0	51	0	0
Poliklinikker						
Mentalhygienisk rådgivningskont	0	0	0	0	215	3 198
Nic Waals Institutt	0	0	0	0	888	11 741
Tøyen BUP poliklinikk	0	0	0	0	198	3 340
Furuset BUP poliklinikk	0	0	0	0	267	3 584
BUP poliklinikk Schwensensgt	0	0	0	0	243	3 415
BUP poliklinikk Holmlia	0	0	0	0	295	2 529
Grorud BUP poliklinikk	0	0	0	0	209	2 035
Ullevål sykehus, BUP poliklinikk	0	0	0	0	228	2 225
Bogerud BUP poliklinikk	0	0	0	0	257	3 993
Behandlingshjem						
Larkollen ungd.psyk beh.hjem	14	4 603	0	32	0	0
Kringsjø	6	1 243	0	5	0	0
Daginstitusjoner						
Ambulant miljøterapi	0	0	1 275	14	0	0
Trondheimsvn daghjem og skole	0	0	1 100	8	0	0
BUP daginstitusjon Schwensensgt	0	0	957	6	0	0
Sum Oslo	57	13 405	7 287	424	3 008	38 212
Hedmark						
Poliklinikker						
Poliklinikken for BUP i Hamar	0	0	0	0	408	4 605
BUP poliklinikk Kongsvinger	0	0	0	0	202	3 024
BUP poliklinikk Elverum	0	0	0	0	181	1 934
BUP poliklinikk Tynset	0	0	0	0	22	97
Behandlingshjem						
Hagen behandlingshjem og skole	4	560	2 290	14	0	0
BUP behandlingsenhet Elverum	7	1 791	0	27	0	0
Sum Hedmark	11	2 351	2 290	41	813	9 660
Oppland						
Klinikker						
BUP poliklinikk Lillehammer FSH	0	0	0	0	346	2 997

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
Behandlingshjem						
Kringsjøtunet BUP behandlingssenheter	10	2 826	352	58	2	0
Oppland SSH avd Gjøvik BUP polikl	2	165	0	9	525	4 804
Sum Oppland	12	2 991	352	67	873	7 801
Buskerud						
Klinikker						
BUP Buskerud SSH	2	318	185	179	862	7 701
Behandlingshjem						
Haugfoss behandlingssenheter	10	874	2 052	23	0	0
Fjellbrott ungdomspsyk beh.hjem	6	959	1 971	16	0	0
Poliklinikker						
Kongsberg sykehus, BUP poliklinikk	0	0	0	0	276	2 114
Ringerike psykiatriske senter	0	0	0	0	384	2 366
Sum Buskerud	18	2 151	4 208	218	1 522	12 181
Vestfold						
Klinikker						
Vestfold fylkeskommune Psykiatrisk spesialisthelsetjeneste BUP avd	7	2 434	1 818	49	670	5 354
Sum Vestfold	7	2 434	1 818	49	670	5 354
Telemark						
Klinikker						
Telemark sentralsjukehus	2	759	0	133	412	4 361
Poliklinikker						
Psyk eining Notodden	0	0	0	0	262	1 266
Kragerø komb. helseinst. BUP	0	0	0	0	187	1 716
Sum Telemark	2	759	0	133	861	7 343
Aust-Agder						
Poliklinikker						
Aust-Agder sentralsjukehus	0	0	0	0	524	5 116
Behandlingshjem						
Sykehusv 2 Ungdomspsyk. beh.hj	6	1 752	0	19	0	0
Nasjonalfors barnepsyk beh.hjem	5	950	272	12	0	0
Sum Aust-Agder	11	2 702	272	31	524	5 116

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
Vest-Agder						
Klinikker						
Vest-Agder sentralsykehus	8	1 555	0	202	795	11 492
Poliklinikker						
Lister sykehus Farsund BUP polikl	0	0	0	0	287	3972
Sum Vest-Agder	8	1 555	0	202	1 082	15 464
Rogaland						
Klinikker						
Ungd.psyk avd Rogaland psyk sykeh	12	4 442	0	106	441	1 939
Fylkessjukehuset i Haugesund	5	1 535	0	26	504	5 538
Rogaland psyk sykeh barnepsyk avd	6	1 600	259	30	585	8 209
Sum Rogaland	23	7 577	259	162	1 530	15 686
Hordaland						
Klinikker						
Haukeland sykehus, BUP avd	23	4 567	1 002	136	589	6 098
Poliklinikker						
BUP poliklinikk Fjell	0	0	0	0	176	3 043
Åsane BUP poliklinikk	0	0	0	0	220	2 233
FSH Voss BUP avd	0	0	0	0	248	2 556
BUP poliklinikk FSH på Stord	0	0	0	0	203	2 162
BUP Sentrum poliklinikk	,	,	,	0	0	0
BUP poliklinikk Fana	0	0	0	0	253	3 266
BUP Nordhordaland	0	0	0	0	127	1 763
Betanien BUP	0	0	0	0	281	3 017
Behandlingshjem						
Fanastøl	,	,	,	7	0	0
Osheim behandlingsheim	6	1 078	458	11	0	0
Midttunheimen	,	,	,	0	0	0
Sum Hordaland	29	5 645	1 460	154	2 097	24 138
Sogn og Fjordane						
Poliklinikker						
BUP poliklinikk Førde	0	0	0	0	337	4 574
BUP poliklinikk Sogndal	0	0	0	0	137	1 463

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
BUP poliklinikk Nordfjordeid	0	0	0	0	144	2005
Behandlingshjem						
Familiehuset (Førde)	1	154	0	12	0	0
Sum Sogn og Fjordane	2	154	0	12	618	8 042
Møre og Romsdal						
Klinikker						
BUP avd FSH i Molde	6	1 003	0	43	610	8 278
Ungd.psyk avd SSH M og R	3	512	0	28	0	0
Poliklinikker						
BUP polikl SSH i Møre og Romsdal	0	0	0	0	304	3 722
Fylkessjukehuset i Volda	0	0	0	0	166	2 060
BUP poliklinikk FSH i Kristiansund	0	0	0	0	317	4 524
Sum Møre og Romsdal	9	1 515	0	71	1 397	18 584
Sør-Trøndelag						
Klinikker						
PST BUP klinikk	27	5 003	386	29	846	9 067
Sum Sør-Trøndelag	27	5 003	386	29	846	9 067
Nord-Trøndelag						
Klinikker						
Namdal sykehus, psyk klinikk BUP	1	105	0	8	219	2 208
Innherred sykehus, BUP avd	5	1 212	98	41	453	3 597
Sum Nord-Trøndelag	6	1 317	98	49	672	5 805
Nordland						
Klinikker						
Vefsn sykehus BUP polikl og fam.avd	1	212	0	16	183	1 676
Nordland Psykiatriske sykehus BUP	13	2 936	906	65	803	7 421
Poliklinikker						
BUP poliklinikk Rana sykehus	0	0	0	0	98	1 263
BUP poliklinikk Narvik sykehus	0	0	0	0	190	1 479
BUP polikl Stokmarknes sykehus	0	0	401	0	336	2 454
BUP poliklinikk Lofoten sykehus	0	0	0	0	191	1 705
BUP polikl Sandnessjøen sykehus	0	0	0	0	149	1 671
Sum Nordland	14	3 148	1 307	81	1 950	17 669

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Heldøgns- plasser 31.12.00	Oppholds- døgn døgn- pasienter 2000	Oppholds- dager dag- pasienter 2000	Ant saker med dag- og døgnbeh. 2000	Ant saker med poli- klinisk beh. 2000	Ant tiltak poliklinisk beh. 2000
Troms						
Poliklinikker						
BUP Tromsø	0	0	0	0	466	5 053
BUP poliklinikk Sør-Troms	0	0	0	0	184	1 699
BUP poliklinikk Nord-Troms	0	0	0	0	103	879
But Midt-Troms seksjon psykiatri	0	0	0	0	226	2 552
But Indre Sør-Troms seksjon psyk	0	0	0	0	93	1 018
Behandlingshjem						
Berglund behandlingshjem	5	1 694	2 190	15	0	0
Ungdomspsyk institusjon Tromsø	5	958	0	5	0	0
Sum Troms	10	2 652	2 190	20	1 072	11 201
Finnmark						
Poliklinikker						
BUP poliklinikk Kirkenes sykehus	0	0	0	0	167	1 112
BUP Midt-Finnmark	0	0	491	0	326	2 787
BUP poliklinikk Vest-Finnmark	0	0	0	0	143	1 228
BUP poliklinikk Alta	0	0	0	0	201	1 642
Behandlingshjem						
Seidajok barnepsyk behandl.hjem	7	1 886	42	11	0	0
Sum Finnmark	7	1 886	533	11	837	6 769
Statlige institusjoner						
Poliklinikker						
Rikshospitalet	0	0	0	0	531	3 107
Sum Statlige institusjoner	0	0	0	0	531	3 107
Sum psykisk helsevern for barn og unge	310	74 165	29 922	1 948	24 372	259 605

Kilde: Sintef Unimed og SSB

16.3 Driftsdata psykisk helsevern for voksne – institusjoner

Tabell 16.2 Driftsdata for institusjoner og poliklinikker i psykisk helsevern for voksne. 2000.

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Østfold						
Sykehus						
Østfold SSH, divisjon psykiatri	150	48 653	1 581	1 560	121	6 571
Bo- og behandlingssentra						
Sarpsborg psyk bo-/beh.senter	44	13 467	226	148	40	0
Halden psyk bo-/behandlingssenter	14	2 845	1 082	49	8	0
Fredrikstad psyk bo-/beh.senter	38	13 268	82	111	37	0
Indre Østfold psyk bo-/beh.senter	12	4 376	310	94	12	0
Poliklinikker						
VP poliklinikk Halden	0	0	0	0	0	2 469
VP poliklinikk Moss	0	0	0	0	0	4 865
Voksenpsyk poliklinikk Sarpsborg	0	0	0	0	0	4 326
Voksenpsyk polikl Indre Østfold	0	0	0	0	0	3 861
VP poliklinikk Fredrikstad	0	0	0	0	0	4 175
Sum Østfold	258	82 609	3 281	1 962	218	26 267
Akershus						
Sykehus						
Blakstad sykehus	132	44 639	754	883	125	2 292
Sentralsh. i Akershus, psyk avd.	100	33 103	1 993	863	87	131
Bo- og behandlingssentra						
Asker- og Bærumklinikken	47	16 131	3 360	15	43	13 556
Folloklinikken DPS	28	9 046	3 110	53	27	7 809
Lillestrømklinikken DPS	28	7 315	5 174	85	17	7 691
Jessheimklinikken DPS	18	5 760	453	22	15	3 548
Sykehjem						
Fjerdingsby omsorgssenter	16	4 458	745	56	14	0
Vilberg helsetun psyk avdeling	15	5 460	0	41	15	0
Solgården bo- og rehab.senter	12	4 150	0	3	12	0
Aurskog-Høland sykehj. psyk avd	15	3 540	5	46	8	0
Berger bo- og behandlingssenter	19	6 480	0	10	18	0
Sum Akershus	430	140 082	15 594	2 077	381	35 027

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Oslo-Ullevål sektor						
Sykehus						
Ullevål sykehus Klinikk for psykiatri	219	75 652	9 192	1 170	183	5 346
Lien psyk behandlingssenter	40	9 206	121	27	27	3 641
Bo- og behandlingssentra						
Josefinegt DPS	44	10 385	2 880	231	38	9 257
Holmlia DPS	13	3 092	6 500	64	10	4 940
Ryen DPS	14	4 072	6 838	50	11	6 133
Sykehjem						
Birkelund sykehjem	23	8 356	0	2	22	0
Fagerli sykehjem	21	7 591	0	4	21	0
Leirvoll/Granlund sykehjem	30	8 685	0	7	23	0
Andre døgninstitusjoner						
Solbu ettervernshjem	9	2 706	0	5	9	0
Tåsen psyk langtidspensjonat	9	3 109	0	8	8	0
Sum Oslo-Ullevål sektor	422	132 854	25 531	1 568	352	29 317
Oslo-Aker sektor						
Sykehus						
Aker sykehus div. psykiatri	169	59 453	6 340	732	135	5 926
Bo- og behandlingssentra						
Grorud DPS	14	4 236	0	31	13	6 132
Sinsen DPS	21	3 126	2 740	27	19	10 417
Poliklinikker						
Furuset DPS	0	0	0	0	0	4 128
Sykehjem						
Furukollen sykehjem	52	17 989	1 022	23	48	0
Rishaugen sykehjem	17	5 122	0	5	13	0
Skjelfoss psykiatriske senter	26	9 316	0	10	26	0
Grefsenlia sykehjem	34	8 563	9 405	23	28	0
Neset psykiatriske senter	19	6 212	0	6	17	0
Andre døgninstitusjoner						
Loisegt 30 - psyk rehab sent	24	8 010	0	15	20	0
Sum Oslo-Aker sektor	376	122 027	19 507	872	319	26 603

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Oslo-Lovisenberg sektor						
Sykehus						
Oslo Hospital	36	11 595	250	129	37	668
Lovisenberg sykehus	69	25 043	245	506	68	631
Bo- og behandlingssentra						
Tøyen DPS	7	2 555	20 932	41	6	9 931
Lovisenberg DPS	8	947	300	6	0	7 833
Sykehjem						
Tyrfjordheimen bo- og beh.senter	27	9 363	0	1	25	0
Hvalheim bo- og beh.senter	18	6 780	0	1	18	0
Solstad bo- og beh.senter	18	6 908	0	1	18	0
Nøstret bo- og beh.senter	20	6 315	0	3	16	0
Daginstitutioner						
Røyse treningssenter	0	0	4 683	0	0	0
Sum Oslo-Lovisenberg sektor	203	69 506	26 410	688	188	19 063
Oslo-Diakonhjemmet sektor						
Sykehus						
Diakonhjemmet sykehus	72	20 749	4 057	487	61	0
Bo- og behandlingssentra						
DPS Vinderen	16	5 623	16 037	23	12	8 728
Sum Oslo-Diakonhjemmet sektor	88	26 372	20 094	510	73	8 728
Sum Oslo	1 089	350 759	91 542	3 638	932	83 711
Hedmark						
Sykehus						
Sanderud sykehus	126	42 406	1 374	760	103	14 018
Bo- og behandlingssentra						
Tynset psykiatriske senter	10	2 279	804	25	7	2 994
Psykiatrisk senter Kongsvinger	23	5 925	1 044	32	16	4 980
Sum Hedmark	159	50 610	3 222	817	126	21 992
Oppland						
Sykehus						
Oppland SSH, avd Reinsvoll	79	26 309	2 843	500	71	6 349
Oppland SSH, avd Gjøvik	20	8 311	2 381	441	25	9 142

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Bo- og behandlingssentra						
Bredebygden psykiatriske senter	34	8 113	696	111	24	0
Kløverhagen psykiatriske senter	18	5 032	0	81	15	0
Aurdal psykiatriske senter	38	12 285	327	156	38	0
Hadeland DPS	16	3 555	1 185	67	12	3 980
Poliklinikker						
Oppland SSH, avd Lillehammer	0	0	0	0	0	8 722
Sykehjem						
Petershagen psykiatriske senter	26	7 706	584	95	22	0
Fekjærs psykiatriske senter	15	5 264	65	140	17	0
Sum Oppland	246	76 575	8 081	1 591	224	28 193
Buskerud						
Sykehus						
Buskerud sentralsykehus	91	31 222	826	1 053	86	0
Bo- og behandlingssentra						
Brøholt behandlingssenter	26	7 881	1 025	110	29	0
Røysetoppen behandlingssenter	28	7 736	418	88	25	0
Fossanåsen behandlingssenter	12	3 687	0	36	2	0
Thorsberg behandlingssenter	29	9 192	1 548	123	24	0
Drammen psykiatriske senter	6	1 708	0	298	6	11 043
Hallingdal sjukestugu psyk enhet	12	3 623	0	43	9	1 974
Poliklinikker						
Voksenpsyk poliklinikk Modum	0	0	0	0	0	3 296
Ringerike psykiatriske senter	0	0	0	0	0	5 307
Kongsberg psykiatriske senter	0	0	0	0	0	5 766
Sykehjem						
Lerberg behandlingssenter	16	5 515	0	7	14	0
Andre døgninstitusjoner						
Bergfløtt behandlingssenter	20	5 622	1 976	24	18	0
Spesialenheten i Buskerud	5	1 407	0	12	3	0
Sum Buskerud	245	77 593	5 793	1 794	216	27 386
Vestfold						
Sykehus						
Vestfold SSH psykiatrisk klinikk	85	32 233	11 240	922	89	2 260

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Bo- og behandlingssentra						
Sandefjord DPS	28	8 624	5 021	82	22	5 134
Larvik DPS	32	12 176	3 174	212	28	4 549
Nordre Vestfold DPS	33	10 861	1 577	75	35	7 894
Tønsberg DPS	29	10 416	1 273	126	29	15 356
Sum Vestfold	207	74 310	22 285	1 417	203	35 193
Telemark						
Sykehus						
Telemark sentralsjukehus	139	44 408	2 421	778	124	5 033
Bo- og behandlingssentra						
Seljord psykiatriske senter	25	7 440	115	111	15	1 239
Psykisk Eining – Notodden sykehus	15	3 822	552	105	9	3 310
TSS voksenpsyk distriktsklinikk	0	0	1 497	0	0	13 435
Poliklinikker						
Kragerø kombinerte helseinst. VP	0	0	0	0	0	2 011
Sum Telemark	179	55 670	4 585	994	148	25 028
Aust-Agder						
Sykehus						
Aust-Agder sentralsjukehus	65	17 899	344	582	56	8 647
Bo- og behandlingssentra						
Egra psykiatriske senter	20	5 945	2 092	151	19	0
Aas psykiatriske senter	20	6 495	1 957	58	16	0
Mauråsen psykiatriske senter	29	8 608	92	147	23	0
Byglandsfjord psykiatriske senter	19	6 785	1 670	93	17	0
Sum Aust-Agder	153	45 732	6 155	1 031	131	8 647
Vest-Agder						
Sykehus						
Vest-Agder sentralsykehus	116	41 941	6 921	1 126	87	12 603
Bo- og behandlingssentra						
Lister sykehus	28	8 777	1 640	112	22	2 473
Sykehjem						
Heslandsheimen	15	4 523	250	46	13	0

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Lovisenlund sykehjem	20	7 470	329	69	19	0
Solvang psykiatriske senter	32	11 259	1 533	67	31	0
Sum Vest-Agder	211	73 970	10 673	1 420	172	15 076
Rogaland						
Sykehus						
Fylkessjukehuset i Haugesund	41	11 777	4 383	474	34	10 197
Rogaland psykiatriske sjukehus	180	56 669	17 385	1 589	150	24 323
Sykehjem						
Kopervik bu- og behandlingsheim	23	6 986	2 451	111	17	0
Engelsvoll psykiatriske senter	25	5 937	2 286	61	13	0
Klokkergarden psykiatriske senter	50	15 914	2 340	108	42	0
NKS bo- og behandlingssenter	12	4 385	122	12	12	0
Randaberg psykiatriske senter	20	6 536	2 001	2	17	0
Lysskar psykiatriske senter	25	6 542	1 029	110	21	0
Strand psykiatriske senter	20	5 858	0	35	17	0
Varatun psykiatriske senter	36	9 699	1 911	97	23	0
Stølen psykiatriske senter	28	7 577	1 098	103	22	0
Lassahagen	28	9 860	1 206	21	28	0
Dalane psykiatriske senter	23	7 045	637	35	23	0
Bjødneigen psykiatriske senter	15	4 210	1 660	81	14	0
Aksdal psykiatriske senter	19	4 482	579	172	12	0
Andre døgninstitusjoner						
Lassatjern ettervernshjem	10	3 008	0	70	8	0
Sum Rogaland	555	166 485	39 088	3 081	453	34 520
Hordaland						
Sykehus						
Solli nervesanatorium	27	9 208	1 173	332	22	5 046
Valen sjukehus	106	36 279	1 336	253	94	2 516
Sandviken sykehus	122	53 819	4 258	891	144	1 719
Haukeland sykehus	56	21 846	6 886	743	62	0
Bo- og behandlingssentra						
Voss psykiatriske senter, Bjørkeli	27	8 085	663	77	23	0
Åstveit DPS	63	17 861	2 073	121	53	6 715
Betanien psykiatriske senter	23	7 472	858	125	21	4 298

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Stord DPS	21	6 027	1 598	27	11	4 245
Odda psykiatriske senter	18	4 509	348	24	13	2 051
Solheimsviken	0	0	713	0	0	5 529
Poliklinikker						
Fylkessjukehuset på Voss	0	0	1 470	0	0	2 382
Fjell poliklinikk	0	0	754	0	0	2 854
Sykehjem						
Knappentunet	65	20 322	1 967	103	56	0
Askviknes VPS	30	8 318	156	36	26	0
Radøy sjukeheim	21	6 332	738	33	19	0
Andre døgninstitusjoner						
Olaviken behandlingssenter	29	8 450	0	66	23	373
Fredheim etterv.heim og dagsenter	6	1 876	4 863	9	5	0
Sum Hordaland	614	210 404	29 854	2 840	572	37 728
Sogn og Fjordane						
Sykehus						
Psykiatrisk klinikk, Førde	31	8 822	203	417	23	3 693
Bo- og behandlingssentra						
Nordfjord psykiatriske senter	28	5 697	1 379	194	21	0
Indre Sogn psykiatrisenter (S & F)	15	5 064	1 675	67	12	2 566
Poliklinikker						
Psykiatrisk senter SSSF Florø	0	0	0	0	0	3 557
Vaksenpsyk poliklinikk Nordfjordeid	0	0	0	0	0	2 171
Sykehjem						
Tronvik psyki behandlingssenter	32	10 675	0	97	30	0
Sum Sogn og Fjordane	106	30 258	3 257	775	86	11 987
Møre og Romsdal						
Sykehus						
Fylkessjukehuset i Molde	93	30 119	526	710	79	9 662
Sentralsjukeh. i Møre og Romsdal	38	12 018	1 504	580	19	11 034
Bo- og behandlingssentra						
Vegsund psykiatriske senter	25	7 637	2 471	101	17	0
Eide psykiatriske senter	18	3 899	0	107	6	0
Volda psykiatriske senter	16	5 686	134	12	12	0

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Tingvoll psykiatriske senter	19	6 439	0	57	21	0
Sande psykiatriske senter	16	5 481	0	29	15	0
Åslia psykiatriske senter	20	5 660	0	64	17	0
Nordlandet psykiatriske senter	51	15 257	815	237	38	0
Halsa psykiatriske senter	17	5 129	0	46	14	0
Sjøholt psykiatriske senter	20	6 324	0	49	12	0
Poliklinikker						
VP poliklinikk FSH i Kristiansund	0	0	0	0	0	5 387
VP poliklinikk FSH i Volda	0	0	0	0	0	5 258
Sum Møre og Romsdal	333	103 649	5 450	1 992	250	31 341
Sør-Trøndelag						
Sykehus						
Sør-Trøndelag Psyk Sykehus	179	55 042	3 145	1 236	143	23 743
Bo- og behandlingssentra						
Åfjord bo- og behandlingssenter	13	3 167	1 264	103	8	0
Haltdalen bo-/behandlingssenter	12	3 681	316	62	11	0
Betania Malvik	23	6 869	511	41	19	0
Leistad psyk bo- og beh.senter	38	13 122	1 033	106	36	0
Tiller psyk bo- og beh.senter	38	10 887	1 822	191	38	0
Poliklinikker						
Fosen-teamet	0	0	0	0	0	1 560
Sykehjem						
Hemne psykiatriske sykehjem	0	881	1	9	0	0
Sum Sør-Trøndelag	303	93 649	8 092	1 748	255	25 303
Nord-Trøndelag						
Sykehus						
Namdal sykehus, psyk avd	30	7 934	35	288	15	8 300
Innherrad sykehus, psyk avd	44	13 648	265	374	30	9 933
Bo- og behandlingssentra						
DPS Ytre Namdal	12	3 519	250	47	8	0
Sykehjem						
Betania psykiatriske senter	20	6 678	82	72	16	0
DPS Stjørdal	19	6 207	16	88	18	0
Sum Nord-Trøndelag	125	37 986	648	869	87	18 233

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
Nordland						
Sykehus						
Nordland psykiatriske sykehus	123	41 432	4 176	923	108	0
Bo- og behandlingssentra						
Vefsn sh, senter for psyk helsev.	21	4 555	0	129	8	2 627
Ofoten psykiatriske senter	32	5 066	0	432	13	1 449
Psykiatrisk senter i Vesterålen	6	1 789	193	60	5	3 154
Røsvik bo- og behandlingssenter	20	6 750	1 028	91	20	0
Poliklinikker						
Rana sykehus, voksenpsyk. polikl	0	0	560	0	0	2 823
Lofoten sykehus	0	0	0	0	0	5 441
Sandnessjøen sykehus VP	0	0	854	0	0	2 327
NPS poliklinikk indre Salten	0	0	0	0	0	8 253
Sykehjem						
Ytteren psykiatriske sykehjem	12	3 840	0	39	12	0
Andre døgninstitusjoner						
Kløveråsen utr. og komp. senter	5	787	0	46	0	0
Sum Nordland	219	64 219	6 811	1 720	166	26 074
Troms						
RiTØ Psykiatrisk avd	100	35 610	848	1 185	99	0
Bo- og behandlingssentra						
Psyk senter for Tromsø og Karlsøy	12	3 969	247	330	13	10 813
Psykiatrisk senter Midt-Troms	12	3 090	1 566	164	9	3 544
Psykiatrisk senter Sør-Troms	12	1 967	0	51	7	3 077
Psykiatrisk senter region Nord	17	5 662	0	146	11	2 318
Sum Troms	153	50 298	2 661	1 876	139	19 752
Finnmark						
Bo- og behandlingssentra						
DPS Midt-Finnmark	20	4 832	117	132	15	1 468
DPS Øst-Finnmark	25	5 972	1 267	105	18	1 971

TABELLDEL 16 – DØGNPLASSER OG DRIFTSSTATISTIKK

Institusjonsnavn	Døgn- plasser i drift 31/12	Oppholds- døgn døgn- pasienter	Oppholds- dager dag- pasienter	Antall utskr fra inst (døgn)	Antall pasienter 31/12 (døgn)	Polikliniske konsul- tasjoner
DPS Vest-Finnmark	28	6 156	399	184	19	3 358
Sum Finnmark	73	16 960	1 783	421	52	6 797
Statlige institusjoner						
Sykehus						
Modum bads nervesanatorium	111	35 919	0	856	95	494
Poliklinikker						
Rikshospitalet	0	0	0	0	0	2 675
Sum Statlige institusjoner	111	35 919	0	856	95	3 169
Sum psykisk helsevern for voksne	5 769	1 837 737	268 855	32 919	4 906	521 424

Kilde: SSB og NPR

17 Regnskapstall

Jorid Kalseth

17.1 Datagrunnlag og definisjoner

I denne tabelldelen presenterer vi fylkesvise og institusjonsvise regnskapstall som er grunnlag for utgiftstall i andre tabelldele og i SAMDATA psykisk helsevern Rapport. Tallmaterialet er fra institusjonsregnskapene innsamlet av SSB, supplert med opplysninger innhentet via spørreskjema til fylkeskommunene. Tallmaterialet for 1999 er for noen institusjoner korrigert i forhold til det som ble presentert i SAMDATA PSYKIATRI for 1999.

I tillegg til de 5 fylkeskommunene som leverte data gjennom KOSTRA i 1999 (Oppland, Buskerud, Sør-Trøndelag, Nordland og Finnmark) leverer Hedmark og Møre og Romsdal data gjennom KOSTRA for 2000. Som følge av at rapportering for KOSTRA-fylker er forskjellig fra øvrige fylker, er tallmaterialet konvertert til felles format.

Østbyttet barnepsykiatriske behandlingshjem har ikke levert regnskapstall for 2000. For denne institusjonen er inflasjonsjusterte regnskapstall for 1999 brukt.

For de somatiske sykehusene knytter det seg en viss usikkerhet til fordelingen av utgifter og inntekter mellom psykisk helsevern og somatikk. Sykehusene er bedt om å levere separate hovedregnskap for henholdsvis somatisk avsnitt, voksenpsykiatrisk avsnitt og barne- og ungdomspsykiatrisk avsnitt. Sykehusenes regnskapssystemer har i varierende grad muligheter for å foreta en slik fordeling. Fordelingen vil derfor inneholde elementer av skjønn. Dette har større betydning for psykiatrien enn for somatikken, ettersom totalvolumet er mindre for psykiatrien. Samme forhold finner vi for utgiftsdelingen mellom voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatri. Enkelte institusjoner fordeler fellesutgifter for første gang i år eller har store endringer i fordelingen av felles utgifter. For disse institusjonene gir ikke endringstallene uttrykk for reell endring i utgiftsnivå. Dette gjelder for institusjonene i Vestfold og Nordland. Også for enkelte institusjoner som leverer data gjennom KOSTRA er det store endringer utgiftstallene.

Samtlige utviklingstall i denne tabelldelen er korrigert for prisstigning ut fra prisindeksen for kommunalt konsum, som gir en prisstigning fra 1999 til 2000 på 4,8 prosent.

Følgende utgifts- og inntektsbegrep er lagt til grunn for beregningene i denne tabelldelen.

Brutto driftsutgifter, institusjoner

Tallene tar utgangspunkt i institusjonsregnskapene. Brutto driftsutgifter er satt lik sum hovedpost 0 til og med hovedpost 3 (lønn, utstyr, vedlikehold, andre driftsutgifter og overføringsutgifter), med fradrag for refusjon av sykepengene fra folketrygden (post 70). Kapitalutgifter, for eksempel avskrivninger og renteutgifter, og regnskapsmessige disposisjoner som avsetninger til fonds, dekning av tidligere års underskudd mv, er ikke inkludert i disse utgiftene. Gjestepasientutgifter ført i institusjonsregnskapene er også trukket ut.

Brutto driftsinntekter, institusjoner

Driftsinntektene omfatter salgs- og leieinntekter (hovedpost 6), overføringer fra staten (post 71) og overføringer fra kommuner og andre, samt interne overføringer (post 73-79). Overføringer fra staten omfatter refusjoner for poliklinisk virksomhet og tilskudd til universitetsklinikker (funksjonstilskudd) samt diverse tilskudd, blant annet opplæring og arbeidsmarkedstiltak. Øremerkede tilskudd til styrking av behandlingstilbudet til pasienter¹⁶ er trukket ut fra post 71. Renteinntekter, bruk av fondsmidler og andre regnskapsmessige disposisjoner er heller ikke inkludert i driftsinntektene. Gjestepasientinntekter ført over institusjonsregnskapene er også trukket ut.

Netto driftsutgifter, institusjoner

Netto driftsutgifter er brutto driftsutgifter minus brutto driftsinntekter. Institusjonenes netto driftsutgifter omfatter kostnader knyttet til prosjekter finansiert med øremerkede stats-tilskudd.

Andre fylkeskommunale driftsutgifter

Dette omfatter fylkeskommunens tilskudd til privat pleie, driftstilskudd til privatpraktiserende psykologer og psykiatere, netto gjestepasientoppgjør samt diverse andre driftstilskudd, hovedsakelig til ulike prosjekter og samarbeidstiltak med kommuner.

Statlige overføringer

Statlige overføringer til psykisk helsevern omfatter refusjoner fra Folketrygden for poliklinisk virksomhet, øremerkede tilskudd til styrking av behandlingstilbudet til pasienter (Jf St prp nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65 og kap 739 Tilskudd til driftsavtaler, post 61), funksjonstilskudd og ymse andre statlige tilskudd til institusjonene inklusive netto driftsutgifter ved statlige institusjoner etter at gjestepasientinntekter er trukket fra.

Fylkeskommunens netto utgifter til psykisk helsevern

Med fylkeskommunens utgifter til psykisk helsevern menes fylkeskommunens netto driftsutgifter for institusjonene pluss andre fylkeskommunale driftsutgifter, minus øremerkede stats-tilskudd. Med øremerkede statstilskudd menes tilskudd til styrking av tilbudet i psykisk helsevern, og baserer seg på opplysninger fra fylkeskommunene om hvilke tilskudd som faktisk er benyttet i løpet av året.

Vedlegg 1 inneholder en mer detaljert gjennomgang av de ulike regnskapsbegrepene.

---

¹⁶ Jf St prp nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet, kap 743 Statlige stimuleringsiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65 og kap 739 Tilskudd til driftsavtaler, post 61.

17.2 Psykisk helsevern totalt

Tabell 17.1 Fylkeskommunenes utgifter til det psykiske helsevernet. Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Psykisk helsevern for barn og unge		Psykisk helsevern for voksne		Psykisk helsevern totalt	
	2000	Prosent reell endring 1999-2000	2000	Prosent reell endring 1999-2000	2000	Prosent reell endring 1999-2000
Østfold	24 257	-1,5	272 894	-0,1	297 151	-0,2
Akershus	79 493	0,1	549 656	2,0	629 149	1,8
Oslo	146 977	0,1	1 277 119	-0,4	1 424 096	-0,3
Hedmark	23 472	13,7	210 121	4,6	233 593	5,5
Oppland	18 596	-0,6	245 817	-0,3	264 413	-0,3
Buskerud	35 480	14,0	286 383	0,6	321 863	1,9
Vestfold	27 275	49,0	258 583	5,1	285 858	8,1
Telemark	14 551	13,5	190 626	-2,1	205 177	-1,1
Aust-Agder	13 633	-16,0	128 216	12,2	141 849	8,7
Vest-Agder	14 651	-7,7	177 792	-4,8	192 443	-5,0
Rogaland	31 968	-13,7	475 164	-0,2	507 132	-1,2
Hordaland	46 232	-12,0	589 862	1,4	636 094	0,3
Sogn og Fjordane	7 086	37,7	135 481	-1,2	142 567	0,2
Møre og Romsdal	12 042	52,4	322 303	-2,7	334 345	-1,5
Sør-Trøndelag	30 793	-11,5	262 948	-1,8	293 741	-2,9
Nord-Trøndelag	11 673	-8,2	148 216	0,5	159 889	-0,2
Nordland	26 736	-1,0	277 900	-1,4	304 636	-1,3
Troms	22 203	4,7	216 888	9,6	239 091	9,1
Finnmark	15 867	-17,2	103 663	5,6	119 530	1,9
Sum	602 985	0,2	6 129 632	0,7	6 732 617	0,7

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.2 Fylkeskommunenes utgifter til det psykiske helsevernet. Tusen kroner. Fylker. 1999.

Fylke	Psykisk helsevern for barn og ungdom	Psykisk helsevern for voksne	Psykisk helsevern totalt
Østfold	23 488	260 534	284 022
Akershus	75 749	514 023	589 772
Oslo	140 041	1 223 011	1 363 052
Hedmark	19 698	191 647	211 345
Oppland	17 847	235 155	253 002
Buskerud	29 704	271 726	301 430
Vestfold	17 463	234 755	252 218
Telemark	12 231	185 788	198 019
Aust-Agder	15 487	109 025	124 512
Vest-Agder	15 139	178 174	193 313
Rogaland	35 331	454 216	489 547
Hordaland	50 151	555 036	605 187
Sogn og Fjordane	4 910	130 888	135 797
Møre og Romsdal	7 541	316 214	323 755
Sør-Trøndelag	33 185	255 575	288 760
Nord-Trøndelag	12 136	140 719	152 855
Nordland	25 759	268 827	294 586
Troms	20 236	188 905	209 141
Finnmark	18 293	93 689	111 982
Sum	574 389	5 807 906	6 382 295

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.3 Statlige overføringer til psykisk helsevern totalt. Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt	Prosent reell endring 1999-2000	
						Polikl ref og ørem. tilskudd	Statlige overf. totalt
	I	II	III	IV	V		
Østfold	24 982	32 599	3 571	0	61 152	-1,2	2,8
Akershus	36 074	76 567	4 966	0	117 607	9,1	7,8
Oslo	79 089	97 314	9 413	46 548	232 364	7,3	12,7
Hedmark	18 422	29 363	1 762	0	49 547	14,8	17,4
Oppland	21 640	19 039	2 163	0	42 842	31,1	19,7
Buskerud	25 633	39 230	5 411	0	70 274	19,6	22,7
Vestfold	22 038	33 001	1 010	0	56 049	6,0	5,8
Telemark	26 146	27 904	869	0	54 919	7,6	8,3
Aust-Agder	7 690	16 289	322	0	24 301	13,8	12,2
Vest-Agder	13 304	22 233	2 778	0	38 315	6,4	1,8
Rogaland	36 580	61 227	547	658	99 012	15,5	16,8
Hordaland	43 401	63 896	10 639	25 333	143 269	-0,1	3,5
Sogn og Fjordane	12 267	17 579	477	0	30 323	11,0	12,0
Møre og Romsdal	28 129	40 238	2 420	0	70 787	1,9	4,1
Sør-Trøndelag	23 406	40 923	2 628	28 403	95 360	15,8	15,4
Nord-Trøndelag	18 587	22 770	2 066	0	43 423	5,2	6,7
Nordland	30 605	41 722	821	0	73 148	7,5	6,5
Troms	18 496	14 798	12 616	20 000	65 910	20,4	6,1
Finnmark	11 040	9 483	6 582	0	27 105	-7,4	-12,1
Sum fylkeskomm.	497 529	706 175	71 061	120 942	1 395 707	8,7	9,4
Statlige institusjoner	1 530	0	74 305	0	75 835	5,8	0,9
Totalt	499 059	706 175	145 366	120 942	1 471 542	8,7	8,9

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.4 Statlige overføringer til psykisk helsevern. Tusen kroner. Fylker. 1999.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt
	I	II	III	IV	V
Østfold	22 630	32 958	1 184	0	56 772
Akershus	31 876	66 607	5 618	0	104 101
Oslo	77 609	79 300	12 760	26 986	196 655
Hedmark	17 604	22 128	527	0	40 259
Oppland	16 909	12 702	4 530	0	34 141
Buskerud	23 258	28 484	2 908	0	54 650
Vestfold	21 421	28 140	998	0	50 559
Telemark	24 470	23 457	467	0	48 394
Aust-Agder	6 418	13 682	567	0	20 667
Vest-Agder	13 910	17 945	4 056	0	35 911
Rogaland	28 599	52 197	125	0	80 921
Hordaland	38 532	63 916	4 170	25 496	132 114
Sogn og Fjordane	11 211	14 456	168	0	25 835
Møre og Romsdal	26 617	37 402	868	0	64 887
Sør-Trøndelag	20 364	32 665	2 895	22 920	78 844
Nord-Trøndelag	17 161	20 345	1 314	0	38 820
Nordland	28 315	35 863	1 342	0	65 520
Troms	16 166	10 229	8 872	24 000	59 267
Finnmark	9 933	11 226	8 270	0	29 429
Sum fylkeskomm.	453 003	603 702	61 639	99 402	1 217 746
Statlige institusjoner	1 380	0	70 334	0	71 714
Totalt	454 383	603 702	131 973	99 402	1 289 460

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

17.3 Regnskapstall – psykisk helsevern for barn og unge

Tabell 17.5 Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Netto drifts- utgifter egne inst og avd	Andre utgifter	Gjeste- pasient- utgifter	Gjeste- pasient- inntekter	Øremerkede statstilskudd	Netto driftsutgifter totalt for fylket
	I	II	III	IV	V	VI
Østfold	36 356	1 192	1 598	1 598	13 291	24 257
Akershus	97 320	60	6 073	2 394	21 566	79 493
Oslo	194 882	0	0	27 488	20 417	146 977
Hedmark	27 466	3 003	4 431	0	11 428	23 472
Oppland	24 741	0	513	0	6 658	18 596
Buskerud	47 695	0	6 528	0	18 743	35 480
Vestfold	35 037	0	2 862	0	10 624	27 275
Telemark	13 835	0	2 574	136	1 722	14 551
Aust-Agder	18 623	0	323	739	4 574	13 633
Vest-Agder	20 921	0	0	0	6 270	14 651
Rogaland	54 220	433	50	0	22 735	31 968
Hordaland	72 544	0	0	0	26 312	46 232
Sogn og Fjordane	12 099	0	122	0	5 135	7 086
Møre og Romsdal	24 713	0	5 209	0	17 880	12 042
Sør-Trøndelag	49 269	0	0	896	17 580	30 793
Nord-Trøndelag	20 132	0	45	0	8 504	11 673
Nordland	37 566	7 744	0	0	18 574	26 736
Troms	23 870	0	675	0	2 342	22 203
Finmark	16 344	488	2 951	15	3 901	15 867
Sum	827 633	12 920	33 954	33 266	238 256	602 985

Kolonne VI = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III - Kolonne IV - Kolonne V.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.6 Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker, 1999.

Fylke	Netto drifts- utgifter egne inst og avd	Andre utgifter	Gjeste- pasient- utgifter	Gjeste- pasient- inntekter	Øremerkede stats- tilskudd	Netto driftsutgifter totalt for fylket VI
	I	II	III	IV	V	VI
Østfold	32 359	2 594	4 992	1 820	14 637	23 488
Akershus	87 399	0	11 616	244	23 022	75 749
Oslo	191 284	0	0	34 797	16 446	140 041
Hedmark	26 103	334	1 587	809	7 517	19 698
Oppland	20 367	0	1 893	538	3 875	17 847
Buskerud	38 063	0	3 698	0	12 057	29 704
Vestfold	26 074	0	0	0	8 611	17 463
Telemark	11 761	0	2 275	0	1 805	12 231
Aust-Agder	17 183	0	1 978	0	3 674	15 487
Vest-Agder	20 559	0	0	0	5 420	15 139
Rogaland	51 632	436	1 577	200	18 114	35 331
Hordaland	73 156	1 610	180	48	24 747	50 151
Sogn og Fj.	9 704	0	580	0	5 375	4 910
Møre og Romsdal	23 232	0	2 465	299	17 857	7 541
Sør-Trøndelag	42 783	0	0	264	9 334	33 185
Nord-Trøndelag	19 277	0	0	0	7 141	12 136
Nordland	34 634	6 090	0	0	14 965	25 759
Troms	20 552	155	1 919	0	2 390	20 236
Finnmark	17 170	2 245	4 900	0	6 022	18 293
Sum	763 292	13 464	39 660	39 019	203 008	574 389

Kolonne VI = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III - Kolonne IV - Kolonne V.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.7 Statlige overføringer til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt	Prosent reell endring 1999-2000	
						Polikl ref og ørem. tilskudd	Statlige overf. totalt
	I	II	III	IV	V		
Østfold	11 222	13 291	326	0	24 839	-3	-2
Akershus	15 499	21 566	481	0	37 546	-7	-6
Oslo	26 926	20 417	18	2 246	49 607	4	-1
Hedmark	6 650	11 428	671	0	18 749	23	25
Oppland	4 927	6 658	414	0	11 999	28	29
Buskerud	11 457	18 743	1 110	0	31 310	31	35
Vestfold	5 573	10 624	442	0	16 639	1	4
Telemark	9 095	1 722	764	0	11 581	0	6
Aust-Agder	2 926	4 574	180	0	7 680	14	12
Vest-Agder	6 696	6 270	550	0	13 516	0	0
Rogaland	11 490	22 735	0	0	34 225	24	24
Hordaland	18 960	26 312	1 367	3 008	49 647	4	4
Sogn og Fjordane	5 318	5 135	250	0	10 703	-3	-1
Møre og Romsdal	11 537	17 880	1 253	0	30 670	-4	0
Sør-Trøndelag	8 789	17 580	436	982	27 787	60	59
Nord-Trøndelag	7 365	8 504	0	0	15 869	9	6
Nordland	13 775	18 574	247	0	32 596	7	6
Troms	8 431	2 342	4 129	0	14 902	4	25
Finnmark	6 419	3 901	3 421	0	13 741	-18	-10
Sum fylkeskomm.	193 055	238 256	16 058	6 236	453 606	8	9
Statlige institusjoner	0	0	3 760	0	3 760	-	-18
Totalt	193 055	238 256	19 818	6 236	457 366	8	8

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.8 Statlige overføringer til psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Fylker. 1999.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt
	I	II	III	IV	V
Østfold	9 444	14 637	90	0	24 171
Akershus	14 813	23 022	326	0	38 161
Oslo	27 025	16 446	4 362	0	47 833
Hedmark	6 561	7 517	206	0	14 284
Oppland	4 756	3 875	260	0	8 891
Buskerud	9 976	12 057	156	0	22 189
Vestfold	6 662	8 611	0	0	15 273
Telemark	8 544	1 805	50	0	10 399
Aust-Agder	2 626	3 674	220	0	6 520
Vest-Agder	6 959	5 420	572	0	12 951
Rogaland	8 194	18 114	0	0	26 308
Hordaland	16 917	24 747	792	2 930	45 386
Sogn og Fjordane	4 859	5 375	85	0	10 319
Møre og Romsdal	11 256	17 857	290	0	29 403
Sør-Trøndelag	6 404	9 334	1	960	16 699
Nord-Trøndelag	6 789	7 141	365	0	14 295
Nordland	13 926	14 965	565	0	29 456
Troms	7 465	2 390	1 525	0	11 380
Finnmark	5 954	6 022	2 607	0	14 583
Sum fylkeskomm.	179 130	203 008	12 472	3 890	398 500
Statlige institusjoner	0	0	4 359	0	4 359
Totalt	179 130	203 008	16 831	3 890	402 859

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.9 Regnskapstall for institusjoner innen psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner, 2000.

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Østfold					
Klinikker					
Åsebråten barnepsyk klinikk	12 571	0	0	47	12 524
Poliklinikker					
BUP poliklinikk Halden	2 734	1 025	0	1 070	1 664
BUP poliklinikk Moss	4 894	1 842	0	1 888	3 006
BUP poliklinikk Sarpsborg	9 784	3 730	0	3 762	6 022
BUP poliklinikk Askim	3 365	1 442	0	1 506	1 859
BUP poliklinikk Fredrikstad	7 770	3 183	0	3 280	4 490
Behandlingshjem					
Skjærviken ung.psyk beh.hjem/skole	6 814	0	0	23	6 791
Sum Østfold	47 932	11 222	0	11 576	36 356
Akershus					
Klinikker					
Lillestrømklinikken ungdomspsyk klinikk	18 327	0	0	70	18 257
Poliklinikker					
Folloklinikken	14 342	4 101	0	4 601	9 741
BUP poliklinikk Jessheim	7 274	2 635	0	2 760	4 514
BUP poliklinikk for Asker og Bærum	11 139	3 968	0	4 075	7 064
Nordbyhagen BUP poliklinikk	12 763	4 795	0	4 861	7 902
Behandlingshjem					
Bråten ungdomspsyk behandlingshjem	11 430	0	0	370	11 060
Bjerketun psyk behandlingshjem	23 722	0	0	215	23 507
Østbytunet barnepsyk behandlingshjem	15 486	0	0	212	15 275
Sum Akershus	114 483	15 499	0	17 164	97 320
Oslo					
Klinikker					
Senter for barne- og ungdomspsykiatri	86 482	1 913	2 246	5 146	81 336
Ullevål sykehus, BUP avd	11 761	0	0	7	11 754
Ullevål sykehus akutenhet for ungdom	17 356	0	0	1	17 355
Poliklinikker					
Mentalhygienisk rådgivningskont	6 151	0	0	20	6 131
Nic Waals Institutt	40 255	11 581	0	14 284	25 971
Tøyen BUP poliklinikk	4 655	2 029	0	2 037	2 618

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Furuset BUP poliklinikk	4 519	2 390	0	2 390	2 129
BUP poliklinikk Schwensensgt	4 807	2 118	0	2 124	2 683
BUP poliklinikk Holmlia	4 335	1 964	0	1 978	2 357
Grorud BUP poliklinikk	4 023	1 683	0	1 691	2 332
Ullevål sykehus, BUP poliklinikk	4 118	1 435	0	1 435	2 683
Bogerud BUP poliklinikk	4 279	1 813	0	1 845	2 434
Behandlingshjem					
Larkollen ungdomspsyk behandlingshjem	15 964	0	0	209	15 755
Kringsjø	7 936	0	0	30	7 906
Daginstitution					
Ambulant miljøterapi	5 697	0	0	7	5 690
Trondheimsvn daghjem og skole	3 376	0	0	0	3 376
BUP daginstitution Schwensensgt	2 372	0	0	0	2 372
Sum Oslo	228 086	26 926	2 246	33 204	194 882
Hedmark					
Poliklinikker					
Poliklinikken for BUP i Hamar	8 106	3 244	0	3 313	4 793
BUP poliklinikk Kongsvinger	3 870	1 263	0	1 340	2 530
BUP poliklinikk Elverum	4 091	1 970	0	2 236	1 855
BUP poliklinikk Tynset	716	173	0	313	403
Behandlingshjem					
Hagen behandlingshjem og skole	7 314	0	0	54	7 260
BUP behandlingsenhet Elverum	11 171	0	0	546	10 625
Sum Hedmark	35 268	6 650	0	7 802	27 466
Oppland					
Klinikker					
Oppland SSH, avd Gjøvik up poliklinikk	11 242	3 051	0	3 280	7 962
Poliklinikker					
BUP poliklinikk Lillehammer FSH	5 688	1 876	0	1 996	3 692
Behandlingshjem					
Kringsjøtunet BUP behandlingsenhet	13 209	0	0	122	13 087
Sum Oppland	30 139	4 927	0	5 398	24 741
Buskerud					
Klinikker					
BUP Buskerud SSH	33 575	8 036	0	9 344	24 231

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Poliklinikker					
Kongsberg sykehus, BUP poliklinikk	2 913	1 424	0	1 424	1 489
Ringerike psykiatriske senter	6 424	1 997	0	2 293	4 131
Behandlingshjem					
Haugfoss behandlingshjem	9 561	0	0	289	9 272
Fjellbrott ungdomspsyk behandlingshjem	8 745	0	0	173	8 572
Sum Buskerud	61 218	11 457	0	13 523	47 695
Vestfold					
Klinikker					
Vestfold fylkeskommune Psykiatrisk spesialisthelsetjeneste BUP avd	41 418	5 573	0	6 381	35 037
Sum Vestfold	41 418	5 573	0	6 381	35 037
Telemark					
Klinikker					
Telemark sentralsjukehus	16 770	6 261	0	6 707	10 063
Poliklinikker					
Psyk eining Notodden	3 760	1 471	0	1 650	2 110
Kragerø kombinerte helseinst. BUP	3 454	1 363	0	1 792	1 662
Sum Telemark	23 984	9 095	0	10 149	13 835
Aust-Agder					
Poliklinikker					
Aust-Agder sentralsjukehus	10 156	2 926	0	3 205	6 951
Behandlingshjem					
Sykehusv 2 Ungdomspsyk. beh.hjem	8 187	0	0	187	8 000
Nasjonalfor barnepsyk behandlingshjem	3 716	0	0	44	3 672
Sum Aust-Agder	22 059	2 926	0	3 436	18 623
Vest-Agder					
Klinikker					
Vest-Agder sentralsykehus	25 093	5 015	0	6 318	18 775
Poliklinikker					
Lister sykehus Farsund BUP poliklinikk	3 828	1 681	0	1 682	2 146
Sum Vest-Agder	28 921	6 696	0	8 000	20 921
Rogaland					
Klinikker					
Ungd.psyk avd Rogaland psyk sykehus	25 263	1 989	0	2 002	23 261

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Fylkessjukehuset i Haugesund	19 454	4 012	0	4 962	14 492
Rogaland psyk sykeh barnepsyk avd	22 330	5 489	0	5 863	16 467
Sum Rogaland	67 047	11 490	0	12 827	54 220
Hordaland					
Klinikker					
Haukeland sykehus, BUP avd	76 006	13 561	3 008	17 725	58 281
Poliklinikker					
FSH Voss BUP avd	3 239	1 616	0	1 798	1 441
BUP poliklinikk FSH på Stord	2 931	1 384	0	1 386	1 545
Betanien BUP	5 721	2 399	0	2 559	3 162
Behandlingshjem					
Osheim behandlingsheim	8 165	0	0	50	8 115
Sum Hordaland	96 062	18 960	3 008	23 518	72 544
Sogn og Fjordane					
Poliklinikker					
BUP poliklinikk Førde	6 694	2 624	0	2 709	3 985
BUP poliklinikk Sogndal	4 134	1 106	0	1 537	2 597
BUP poliklinikk Nordfjordeid	4 707	1 588	0	1 594	3 113
Behandlingshjem					
Familiehuset (Førde)	2 441	0	0	37	2 404
Sum Sogn og Fjordane	17 976	5 318	0	5 877	12 099
Møre og Romsdal					
Klinikker					
BUP avd FSH i Molde	14 795	5 345	0	5 950	8 845
Ungdomspsyk avd SSH Møre og Romsdal	7 253	0	0	168	7 085
Poliklinikker					
BUP poliklinikk SSH i Møre og Romsdal	6 326	2 380	0	2 463	3 863
Fylkessjukehuset i Volda	3 713	1 237	0	1 827	1 886
BUP poliklinikk FSH i Kristiansund	5 893	2 575	0	2 859	3 034
Sum Møre og Romsdal	37 980	11 537	0	13 267	24 713
Sør-Trøndelag					
Klinikker					
PST BUP klinikk	59 499	8 789	982	10 230	49 269
Sum Sør-Trøndelag	59 499	8 789	982	10 230	49 269

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Nord-Trøndelag					
Klinikker					
Namdal sykehus, psykiatrisk klinikk BUP	7 876	3 137	0	3 649	4 227
Innherred sykehus, BUP avd	20 204	4 228	0	4 299	15 905
Sum Nord-Trøndelag	28 080	7 365	0	7 948	20 132
Nordland					
Klinikker					
Vefsn sykehus BUP poliklinikk og fam.avd	3 915	1 129	0	1 251	2 664
Nordland Psykiatriske sykehus BUP	30 244	5 164	0	5 437	24 807
Poliklinikker					
BUP poliklinikk Rana sykehus	3 096	956	0	985	2 111
BUP poliklinikk Narvik sykehus	3 443	1 630	0	2 079	1 364
BUP poliklinikk Stokmarknes sykehus	4 037	1 973	0	2 025	2 012
BUP poliklinikk Lofoten sykehus	3 844	1 478	0	1 502	2 342
BUP poliklinikk Sandnessjøen sykehus	4 239	1 445	0	1 973	2 266
Sum Nordland	52 818	13 775	0	15 252	37 566
Troms					
Poliklinikker					
BUP Tromsø	8 833	4 333	0	7 578	1 255
But Midt-Troms seksjon psyk	3 345	1 292	0	1 660	1 685
BUP poliklinikk Sør-Troms	3 039	1 320	0	1 630	1 409
BUP poliklinikk Nord-Troms	2 176	829	0	966	1 210
But Indre Sør-Troms seksjon psyk	1 992	657	0	751	1 241
Behandlingshjem					
Berglund behandlingshjem	10 890	0	0	417	10 473
Ungdomspsyk institusjon Tromsø	6 597	0	0	0	6 597
Sum Troms	36 872	8 431	0	13 002	23 870
Finnmark					
Poliklinikker					
BUP poliklinikk Kirkenes sykehus	4 036	1 202	0	1 460	2 576
BUP Midt-Finnmark	8 385	3 403	0	6 507	1 878
BUP poliklinikk Vest-Finnmark	2 707	1 139	0	1 351	1 356
BUP poliklinikk Alta	1 992	675	0	828	1 164

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Behandlingshjem					
Seidajok barnepsyk behandlingshjem	9 505	0	0	135	9 370
Sum Finnmark	26 625	6 419	0	10 281	16 344
Statlige institusjoner					
Poliklinikker					
Rikshospitalet	3 760	0	0	0	3 760
Sum Statlige institusjoner	3 760	0	0	0	3 760
Sum psykisk helsevern for barn og ungdom	1 060 228	193 055	6 236	228 835	831 393

Kilde: SSB

Tabell 17.10 Regnskapstall for institusjoner og poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge. Tusen kroner. Etter institusjonstype. 2000.

	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Klinikker	561 434	82 692	6 236	98 837	462 597
Poliklinikker	306 495	110 363	0	126 878	179 617
Behandlingshjem	180 853	0	0	3 113	177 741
Daginstitutioner	11 445	0	0	7	11 438
Sum psykisk helsevern for barn og ungdom	1 060 228	193 055	6 236	228 835	831 393

Kilde: SSB

17.4 Regnskapstall – psykisk helsevern for voksne

Tabell 17.11 Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker. 2000.

Fylke	Netto drifts- utgifter egne inst. og avd.	Privat pleie	Driftstil- skudd psykiatere og psyko- loger	Andre utgifter	Gjeste- pasient- utgifter	Gjeste- pasient- inntekter	Øre- merkede statstil- skudd	Netto drifts- utgifter totalt for fylket
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Østfold	282 645	2 868	5 094	0	2 040	445	19 308	272 894
Akershus	536 889	4 633	15 942	0	49 731	2 538	55 001	549 656
Oslo	1 347 964	15 630	46 160	297	10 962	66 997	76 897	1 277 119
Hedmark	215 802	0	3 551	28	8 675	0	17 935	210 121
Oppland	251 470	269	2 266	0	7 999	3 806	12 381	245 817
Buskerud	275 852	6 907	6 227	0	20 414	2 530	20 487	286 383
Vestfold	273 453	485	7 492	0	8 490	8 961	22 377	258 583
Telemark	208 096	512	4 159	0	5 082	1 041	26 182	190 626
Aust-Agder	125 012	1 487	2 583	939	10 067	157	11 715	128 216
Vest-Agder	195 459	269	1 960	0	2 638	6 571	15 963	177 792
Rogaland	497 235	1 066	8 596	2 946	5 506	1 693	38 492	475 164
Hordaland	600 490	1 770	17 480	1 220	8 525	2 039	37 584	589 862
Sogn og Fjordane	134 185	642	2 251	7 040	4 468	661	12 444	135 481
Møre og Romsdal	327 819	130	2 732	2 476	15 021	3 517	22 358	322 303
Sør-Trøndelag	305 016	0	5 591	0	11 526	35 842	23 343	262 948
Nord-Trøndelag	154 701	572	366	2	12 068	5 227	14 266	148 216
Nordland	284 849	505	2 617	7 748	7 305	1 976	23 148	277 900
Troms	235 599	0	2 099	7 408	12 242	28 004	12 456	216 888
Finmark	63 294	297	0	2 236	43 418	0	5 582	103 663
Sum	6 315 830	38 042	137 166	32 340	246 177	172 005	467 919	6 129 632

Kolonne VIII = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV + Kolonne V – Kolonne VI – Kolonne VII

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.12 Fylkeskommunenes utgifter til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker, 1999.

Fylke	Netto drifts- utgifter egne inst og avd	Privat pleie	Drifts- tilskudd psykiatere og psyko- loger	Andre utgifter	Gjeste- pasient- utgifter	Gjeste- pasient- inntekter	Øre- merkede stats- tilskudd	Netto drifts- utgifter totalt for fylket
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Østfold	265 875	3 692	4 949	0	5 549	1 210	18 321	260 534
Akershus	501 123	4 490	14 992	250	37 932	1 179	43 585	514 023
Oslo	1 276 744	16 669	41 905	0	9 642	59 095	62 854	1 223 011
Hedmark	196 831	0	4 253	291	6 035	1 152	14 611	191 647
Oppland	224 634	385	2 119	13 450	4 687	1 293	8 827	235 155
Buskerud	256 091	7 699	6 071	0	20 690	2 398	16 427	271 726
Vestfold	248 747	1 104	7 149	0	6 110	8 826	19 529	234 755
Telemark	198 308	805	4 092	0	4 637	402	21 652	185 788
Aust-Agder	106 976	1 638	2 443	101	7 875	0	10 008	109 025
Vest-Agder	188 567	0	2 396	2 469	2 578	5 311	12 525	178 174
Rogaland	477 350	1 623	7 745	670	3 204	2 293	34 083	454 216
Hordaland	568 272	1 907	16 194	450	8 674	1 292	39 169	555 036
Sogn og Fjordane	127 128	997	2 153	6 568	3 523	400	9 082	130 888
Møre og Romsdal	318 785	130	2 669	0	16 128	1 953	19 545	316 214
Sør-Trøndelag	307 749	83	5 826	2 071	8 458	45 281	23 331	255 575
Nord-Trøndelag	152 234	533	283	12	9 366	8 505	13 204	140 719
Nordland	280 982	618	2 411	0	7 562	1 848	20 898	268 827
Troms	207 952	0	2 086	3 119	15 699	32 112	7 839	188 905
Finnmark	61 667	293	0	1 974	34 990	31	5 204	93 689
Sum	5 966 015	42 666	129 736	31 425	213 339	174 581	400 694	5 807 906

Kolonne VIII = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV + Kolonne V – Kolonne VI – Kolonne VII

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.13 Statlige overføringer til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker, 2000.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt	Prosent reell endring 1999-2000	
						Polikli ref og ørem. tilskudd	Statlige overf. totalt
	I	II	III	IV	V		
Østfold	13 760	19 308	3 245	0	36 313	0	6
Akershus	20 575	55 001	4 485	0	80 061	19	16
Oslo	52 163	76 897	9 395	44 302	182 757	9	17
Hedmark	11 772	17 935	1 091	0	30 798	10	13
Oppland	16 713	12 381	1 749	0	30 843	32	17
Buskerud	14 176	20 487	4 301	0	38 964	11	15
Vestfold	16 465	22 377	568	0	39 410	8	7
Telemark	17 051	26 182	105	0	43 338	10	9
Aust-Agder	4 764	11 715	142	0	16 621	14	12
Vest-Agder	6 608	15 963	2 228	0	24 799	11	3
Rogaland	25 090	38 492	547	658	64 787	11	13
Hordaland	24 441	37 584	9 272	22 325	93 622	-3	3
Sogn og Fjordane	6 949	12 444	227	0	19 620	20	21
Møre og Romsdal	16 592	22 358	1 167	0	40 117	6	8
Sør-Trøndelag	14 617	23 343	2 192	27 421	67 573	-3	4
Nord-Trøndelag	11 222	14 266	2 066	0	27 554	3	7
Nordland	16 830	23 148	574	0	40 553	8	7
Troms	10 065	12 456	8 487	20 000	51 008	30	2
Finnmark	4 621	5 582	3 161	0	13 364	6	-14
Sum fylkeskomm.	304 474	467 919	55 002	114 706	942 101	9	10
Statlige institusjoner	1 530	0	70 545	0	72 075	6	2
Totalt	306 004	467 919	125 547	114 706	1 014 176	9	9

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.14 Statlige overføringer til psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Fylker, 1999.

Fylke	Polikliniske refusjoner	Øremerkede tilskudd	Andre statlige tilskudd	Funksjons- tilskudd	Statlige overføringer totalt
	I	II	III	IV	V
Østfold	13 186	18 321	1 094	0	32 601
Akershus	17 063	43 585	5 292	0	65 940
Oslo	50 584	62 854	8 398	26 986	148 822
Hedmark	11 043	14 611	321	0	25 975
Oppland	12 153	8 827	4 270	0	25 250
Buskerud	13 282	16 427	2 752	0	32 461
Vestfold	14 759	19 529	998	0	35 286
Telemark	15 926	21 652	417	0	37 995
Aust-Agder	3 792	10 008	347	0	14 147
Vest-Agder	6 951	12 525	3 484	0	22 960
Rogaland	20 405	34 083	125	0	54 613
Hordaland	21 615	39 169	3 378	22 566	86 728
Sogn og Fjordane	6 352	9 082	83	0	15 517
Møre og Romsdal	15 361	19 545	578	0	35 484
Sør-Trøndelag	13 960	23 331	2 894	21 960	62 145
Nord-Trøndelag	10 372	13 204	949	0	24 525
Nordland	14 389	20 898	777	0	36 064
Troms	8 701	7 839	7 347	24 000	47 887
Finnmark	3 979	5 204	5 663	0	14 846
Sum fylkeskomm.	273 873	400 694	49 167	95 512	819 246
Statlige institusjoner	1 380	0	65 975	0	67 355
Totalt	275 253	400 694	115 142	95 512	886 601

Kolonne V = Kolonne I + Kolonne II + Kolonne III + Kolonne IV.

Kilde: SSB og spørreskjema til fylkeskommunene.

Tabell 17.15 Regnskapstall for institusjoner innen psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. 2000.

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Østfold					
Sykehus					
Østfold SSH, div psykiatri	193 716	2 620	0	8 376	185 340
Bo- og behandlingssentra					
Sarpsborg psyk bo- og behandlingssenter	32 372	0	0	689	31 683
Halden psyk bo- og behandlingssenter	11 901	0	0	144	11 757
Fredrikstad psyk bo- og beh.senter	27 088	0	0	900	26 188
Indre Østfold psyk bo- og beh.senter	11 949	0	0	2 401	9 548
Poliklinikker					
VP poliklinikk Halden	5 136	1 555	0	1 774	3 362
VP poliklinikk Moss	6 604	2 945	0	3 488	3 116
Voksenpsyk poliklinikk Sarpsborg	5 317	2 093	0	2 296	3 021
Voksenpsyk poliklinikk Indre Østfold	7 039	2 334	0	2 706	4 333
VP poliklinikk Fredrikstad	6 846	2 213	0	2 549	4 297
Sum Østfold	307 968	13 760	0	25 323	282 645
Akershus					
Sykehus					
Blakstad sykehus	210 857	2 366	0	9 606	201 251
Sentralsykehuset i Akershus, psyk. avd.	146 772	0	0	1 936	144 836
Bo- og behandlingssentra					
Asker- og Bærumklinikken	57 188	7 714	0	11 524	45 664
Folloklinikken DPS	49 568	4 401	0	6 987	42 581
Lillestrømklinikken DPS	43 709	4 357	0	5 362	38 347
Jessheimklinikken DPS	22 171	1 737	0	4 052	18 119
Sykehjem					
Fjerdingsby omsorgssenter	8 916	0	0	3	8 913
Vilberg helsetun psykiatrisk avdeling	11 269	0	0	0	11 269
Solgården bo- og rehab.senter	7 548	0	0	0	7 548
Aurskog-Høland sykehjem psyk avdeling	10 705	0	0	2 084	8 621
Berger bo- og behandlingssenter	11 275	0	0	1 535	9 740
Sum Akershus	579 978	20 575	0	43 089	536 889

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Oslo – Ullevål sektor					
Sykehus					
Ullevål sykehus Klinikk for psykiatri	409 702	3 948	17 020	37 817	371 885
Lien psykiatriske behandlingssenter	46 358	2 178	0	4 114	42 244
Bo- og behandlingssentra					
Josefinegt DPS	60 566	4 236	0	7 721	52 845
Holmlia DPS	35 039	2 758	0	5 130	29 909
Ryen DPS	32 241	3 441	0	5 540	26 701
Sykehjem					
Birkelund sykehjem	14 266	0	0	698	13 569
Fagerli sykehjem	21 613	0	0	1 038	20 575
Leirvoll/Granlund sykehjem	17 871	0	0	67	17 804
Andre døgninstitusjoner					
Solbu ettervernshjem	3 538	0	0	361	3 177
Tåsen psyk langtidspensjonat	3 746	0	0	138	3 608
Sum Oslo - Ullevål sektor	644 940	16 561	17 020	62 624	582 316
Oslo – Aker sektor					
Sykehus					
Aker sykehus div. psykiatri	348 104	3 454	22 500	41 758	306 346
Bo- og behandlingssentra					
Grorud DPS	22 765	4 106	0	4 598	18 167
Sinsen DPS	22 192	6 194	0	6 892	15 300
Poliklinikker					
Furuset DPS	11 553	2 985	0	3 138	8 415
Sykehjem					
Furukollen sykehjem	30 563	0	0	1 085	29 478
Rishaugen sykehjem	7 249	0	0	61	7 188
Skjelfoss psykiatriske senter	12 619	0	0	419	12 200
Grefsenlia sykehjem	27 386	0	0	179	27 207
Nesset psykiatriske senter	8 532	0	0	14	8 518
Andre døgninstitusjoner					
Loisegt 30 - psyk rehab. senter	5 624	0	0	178	5 446
Sum Oslo-Aker sektor	496 587	16 739	22 500	58 322	438 265

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Oslo Lovisenberg sektor					
Sykehus					
Oslo Hospital	33 901	612	0	1 051	32 850
Lovisenberg sykehus	113 918	182	0	3 078	110 840
Bo- og behandlingssentra					
Tøyen DPS	39 486	7 803	0	9 132	30 354
Lovisenberg DPS	15 685	4 055	0	4 777	10 908
Sykehjem					
Tyrifjordheimen bo- og behandlingssenter	10 902	0	0	57	10 845
Hvalheim bo- og behandlingssenter	8 163	0	0	17	8 146
Solstad bo- og behandlingssenter	9 989	0	0	22	9 967
Nøstret bo- og behandlingssenter	8 038	0	0	29	8 009
Daginstitutioner					
Røyse treningssenter	2 770	0	0	381	2 389
Sum Oslo-Lovisenberg sektor	242 852	12 652	0	18 544	224 308
Oslo – Diakonhjemmet sektor					
Sykehus					
Diakonhjemmet sh psyk avd Vinderen	91 890	217	4 782	7 991	83 899
Poliklinikker					
DPS Vinderen	26 920	5 994	0	7 744	19 176
Sum Oslo-Diakonhjemmet sektor	118 810	6 211	4 782	15 735	103 075
Hedmark					
Sykehus					
Sanderud sykehus	210 772	7 949	0	20 848	189 924
Bo- og behandlingssentra					
Tynset psyk senter	11 913	1 475	0	2 477	9 436
Psyk senter Kongsvinger	19 413	2 348	0	2 971	16 442
Sum Hedmark	242 098	11 772	0	26 296	215 802
Oppland					
Sykehus					
Oppland SSH, avd Reinsvoll	117 221	3 292	0	5 468	111 753
Oppland SSH, avd Gjøvik	46 725	5 100	0	6 795	39 930
Bo- og behandlingssentra					
Bredebygden psykiatriske senter	19 251	0	0	251	19 000
Kløverhagen psykiatriske senter	15 559	0	0	135	15 424

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Aurdal psykiatriske senter	20 759	0	0	263	20 496
Hadeland DPS	14 675	2 579	0	3 000	11 675
Poliklinikker					
Oppland SSH, avd Lillehammer	17 238	5 742	0	7 091	10 147
Sykehjem					
Petershagen psykiatriske senter	14 573	0	0	351	14 222
Fekjærs psykiatriske senter	9 058	0	0	235	8 823
Sum Oppland	275 059	16 713	0	23 589	251 470
Buskerud					
Sykehus					
Buskerud sentralsykehus	126 837	51	0	693	126 144
Bo- og behandlingssentra					
Brøholt behandlingssenter	17 574	0	0	167	17 407
Røysetoppen behandlingssenter	16 000	0	0	108	15 892
Fossanåsen behandlingssenter	9 722	0	0	63	9 659
Thorsberg behandlingssenter	17 410	0	0	88	17 322
Drammen psykiatriske senter	33 790	5 952	0	10 889	22 901
Hallingdal sjukestugu psykiatrisk enhet	11 477	528	0	954	10 523
Poliklinikker					
Voksenpsyk poliklinikk Modum	3 327	1 520	0	1 743	1 584
Ringerike psykiatriske senter	8 890	2 823	0	3 067	5 823
Kongsberg psykiatriske senter	9 740	3 302	0	4 078	5 662
Sykehjem					
Lerberg behandlingssenter	18 745	0	0	81	18 664
Andre døgninstitusjoner					
Bergfløtt behandlingssenter	15 656	0	0	223	15 433
Spesialenheten i Buskerud	8 895	0	0	57	8 838
Sum Buskerud	298 063	14 176	0	22 211	275 852
Vestfold					
Sykehus					
Vestfold SSH psykiatrisk klinikk	142 937	1 252	0	4 133	138 804
Bo- og behandlingssentra					
Sandefjord DPS	33 714	2 552	0	3 906	29 808
Larvik DPS	34 282	2 216	0	3 145	31 137

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Nordre Vestfold DPS	36 663	3 412	0	5 369	31 294
Tønsberg DPS	51 117	7 033	0	8 707	42 410
Sum Vestfold	298 713	16 465	0	25 260	273 453
Telemark					
Sykehus					
Telemark sentralsjukehus	161 669	3 886	0	4 836	156 833
Bo- og behandlingssentra					
Seljord psykiatriske senter	24 074	1 078	0	4 153	19 921
Psykisk Eining - Notodden sykehus	20 345	2 716	0	3 331	17 014
TSS voksenpsyk distriktsklinikk	22 396	8 343	0	9 398	12 998
Poliklinikker					
Kragerø kombinerte helseinst. VP	2 594	1 028	0	1 264	1 330
Sum Telemark	231 078	17 051	0	22 982	208 096
Aust-Agder					
Sykehus					
Aust-Agder sentralsjukehus	87 266	4 764	0	6 885	80 381
Bo- og behandlingssentra					
Egra psykiatriske senter	10 195	0	0	121	10 074
Aas psykiatriske senter	12 971	0	0	105	12 866
Mauråsen psykiatriske senter	12 666	0	0	64	12 602
Byglandsfjord psyk senter	9 107	0	0	18	9 089
Sum Aust-Agder	132 205	4 764	0	7 193	125 012
Vest-Agder					
Sykehus					
Vest-Agder sentralsykehus	147 960	5 682	0	14 540	133 420
Bo- og behandlingssentra					
Lister sykehus	23 350	926	0	1 256	22 094
Sykehjem					
Heslandsheimen	10 302	0	0	404	9 898
Lovisenlund sykehjem	12 415	0	0	374	12 041
Solvang psykiatriske senter	18 648	0	0	642	18 006
Sum Vest-Agder	212 675	6 608	0	17 216	195 459
Rogaland					
Sykehus					
Fylkessjukehuset i Haugesund	65 859	6 065	0	8 067	57 792

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Rogaland psykiatriske sjukehus	278 082	19 025	658	22 676	255 406
Sykehjem					
Kopervik bu- og behandlingsheim	12 929	0	0	183	12 746
Engelsvoll psykiatriske senter	14 124	0	0	205	13 919
Klokkergården psykiatriske senter	20 472	0	0	780	19 692
NKS bo- og behandlingssenter	12 594	0	0	118	12 476
Randaberg psykiatriske senter	14 160	0	0	355	13 805
Lysskar psykiatriske senter	13 985	0	0	243	13 742
Strand psykiatriske senter	11 437	0	0	255	11 182
Varatun psykiatriske senter	21 766	0	0	294	21 472
Stølen psykiatriske senter	13 513	0	0	19	13 494
Lassahagen	16 267	0	0	628	15 639
Dalane psykiatriske senter	13 259	0	0	16	13 243
Bjødnateigen psykiatriske senter	9 392	0	0	251	9 141
Aksdal psykiatriske senter	10 191	0	0	339	9 852
Andre døgninstitusjoner					
Lassatjern ettervernshjem	3 649	0	0	15	3 634
Sum Rogaland	531 679	25 090	658	34 444	497 235
Hordaland					
Sykehus					
Solli nervesanatorium	36 579	3 703	0	5 634	30 945
Valen sjukehus	113 705	1 360	0	4 657	109 048
Sandviken sykehus	194 897	746	10 918	19 173	175 724
Haukeland sykehus	78 016	39	11 407	11 843	66 173
Bo- og behandlingssentra					
Voss psykiatriske senter, Bjørkeli	16 426	0	0	876	15 550
Åstveit DPS	58 060	5 358	0	12 099	45 961
Betanien psykiatriske senter	21 456	2 709	0	3 463	17 993
Stord DPS	16 858	1 752	0	3 181	13 677
Odda psykiatriske senter	14 504	1 473	0	2 001	12 503
Solheimsviken	11 708	3 546	0	4 326	7 382
Poliklinikker					
Fylkessjukehuset på Voss	5 171	1 389	0	1 809	3 362

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Fjell poliklinikk	6 222	1 274	0	1 708	4 514
Sykehjem					
Knappentunet	34 357	0	0	1 112	33 245
Askviknes VPS	16 523	0	0	257	16 266
Radøy sjukeheim	10 598	0	0	339	10 259
Andre døgninstitusjoner					
Olaviken behandlingssenter	39 454	1 092	0	3 552	35 902
Fredheim ettervernsheim og dagsenter	3 004	0	0	1 018	1 986
Sum Hordaland	677 538	24 441	22 325	77 048	600 490
Sogn og Fjordane					
Sykehus					
Psykiatrisk klinikk, Førde	53 064	2 398	0	2 954	50 110
Bo- og behandlingssentra					
Nordfjord psykiatriske senter	21 396	0	0	120	21 276
Indre Sogn psykiatrisenter (S & F)	20 989	1 753	0	2 064	18 925
Poliklinikker					
Psykiatrisk senter Florø	5 329	1 788	0	2 313	3 016
Vaksenpsyk poliklinikk Nordfjordeid	4 301	1 010	0	1 314	2 987
Sykehjem					
Tronvik psykiatriske behandlingsheim	40 681	0	0	2 810	37 871
Sum Sogn og Fjordane	145 760	6 949	0	11 575	134 185
Møre og Romsdal					
Sykehus					
Fylkessjukehuset i Molde	170 411	4 501	0	9 724	160 687
Sentralsjukehuset i Møre og Romsdal	71 582	5 955	0	7 696	63 886
Bo- og behandlingssentra					
Vegsund psykiatriske senter	13 880	0	0	1 463	12 417
Eide psykiatriske senter	10 421	0	0	2 327	8 094
Volda psykiatriske senter	11 407	0	0	228	11 179
Tingvoll psykiatriske senter	9 284	0	0	11	9 273
Sande psykiatriske senter	12 337	0	0	3 369	8 968
Åslia psykiatriske senter	8 507	0	0	156	8 351
Nordlandet psykiatriske senter	22 545	0	0	216	22 329
Halsa psykiatriske senter	7 476	0	0	216	7 260
Sjøholt psykiatriske senter	9 073	0	0	297	8 776

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Poliklinikker					
VP poliklinikk FSH i Kristiansund	7 758	3 458	0	3 848	3 910
VP poliklinikk FSH i Volda	5 625	2 678	0	2 936	2 689
Sum Møre og Romsdal	360 306	16 592	0	32 487	327 819
Sør-Trøndelag					
Sykehus					
Sør-Trøndelag Psykiatriske Sykehus	288 056	13 548	27 421	48 739	239 317
Bo- og behandlingssentra					
Åfjord bo- og behandlingssenter	6 397	0	0	0	6 397
Haltdalen bo- og behandlingssenter	7 335	0	0	169	7 166
Betania Malvik	13 989	0	0	411	13 578
Leistad psyk bo- og behandlingssenter	17 198	0	0	515	16 683
Tiller psyk bo- og behandlingssenter	16 676	0	0	273	16 403
Poliklinikker					
Fosen-teamet	2 982	1 069	0	1 358	1 624
Sykehjem					
Hemne psykiatriske sykehjem	3 681	0	0	61	3 620
Melhus psykiatriske sykehjem	228	0	0	0	228
Sum Sør-Trøndelag	356 542	14 617	27 421	51 526	305 016
Nord-Trøndelag					
Sykehus					
Namdal sykehus, psykiatrisk avd	61 452	5 420	0	8 888	52 564
Innherrad sykehus, psykiatrisk avd	76 317	5 802	0	7 692	68 625
Bo- og behandlingssentra					
DPS Ytre Namdal	9 167	0	0	45	9 122
Sykehjem					
Betania psykiatriske senter	13 409	0	0	450	12 959
DPS Stjørdal	11 431	0	0	0	11 431
Sum Nord-Trøndelag	171 776	11 222	0	17 075	154 701
Nordland					
Sykehus					
Nordland psykiatriske sykehus	174 781	114	0	5 844	168 937
Bo- og behandlingssentra					
Vefsn sykehus, senter for psyk helsevern	22 019	2 125	0	3 017	19 002
Ofoten psykiatriske senter	30 358	881	0	1 660	28 698

Institusjonsnavn	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra Folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Psykiatrisk senter i Vesterålen	16 394	2 115	0	3 035	13 359
Røsvik bo- og behandlingssenter	11 045	0	0	232	10 813
Poliklinikker					
Rana sykehus, voksenpsyk poliklinikk	9 167	2 361	0	2 571	6 596
Lofoten sykehus	9 833	3 407	0	3 766	6 067
Sandnessjøen sykehus VP	10 901	1 887	0	2 064	8 837
NPS poliklinikk Indre Salten	9 143	3 939	0	4 647	4 496
Sykehjem					
Ytteren psykiatriske sykehjem	8 214	0	0	0	8 214
Andre døgninstitusjoner					
Kløveråsen utrednings- og komp.senter	9 903	1	0	73	9 830
Sum Nordland	311 758	16 830	0	26 909	284 849
Troms					
Sykehus					
RiTØ Psykiatrisk avd	196 280	0	20 000	31 818	164 462
Bo- og behandlingssentra					
Psykiatrisk senter for Tromsø og Karlsøy	31 048	5 206	0	7 469	23 579
Psykiatrisk senter Midt-Troms	20 705	2 523	0	4 109	16 596
Psykiatrisk senter Sør-Troms	17 390	1 721	0	2 256	15 134
Psykiatrisk senter Region nord	17 490	615	0	1 662	15 828
Sum Troms	282 913	10 065	20 000	47 314	235 599
Finnmark					
Bo- og behandlingssentra					
DPS Midt-Finnmark	21 344	1 182	0	3 786	17 558
DPS Øst-Finnmark	25 970	1 178	0	4 758	21 212
DPS Vest-Finnmark	28 144	2 261	0	3 620	24 524
Sum Finnmark	75 458	4 621	0	12 164	63 294
Statlige institusjoner					
Sykehus					
Modum bads nervesanatorium	74 066	244	0	2 872	71 194
Poliklinikker					
Rikshospitalet	8 232	1 286	0	1 434	6 798
Sum Statlige institusjoner	82 298	1 530	0	4 306	77 992
Sum psykisk helsevern for voksne	7 077 055	306 004	114 706	683 232	6 393 822

Kilde: SSB

Tabell 17.16 Regnskapstall for institusjoner og poliklinikker innen psykisk helsevern for voksne. Tusen kroner. Etter institusjonstype. 2000.

Institusjonstype	Brutto drifts- utgifter	Polikliniske refusjoner fra folketrygden	Funksjons- tilskudd	Brutto drifts- inntekter	Netto drifts- utgifter
Sykehus	4 569 752	116 473	114 706	378 201	4 191 550
Bo- og behandlingssentra	1 608 259	134 352	0	217 963	1 390 297
Poliklinikker	168 948	54 086	0	62 962	105 986
Sykehjem	633 856	0	0	18 110	615 747
Andre døgninstitusjoner	93 469	1 093	0	5 615	87 854
Daginstitutioner	2 770	0	0	381	2 389
Sum psykisk helsevern for voksne	7 077 055	306 004	114 706	683 232	6 393 822

Kilde: SSB

Vedlegg

Vedlegg 1

Definisjoner og beregninger for institusjonsdata

Datagrunnlag

Tallmaterialet i SAMDATA Psykisk helsevern Tabeller er basert på flere datakilder. Opplysninger om personell, heldøgns plasser, regnskap og i noen grad aktivitet er hentet fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Opplysninger om aktivitet (utskrivninger, behandlede pasienter, tiltak) er hentet fra pasientdata for voksne (innhentet av Norsk pasientregister) (NPR) og pasientdata for barn og unge (innhentet i samarbeid med Hiadata AS). I tillegg er det innhentet opplysninger direkte fra den enkelte fylkeskommune gjennom et eget spørreskjema. I det følgende gir vi en mer utfyllende opplysninger om hvilken datakilde som er benyttet og en nærmere definisjon av de enkelte begrepene som benyttes.

Personellopplysninger

Årsverk:

Årsverk ved årets slutt, dvs sum heltidsansatte pluss sum deltidsansatte omregnet til heltidsansatte (etter stillingsbrøk) like før årsskiftet. Elever, hospitanter, praktikanter og medisinske studenter er ikke medregnet. En skal ta med alle andre ansatte, som er lønnet av institusjonen, uavhengig av om de lønnes over ordinært budsjett eller over konto for ekstrahjelp.

I institusjoner for voksne har en benyttet følgende personellkategorier:

- Leger med spesialutdanning i psykiatri og/eller barnepsykiatri
- Andre leger
- Psykologer
- Sykepleiere med spesialutdanning i psykiatri
- Andre sykepleiere m v (omfatter offentlig godkjente sykepleiere og vernepleiere)
- Hjelpepleiere (offentlig godkjente hjelpepleiere) samt «annet hjelpepersonell i sykepleien»
- Annet pleiepersonell
- Annet terapipersonell (omfatter fysioterapeuter, sosionomer, mensendiecksykegymnaster, ergoterapeuter, arbeidsterapipersonell, lærere, førskolelærere, spesialpedagoger og barnevernspedagoger)
- Annet personell (omfatter administrativt personell, vaskeripersonell, rengjøringspersonell, teknisk personell m v)

I institusjoner for barn og unge er følgende kategorier benyttet:

- Leger med spesialutdanning i psykiatri og/eller barnepsykiatri
- Andre leger
- Psykologer
- Sosionomer
- Annet terapipersonell med høyskoleutdanning (sykepleiere, vernepleiere, ergoterapeuter, fysioterapeuter, mensendiecsykegymnaster, lærere, førskolelærere, spesialpedagoger og barnevernspedagoger)
- Terapipersonell uten høyskoleutdanning (omfatter offentlig godkjente hjelpepleiere, annet hjelpepersonell i sykepleien» og arbeidsterapeuter)
- Annet personell (omfatter administrativt personell, vaskeripersonell, rengjørings personell, teknisk personell m v)

Regnskapsopplysninger

Brutto driftsutgifter (institusjonene):

Beregningen tar utgangspunkt i institusjonsregnskapene. Brutto driftsutgifter er satt lik sum hovedpost 0 til og med hovedpost 3 (lønn, utstyr, vedlikehold, andre driftsutgifter og overføringsutgifter), med fradrag for refusjon av sykepengen fra folketrygden (post 70). Kapitalutgifter, for eksempel avskrivninger og renteutgifter, og regnskapsmessige disposisjoner som avsetninger til fonds, dekning av tidligere års underskudd mv, er ikke inkludert i disse utgiftene. Gjeste-pasientutgifter ført i institusjonsregnskapene er trukket ut.

Brutto driftsutgifter:

	Hovedpost 0	Lønn
-	Post 70	Refusjon av sykepengen fra trygden
+	Hovedpost 1	Utstyr og vedlikehold
+	Hovedpost 2	Andre driftsutgifter
+	Hovedpost 3	Overføringer (ekskl gjestepasientutgifter)
-		Renter
-		Regnskapsføring av overskudd/underskudd, <u>avsetninger til fond, overførte bevilgninger m v</u>
=		Brutto driftsutgifter

Brutto driftsinntekter (institusjonene):

Driftsinntektene omfatter salgs og leieinntekter (hovedpost 6), overføringer fra staten (post 71) og overføringer fra kommuner og andre, samt interne overføringer (post 73-79). Overføringer fra staten omfatter refusjoner for poliklinisk virksomhet og tilskudd til universitetsklinikker (funksjonstilskudd) samt diverse tilskudd, blant annet opplæring og arbeidsmarkedstiltak. Øremerkede tilskudd til styrking av tilbudet i psykisk helsevern og tilskudd til omstillingstiltak¹⁷ er trukket ut fra post 71. Renteinntekter, bruk av fondsmidler og andre regnskapsmessige disposisjoner er heller ikke inkludert i driftsinntektene. Gjestepasientinntekter ført over institusjonsregnskapene er også trukket ut.

Brutto driftsinntekter:

	Hovedpost 6	Salgs- og leieinntekter
+	Post 71	Driftstilskudd fra Staten (ekskl øremerkede statstilskudd)
+	Post 73	Overføringer fra kommuner
+	Post 74-77	Overføringer fra andre
+	Post 79	Interne overføringer
-	Renteinntekter	
-	<u>Regnskapsmessige disposisjoner</u>	
=	Brutto driftsinntekter	

Funksjonstilskudd til universitetsklinikkene er tatt med i regnskapstallene. Utgifter til privatpleie og gjestepasientutgifter/-inntekter regnskapsført over institusjonsbudsjettet er trukket ut.

Netto driftsutgifter (institusjonene):

Netto driftsutgifter er brutto driftsutgifter minus driftsinntekter. I og med at øremerkede statstilskudd er trukket ut av driftsinntektene, medfører det at institusjonenes netto driftsutgifter omfatter kostnader knyttet til prosjekter finansiert med øremerkede statstilskudd.

---

¹⁷ Jf St prp nr 1 fra Sosial- og helsedepartementet kap 743 Statlige stimuleringstiltak for psykisk helsevern, post 63 og post 65 og kap 739 Tilskudd til driftsavtaler, post 61.

Netto driftsutgifter (fylkeskommunen):

- Brutto driftsutgifter til egne institusjoner
- Brutto driftsinntekter til egne institusjoner
- + Utgifter til privatpleie
- + Driftstilskudd til privatpraktiserende psykiatere og psykologer
- + Gjestepasientutgifter
- Gjestepasientinntekter
- + «Andre utgifter» (samarbeidstiltak med kommuner m v)
- Øremerkede statstilskudd
- = Fylkeskommunens totale netto driftsutgifter

Typologier

Institusjonstyper

Institusjoner for voksne er kategorisert på følgende måte:

Sykehus:

Omfatter psykiatriske sykehus, psykiatriske klinikker og psykiatriske heldøgnsavdelinger ved somatiske sykehus.

Bo- og behandlingssentra:

Fylkene skal selv hevde at den aktuelle enhet er et bo- og behandlingssenter etter følgende kriterier: Differensiert behandlingssenter på lokalsykehusnivå, bestående av dag- og døgnenhet. Enheten skal i tillegg omfatte poliklinikk, eventuelt være faglig knyttet opp mot en poliklinikk.

Poliklinikker:

Omfatter frittstående poliklinikker og poliklinikker tilknyttet somatiske sykehus (der sykehuset ikke har heldøgnsavdeling).

Sykehjem:

Omfatter psykiatriske sykehjem og psykiatriske avdelinger ved kombinerte sykehjem.

Øvrige døgninstitusjoner:

Omfatter resterende institusjoner med heldøgnstilbud.

Daginstitutioner:

Omfatter rene daginstitutioner uten poliklinikk.

Institusjoner for barn og unge er kategorisert på følgende måte:

Klinikker:

Omfatter frittstående klinikker med heldøgnstilbud og enheter med heldøgnstilbud ved psykiatriske og somatiske sykehus.

Behandlingshjem:

Omfatter øvrige institusjoner med heldøgnstilbud.

Poliklinikker:

Omfatter frittstående poliklinikker og rene poliklinikker tilknyttet et somatiske sykehus eller et psykiatrisk sykehus.

Daginstitusjoner:

Omfatter rene daginstitusjoner.

Avdelingstyper

Inndelingen bygger på Helsetilsynets avdelingstypologi (se vedlegg 2).

Produksjonsmål

Beleggsprosent:

$$\frac{\text{Sum oppholdsdøgn i året (heldøgns pasienter)}}{\text{Sum heldøgns plasser ved utgangen av året} \cdot 365}$$

Personellfaktor:

$$\frac{\text{Sum årsverk til heldøgnsbehandling} \cdot 365}{\text{Sum oppholdsdøgn i året (for heldøgns pasienter)}}$$

Merknad: Personell tilknyttet poliklinikker og dagbehandling er trukket ut. Personell ved poliklinikkene er trukket ut direkte. Personellinnsats for dagpasienter er beregnet ut fra formelen: 1 oppholdsdag = 1/2 oppholdsdøgn.

Behandlerfaktor:

$$\frac{\text{Sum universitets- og høyskoleutdannet personell ved heldøgnsbehandling} \cdot 365}{\text{Sum oppholdsdøgn i året (for heldøgns pasienter)}}$$

Merknad: Personell tilknyttet poliklinikker og dagbehandling er trukket ut. Personell ved poliklinikkene er trukket ut direkte. Personellinnsats for dagpasienter er beregnet ut fra formelen: 1 oppholdsdag = 1/2 oppholdsdøgn.

Utskrevet per årsverk:

$$\frac{\text{Sum utskrivinger i året (for heldøgns pasienter)}}{\text{Sum årsverk til heldøgnsbehandling}}$$

Merknad: Som for personellfaktor. For tabeller som viser avdelingsvise resultater omfatter utskrivingen også overføringer til andre avdelinger. For øvrige tabeller omfatter utskrivingen avsluttede institusjonsopphold som heldøgns pasient.

Oppholdsdøgn per utskriving:

$$\frac{\text{Sum oppholdsdøgn i året (for heldøgns pasienter)}}{\text{Sum utskrivinger (heldøgns pasienter)}}$$

Merknad: Som for utskrevet per årsverk.

Kostnads mål

Netto driftsutgifter per utskriving:

$$\frac{\text{Netto driftsutgifter til heldøgns pasienter}}{\text{Sum utskrivinger i året (heldøgns pasienter)}}$$

Netto driftsutgifter per oppholdsdøgn:

$$\frac{\text{Netto driftsutgifter til heldøgns pasienter}}{\text{Sum oppholdsdøgn i året (heldøgns pasienter)}}$$

Merknader til kostnads målene:

Netto driftsutgifter til heldøgns pasienter =

Brutto driftsutgifter - (brutto driftsinntekter - polikliniske inntekter)

- beregnede utgifter til poliklinisk virksomhet

- beregnede utgifter til dagpasienter

Basert på regnskapstall og personelltall for frittstående poliklinikker kan årsverkskostnaden for poliklinikk personell anslås til 500 000 kroner i 2000. Kostnader knyttet til poliklinisk virksomhet beregnes ved å multiplisere denne årsverkskostnaden med totalt antall poliklinisk personell ved institusjonen. Utgifter til dagpasienter er trukket ut ved at utgifter for en oppholdsdag for dagpasienter er satt lik 1/2 av kostnadene for et oppholdsdøgn. Utskrivinger omfatter ikke dagpasienter og avdelingsoverføringer internt ved institusjonene.

Prosent av personellet ved poliklinikkene:

$$\frac{\text{Årsverk ved poliklinikkene} \cdot 100}{\text{Sum årsverk totalt}}$$

Definisjoner i pasientdata for barn og unge

Tiltakstyper

Terapi/samtale/annen behandling

Individual-terapi

Familie-terapi

Par-terapi

Terapi mor/foresatt

Terapi far/foresatt

Gruppe barn

Foresatte i gruppe

Hjemmebesøk

Annen terapi/samtale

Undersøkelse/Observasjon

Tester

Annen behandling

Indirekte tiltak

Konsultasjon

Møter

Annet indirekte arbeid

Henvisende instanser

Pasient/familie

Pasienten

Foreldre/foresatte

Fosterhjem

Andre fra familien eller pasientens miljø

Skole/førskole

Skole

Barnehage/førskole

PP-tjeneste

Spesialscole eller annen institusjon i skolevesenet

Somatisk helsevesen

Lege

Skolehelsetjenesten

Helsestasjon

Somatisk sykehus

Annen somatisk helseinstitusjon

Sosialvesenet

Sosialkontor/barnevern

Barnevernsinstitusjon

Institusjon i psykisk helsevern

Andre

Psykisk helsevern for voksne

Psykolog (privatpraksis)

Familievernkontor

Rusmiddelomsorg

Utekontakt/uteseksjon

Krisesenter

Kriminalomsorg

Politi/lensmann/rettsvesen

Andre

Vedlegg 2

Folketall i fylkene 1. januar 2001

Fylke	0 - 17 år	18 år og over	Totalt
Østfold	55 895	195 137	251 032
Akershus	118 124	353 864	471 988
Oslo	98 359	410 367	508 726
Hedmark	40 667	147 332	187 999
Oppland	39 830	143 589	183 419
Buskerud	54 052	184 781	238 833
Vestfold	50 107	164 923	215 030
Telemark	37 405	128 190	165 595
Aust-Agder	24 968	77 746	102 714
Vest-Agder	39 876	117 002	156 878
Rogaland	100 076	275 149	375 225
Hordaland	108 726	329 586	438 312
Sogn og Fjordane	27 061	80 529	107 590
Møre og Romsdal	59 253	184 557	243 810
Sør-Trøndelag	62 733	202 132	264 865
Nord-Trøndelag	31 398	95 863	127 261
Nordland	57 074	181 221	238 295
Troms	36 760	115 017	151 777
Finmark	18 493	55 594	74 087
I alt	1 060 857	3 442 579	4 503 436